

1980'Lİ YILLARDAN GÜNÜMÜZE TÜRK YAZILI BASININDA ÇOCUK OLGUSU

YAZAR: DR. GÖKHAN BAK

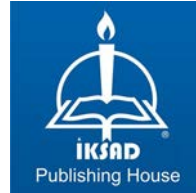
EDİTÖR: DR. OSMAN VEDÜD EŞİDİR

**1980'Lİ YILLARDAN GÜNÜMÜZE
TÜRK YAZILI BASININDA ÇOCUK
OLGUSU**

YAZAR: DR. GÖKHAN BAK

EDİTÖR: DR. OSMAN VEDÜD EŞİDİR

Copyright © 2018 by iksad publishing house
All rights reserved. No part of this publication may be reproduced,
distributed, or transmitted in any form or by
any means, including photocopying, recording, or other electronic or
mechanical methods, without the prior written permission of the
publisher, except in the case of
brief quotations embodied in critical reviews and certain other non
commercial uses permitted by copyright law. Institution
of Economic Development And Social
Researches Publications®

(The Licence Number of Publicator: 2014/31220)

TURKEY TR: +90 342 606 06 75

USA: +1 631 685 0 853

E posta: kongreiksad@gmail.com

www.iksad.net

www.iksad.org

www.iksadkongre.org

It is responsibility of the author to abide by the publishing ethics rules.

Iksad Publications - 2018©

ISBN: 978-605-7923-24-0

Cover Design: İbrahim Kaya

November / 2018

Size = 16x24 cm

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	7
ÇOCUK OLGUSU VE ÇOCUK ODAKLI HABERCİLİK	7
1.1. Çocuk Olgusu	7
1.1.1. Tarihsel Süreçte Çocuğa Bakış	10
1.1.2. Pedagojik Açıdan Çocuk.....	14
1.1.3. Sosyolojik Açıdan Çocuk.....	15
1.1.4. Modern Hayatta Çocuk Kavramı	17
1.2.Çocuk Odaklı Habercilik	20
1.2.1. Gazetelerde Çocuk Stereotipleri	31
İKİNCİ BÖLÜM	35
ÇOCUK HAKLARI İLE İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER ..	35
2.1. Çocuk Hakları İle İlgili Uluslar arası Düzeyde Yasal Düzenlemeler.....	36
2.1.1. Cenevre Çocuk Hakları Bildirgesi	36
2.1.2. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesi	37
2.1.3. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi	39
2.2.Çocuk Hakları İle İlgili Türkiye'deki Yasal Düzenlemeler	42
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	45
TÜRK YAZILI BASINININ DÖNEMSEL ÖZELLİKLERİNE	
KISA BİR BAKIŞ	45
3.1. 1980'li Yıllarda Yazılı Basının Durumu	45
3.2. 1990'lı Yıllarda Yazılı Basının Durumu	50
3.3. 2000'li Yıllarda Yazılı Basının Durumu	54
3.4. 2010'lu Yıllarda Yazılı Basının Durumu	57
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	68
TÜRK YAZILI BASININDA ÇOCUK OLGUSUNUN İÇERİK	
ANALİZİ YÖNTEMİYLE MİLLİYET VE CUMHURİYET	
GAZETLERİNDE İNCELENMESİ	68
4.1. 1985 Yılına Ait Gazetelerin İncelenmesi	74

4.1.1. 01-31 Mart 1985 Yılına Ait Milliyet Gazetelerinin İncelenmesi	74
4.1.2. 01-31 Mart 1985 Yılına Ait Cumhuriyet Gazetelerinin İncelenmesi	86
4.2. 1995 Yılına Ait Gazetelerin İncelenmesi	95
4.2.1. 01-31 Mart 1995 Yılına Ait Milliyet Gazetelerinin İncelenmesi	96
4.2.2. 01-31 Mart 1995 Yılına Ait Cumhuriyet Gazetelerinin İncelenmesi	106
4.3. 2005 Yılına Ait Gazetelerin İncelenmesi	124
4.3.1. 01-31 Mart 2005 Yılına Ait Milliyet Gazetelerinin İncelenmesi	124
4.3.2. 01-31 Mart 2005 Yılına Ait Cumhuriyet Gazetelerinin İncelenmesi	138
4.4. 2015 Yılına Ait Gazetelerin İncelenmesi	162
4.4.1. 01-31 Mart 2015 Yılına Ait Milliyet Gazetelerinin İncelenmesi	162
4.4.2. 01-31 Mart 2015 Yılına Ait Cumhuriyet Gazetelerinin İncelenmesi	172
4.5. Araştırmaya İlişkin Veriler ve Genel Değerlendirme	200
4.5.1. Çocuk Haberlerinin Konulara Göre Dağılımı	200
4.5.2. Çocukların Haberlerde Cinsiyete Göre Dağılımı	203
4.5.3. Çocuk Haberlerinde Kullanılan Fiziksel Çevre Durumu	206
4.5.4. Çocuk Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı Durumu	208
4.5.5. Çocuk Haberlerinin Mekânsal Dağılımı	209
4.5.6. Çocuk Haberlerinde Çocuk Kimliğinin Açıklanma Durumu	211
SONUÇ	213
KAYNAKÇA	235

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1 : 1981-1990 Yılları Arası Gazete Tirajları (Bin)	49
Tablo 2 : 1990-2000 Yılları Arası Gazete Tirajları	53
Tablo 3 :2002 Yılı Gazete Tirajları	56
Tablo 4 : 2005 Yılı Türkiye'de Medya Gruplarının Gazete Tirajları	57
Tablo 5 :2010 Yılı En Yüksek Tiraja Sahip İlk On Beş Gazetenin Tirajları	60
Tablo 6 : 07.03.2011-13.03.2011 Tarihli En Yüksek Tiraja Sahip İlk Yirmi Gazetenin Tirajları	61
Tablo 7 : 05.03.2012-11.03.2012 Tarihli En Yüksek Tiraja Sahip İlk Yirmi Gazetenin Tirajları	62
Tablo 8 : 03.03.2013-09.03.2013 Tarihli En Yüksek Tiraja Sahip İlk Yirmi Gazetenin Tirajları	63
Tablo 9 : 03.03.2014-13.09.2014 Tarihli En Yüksek Tiraja Sahip İlk Yirmi Gazetenin Tirajları	64
Tablo 10 : 02.03.2015-08.03.2015 Tarihli En Yüksek Tiraja Sahip İlk Yirmi Gazetenin Tirajları	65
Tablo 11 : 07.03.2016-13.03.2016 Tarihli En Yüksek Tiraja Sahip İlk Yirmi Gazetenin Tirajları	66
Tablo 12 : 2011-2016 Yılları Arası Gazete Tirajları Karşılaştırılması	67
Tablo 13 : Çocuk Haberlerinin Konularına Göre Dağılımı (1985-Milliyet)	81
Tablo 14 : Çocuk Haberlerinin Cinsiyet Dağılımı (1985-Milliyet)	81
Tablo 15 : Çocuk Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı (1985-Milliyet)	82
Tablo 16 : Çocuk Haberlerinde Kimlik Açıklanma Durumu (1985-Milliyet)	82
Tablo 17 : Çocuk Haberlerinde Mekân Durumu (1985-Milliyet)	83
Tablo 18 : Çocuk Haberlerinde Çevre Durumu (1985-Milliyet)	84
Tablo 19 : Çocuk Haberlerinin Yer Aldığı Sayfa Durumu (1985-Milliyet)	85
Tablo 20 : Çocuk Haberlerinin Konularına Göre Dağılımı (1985-Cumhuriyet)	91
Tablo 21 : Çocuk Haberlerinin Cinsiyet Dağılımı (1985-Cumhuriyet)	91
Tablo 22 : Çocuk Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı (1985-Cumhuriyet)	92
Tablo 23 : Çocuk Haberlerinde Kimlik Açıklanma Durumu (1985-Cumhuriyet)	92
Tablo 24 : Çocuk Haberlerinde Mekân Durumu (1985-Cumhuriyet)	93
Tablo 25 : Çocuk Haberlerinde Çevre Durumu (1985-Cumhuriyet)	94
Tablo 26 : Çocuk Haberlerinin Yer Aldığı Sayfa Durumu (1985-Cumhuriyet)	95
Tablo 27 : Çocuk Haberlerinin Konularına Göre Dağılımı (1995-Milliyet)	101
Tablo 28 : Çocuk Haberlerinin Cinsiyet Dağılımı (1995-Milliyet)	101
Tablo 29 : Çocuk Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı (1995-Milliyet)	102
Tablo 30 : Çocuk Haberlerinde Kimlik Açıklanma Durumu (1995-Milliyet)	102
Tablo 31 : Çocuk Haberlerinde Mekân Durumu (1995-Milliyet)	103
Tablo 32 : Çocuk Haberlerinde Çevre Durumu (1995-Milliyet)	104
Tablo 33 : Çocuk Haberlerinin Yer Aldığı Sayfa Durumu (1995-Milliyet)	105

Tablo 34: Çocuk Haberlerinin Konularına Göre Dağılımı (1995-Cumhuriyet)	117
Tablo 35: Çocuk Haberlerinin Cinsiyet Dağılımı (1995-Cumhuriyet)	118
Tablo 36: Çocuk Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı (1995-Cumhuriyet)	118
Tablo 37: Çocuk Haberlerinde Kimlik Açıklanma Durumu (1995-Cumhuriyet)	119
Tablo 38: Çocuk Haberlerinde Mekân Durumu (1995-Cumhuriyet)	120
Tablo 39: Çocuk Haberlerinde Çevre Durumu (1995-Cumhuriyet)	121
Tablo 40: Çocuk Haberlerinin Yer Aldığı Sayfa Durumu (1995-Cumhuriyet)	123
Tablo 41: Çocuk Haberlerinin Konularına Göre Dağılımı (2005-Milliyet)	132
Tablo 42: Çocuk Haberlerinin Cinsiyet Dağılımı (2005-Milliyet)	133
Tablo 43: Çocuk Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı (2005-Milliyet)	133
Tablo 44: Çocuk Haberlerinde Kimlik Açıklanma Durumu (2005-Milliyet)	134
Tablo 45: Çocuk Haberlerinde Mekân Durumu (2005-Milliyet)	135
Tablo 46: Çocuk Haberlerinde Çevre Durumu (2005-Milliyet)	136
Tablo 47: Çocuk Haberlerinin Yer Aldığı Sayfa Durumu (2005-Milliyet)	137
Tablo 48: Çocuk Haberlerinin Konularına Göre Dağılımı (2005-Cumhuriyet)	155
Tablo 49: Çocuk Haberlerinin Cinsiyet Dağılımı (2005-Cumhuriyet)	156
Tablo 50: Çocuk Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı (2005-Cumhuriyet)	156
Tablo 51: Çocuk Haberlerinde Kimlik Açıklanma Durumu (2005-Cumhuriyet)	157
Tablo 52: Çocuk Haberlerinde Mekân Durumu (2005-Cumhuriyet)	158
Tablo 53: Çocuk Haberlerinde Çevre Durumu (2005-Cumhuriyet)	159
Tablo 54: Çocuk Haberlerinin Yer Aldığı Sayfa Durumu (2005-Cumhuriyet)	161
Tablo 55: Çocuk Haberlerinin Konularına Göre Dağılımı (2015-Milliyet)	166
Tablo 56: Çocuk Haberlerinin Cinsiyet Dağılımı (2015-Milliyet)	167
Tablo 57: Çocuk Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı (2015-Milliyet)	167
Tablo 58: Çocuk Haberlerinde Kimlik Açıklanma Durumu (2015-Milliyet)	168
Tablo 59: Çocuk Haberlerinde Mekân Durumu (2015-Milliyet)	169
Tablo 60: Çocuk Haberlerinde Çevre Durumu (2015-Milliyet)	170
Tablo 61: Çocuk Haberlerinin Yer Aldığı Sayfa Durumu (2015-Milliyet)	171
Tablo 62: Çocuk Haberlerinin Konularına Göre Dağılımı (2015-Cumhuriyet)	192
Tablo 63: Çocuk Haberlerinin Cinsiyet Dağılımı (2015-Cumhuriyet)	193
Tablo 64: Çocuk Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı (2015-Cumhuriyet)	193
Tablo 65: Çocuk Haberlerinde Kimlik Açıklanma Durumu (2015-Cumhuriyet)	194
Tablo 66: Çocuk Haberlerinde Mekân Durumu (2015-Cumhuriyet)	195
Tablo 67: Çocuk Haberlerinde Çevre Durumu (2015-Cumhuriyet)	197
Tablo 68: Çocuk Haberlerinin Yer Aldığı Sayfa Durumu (2015-Cumhuriyet)	199

Tablo 69: Çocuk Haberlerinin Konularına Göre Dağılımı (Milliyet-Cumhuriyet Gazeteleri)	202
Tablo 70: Çocuk Haberlerinde Cinsiyet Dağılımı (Milliyet-Cumhuriyet Gazeteleri)	204

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1 : Milliyet Gazetesinde Cinsiyet Dağılımı	205
Şekil 2 : Cumhuriyet Gazetesinde Cinsiyet Dağılımı	206
Şekil 3 : Milliyet Gazetesinde Fiziksel Çevre Durumu	207
Şekil 4 : Cumhuriyet Gazetesinde Fiziksel Çevre Durumu	207
Şekil 5 : Milliyet Gazetesinde Fotoğraf Kullanımı	208
Şekil 6 : Cumhuriyet Gazetesinde Fotoğraf Kullanımı	209
Şekil 7 : Milliyet Gazetesinde Haberlerin Mekânsal Dağılımı	210
Şekil 8 : Cumhuriyet Gazetesinde Haberlerin Mekânsal Dağılımı	211
Şekil 9 : Milliyet Gazetesinde Çocuk Kimliği Açıklanma Durumu	212
Şekil 10 : Cumhuriyet Gazetesinde Çocuk Kimliği Açıklanma Durumu	212

KISALTMALAR LİSTESİ

a.g.e.	:adı geçen eser
a.g.k.	:adı geçen kaynak
a.g.m.	:adı geçen makale
a.g.t.	:adı geçen tez
bs.	: Basım
ABD	:Anabilim Dalı
C.	:Cilt
ÇHS.	: Çocuk Haklarına Dair Sözleşme
S.	:Sayı
s.	:Sayfa/sayfalar
SBE	:Sosyal Bilimler Enstitüsü
TBMM	:Türkiye Büyük Millet Meclisi
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
TMSF	:Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
t.y.	: Basım tarihi yok
v.d.	: ve diğerleri
vs.	: vesaire

GİRİŞ

Toplumların geleceğini inşa edecek olan çocuklar, günümüz iletişim ekseninde çok önemli bir yer teşkil etmektedirler. Bugünün nesillerinin ruhsal ve fiziksel açıdan sağlıklı gelişebilmesi, onlara sağlanan koşul ve ortamın niteliklerine bağlıdır. Dolayısıyla çocukların toplum içinde yaşadıkları olumsuz olay ve durumlar, zorluklar, haksızlıklar, yaptırımlar ve tüm bunların dile getirilmesi, kamuya aktarılması son derece önemlidir. Bilhassa yazılı basın, görsel basına göre, haberi daha detaylı irdeleyip ele alabildiği için, çocuk konulu haberlerde yer alan temsiller, bir toplumun ya da medya organının çocuga bakış açısını yansıtabilmekte, o toplumla ilgili önemli ipuçları da verebilmektedir.

Çocuk ve çocukluk, sadece biyolojik ve fiziksel yönleriyle değil, toplumsal açıdan da ele alınabilen konular olmalıdır.21. yüzyılın modern demokratik toplumlarının medya-toplum ilişkileri sorgulandığında, özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde kitle iletişim sistemlerinin, eğitici bir rol üstlenmediği, aksine toplumsal yapıyı olumsuz yönde etkileyici örnekleri oldukça fazla kullanarak olumsuz bir yayın anlayışı sergilediği gözlemlenmektedir.

Kitle iletişim araçlarının temel yapıtaşlarından olan yazılı basın içerisinde yer alan gazeteler; bireylerin olumsuz olarak etkilenebilecekleri olay ve kurguları, manşetlerine, fotoğraflarına, içerik ve anlatımlarına taşıyabilmektedirler. Bunu yaparken de, gerek medya patronlarının ‘tiraj kaygısı’, gerekse okur ilgisini çekmek amacıyla; trajik veya dramatik bir konu ya da olayın haberi söz konusu ise, belli başlı

kalıpları, haber dilinde gelişigüzel kullanabilmekte, kullanılan görsellere ‘salt okurun dikkatini çekmek uğruna’ dikkat etmemekte, haberin içeriğinde geçen öznelerle ilgili her zaman ‘hassas’ yaklaşmamaktadırlar. Oysa gazeteler, gündemden bahsederken, toplumsal sorunlar hakkında da toplumu bilgilendirme ve bunu yaparken de söz konusu problemlere alternatif çözümler geliştirebilme görevini unutmamalıdırlar.

Tüm bu anlatılanların kapsamında, basın ve çocuk birlikte düşünüldüğünde, istenmeyen durumlar ile karşı karşıya kalılabilmektedir. Örneğin çocuk haberi yapılırken, bazı toplumsal ve sosyal değerler unutulabilmekte, yasal ilkeler ve etik kurallar ihlal edilebilmektedir. Bu durum, çocuk istismarında medyanın da etkisi olduğunu doğrular niteliktedir. Çünkü kamuoyu tarafından, taciz, cinsel istismar, fiziksel ve ruhsal yıpratma gibi konular daha çok okunmakta; gazeteler de, çocuk hakları, çocuk istismarını önlemede izlenecek yollar gibi konulara yer vermek yerine, yukarıda sözü edilen konularda daha çok haber yapmaktadırlar.

Kitle iletişim araçları, bireysel ve toplumsal hayatta olduğu kadar, çocukların hayatlarında da çok önemli bir yere sahiptir. Bu sebeple de, geçmişten günümüze literatür incelendiğinde, genellikle medyanın çocukların davranışları üzerindeki etkilerinin araştırıldığı göze çarpmaktadır. Oysa medyanın etkisinin yanında, çocuk unsurunun medyada nasıl yer aldığı ve alması gerektiği konuları da tartışılmalıdır. Bu sebeple bu çalışmada, çocuklarla ilgili haberlerin, görsellerin nasıl kullanıldığı araştırılmış, örnek olarak iki gazete; Milliyet ve Cumhuriyet seçilmiştir.

Çocukların suça itilmeleri, şiddet ve çocuk suçları gibi konular, farklı uzmanlık konuları olduğundan, bu çalışmanın kapsamı dışında tutulacak; çocuklarla ilgili haberlerin geçmişten günümüze nasıl bir değişim ve dönüşüm geçirdiği üzerinde durulacaktır.

Araştırmanın Amacı ve Önemi:

Çocuk, her toplumda ve tarihin her akışında farklılık gösteren bir olgudur. Yazılı basında çok farklı şekillerde yer alan çocuk olgusunun 1980’li yıllardan günümüze Türkiye’de nasıl yansıtıldığı, haber içeriğinde fotoğraf unsurunun kullanılıp kullanılmadığı, yurt içi ve yurt dışı haberleri olarak ne kadar yer aldığı, hangi mekânlarda tasvir edildiği, haber içeriklerine göre; spor, eğitim, siyaset, kültür vs. gibi alanlarda nasıl ele alındığı bu araştırmayla ortaya konmaya çalışılacaktır.

Başka bir deyişle, çocuklarla ilgili haberlerin yazılı basında verilmiş biçimi, bu haberlerin değerlendirilmesi, çocuk haberleri ile ilgili yazılan yorum yazıları, çocuk olgusunun kamuya aktarılması sürecinin önemli bir göstergesi sayılmalıdır. Çocuk teması taşıyan haberlerin topluma doğru ve sağlıklı aktarılması konusu; bu haberler hakkında konuşulduğu, yazıldığı, eleştirildiği ve haberler gündemi oluşturduğu için, büyük önem taşımaktadır. Bir toplumun çocukları, o toplumun gelecek nesilleri ve potansiyel bireyleridir. Çocuk temasının basında yer alış şekli, toplumsal yapı hakkında da fikir verdiğinden, çocukların basında yer alış şekli önemlidir. Bu çalışma da, bu amaçla hazırlanmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları:

Çalışmada; Türk yazılı basınında yer alan gazetelerden kitle gazetesi olan Milliyet ile fikir gazetesi olan Cumhuriyet gazetelerindeki çocuk haberleri incelenecektir. Bu inceleme yapılırken, 1985, 1995, 2005 ve 2015 yıllarının 01-31 Mart tarihleri arası esas alınacaktır. Bu tarihlerde yayınlanan Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerindeki çocuk olgusu, içerik analizi yöntemiyle incelenecek; bu iki gazeteden ilgili tarihlerde elde edilen veriler kullanılarak yorumlama yapılacaktır.

Bu araştırma, Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinin yukarıda belirtilen tarih aralığı ve sadece çocuk temalı haberleri ile sınırlıdır.

Ayrıca incelenen gazetelerin köşe yazıları ve ekleri analiz dışında bırakılacaktır. Çözümleme ana gazeteye ve haber metinlerine uygulanacak; böylece gazeteler arasında temsil açısından da bir denge sağlanmasına çalışılacaktır.

Araştırmanın Yöntemi:

Bu çalışmada 1980'li yıllardan günümüze yazılı basında çocuk olgusunun nasıl yer aldığı incelenmektedir. Çalışmanın kuramsal çerçevesini, yazılı ve elektronik ortamdaki literatür taraması oluşturmaktadır. Çocuk olgusu, tarihsel süreçteki gelişimi, Türkiye ve dünyadaki yasal düzenlemeler ve çocuk haberlerine ilişkin bakış açısı; geniş bir literatür taraması sonucu ulaşılan kaynaklardan destek alınarak, kavramsal bir çerçeve içerisinde ele alınmaya çalışılacaktır.

Çalışmanın teorik kısmından sonraki bölümü, içerik analizinden oluşmaktadır. Bilindiği gibi içerik analizi, günümüz medya metinlerinin çözümlenmesinde en yaygın kullanılan tekniklerin başında gelmektedir. Bu sebeple, Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinin 1985, 1995, 2005 ve 2015 yıllarının, 1-31 Mart tarihleri arasındaki yayınları taranıp, çocuk olgusu içerik analizi yöntemiyle incelenecektir.

Araştırmanın Örneklemi:

Çalışmanın evrenini Türk yazılı basını oluşturmaktadır. Basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak; Türk yazılı basınında önemli bir kitle gazetesi olan Milliyet ve önemli bir fikir gazetesi olan Cumhuriyet gazetelerindeki çocuk konulu haberler incelenecektir.

Örneklem kapsamına alınan gazetelerde çocuk olgusu, içerik analizi kapsamında ele alınacaktır.

Araştırmanın Planı:

Araştırma, dört bölümden meydana gelmektedir. Birinci bölümde çocuk ve çocukluk kavramları üzerinde durulmuş, bu kavramlardan ne anlaşılması gerektiği, tarihsel, pedagojik ve sosyolojik açıdan ele alınacaktır. Modern hayatın çocuğa bakış açısının da ayrıca üzerinde durulacaktır. Bu kapsamda, çocuk unsuruna yer veren habercilik irdelenecektir.

Araştırmanın ikinci bölümünde, çocuklar ile ilgili düzenlenmiş olan Türkiye'deki ve dünyadaki yasal düzenlemeler ele alınacaktır.

Üçüncü bölümde ise, Türk yazılı basınının 1980'li yıllardan günümüze olan yapısı, 1980-1990-2000 ve 2010 yılları kapsamında, onar yıllık periyotlar halinde anlatılacaktır.

Dördüncü ve son bölüm araştırmanın analiz kısmını oluşturduğu için, incelenen gazete örnekleri ve metinlerine yer verilmiş, fotoğrafların kullanımına ilişkin çözümlene yapılacaktır. Elde edilen bulgular kapsamında, genel bir değerlendirme yapılarak, sonuca gidilecektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

ÇOCUK OLGUSU VE ÇOCUK ODAKLI HABERCİLİK

1.1.Çocuk Olgusu

Çocuk ve çocukluk ile ilgili yapılan araştırmalar, gerek çocuk olgusuna bakış açısının, gerekse çocuğun toplumda yer alış şeklinin zaman içinde, değiştiğini göstermektedir. “Çocuk, biyolojik özellikleri itibarıyla tüm dünyada ortak bir bakışı yansıtırken çocukluk, tarihsel ve kültürel inşadır.”¹

Ailenin temel taşı, geleceğin taşıyıcısı olan çocuğun kısa tanımı yapılmak istenirse; evli bir erkek ve bir kadının oluşturduğu ailenin en küçük ferdi olarak tanımlanabilir.² Başka bir tanıma göre, çocuk; “bebeklik çağı ile ergenlik çağı arasındaki gelişme döneminde bulunan insan. Çocukluk, çocuk olma durumu, insan hayatının bebeklik ile ergenlik arasındaki dönemi” olarak tanımlanmaktadır.³ “Çocukluk dönemi bedensel, ruhsal, fiziksel ve toplumsal gelişmenin hızla sürdüğü bir dönemdir.”⁴ Bireyin anne ve babasına bağlı olduğu dönem olan çocukluk döneminde; aile içerisinde sağlam iletişim ortamının olması çok önemlidir. Bu şekilde yetişen çocuklar sağlam

¹ Recep Ercan, “Gündelik Yaşamda İşlevsel Olarak Kullanılan Türk Atasözlerinde Çocuk İmgeleri”, **Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, C. 11, S. 27, 2014, s. 16.

² Nilüfer Pembecioğlu, **İletişim ve Çocuk: İletişim Ortamlarında Çocuk ve Reklam Etkileşimi**, 2. bs., Ankara, Ebabil Yayıncılık, 2006, s. 12-14.

³ Oğuz Polat, **Çocuk ve Şiddet**, İstanbul, Der Yayınları, 2001, s. 62.

⁴ Neylan Ziyalar ve Seda Salihoğlu, “2006 Yılında Cumhuriyet, Hürriyet ve Zaman Gazetelerinde Çıkan Mağdur ve Şüpheli Konumdaki Çocuklara İlişkin Haberler”, **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, S. 38, 2010, s. 122.

kişilik yapısına sahip olurlar.⁵ Çocukluk dönemi içerisinde bireyler, kendi kimlik ve değer yargılarını oluşturup, çevresindeki değişimlere bilinçli bir şekilde yaklaşır ve diğer bir bölüm olan yetişkinliğe hazırlanır.⁶

“Çocukluğun keşfi modern zamanları işaret etmekle birlikte toplumsal ve kültürel farklılıklara göre zamanla değişim göstermiştir. Bu çerçevede çocukluk, bir yaşam evresi ve bir imgeler bütünü olarak ekonomik ve siyasal süreçlerden etkilenmiştir.”⁷ Zamanla değişim gösteren çocukluk; siyasal ve ekonomik süreçlerden etkilendiği gibi her kesime göre de farklılıklar göstermektedir. “Çocukluk imgesi, başta toplumsal sınıf olmak üzere din ve mezhep, etnik köken, bölge ve il, aile tipi, mesleğe göre farklılıklar arz eder. Hemen her kesimin çocuk ve çocukluğa ilişkin farklı tanım, rol modeli ve beklentileri vardır.”⁸

Çocukluk yüzyıllardır üzerinde tartışılan ve önemsenen bir alan olmuş; çocuğun kim olduğu, nasıl yetiştirilmesi gerektiği, sağlığı, eğitimi, geleceği hakkında farklı alanlarda araştırmalar yapılmıştır. “Çocukluk insan hayatının kök saldıği evredir. Bu nedenle çocukluk, geleceğin rüyasıdır.”⁹

⁵ Güven Necati Büyükbaykal, “Televizyonun Çocuklar Üzerindeki Etkileri”, **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, S. 28, 2007, s. 34.

⁶ Nilüfer Öcel, **Türk ve Dünya Sinemasında “Çocuk” İmgesi**, İstanbul, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları, 2001, s. 20.

⁷ Ercan, **a.g.m.**, s. 16.

⁸ Kemal İnal, “Türkiye’de Çocukluk: Nereye!”, Editör: Selda İçin Akçalı, **Çocuk ve Medya**, 4. bs., Ankara, Nobel Yayıncılık, 2015, s. 17.

⁹ Mustafa Ruhi Şirin, **Dersimiz Çocuk: Çocuk Üzerine Düşünce Yazıları**, 2. bs., İstanbul, İz Yayıncılık, 2012, s. 85.

Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme (ÇHS); Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 20 Kasım 1989 tarihinde kabul edilmiştir. 26 Ocak 1990 tarihinde imzalanmış ve de 2 Eylül 1990 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Sözleşme, 14 Eylül 1990 tarihinde Türkiye tarafından imzalanmıştır. TBMM’de Aralık 1994 tarihinde onaylanarak, 27 Ocak 1995 tarihli 22184 sayılı resmi gazetede yayınlanarak kabul edilmiştir. İlgili sözleşme hükümleri gereği de çocuk olma üst sınır yaşını 18 olarak belirlenmiştir. Yetişkinlerden her konuda daha çok korunmaya ihtiyacı olan çocukların kanundaki yeri de ayrıca gözetilmiştir. Ülkemizde de, on sekiz yaşın altında bulunanlar çocuk olarak kabul edilmekte ve adli işlemleri Türk Ceza Kanununa göre Çocuk Mahkemelerinde yürütülmektedir.¹⁰

Çocukluk tarihi, Fransız araştırmacı Philippe Ariès’in 1960 yılında yazdığı “Centuries of Childhood: A Social History of Family” adlı çalışmasıyla başlamıştır. Bu çalışmasıyla çocukluk duygusunun önemi üzerinde durmuştur. Çocukluk duygusunun kendine has bir yerinin olduğunu, çocuk sevgisinden farklı anlamlar taşıdığını, önemli bir varlık olarak yerini aldığını belirtmiştir. Batı’da Ortaçağ’da bu çocukluk duygusunun olmadığını, 17. yüzyıldan itibaren sanayileşme, okullaşma gibi toplumsal değişimler ve gelişmelerle ortaya çıktığını vurgulamıştır. Çocukluk tarihiyle ilgili araştırmalar Ariès ile birlikte Fransa’da başlayarak, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri’nde gelişmiştir.¹¹

¹⁰Bekir Kocadaş, “Düşük Sosyo-Ekonomik Yapı-Suç İlişkisi: Malatya’da Çocuk Suçluluğu”, **Sosyoloji Araştırmaları Dergisi**, S.1, 2007, s. 162.

¹¹ Bekir Onur, **Çocuk, Tarih ve Toplum**, Ankara, İmge Kitabevi, 2007, s. 111.

Çocukluk dönemi, toplumlara ve kültürlere göre farklılık gösterdiği için, çalışmada yasaların ve uluslararası standartların kabul ettiği çerçevede ilerlemek faydalı olacaktır.Çalışmada çocuk kavramı, tarihsel süreçte, psikolojik ve sosyolojik yönleriyle ele alınmış, modern hayattaki yerine de değinilmiştir.

1.1.1.Tarihsel Süreçte Çocuğa Bakış

Yapılan literatür araştırmalarından da anlaşıldığı üzere, eski yüzyıllara ait çocuk kavramıyla ilgili bilgi, neredeyse yok denecek kadar azdır. Bunun sebebi, yazılı olmamasına bağlanabilir.

Antik Yunan'da çocukluk kavramının net olmadığına dair ibareler mevcuttur. Çocuklar ve gençler için kullanılan sözcükler belirsizdir, bu sözcüklerin hangi yaş grubuna hitap ettiği anlaşılamamıştır. Ayrıca Antik Yunan'dan günümüze kadar gelen çocuk heykeli olmadığından çocuk resimlerinin yapılmadığı gözlemlenmektedir.¹²

Romalılar dönemine bakıldığında, Romalıların Eski Yunan düşüncesine üstün bir çocukluk bilincini geliştirdiği ve Eski Yunanlılardan okul fikrinialdığı görülmektedir.¹³ Ayrıca Romalılar sık sık çocuk figürlerini sanat eserlerinde kullanmışlar ve sıra dışı çocukluk anlayışını bu eserlerinde yansıtmışlardır.¹⁴

¹²Aylin Dikmen, “Çocuk Haklarına Dair Sözleşme Çerçevesinde İstanbul'da Çalışan Çocuklar Üzerine Bir Değerlendirme”, **Doktora Tezi**, Mimar Sinan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1998, s. 20.

¹³Neil Postman, **Çocukluğun Yok Oluşu**, Çeviren: Kemal İnal, Ankara, İmge Kitabevi, 1995, s. 20.

¹⁴Fusun Alver, “Neil Postman'in Çocukluğun Yok Oluş Sürecinde İletişim Teknolojisi Eleştirisinin Eleştirisi”, **İletişim Araştırmaları Dergisi**, Ankara Üniversitesi İletişim Araştırmaları ve Uygulamaları Merkezi, 2004, s. 131.

Ortaçağda çocuğun yedi yaşına kadar giren bir bebeklik döneminden sonra yetişkinler dünyasına girdiği bir dönemi vardır. Çocukların kendilerine has oyuncakları, kıyafetleri, besinleri yoktur. Çocuğu anlatacak yetişkinlerin özel sözcükleri bile mevcut değildir. Yedi yaşından sonra doğrudan yetişkinler dünyasına giren çocuklar minyatür yetişkinler olarak görülmüştür.¹⁵ Ortaçağda çocuklara kötü davranılmış, sert disiplin kuralları uygulanmış ve cezalar verilmiştir. Ayrıca kölelerin çocukları hayvanlarla birlikte yaşamış ve çalışmıştır.¹⁶ Ortaçağ boyunca kilise, çocuğu günahkâr olarak kabul etmiş, çocuğun bütün davranışlarında ilk günahın izlerini bulmaya çalışmış, çocuğun kalbinden bu günahın izlerini ve kötülüğünü atmanın en iyi yolunun değnek kullanılmasıyla olduğunu savunmuştur.¹⁷

Çocukluğun keşfi 13. yüzyılda başlamış, bu gelişim sanat tarihindeki eserlerde 15. ve 16. yüzyılda çizilmiş ve tasarlanmıştır. Bu eserlerin bolluğu 16. yüzyılın sonu ve 17. yüzyılda kendini göstermiştir.¹⁸ Çocukluk kavramı rönesansla birlikte kullanılmaya

¹⁵ Onur, a.g.e.,s. 148.

¹⁶ David Elkind, **Çocuk ve Toplum: Gelişim ve Eğitim Üzerine Denemeler**, Çeviren: Demet Öngen, Yayına Hazırlayan: Bekir Onur, Ankara, Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 1999, s. 36.

¹⁷ Kürşat Bumin, **Batı'da Devlet ve Çocuk**, İstanbul, Alan Yayınları, 1983, s. 12.

¹⁸ Philippe Ariès, **Centuries of Childhood: A Social History of Family Life**, Translated From The French: Robert Baldrick, Third Printing, New York, Alfred A. Knopf, 1970, s. 47.

başlanmıştır. Aydınlanma çağında bugünkü içeriği kazanmıştır.¹⁹ 16. ve 17. yüzyıllardan sonra çocukluk okula gitmeyle tanımlanmıştır.²⁰

Fransız tarihçi Ariés, modernlikle beraber çocukların yetişkinlerden farklı olduğu farkındalığının geliştiğini ve bunun modern bir keşif olduğunu belirtmiştir.²¹ 18. yüzyılla birlikte çocuk ailelerin merkezinde yerini alarak, yalnız geleceğiyle değil varlığıyla da konu olmaya başlamıştır.²²

Gutenberg'in matbaayı bulması ile gelişen çocukluk fikri ya da çocukluk, bazı dönemlerde yokolma aşamasına gelse de asla ortadan kaybolmamıştır. 18. yüzyılda sanayileşmeyle işgücü ihtiyacı artmış bunun sonucunda da ucuz işgücü olan çocuklar çalıştırılmıştır.²³ Sanayi devrimi sonucu fabrikalaşma yaşanmış, bundan çocuklar olumsuz etkilenmiştir. Fabrikalarda çalıştırılan çocuklar için 19. yüzyıl tarihe çocukların örselendiği ve yıpratıldığı bir yüzyıl olarak geçmiştir.²⁴

20. yüzyıl, öncesinde telgrafın ve telefonun icadıyla başlayan dönemin ardından, televizyonların kullanılmaya başlandığı, internet

¹⁹ Postman, **a.g.e.**, s. 8.

²⁰ **A.e.**, s. 53-58.

²¹ Ayça Demir Gürdal, "Sosyolojinin İhmal Edilen Kategorisi Çocuklar Üzerinden Çocukluk Sosyolojisine ve Sosyolojiye Bakmak", "**İş-Güç**" **Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi**, C. 15, S. 4, 2013, s. 6.

²² Mine Tan, "Çocukluk: Dün ve Bugün", Hazırlayan: Bekir Onur, **Toplumsal Tarihte Çocuk**, Sempozyum 23-24 Nisan 1993, İstanbul, Tarih Vakfı Yayınları, 1994, s. 19.

²³ Postman, **a.g.e.**, s. 71-72.

²⁴ Eser Köker, "Popüler Kültür Bağlamında Günümüz Toplumlarında Çocukluğa Verilen Yeni Biçim ve İşlev", Yayına Hazırlayan: Nihal Ahioğlu ve Neslihan Güney, **Popüler Kültür ve Çocuk**, Ankara, Dipnot Yayınları, 2007, s. 8-9.

ağının oluştuğu iletişim teknolojilerinin yaşandığı yüzyıldır.²⁵“ Günümüzün en etkili iletişim araçlarından olan internetin yazılı, görsel ve işitsel medya araçlarının tamamını içinde, barındırması iletişim açısından önemli bir özelliktir. Ayrıca karşılıklı iletişime ve etkileşime dayanan bir iletişime dayanan bir iletişimin olması, internetin her alanda popüler olmasına neden olmuştur.”²⁶ Çocuklar tarafından da internet etkin şekilde kullanılmıştır. “İnternet, bilgi teknolojilerinin de yardımı ile elektronik iletişimin sağlandığı bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu elektronik iletişim aracı teknolojik gelişmelerle birlikte yaşam koşullarını yeniden yapılandırarak yaşam tarzlarını şekillendiren etkili bir araç olarak gündelik hayatın içinde oldukça önemli bir yer edinmiştir.”²⁷ Gündelik hayatın vazgeçilmezi olan internet hizmeti, çocukların hayatını olumlu olduğu kadar olumsuz da etkilediği için; yetişkinler tarafından kontrollü olarak çocukların kullanımına sunulmaktadır.

“20. yüzyılın başlarından itibaren çocuklara ait olumsuz ilgiler modern aile ile birlikte değişmeye başlamıştır.”²⁸20. yüzyılda çocuk önemli bir yere sahip olmuştur. Yetişkinlerden farklı sosyal, biyolojik ve psikolojik ihtiyaçları ve gereksinimleri vardır. Çocuklar yarının yetişkinleri oldukları için değil bugünün çocukları oldukları için farklı

²⁵ Cemal Yalçın, “Sosyolojik Bir Bakış Açısıyla İnternet”, **Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, C. 27, S. 1, 2003, s. 80.

²⁶ Meltem Bostancı, **Stratejik Bir İletişim Aracı Olarak Kamu Diplomasisi: Kamu Diplomasisinde Medyanın Rolü ve Önemi**, İstanbul, Anahtar Kitaplar Yayınevi, 2012, s. 109.

²⁷ **A.e.**

²⁸ Ercan, **a.g.m.**, s. 16.

bir öneme ve değere sahiptir.²⁹ Çocuğun, küçük bir yetişkin olarak değerlendirildiği dönemin artık geride kaldığı, kendi mantığı ve kendi ihtiyaçlarıyla varlığını sürdürdüğü bir dönemdeyiz. Çocuk, gelişmekte olan, umut dolu, canlı bir insan varlığıdır. Çocukluk dönemini gelişerek ve öğrenerek geçiren çocuğun kendisine olduğu kadar içinde bulunduğu topluma da faydasının artacağı bilinmektedir.³⁰

1.1.2. Pedagojik Açıdan Çocuk

Modern bilim ve teknolojinin gelişmesi ve okullaşma olgusu, özellikle çocuk pedagojisinin, çocuk sağlığının, çocuk psikolojisinin gelişimini sağlamış; modern çocukluk kavramını inşa etmiştir.³¹

Çocuğun gelişim süreci; 0-2 yaş aralığı bebeklik dönemi, 3-6 yaş aralığı ilk çocukluk dönemi, 7-11 yaş aralığı son çocukluk dönemi ve 12-18 yaş aralığı ergenlik dönemi olarak ayrılmaktadır.³² Daha detaylı bir şekilde çocuğun gelişim süreci ayrıldığında; Bebeklik Dönemi (Süt Çocukluğu Dönemi: 0-12 ay arası), Erken Çocukluk Dönemi (Özerklik dönemi: 12-36 ay arası), Oyun Çocukluğu Dönemi (3-6 yaş arası), Okul Çocukluğu Dönemi (6-11 yaş arası), Ergenlik Dönemi (Adölesan, Gençlik Çağı Dönemi: 12-21 yaş arası) olarak incelenmektedir. Bebeklik dönemi; bebeğin ilgi ve sevgiye ihtiyacının en yoğun olduğu, beslenme, hızlı büyüme ve anneye bağlanma şeklinde devam eden dönemdir. Erken çocukluk dönemi; bir yaşından itibaren çocuğun yürüdüğü, konuşma yeteneğini artırdığı, çevresini

²⁹ Dikmen, **a.g.t.**, s. 26.

³⁰ Emine Akyüz, **Çocuk Hukuku: Çocukların Hakları ve Korunması**, 4. bs., Ankara, Pegem Akademi Yayınları, 2015, s. 1.

³¹ Demir Gürdal, **a.g.m.**, s. 8.

³² Büyükbaykal, **a.g.m.**, s. 34.

araştırmaya çalıştığı dönemdir. Oyun çocukluğu dönemi; bilişsel gelişiminde artışın yaşandığı, benlik duygusunun oluştuğu, inatçılığının azaldığı, söz dinlemeye başladığı ve enerjisinin bitmez tükenmez hal aldığı dönemdir. Okul çocukluğu dönemi; cinsel kimliğin belirginleştiği, kız ve erkeğin kendi özelliklerini kazandığı, iyi kötü ayrımı yapabilen, süper egosunun geliştiği dönemdir. Ergenlik dönemi; büyümenin hızla yaşandığı, cinsel gelişimin tamamlandığı, hangi kimlikte ve ne olmak istendiğinin sorgulandığı dönemdir.³³

Çocuğun hayatındaki ilk altı yıl çok önemli bir dönemdir. Bu dönem; çocuğun kişilik yapısını şekillendiren, okul yaşantısından iş hayatına kadar çok geniş yelpazede insan ilişkilerinin ve davranışlarının nasıl gelişeceğini belirleyen, beceri ve zekâsının önemli derecede geliştiği devredir.³⁴

Ergenlik dönemi ise; çocukların çocukluk dönemini yavaş yavaş bitirdiği, yetişkinliğe doğru hızlı adımlar attığı, inişli çıkışlı duygular yaşadığı, bir gününün bir gününe tutmayan yapıya sahip oldukları, sözlerinde tutarsızlık görüldüğü, bunları yaparken bilinçli olarak değil bulunduğu dönemin geçiş süreci yüzünden yaptığı bir devredir.³⁵

1.1.3. Sosyolojik Açıdan Çocuk

Çocukluk tarihi ve çocuk sosyolojisi gibi birçok bilim dalı, çocukluğun sürekli bir değişim içinde olduğunu kabul etmiştir. Bu değişimde, çocukların; yetişkinlerden zamanla ayrılması ve kendine

³³ Mustafa Bak, **Çocuk Gelişimi**, İstanbul, Cinius Yayınları, 2011, s. 134-152.

³⁴ Sefa Saygılı, **Çocuk Psikolojisi**, 28. bs., İstanbul, Nesil Yayınları, 2013, s. 11-12.

³⁵ Eylem Yüksel, **Çocuk ve İletişim: Çocuğumla Diyalog**, İstanbul, Ekinoks Yayınları, 2014, s. 30.

has bir anlam kazanan bir varlık olarak kendini göstermesi etkili olmuştur. Bunun yanı sıra çocukların gerçekleri sadece yetişkinler, televizyon ve okul vasıtasıyla tanıyabildiği “kurumsallaşmış” bir çocukluk ortaya çıkmıştır. 20. yüzyıl bazı yazarlarının “korunmuş çocukluk” adını verdiği bu olgu, çocukların dış dünyayla bağlantısını sınırlandırmıştır.³⁶

Çocuk olgusu ve çocukluk kavramıyla ilgili olarak, eski yüzyıllardan günümüze kadarki olan süreçte, her toplumun ve kültürün çocuğu tanımlama şekli, çocuğa verdiği değer ve bakış açısı farklılık arz etmiştir.

Batı’da, Rönesans ve Reform ile çocuğa olan ilgi artmış, çocuğa yönelik tutumları etkilemiştir. Çocukla ilgili doğuştan kötü (günahkâr) ve doğuştan iyi (masum) çocuk kavramı tarih boyunca varlığını devam ettirmiştir.³⁷

Batıda çocuğa bakış açısı bu şekilde değişirken, durum Selçuklu ve Osmanlılarda daha farklıdır. Selçuklulardaki “gulam” ve Osmanlı’daki “devşirme” sistemleri, çocukluk olgusundan haberdar olduklarının bir kanıtı sayılabilir. Osmanlılarda çocuklar sevilip korunurken aynı şekilde büyüklere karşı da saygılı ve itaatkâr olduğu Seyahatnamelerde belirtilmiştir. Çocukların sosyalleşmesi ve toplumsallaşması için mahalleleri kullandığı ve mahalle sakinlerinin her çocuğa kendi çocuğu gibi baktığı ve sahiplendiği gerçeği bilinmektedir.³⁸ Çocuk yedi yaşından itibaren yetişkinler dünyasında

³⁶ Onur, a.g.e., s. 151.

³⁷ A.e., s. 97.

³⁸ A.e., s. 99-100.

yerini almıştır ve bu şekilde değişime uğramadan Tanzimat dönemine kadar aynı çizgide kalmıştır.³⁹

Yaşamdaki yerleri ve kıyafetleriyle yetişkinlerden pek farkı bulunmayan çocuklar, Tanzimat dönemiyle beraber ilgiyi üzerinde toplamış ve eğitimleri üzerinde durulmuştur. Gelecekte yönetimde söz sahibi olacakları düşünülen çocukların en iyi şekilde eğitilmesi gerektiği görüşü hâkim olmuş, her türlü değişim sürecindeki planlara dâhil edilmişlerdir. II. Meşrutiyetle beraber milli bir nesil yaratma çabaları Cumhuriyet sonlarına da sarkmıştır. Cumhuriyetin ilanı ve sonrasında da çocuğa yasal düzenlemelerle önem verilmiştir.⁴⁰

1.1.4. Modern Hayatta Çocuk Kavramı

“Modern çocuk paradigması, çocuğu ayrı bir kategori olarak tanımlar. Çocuğun büyüme ve gelişmesinden, çocuğun medeni, sosyal, kültürel ve ekonomik haklarından yetişkini sorumlu tutar.”⁴¹ Çocuk, modern hayatta yetişkinlerin sorumluluğunda kendi yerini oluşturmuştur.

“Modern çocuklukla birlikte çocuk artık bir birey olarak görülmekte ilgi, istek ve ihtiyaçları dikkate alınmaktadır. Modern çocukluk olarak adlandırılan mevcut durum ise daha çok, sürekli değişen ve gelişen teknolojiyle birlikte popüler kültürün etkisini merkeze almaktadır. Bu etki ise, günümüz çocuklarının giyecek, içecek, oyun ve tüketim malzemeleri gibi birçok malzemenin tek

³⁹ A.e., s. 99.

⁴⁰ Nurullah Terkan, **Çocuk ve Medya: Popüler Çocuk Dergilerinde Egemen Söylemlerin Kuruluşu**, Ankara, Savaş Yayınevi, 2011, s. 216.

⁴¹ Şirin, a.g.e., s. 112.

tipleşmesine yol açmaktadır. Bu tek tipleşmede ise medyanın önemli etkisi olduğu ileri sürülmektedir.”⁴² Medya yoluyla ihtiyaçların bile tek tipleştiği bu dönemde çocukların ne denli popüler kültür altında kaldığı görülmektedir. Dünyanın en uzak köşesinde hiç görmediği biriyle bile, medya aracılığıyla tanıştığı yeni oyunları oynamakta, aynı lezzetleri tatma arzusu içinde aynı malzemeleri alıp tüketmektedir.

“Kendilerine daha çok toplumsal ve kültürel olarak tanınan, hakları daha çok teslim edilen bugünün çocuklarının geçmişteki çocuklardan daha özgür, daha mutlu olduğunu söylemek zor görünüyor. Günümüzde çocukluğun kurumsallaşmasının çocuklara belirli bir koruma sağladığı, buna karşılık bağımsızlıklarından ve özgürlüklerinden birçok şey götürdüğü düşünülebilir. Bunun en çarpıcı örneği oyun kültüründeki köklü değişimlerdir.”⁴³ Günümüz çocuklarının arkadaş ortamından uzak bir şekilde, kendi evinde anne ve babasından bile kendini soyutlayarak, bilgisayar ortamında geçirdiği zamanın giderek arttığı düşünüldüğünde, geçmişteki oyun kültürünün ne kadar değiştiği görülür. “Küreselleşme süreci ve kitle iletişim araçlarının yaygın kullanımı ile birlikte medyanın giderek etkinliği artmaktadır. İletişim teknolojilerinde meydana gelen değişimler kültürel medyanın dünya çapında yayılmasını hızlandırmaktadır.”⁴⁴ İletişim teknolojilerinin küreselleşmeyle birlikte yaygın kullanımı çocukları da etkilemiş, dışarıdaki oyun alanı eve

⁴² Kürşad Yılmaz ve Habibe Ersoyol, “Medyanın Değişen Çocukluğa Etkisi Konusunda Veli, Öğretmen ve Öğretmen Adaylarının Görüşleri”, **International Journal Of Socience Science**, S. 6, 2013, s. 761.

⁴³ Onur, a.g.e., s. 129.

⁴⁴ Ceyda Ilgaz Büyükbaykal, **Küreselleşme ve Küresel Çağda Medya**, İstanbul, Derin Yayınları, 2014, s. 91.

taşınmış, çocukların fiziksel aktivitelerle yorgun düşme hali bilgisayar ortamında uyuklama haline dönüşmüştür.

Günümüz çocukları yetişkinlerin her türlü kıyafetlerini giymekte, her türlü aksesuarını kullanmakta ve bazı sorumluluklarını da üzerine almaktadır. Bazı sorumlulukları daha erken yaşlarda yapmak ve başarmak durumunda kalan çocukların; çocukluk ile yetişkinlik arasındaki dönem farklılığı ayırımı gitgide kaybolmaktadır. Çocukluklarını yaşayamayan yetişkinleştirilmiş çocuklar yaratılmaktadır.⁴⁵

“Dünyanın bugünden itibaren yöneldiği üç temel çocuk hedefini hatırlamakta yarar var: Her çocuğun hayata mümkün olan en iyi biçimde başlaması, bir. Her çocuğun kaliteli eğitim görmesi, iki. Her çocuğun sahip olduğu potansiyeli sonuna kadar geliştirip topluma anlamlı biçimde katkıda bulunma ve katılım fırsatlarına sahip olması, üç.”⁴⁶ Her anne ve babanın, çocukla ilgili bu üç husustaki hassasiyeti giderek önem kazanmakta ve çocuğun topluma olumlu katkısı artmaktadır.

“Medya araçları, bireylerin ve kitlelerin belirli konulardaki kanaatlerini veya tutumlarını değiştirerek siyasi tercihlerini etkilediği gibi, beğenilerini ve alışkanlıklarını da etkileyip değiştirerek yaşam biçimlerini de şekillendirebilmektedir.”⁴⁷ Modern hayatta çocukların medyaya ilgisi gün geçtikçe artmaktadır. Öyle ki çocukların kendi istekleri doğrultusunda radyo, televizyon, dergi ve gazete seçimi

⁴⁵ Onur, **a.g.e.**, s. 152.

⁴⁶ Şirin, **a.g.e.**, s. 37.

⁴⁷ Bostancı, **a.g.e.**, s. 130.

yaptıkları hatta medya deneyimlerini yetişkinlere göre daha da artırdıkları görülmektedir.⁴⁸ Bir yetişkin gibi kendi takibini yaptığı görsel, işitsel ve yazılı medya kaynaklarına gün geçtikçe yenilerini eklemektedir.

1.2. Çocuk Odaklı Habercilik

“Haber, günlük yaşamın akışı içinde değişikliğe neden olan veya olacak gelişmeler zinciridir. Haber, insanların yakın çevreleri ve dünya ile olan günlük ve uzun dönemli bilgi bağlantılarını sağlar.”⁴⁹Haber sayesinde hem yakın hem uzak çevreyle sürekli etkileşim içinde olunmakta ve istenen bilgi aktarımı sağlanmaktadır.“Haber, iletişim araçlarıyla geniş kitlelere iletilen yeni, ilginç, kimileyin şaşırtıcı, kimileyin sevindirici, kimileyin üzücü, daha önce bilinmeyen, olağandışı bilgidir.”⁵⁰ Bir bilginin haber vasfı taşınması için daha önceden bilinmemesi ve olağandışı olması da önem taşır.

“Haber, güncel ve ilginç bir olayın olduğunca nesnel ve gerçeğe uygun bir biçimde sunulmasıdır.”⁵¹ Haber, güncel ve gerçek olduğu sürece haber niteliği taşır. “Gazetecilikte, genellikle haber olay veya olayların hikâyesi ve özeti şeklinde tanımlanmaktadır.”⁵² Güncelliğinin yanı sıra toplumun geneline hitap etmesi gerekir.

⁴⁸ Nurullah Aydın, **Medya, İnsan Hakları ve Demokrasi**, İstanbul, Kamer Yayınları, 2013, s. 206.

⁴⁹ Nurdoğan Rigel, **Haber, Çocuk ve Şiddet: Üretim, Kitle İletişim ve Tüketim SürecindeHaberin İncelenmesi**, İstanbul, Der Yayınevi, 1995, s. 159.

⁵⁰ Nüket Güz, Rengin Küçükdoğan, Nilüfer Sarı, Bülent Küçükdoğan ve Işıl Zeybek, **Etkili İletişim Terimleri**, İstanbul, İnkılâp Kitabevi, 2002, s. 163.

⁵¹ Ali Kaptan, **Haberciliğin Temel Kuralları ve Röpörtaj Teknikleri: Radyo ve Televizyon Haberciliği**, İstanbul, Türkmen Kitabevi, 2008, s. 8.

⁵²Oya Tokgöz, **Temel Gazetecilik**,10. bs., Ankara, İmge Kitabevi, 2013, s. 238.

“Haber, vaktinde verilen, toplumda çok sayıda kişiyi ilgilendiren ve etkileyen, bu kişilerin anlayabileceği bir dilde yazılan olay, fikir veya görüştür.”⁵³Haber, okuyanları tarafından anlaşılmalı ve ilgisini çekmelidir. “En genel tanımlamayla, gazeteciliğin temel işlevi haber vermektir.”⁵⁴

“Haber üzerine çok sayıda tanım bulunmaktadır. Bununla beraber, haber kavramı ve tanım üzerinde hala görüş birliğine varılmamıştır. Daha doğru bir deyişle, evrensel olarak kullanılabilecek şekilde haberin tek bir tanımı bulunmamaktadır. Konuya haberle profesyonel olarak ilişki içinde olan kişiler açısından bakarsak, dünyadaki gazeteci sayısı kadar haber tanımı yapmak mümkündür. Ülkelerin, toplumda yaşayan insanların yapısına göre bile haber anlayışı değişmektedir.”⁵⁵ Haberin net bir tanımının olmaması, haberin etkisinin ve işlevinin fazla olmasından kaynaklanır. Yapılan haber tanımlamalarına bakıldığında; en önemli 5 temel özellik belirir. Bu özellikler haberi haber yapan temel niteliklerdir. Haberin gerçek olması, ilgi uyandırması, güncel olması, önemli sayılması, anlam taşıması gerekmektedir.⁵⁶Haberin sade, açık ve doğru olması okuyucu açısından önemlidir. Haberi inceleyen okuyucu ne, nerede, ne zaman,

⁵³ Kaptan, **a.g.e.**, s. 7.

⁵⁴ Tokgöz, **a.g.e.**, s. 136.

⁵⁵Müge Demir, “Yazılı Basında Yayınlanan Sağlık Haberlerinin Kamuoyuna Etkisi”,**Doktora Tezi**, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2008, s. 14.

⁵⁶ Atilla Girgin ve Seçil Özay, **Haber Yazmak**, 4. bs., İstanbul, Der Yayınları, 2013, s. 9-15.

niçin, kim sorularına yanıt almayı beklemektedir. Bunlara cevap alamayan okuyucu gazeteyi almaktan vazgeçmektedir.⁵⁷

“Medya, siyasi ya da ekonomik iktidar sahiplerinin kişisel kazancı ya da karı için değil, tüm yurttaşların kamusal yararı ve eğlencesi için kullanılmalı.”⁵⁸ Medya, toplumu bilgilendirirken, ekonomik yönden güçlü olanın yanında olmaktan ziyade gerçeklerin ve doğrunun yanında olmalıdır. “Nitekim basının evrensel amacı da, haberin tarafsız ve dürüst bir biçimde aktarılmasını sağlamaktır. Eğer basın bu amacından uzaklaşırsa, toplum üzerindeki inandırıcılığını ve etkisini giderek kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalacaktır.”⁵⁹ Ayrıca dürüst ve objektif haber yapması gereken medya, gücünü kullanırken kamu yararını her zaman gözetmek zorundadır.

Haberler günümüzde daha kolay paylaşılmakta ve de hızla yayılmaktadır. “Haberler, bir zamanlar pahalı ve nadir bulunan gazetelerden edinilmeye çalışılırken, günümüzde her yerde ve büyük oranda bedava ve tüketilmeye hazırdır.”⁶⁰ Bu haberlere bu kadar kolay ulaşılırken, gazetecilerin ne zorluklarla bunları elde ettikleri de unutulmamalıdır. Demokrasinin bir nevi savunucusu olması gereken gazeteciler, baskı altında kalmadıkları sürece daha başarılı olmaktadır. “Gerçek bir Demokrasi için bağımsız, özgür ve özerk

⁵⁷ İ. Pelin Dünder, **Yazılı Basın İşletmelerinde Kalite**, Ankara, Nobel Yayıncılık, 2006, s. 136-137.

⁵⁸ John Keane, **Medya ve Demokrasi**, Çeviren: Haluk Şahin, 4. bs., İstanbul, Ayrıntı Yayınları, 2010, s. 24.

⁵⁹ Güven N. Büyükbaykal ve Ceyda Ilgaz Büyükbaykal, “Türkiye’de Basın-İktidar İlişkileri Bağlamında 1946-1960 Dönemi”, Editör: Tolga Yazıcı, **1946’dan Günümüze Medya ve Siyaset**, İstanbul, Volga Yayıncılık, 2015, s. 89.

⁶⁰ Ian Hargreaves, **Gazetecilik**, Çeviren: Yeliz Özkan, Ankara, Dost Kitabevi Yayınları, 2006, s. 8.

bir medyanın varlığı zorunludur.”⁶¹ Kimseye bağımlı olmadan, özgürce hareket eden gazeteciler, demokrasinin işleyen en belirgin işaretlerindedir. “Gazetecilik mesleği açısından en önemli olan nokta, özgür ve demokratik bir ülkede gazetecilerin, her türlü baskıdan uzak ve bağımsız biçimde, toplumsal sorumluluklarının bilincinde olarak görev yapmalarıdır. Toplumsal olaylara duyarlı, demokrasi geleneği yerleşmiş, nitelikli bir eğitim almış halkın var olduğu ülkelerde, basın çalışanlarının mesleklerini yaparken titiz ve meslek ahlakına uygun biçimde çalışacakları konusunda herhangi bir kuşku bulunmaması gerekir.”⁶² Gazetecilerin tam olarak görevini yerine getirebilmesi için; içinde bulunduğu toplumdakilerin gazetecilere güvenmelerinin yanı sıra saygı duymaları da gerekmektedir. “Gazeteciliğin ilk ödevi, bulmak, doğru şekilde aktarmak ve güven hissi yaratmaktır. Güven olmazsa, gazetelere ne inanılır ne de saygı duyulur.”⁶³ Gazetecilik mesleğine gönül vermiş kişilerin, doğru haberi, doğru şekilde kamuya aktarması durumunda bu saygınlık giderek artacaktır.

“Medyada yönetici konumunda bulunanlar ya da bu kesim içinde yorumcu statüsüne yükselenler aynı ayrıcalıklı elit kesime aittirler ve bu kesimin onların kendi sınıf çıkarlarını da yansıtarak ayrıcalıklı elitin algılamaları, özlemleri ve tutumlarını paylaşmaları beklenebilir. Sistem içine giren gazetecilerin, genel olarak değerleri

⁶¹ Emre Kongar, **Demokrasimizle Yüzleşmek**, 15. bs., İstanbul, Remzi Kitabevi, 2007, s. 239.

⁶² Murat Özgen, **Gazetecinin Etik Kimliği**, 3. bs., İstanbul, Set-Systems Yayıncılık, 2006, s. 248.

⁶³ Hargreaves, **a.g.e.**, s. 188.

içselleştirerek bu ideolojik baskılara uyum sağlamadıkları sürece başarılı olmaları olasılık dışıdır; bir şeye inanırken başka bir şey söylemek kolay değildir ve uyum sağlayamayanlar benzer mekanizmalarla eleneceklerdir.”⁶⁴Medya yöneticileri ve çalışanlarının günümüzdeki ilişkileri değerlendirildiğinde; çalışan kesimin çoğu zaman işsiz kalma korkusu içerisinde olduğu da unutulmamalıdır. Demokratik toplumlarda medya çalışanlarının işlerini daha iyi yapabilmesi için baskı yapılmaması gerektiği bilinmektedir. Gazetecilik mesleği doğru şekilde yapıldığında toplumsal faydaları artarak devam edecektir.

“Demokrasinin ortaya çıkması için gazeteciliğe gerek duyuldu. Dolayısıyla, gazetecilik de etkin biçimde işlev görmek istiyorsa kendisini inceleme ve mücadeleye açarak demokrasinin değerlerini kendi yönetim şekline dâhil etmelidir.”⁶⁵Gazetecilerin demokrasiyi içselleştirerek uygulamalarının topluma da olumlu yansımaları olacaktır.

“Haber özgürlüğü, demokrasinin işleyebilmesi için temel ögedir. Bu özgürlüğü korumanın ilk yolu da, haber yapmayı uğraş edinen kişilerin yetiştirilmesinden geçer. Öyle ki, haber yapmayı uğraş edinen kişilere verilecek eğitimin ve üzerinde uzmanlaşılacak konunun, kişilere nitelik ve bağımsızlık kazandırması açısından ne derece önemli olduğu tartışılmazdır. Kişisel yetenek ve teknik beceri gerektiren bir meslek dalı olarak, haber üretmek, toplumsal bilincin oluşmasına katkıda bulunan, bu nedenle de meslek etiğine son derece

⁶⁴ Noam Chomsky, **Medya Gerçeği**, Çeviren: Abdullah Yılmaz ve Osman Akınhay, 4. bs., İstanbul, Everest Yayınları, 2012, s. 13.

⁶⁵ Hargreaves, **a.g.e.**, s. 190.

saygıyı içselleştirmesi zorunlu görülen bir uğraş alanıdır.”⁶⁶ Gazeteciler meslek etiğine saygılı olduğu ve de iyi eğitim aldığı sürece yapacakları bütün haberlerde; özellikle çocuk odaklı haberlerde daha dikkatli davranacak, haber özgürlüğünü korumanın yanı sıra çocukların medyada temsil edilmesinde çok etkin rol oynayacaktır.

Çocuklar medyada farklı şekillerde temsil edilse de tüketim nesnesi olmaktan kurtulamamaktadır. “Çocuklar medyada tüketim nesnesi olarak temsil edilmekte, teşhir edilmekte, damgalanmakta ya da dışlanmaktadır. Bunun nedenlerinden biri, medyanın erkek egemen bakış açısına sahip olmasıdır. Diğeri ise, çocukların, egemen ideolojinin onlara biçtiği role göre kategorize edilmesinden kaynaklanır.”⁶⁷ Ülkemizde, çocuk hakları ve çocuk gelişimine önem verecek şekilde medya yapılanması ve de uygulamaları olmadığı gibi çocuk haklarını bizzat ihlal eden bir medyayla karşılaşmaktayız. Bu ihlallerin kısmi sebebi medya çalışanlarının bilgi eksikliği olarak bilinmektedir.⁶⁸

“Çocuk, medyada her zaman ilgiyi üzerine çeken bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle gazetelerde çocukla ilgili haberlerin popülaritesi devam etmektedir.”⁶⁹ Gazetelerde gün geçtikçe çocuk haberlerine daha da yer verildiği görülmektedir. Çocuk

⁶⁶ Suat Gezgin, **Basında Fotoğrafçılık**, 2. bs., İstanbul, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları, 2002, s. 205-206.

⁶⁷ Necla Mora, “Medyada Çocuk Temsilleri ve Medya Okuryazarlığı”, **4. Uluslararası Çocuk ve İletişim Kongresi & 4. Uluslararası Çocuk Filmleri Festivali ve Kongresi “Risk Altındaki Çocuklar”**, İstanbul: İstanbul İletişim Fakültesi, 2007, (Çevrimiçi) <http://www.sosyalhizmetuzmani.org/medyacoc.htm>, Erişim Tarihi: 08.11.2015.

⁶⁸ Ercüment Erbay, **Çocuk Hakları**, İstanbul, Yeni İnsan Yayınevi, 2013, s. 65.

⁶⁹ Ziyalar ve Salihoğlu, **a.g.m.**, s. 122.

haberlerine yer verilse de medyanın çocukla ilgili hak ihlalleri konusunda bilinçsiz olduğu, sorumluluklarının farkında olmadığı, medya çalışanlarına verilecek eğitimlerle bu açığı kapatmak isteseler de başarılı olamadıkları aşikârdır.⁷⁰ Yazılı ve görsel medyada; gelişim çağında olan çocukların olumsuz etkileneceği haberlerin oluşu ve bu haberlerin çocuklar tarafından izlenerek özenti haline gelmesi de ayrı bir sorundur.⁷¹

Çocuk hakları odaklı habercilik konusunda üç çelişki bulunmaktadır:⁷²

-Birincisi; Türkiye’de, belki de tüm dünyada gerek toplumda gerekse medyada dışlanan kadınlar ve çocuklar gibi iki önemli kesim vardır. Bu iki kesime gereken önem verilmediği gibi aynı zamanda çok fazla hak ihlalleri yapılmaktadır.

-İkincisi; her insanın çocukluk dönemini yaşadığı halde bu durumu unutmaması, diğer yandan çocukların birey olduğu gerçeğinin yetişkinler tarafından göz ardı edilmesi.

-Üçüncüsü ise çocuk odaklı olup hak ihlallerinin yapıldığı haberlerin olmasının yanı sıra haber konusu çocuklar olmadığı için çocuk perspektifinin unutulması hak ihlallerinin yapılması vardır.

⁷⁰ Erbay, **a.g.e.**, s. 121-122.

⁷¹ Rukiye Konuk Er, “Suça İtilen Çocuklar”, Editör: S. Sunay Yıldırım Doğru, **Çocuk Hakları ve Koruma: Aile Refahı ve Koruma**, 3. bs., Ankara, Eğiten Kitap Yayınları, 2015, s. 184.

⁷² Ragıp Duran, “Çocuk Hakları Odaklı Habercilik ve Röportaj”, Hazırlayan: Sevda Alankuş, **Çocuk Odaklı Habercilik**, İstanbul, IPS İletişim Vakfı Yayınları, 2007, s. 254-255.

Medya ve çocuk hakları konusunda iki önemli sorun vardır. Birincisi medya tarafından çocuk haklarının bilinmemesi veya önemsenmemesidir. İkincisi ise gazetecilerin yaptıkları haberlerde çocuk haklarını her türlü beklentinin önüne koyması sorumluluğunda olması gerekirken, çocuk haklarından bihaber gazetecinin çocuk haklarını koruyamamasıdır.⁷³

Çocukluklarını bilgi çağının akıl almaz hızı ile yaşayan günümüz çocukları, çocukluklarını yaşayamadan, hatta geleceklerinin çalınma endişesiyle baş başa kalmaktan kendilerini alamamaktadır. Bu gelecek kaygısını yaşatan ve de çocukluklarını günden güne yitirilmesini sağlayan etmenlerin başında medya ve iletişim araçları gelmektedir.⁷⁴ “Medya hem insanları yönlendirir hem de kamuoyu oluşumuna katkıda bulunur. Kamuoyu oluşumuna katkı sağlaması olgusu ise modern demokrasinin tanımını bütünleyen bileşenlerden biridir. Medyanın örgütleniş biçiminin ve içeriğinin siyasal ve toplumsal yaşam üzerinde önemli etkisi bulunmaktadır. Medya aynı zamanda bir bilgi aktarımı ve karşılaşma aracıdır.”⁷⁵ Gazeteciler, medyanın insanları yönlendirme ve kamuoyu oluşturma gücünü kullanırken çocukları göz ardı etmeden, çocuk odaklı habercilik anlayışı içerisinde bilgi aktarımı yapmak zorundadır.

⁷³ Gülgün Erdoğan Tosun, “Çocuklar ve Çocuk Haklarının Medyada Temsili”, Hazırlayan: Sevdâ Alankuş, **Çocuk Odaklı Habercilik**, İstanbul, IPS İletişim Vakfı Yayınları, 2007, s. 179.

⁷⁴ Nilüfer Pembecioğlu, “Çocukluklarını Yitiren Çocuklar Üstüne”, **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, S. 6, 1997, s. 253

⁷⁵ Enver Özgür Gönenç, “Medyanın Toplum Üzerindeki Etkileri”, **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, S. 21, 2005, s. 59.

“Medya aracılığıyla aktarılanlar, anlatılanlar ve üretilen söylemlerde çocukların çok sınırlı oranda yer aldığını belirtmek gerekir. Genel olarak yetişkinler tarafından ve yetişkinler için biçimlenen medya çocuk ve çocukluğu görünür kılmamakta tam tersine çocuğu özne olarak görmeyen ve yetişkin gözüyle çocukluk sürecine yaklaşan bir görünüm çizmektedir.”⁷⁶ Kısacası, yetişkinlerin elinde olan medyada, çocuk ve çocukluk kavramları gereken önemi görmemektedir.

“Medyanın bugün elinde bulundurduğu güç, kitleleri bir anda harekete geçirebilme, istenilen bir konu ya da kişiyi gündemin birinci sırasına oturtabilme, halkı asıl dertlerinden uzaklaştırıp insanlara “sahte ve sanal” bir dünya yaşatabilmesiyle doğru orantılı olarak, giderek etkinliği ve etki alanı büyüyen bir silah biçiminde karşımıza çıkmaktadır.”⁷⁷ Medyanın bu gücünü elinde bulunduranlar kadar gazeteciler de bu silahı en etkin şekilde kullanarak, istenilen dünyayı topluma sunmaktadır. Bunu yaparken de gerek vicdaniyla gerekse gazeteciliğin etik kurallarıyla baş başa kalmaktadırlar. Toplumun geleceği olan çocuklar için yapılan haberlerde daha seçici ve daha dikkatli davranmaları gereklidir. “Medyanın esas gücü, dünya görüşümüzü şekillendirebilmesi gerçeğinde yatmaktadır. Medya, düşünce ve davranış biçimlerimize etki edebilmektedir.”⁷⁸ Medyanın

⁷⁶ Nalan Yetim ve Ünsal Yetim, “Medya Temsillerinde Özne ve Nesne Olarak Çocuk”, Editörler: Yasemin Giritli İnceoğlu ve Nurdan Akner, **Medya ve Çocuk Rehberi**, Konya, Eğitim Kitabevi Yayınları, 2008, s. 92-93.

⁷⁷ Suat Gezgin, “Medyanın Toplumsal İşlevi ve Kamuoyu Oluşumu”, **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, C. 1, S. 12, 2002, s. 15.

⁷⁸ Graeme Burton, **Görünenden Fazlası: Medya Analizlerine Giriş**, Çeviren: Nefin Dinç, İstanbul, Alan Yayıncılık, t.y., s. 14.

okuyucuyu bu denli etkilemeyi başardığı düşünölmeli ve çocuk odaklı habercilik anlayışı içerisinde hareket edilmelidir. “Gazetecilik bir zamanlar gazete kâğıdı tomarlarının ölkenin bir ucundan diğetine götürölmesi için gerekli olan zaman ile sınırlıyken, şimdi, küresel, anlık ve etkileşimlidir.”⁷⁹ Bu kadar hızlı yayılan haberlerin aynı anda dünyanın başka yerlerinde de anlık okunabileceğı düşünöldüğünde; çocuk odaklı haberciliğın önemi daha da artmaktadır.

“Türkiye’de çocuk haklarına saygılı habercilik açısından çeşitli etik kodlarda davranış ilkeleri bulunmasına karşın, bu ilkeler sık sık ihlal edilmektedir. Çocuk yaşta evlilik, cinsel istismar, şiddet, çocuk emeğinin sömürölmesi gibi konularda medyanın sorumlu habercilik yaptığını söylemek zordur. Medyanın çocuklara da hakları olan bireyler olarak yaklaşması gerekirken, çocukları mağdur veya yetişkinlerin “şirin uzantıları” olarak sergilediğı görölmektedir. Çocuklarla ilgili haberlerdeki etik ihlaller, genellikle kimlik açıklanması durumlarında gündeme gelmektedir.”⁸⁰

“Yazıyla karşılaştırıldığında, fotoğrafın duyarlılaştırma etkisinin gerçekten de daha güçlü olabildiğı ortaya çıkmaktadır. Ancak unutulmamalıdır ki, konunun bütününe aktarabilecek, bir eyleme ya da duruma tanıklık edebilecek fotoğrafların seçimine özellikle büyük çaba sarf etmek gerekir. Fakat felaketler, kazalar, cinayetler söz konusu olduğunda, meslek etiğinin uygun gördüğü koşullarda

⁷⁹ Hargreaves, a.g.e., s. 8.

⁸⁰ Ruhdan Uzun, “Çocukların Medyadan ve Medyada Korunması: Çocuklara Yönelik Etik Davranış Kurallarının İncelenmesi”, **Akdeniz İletişim Dergisi**, S. 22, 2014, s. 157.

yayımlanması söz konusu olabilmektedir.”⁸¹ Çocukla ilgili yapılacak haberlerde de fotoğrafların kullanımında belirli sınırlamalar bulunmaktadır. Türkiye Gazeteciler Cemiyetinin çocuklarla ilgili yaptığı düzenlemede; 18 yaşından küçüklerin, sanık, tanık veya mağdur olduğu suçlarda ve cinsel saldırılarda isimlerinin ve fotoğraflarının yayınlanmaması gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca gazetecinin çocukla röportaj yapması gerektiği durumlar kısıtlandırılmıştır. Çocuktan sorumlu olan kişinin veya aile büyüğünün izni olmadan, çocuğun davranışlarını ve kişiliğini etkileyebilecek durumlarda çocukların görüntüsünün alınmaya çalışılmaması ve röportaj yapılmaması düzenlemede vurgulanmıştır.⁸²

Çocuk odaklı habercilik anlayışında habercilerin uyması gereken dört temel ilke vardır: “Haberler çocukların olumlu rolünü pekiştirici olmalıdır; çocuğu damgalayacak ifadelerden kaçınılmalıdır; masumiyet karinesine uyulmalıdır; Anne-babalara ve çocuklara karşılaşılan olumsuz durumlarda alabilecekleri yardımlar konusunda bilgi verilmelidir.”⁸³ Çocukla ilgili yapılacak her haberde gazeteci çok hassas davranmalıdır. “Kişi, kendi çocuğunu incitip etkileyebileceğini düşündüğü bir haberi nasıl hassasiyetle ele alıyorsa, tüm çocuklar söz konusu olduğunda da aynı hassasiyet ve dikkati göstermelidir.”⁸⁴ Bu

⁸¹ Gezgin, **Basında Fotoğrafçılık**, s. 203.

⁸² **Türkiye Gazetecilik Hak ve Sorumluluk Bildirgesi**, (Çevrimiçi) <http://www.tgc.org.tr/bildirgeler/turkiye-gazetecilik-hak-ve-sorumluluk-bildirgesi.html>, Erişim Tarihi: 13.05.2016.

⁸³ Sevda Alankuş, “Önsöz: Neden Çocuk Odaklı Habercilik Kitabı?”, Hazırlayan: Sevda Alankuş, **Çocuk Odaklı Habercilik**, İstanbul, IPS İletişim Vakfı Yayınları, 2007, s. 6.

⁸⁴ Gülgün Müftü, “Çocuk Haklarının Yaygınlaştırılması İçin Medya Sorumluluğu”, Hazırlayan: Mustafa Ruhi Şirin, **Çocuk Hakları ve Medya El Kitabı: Anne**

hassasiyeti gösteren gazeteciler, çocuk odaklı habercilik anlayışı konusunda etik kurallara da uymalıdır.

Medyanın çocuk üzerindeki olumsuz etkileri gün geçtikçe artmaktadır. “Girişimsizlik, düş kurma yeteneğinden yoksunluk, oyun zamanlarının kısıtlanması, geç yatma, boş zamanlarını değişik geçirmeme, zekâyı etkileme algılamasından yoksunluk, eğlence olarak görme, hobisizlik, şiddetten etkilenecek kaba kuvvete eğilim, saldırganlık, okuma oranının düşmesi ile yazı kültürünün gerilemesi gibi olumsuzluklar söz konusu olmaktadır.”⁸⁵Bu kadar olumsuz etkisi olan medyanın etkisini azaltmak ta bu denli zor olduğu bilinmektedir. “Medyanın olumsuz etkilerinden çocuğun, ailenin ve toplumun korunması, medya çalışanlarının çocuk ve medya bağlamındaki istismarı önleyici, koruyucu ve geliştirici etik ilkelere uymasıyla bir ölçüde mümkün olabilir.”⁸⁶ Yapılan araştırmalara göre; çocuklar, genelde medya ortamında az yer almakta ve olumsuz şekilde temsil edilmektedir.⁸⁷

1.2.1. Gazetelerde Çocuk Stereotipleri

“Medyanın sunduğu temsiller çocukların kim oldukları ve nasıl davrandıkları ile ilgili toplumsal algıları hem yansıtır, hem de etkiler.

Baba,Öğretmen ve Medya Çalışanları İçin, İstanbul, Çocuk Vakfı Yayınları, 2011, s. 277.

⁸⁵ Aydın, **a.g.e.**, s. 207.

⁸⁶Mustafa Ruhi Şirin, “Çocuk Hakları ve Medya üzerine Bir Ön Bakış”, Hazırlayan: Mustafa Ruhi Şirin, **Çocuk Hakları ve Medya El Kitabı: Anne Baba,Öğretmen ve Medya Çalışanları İçin**, İstanbul, Çocuk Vakfı Yayınları, 2011, s. 16.

⁸⁷ Cihan Serdaroğlu, “Suça Karışmanın Temsilinde Yıpratılan Çocukluk”, Derleyen: Mine Gencil Bek, **Medya, Çocukluk ve Gençlik**, Ankara, Ankara Üniversitesi Yayinevi, 2014, s. 69.

Bu temsiller aracılığıyla; bir yandan gençlere yönelik bakış/algı yaratılır, diğer yandan mevcut bakış/algı yeniden üretilir (taşınır). Bu yapılırken çoğu zaman kamuoyu ve politikacılar üzerinde olumsuz etkileri olabilecek önyargılar ve stereotipler (basmakalıp yargılar) yeniden üretilerek yaygınlaştırılır.”⁸⁸

Medyada sunulan çocuk stereotipleri yani basmakalıp yargılar ile önyargı arasında farklılıklar vardır. “Stereotip ve önyargı arasındaki ayrım inançlar, düşünceler ve tutumlar arasında yaygın olarak yapılan ayrımla paralellik gösterir.Orjinal olarak 1798'de kazanılan stereotip kavramı, toplumsal çevre hakkındaki bilgi sürecinde hemen hemen her insan tarafından kullanılır. Stereotipler bazı faydalı işlevler yüklenmesine karşın, negatif çağrışımlara da sahiptir. İnsanları bütünlük olgusundan uzaklaştırabilir.”⁸⁹

Medyanın toplum ve kültür üzerindeki etkileri günden güne artmaktadır. “Medya küresel kültürü, toplumun kültürüne ilişkinsimgeleri, kodları anlam içeriğinde kaymalar yaratarak önyargıları etkilemekte, stereotipleşmekodlarını kullanarak yeniden sunum oluşturmaktadır. Stereotipler insanların her gün karşılaştıkları enformasyon yüklemelerine rağmen yine de oryantasyon yetisini kaybetmemek için bir takım filtre işlevini görmektedir.”⁹⁰

⁸⁸ Erdoğan Tosun, **a.g.e.**, s. 178-179.

⁸⁹ Gürsel Yaktıl Oğuz, “Cinsiyet Rollerine İlgili Stereotiplerin Televizyonda Sunumu”, **Kurgu Dergisi**, S. 17, 2000, s. 36.

⁹⁰ Pınar Ozgökbil Bilis ve Ayşe Çatalcalı, “Toplumsal Cinsiyet Stereotiplerinin Medyada Sunumu ve Popüler Kadın Sanatçılar Örneğinde “Kadın Star” Stereotipleri: Akşam-Hürriyet-Star Gazeteleri”, **Erciyes İletişim Dergisi**, C. 2, S. 3, 2012, s. 25.

Stereotipler gerçeği tam olarak yansıtmasa da gerçek yaşamı tamamladığı görülmektedir. “Genellikle stereotipler gerçeğe fazla yakın değildirler, buna karşılık gerçekyaşamı tamamlamada daha fazla kusursuz (veya kusurlu) ve daha fazla öncedentahmin edilebilir, bilinebilir. Örneğin tipik bir erkek stereotipi maceracı,hükmedici, zeki ve sarsılmaz bir "gerçek erkek (!)" dir.”⁹¹Erkek stereotipleri yanı sıra kadın stereotipleri de vardır. “Kadınların daha sempatik, duyarlı, merhametli, başkaları ile daha ilgili oldukları, sanatsal faaliyetlere daha eğilimli, daha dindar oldukları buna karşın matematiğe ve bilimlere daha az eğilimli oldukları biçiminde düşünceler vardır.”⁹² Kadınlar ve erkekler gibi çocuklar için de stereotipler bulunmaktadır.

Çocukla ilgili yapılan haberlerde de çocuk stereotiplerine çokça rastlanmaktadır. Dünyada yapılan araştırmaların sonuçlarına göre Türkiye’de çocukla ilgili stereotipler şunlardır:⁹³

- Çocukların belirttiği fikirlerin yetişkinleri güldürme amaçlı kullanılması,
- Haberin çekiciliğini artırmak için sevimli çocuklara yer verilmesi,
- Çocukların en kötü anlardaki resimleri yayınlanarak çocuklar üzerinden duygu sömürsü yapılması,
- Çocukların küçük görülmesi,
- Çocuklara gösteri hayvanları gibi davranılması,

⁹¹ Yaktıl Oğuz, **a.g.m.** , s. 37.

⁹² Serdar Kaypakoğlu, **Toplumsal Cinsiyet ve İletişim: Medyada Cinsiyet Stereotipleri**, İstanbul, Naos Yayıncılık, 2004, s. 94.

⁹³Introducing Children’s Rights, (Çevrimiçi) http://elearning-events.dit.ie/UNICEF-TK/unit1/1_4_2.htm, Erişim Tarihi: 31.10.2015.

- Çocukların bilgisizliğinin yetişkinlerce ortaya çıkarılması,
- Çocukların sözlerinin yetişkinler tarafından kesilmesi,
- Çocukların çoğu konuda etkili oldukları halde yetişkinlerce etkisizmiş gibi gösterilmesi.

İKİNCİ BÖLÜM

ÇOCUK HAKLARIYLA İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER

İnsan haklarının temel yapı taşlarından olan çocuk hakları, uluslararası ve ulusal sözleşmelerle korunmakta ve de insan hakları güvencesi içerisinde yer almaktadır.¹“Çocuk hakları; kanunen veya ahlaki olarak dünya üzerindeki tüm çocukların doğuştan sahip olduğu, eğitim, sağlık, barınma, fiziksel, psikolojik veya cinsel sömürüye karşı korunma gibi hakların hepsini birden tanımlamakta kullanılan evrensel bir kavramdır.”²

Türkiye’de dünyada çocuk haklarının tarihi incelendiğinde, sırasıyla 1924 tarihli Cenevre Çocuk Hakları Bildirgesi, 1959 tarihli Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesi, Türk Çocuk Hakları Bildirgesi ve 1989 tarihli Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi karşımıza çıkmaktadır.³ 1959 tarihli Çocuk Hakları Bildirgesi ile 1989 tarihli Çocuk Hakları Sözleşmesi, çocuğun toplum

¹ Cihan Serdaroğlu, “Suça Karışmanın Temsilinde Yıpratılan Çocukluk”, Derleyen: Mine Gencil Bek, **Medya, Çocukluk ve Gençlik**, Ankara, Ankara Üniversitesi Yayınevi, 2014, s. 68.

² S. Sunay Yıldırım Doğru, “Yasal Düzenlemeler”, Editör: S. Sunay Yıldırım Doğru, **Çocuk Hakları ve Koruma: Aile Refahı ve Koruma**, 3. bs., Ankara, Eğiten Kitap Yayınları, 2015, s. 2.

³ Ercüment Erbay, “Türkiye’de Çocuk Haklarını Tanıtma, Yaygınlaştırma ve İzlemeye Yönelik Uygulamaların Eleştirel Analizi ve Bir Model Önerisi”, **Doktora Tezi**, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2011, s. 25.

çindeki hak ve özgürlüklerini teminat altına alan ve çocuğu bir birey olarak gören ana metinlerdir.⁴

2.1. Çocuk Haklarıyla İlgili Uluslararası Düzeyde Yasal Düzenlemeler

2.1.1. Cenevre Çocuk Hakları Bildirgesi

Çocuk hakları ile ilgili ilk uluslararası çalışma; 1924 tarihli Cenevre Çocuk Hakları Bildirgesi'dir. Türkiye bu bildirgeyi aynı yıl kabul etmiştir.⁵ Türkiye adına Gazi Mustafa Kemal Atatürk bu bildirgeyi imzalayarak, çocuk haklarına ne denli önem verdiğini göstermiştir. Bildirgenin maddeleri şu şekildedir:⁶

1. madde: Çocuk, beden ve ruhen doğal biçimde gelişmesine olanak sağlayan şartlar içinde bulundurulmalıdır.

2. madde: Acıkan çocuk beslenmeli, hasta çocuk tedavi edilmeli, fikren geri kalmış çocuk eğitilmeli, yoldan çıkmış çocuk doğru yola getirilmeli, terk edilmiş çocuk korunmalıdır.

3. madde: Herhangi bir felaket anında yardım öncelikle çocuğa yapılmalıdır.

4. madde: Çocuk hayatını kazanabilecek hale getirilmelidir ve her türlü istismara karşı korunmalıdır.

⁴ Nilüfer Timisi, "Medyada Çocukları Koruyucu Önlemler", Hazırlayan: Mustafa Ruhi Şirin, **Çocuk Hakları ve Medya El Kitabı: Anne Baba, Öğretmen ve Medya Çalışanları İçin**, İstanbul, Çocuk Vakfı Yayınları, 2011, s. 147.

⁵ Ömer F. Tutkun ve Mustafa Koç, "Çocuk Hakları Sözleşmesi Çerçevesinde Türkiye'de Çocuk Haklarına Yönelik Çalışma ve Yasal Düzenlemeler", **Ege Eğitim Dergisi**, 2003, s. 12.

⁶ Ercüment Erbay, **Çocuk Hakları**, İstanbul, Yeni İnsan Yayınevi, 2013, s. 25.

5. madde: Çocuk yeteneklerini hemcinslerinin hizmetine adayacak bir ruh ve düşünce içerisinde yetiştirilmelidir.

Bildirgenin maddeleri incelendiğinde; çocuğun özel bir yere sahip olduğu ve temel gereksinimlerinin karşılanması gerektiği vurgulanmıştır. “Çocukların erişkinlerden farklı fiziksel, fizyolojik, davranış ve psikolojik özellikleri olduğu, sürekli büyüme ve gelişme gösterdiği bilincinin yerleşmesi, çocukların bakımının bir toplum sorunu olduğu ve bilimsel yaklaşımlarla herkesin bu sorumluluğu yüklenmesi gerektiği düşüncesi, Cenevre Çocuk Hakları Bildirisi ile şekillenmiştir.”⁷

Cenevre Çocuk Hakları Bildirgesi’nde; çocukların gelişimini doğal yolla tamamlaması, aç olanların karnının doyurulması, hasta durumdakilerin tedavi ettirilmesi, terk edilenlere sahip çıkılması, felaket durumlarında önceliğin çocuklara verilmesi, her türlü istismardan korunmasının gerektiği, eğitimlerinin kardeşlik hisleri içerisinde verilmesinin önemi üzerinde durulmuştur.⁸

2.1.2. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesi

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesi, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yasası ile ilişkili olarak 1959 yılında yayınlanmıştır.⁹ 1924 Cenevre Deklarasyonu ve 1948 İnsan Hakları Evrensel

⁷ Hüseyin Dağ, Murat Doğan, Soner Sazak, Alper Kaçar, Bilal Yılmaz, Ahmet Doğan ve Vefik Arıca, “Çocuk Haklarına Güncel Yaklaşım”, **Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi**, C. 40, S. 1, 2015, s. 2.

⁸ Yıldırım Doğru, **a.g.e.**, s. 4.

⁹ Nurhan Koçan, “Çocuk Oyun Alanlarının Yeterliliği Üzerine Bir Araştırma: Uşak Kenti Kemalöz Mahallesi Örneği”, **Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi**, C. 28, S. 4, 2012, s. 316.

Bildirgesini esas alan bu bildirme çocukların beslenme ve korunma haklarına ağırlık vermiştir.¹⁰ Çocuğun politik ve vatandaşlık haklarından hiçbir şekilde bahsetmeyen Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesi, mantıklı bir şekilde çocuk hak ve sorumluluklarını ele alarak somutlaştıran ilk belge niteliği taşır.¹¹

Birleşmiş Milletler Örgütünün kurulmasından sonra çocukların korunması sorunları üzerinde yoğunlaşmış, bu sorunları incelemek amacıyla bir meclis oluşturulmuştur. Sosyal Sorunlar Meclisi adıyla oluşturulan bu meclis; 3 Nisan 1950 tarihinde bir toplantı gerçekleştirmiştir. Toplantı sonucunda; İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ndeki kıstaslara göre Cenevre Bildirgesi'nin yeniden gözden geçirilmesi ve düzenlenmesi kararlaştırılmış, bir tasarı hazırlanmış, bu tasarı Birleşmiş Milletler'e üye ülkelerin incelemesine sunulmuştur. Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda 20 Kasım 1959 tarihinde oybirliği ile kabul edilmiştir.¹²

İkinci Dünya Savaşı sırasında çocuklar çok fazla şiddete maruz kalarak yıpratılmıştır. Daha fazla yıpratılmaması ve bu olumsuzlukların önlenmesi amacıyla bildirmede; fiziksel ve ruhsal olarak tam anlamıyla gelişmemiş çocukların, hem doğum öncesi hem de doğum sonrası özel bakıma ve korunmaya ihtiyacı olduğu gerçeği vurgulanarak, çocuklar arasında ayırım yapılmaması gerektiği

¹⁰ Bekir Onur ve (Firm) Hiperlink, **Çocuk Kültürü, 1. Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi**, 6-8 Kasım 1996, Ankara, Hiperlink, 1997, s. 361.

¹¹ Mustafa Türkyılmaz, "Türk Atasözlerinin Çocuk Hakları Bakımından İncelenmesi", **Journal Of World Of Turks/Zeitschrift Für Die Welt Der Türken**, C. 7, S. 1, 2015, s. 225.

¹² Emine Akyüz, **Çocuk Hukuku: Çocukların Hakları ve Korunması**, 4. bs., Ankara, Pegem Akademi Yayınları, 2015, s. 39-40.

belirtilmiştir. Ayrıca 10 maddeden oluşan bu bildirmede; çocukların tüm imkânlardan istifade etmesi ve gelişimini sağlamasının önemi üzerinde de durulmuştur.¹³

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirisi'ni örnek olarak ülkemizde Türk Çocuk Hakları Bildirisi hazırlanmıştır. 28 Haziran 1963 tarihinde kabul edilen bu bildiri altı maddeden oluşmaktadır. Her Türk çocuğunun çocuklar için kabul edilen en temel haklara sahip olmasının gerekliliği vurgulanmıştır.¹⁴

2.1.3. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi

Cenevre Çocuk Hakları Bildirgesi ve Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesi çocukların çıkarlarını gözeten, üye ülkelerce kabul edildiği halde bağlayıcılığı olmayan bildirimlerdir. Bağlayıcılığı olmayan bu bildirmelere uluslararası hukukta bir güvence vermek amacıyla Polonya yetkilileri girişimiyle kapsamlı bir sözleşme yapılması düşüncesi ortaya atılmıştır. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu bir komisyon oluşturarak bu düşünce üzerinde yoğunlaşmış ve bir tasarı hazırlamıştır. Bu tasarı, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda 20 Kasım 1989 tarihinde oybirliği ile kabul edilmiştir. Kabul edilen bu tasarı Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme (ÇHS) adı altında evrensel nitelikte belge olarak halen geçerliliğini devam ettirmektedir.¹⁵

¹³ Erbay, **a.g.e.**, s. 27-28.

¹⁴ **A.e.**, s. 29.

¹⁵ Akyüz, **a.g.e.**, s. 41.

ÇHS çocukların Magna Carta'sı diye adlandırılabilir en önemli belge niteliğindedir.¹⁶ Eylül 1990 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 1995 yılında Türkiye tarafından resmi gazetede yayınlanarak kabul edilmiştir. Türkiye, T.C. Anayasası ile 24 Temmuz 1923 tarihli Lozan Antlaşması kararlarına uyumlu olacak şekilde; ÇHS'nin 17., 29. ve 30. maddelerini yorumlama hakkını saklı tuttuğunu bildirmiştir. 17. maddede; azınlık grupların dil gereksinimleri için kitle iletişim araçlarının kullanımı belirtilmiştir. 29. maddede çocuk eğitiminin hangi amaçlara yönelik olduğu, 30. maddede ise; azınlıkların dinini, dilini, kültürünü kullanma durumları vurgulanmıştır. ÇHS'de çocukların ihmal, istismar ve her türlü kötü muameleden korunması amaçlanmış ve bu evrensel ilkelerle ifade edilmiştir.¹⁷

Her maddesi ayrı bir hakkı ifade eden ve 54 maddeden ibaret olan ÇHS; hayatta kalma, korunma, gelişme ve katılma hakları olarak dört grupta toplanmıştır. Hayatta kalma hakkı; çocukların beslenme, barınma gibi temel ihtiyaçlara sahip olması gerektiğini anlatmıştır. Korunma hakkı; çocukların istismardan korunmalarının yanı sıra mülteci çocukların özel korunma durumlarını da yansıtmıştır. Gelişme hakkı; çocukların bilgiye erişebilmeleri için eğitim, din ve vicdan özgürlüğü konularında ihtiyaçlarını karşılaması gerektiğini belirtmiştir. Katılım hakkı ise; çocukların bulunduğu toplumlarda aktif bir rol oynamasına vurgu yapmıştır.¹⁸

¹⁶Türkiye Çocuk Politikası Çalıştay Sonuçları, Ankara, Gündem Çocuk: Çocuk Haklarını Tanıtma, Yaygınlaştırma, Uygulama ve Uygulamaları İzleme Derneği Yayını, 2009, s. 8.

¹⁷Akyüz, a.g.e., s. 6.

¹⁸Dağ vd., a.g.m., s. 3.

ÇHS'nin içerdiği temel ilkeler şunlardır:¹⁹

- 18 yaşına kadar herkes çocuk olarak görülür.
- Çocuk zamanla gelişen ve ihtiyaçları olan bireydir.
- Çocuğun yüksek yararı her zaman gözetilmelidir.
- Çocuk ayrımcılığa maruz kalmadan doğuştan eşit haklara sahiptir.

- Çocuk anne ve babanın sorumluluğundadır. Devlet anne ve babaya gerekli desteği verir. Anne ve babanın bu sorumluluğu yerine getirmesinde sorun olduğunda devlet bu sorumluluğu üzerine alır.

ÇHS, çocuk haklarına en geniş yer veren sözleşmedir. Bu sözleşmeyle çocuklara insan haklarıyla ilişkili bütün haklar tanınmıştır.²⁰“Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, ulusal ve uluslararası gündemlerde çocukları üst sıralara yerleştirmiş ve köklü bir değişime zemin hazırlamıştır. Sözleşmeyi onaylayan her devlet, çocuklarla ilgili hükümlülüklerini yerine getirmelerinde ana-babalarına ve diğer sorumlu kişi ve kuruluşlara yardımcı olacak yasal, yönetsel ve yapısal her önlemi almak zorundadır.”²¹

¹⁹ Yıldırım Doğru, **a.g.e.**, s. 5-6.

²⁰ Akyüz, **a.g.e.**, s. 4.

²¹ Cem Topsakal ve Osman Ayyürek, “Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Öğrencilerin Çocuk Haklarını Kullanmaları”, **Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi**, C. 3, S. 2, 2012, s. 38-39.

2.2. Çocuk Haklarıyla İlgili Türkiye’deki Yasal Düzenlemeler

“Türkiye’de çocuk hakları, Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin yürürlüğe girdiği 1995 yılından beri kamunun ve hükümet dışı örgütlerin gündemine gelmiş ve bu yönde çalışmalar başlamıştır.”²²ÇHS’nin ülkemizde uygulanmasında üç önemli sorun bulunmaktadır. Birincisi; sözleşmedeki yaklaşımların eğitim programlarına aktarılması. İkincisi; iç hukukumuzda ÇHS ile uyuşmayan hükümlerin kaldırılması. Üçüncüsü; çocuk koruma altyapısının oluşturulup etkinleştirilmesi.²³ Bu sorunların çözüme kavuşturulması ÇHS’nin ülkemizde daha etkin bir şekilde uygulanmasını sağlayacaktır.

“Çocuk hakları ve çocuk haklarının korunmasına dair düzenlemeler Türk Hukuk Sisteminde tek bir çatı altında toplanmamıştır. Oldukça dağınık ve çeşitlidir. Çocukların korunmasına ilişkin kurallar başta Anayasa’da yer alan temel ilkelerle düzenlenmiştir. Çocuğun bir kişi olarak toplum içindeki statüsü 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu (TMK) (2001) ile belirlenir. Çocuk haklarının ihlali ve istismar halinde yargılama usulleri 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu (2004); uygulanacak yaptırımlar 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda (TCK) (2004) yer almaktadır.”²⁴

²² Ercüment Erbay, “Türkiye’de Çocuk Haklarını Tanıtma, Yaygınlaştırma Ve İzlemeye Yönelik Uygulamaların Eleştirel Analizi Ve Bir Model Önerisi”, **Toplum Ve Sosyal Hizmet/ULAKBİM Ulusal Veri Tabanları**, C. 23, S. 2, 2012, s. 48.

²³ Akyüz, **a.g.e.**, s. 45.

²⁴ Zeynep Uğurlu ve İpek Aksoy Gülsen, “Çocuk Hakları ve Hukuki Bağlamında Çocuğun İhmal ve İstismardan Korunması”, **International Journal Of Social And EducationalSciences**, C. 1, S. 1, 2014, s. 16.

Çocuk kavramı, Türk Ceza Kanunu'nun 6. ve 33. maddelerinde düzenlendiği üzere; 18 yaşını doldurmamış kişi olarak ifade edilmiştir. Ayrıca 31. maddesinde; çocukluk, 0-12, 12-15 ve 15-18 yaş grubu olacak şekilde üç gruba ayrılmıştır. Bu yaş gruplarına göre cezai müeyyide farklı şekillerde uygulanmaktadır.²⁵

Ülkemizde çocuğun yanı sıra aile, özürlü ve yaşlı kişilerin sosyal hizmetlerden yararlanması amacıyla Sosyal Hizmetler Kanunu düzenlenmiştir. Bu kanunla; Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna korunmaya ihtiyacı olan çocukların bakımı ve korunması ile aile ve çocuklara sosyal hizmet verme görevi verilmiştir. Çocuklara sakıncalı olacak pornografik yayınların reklamı, dağıtımı ve sergilenmesine önemli kısıtlamalar getiren Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanunu düzenlenmiştir. Ayrıca Aile Mahkemelerine, çocukların korunması için önlemler alması yetkisi veren Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanunu bulunmaktadır. Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu ile de Polislere çocukların korunması amacıyla önemli vazifeler verilmiştir. Bunların yanı sıra 0-18 yaş grubunda bulunan çocuklardan başboş, terk edilmiş olanların ailelerini ve kanuni yakınlarını tespit etmek ve bulunanları kanuni yakınlarına, bulunmayanları da ilgili kurumlara teslim etmek amacıyla Emniyet Genel Müdürlüğü Çocuk Şube Müdürlüğü, Büro Amirliği Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği düzenlenmiştir. Polis teşkilatının bulunmadığı yerlerde

²⁵ Rukiye Konuk Er, "Suça İtilen Çocuklar", Editör: S. Sunay Yıldırım Doğru, **Çocuk Hakları ve Koruma: Aile Refahı ve Koruma**, 3. bs., Ankara, Eğiten Kitap Yayınları, 2015, s. 187.

çocukların korunması ve çocuk suçluluğunun önlenmesi amacıyla il Jandarma Komutanlıkları bünyesinde altı ilde Jandarma Çocuk Merkezleri kurulmuştur. Bu merkezler sayesinde suça yönelen çocuklar aile veya ilgili kuruma teslim edilene kadar barınma, temizlik, beslenme, giyinme, sağlık konularında ihtiyaçları karşılanmaktadır.²⁶

²⁶ Akyüz, **a.g.e.**, s. 35-36.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRK YAZILI BASINININ DÖNEMSEL ÖZELLİKLERİNE KISA BİR BAKIŞ

Türk yazılı basınının 1980’li yıllardan günümüze olan yapısı, 1980-1990-2000 ve 2010 yılları kapsamında, onar yıllık periyotlar halinde anlatılacaktır.

3.1. 1980’li Yıllarda Yazılı Basının Durumu

Tanzimat, İstibdat, Meşrutiyet dönemleri de dâhil olmak üzere; 1948 yılına kadar gazetelerin sahipleri gazetecilik konusunda kendisini yetiştirmiş kişilerden oluşmuştur. 1948-1950 yıllarında işadamlarının gazete sahipliğine el atmasının ardından gazetecilik konusunda bihaber gazete sahipliği dönemi başlamıştır. 1970’lerden sonra da gazeteler holdinglerin yönetimi altına girmiştir.¹

1980’li yıllarda siyasilerin de izin vermesiyle, basında tekelleşme yaşanmış, bunun sonucunda da basın asli görevinden sapmaya başlamıştır.² Haber üretim sürecinde pek söz hakkı bulunmayan kameraman ve muhabir gibi gazetecilerin değeri azalırken, yönetim kademesindekilerle samimi ilişkiler içinde olan köşe yazarlarının önemi giderek artmıştır.³ 1980 sonrası basını incelendiğinde; ekonomi sayfalarında eşitsizlik, yoksulluk gibi

¹ Hıfzı Topuz, **II. Mahmut’tan Holdinglere Türk Basın Tarihi**, 4. bs., İstanbul, Remzi Kitabevi, 2012, s. 329.

² Erdem Taşdemir, “1980 Sonrası Türk Basını, Türk Siyasi Hayatı ve Basın-Siyaset İlişkisi”, **Selçuk İletişim Dergisi**, C. 3, S. 4, 2005, s. 173.

³ Selma Toktaş, “1980 Sonrası Değişen Medya Ortamında Gazeteci: Zanaatkâr Mı, Profesyonel Mi?”, **Mülkiye Dergisi**, C. 34, S. 269, 2010, s. 160.

haberler yerine küresel sermaye ile bağlantılı özelleştirme haberlerinin yer aldığı, siyasi ve ekonomik sorunların ele alındığı köşe yazılarının yerini de yaşam tarzı yoğunluklu yazılara bıraktığı görülmektedir.⁴ “1980 sonrası gazetelerin kapatılma, gazetecilerin mesleklerinden men edilerek hapse düşmeleri tedirginliği, topluma önemli mesajlar vermeyen, magazin haber peşinde koşan, halkın sözcülüğünü yapmayan bir medya olgusunu ülke gündeminin tam ortasına getirip oturtmuştur.”⁵

“80 sonrası anayasal düzenlemelere paralel olarak, yasal kısıtlamaların basın çalışanlarını zora sokması, birçok gazete, dergi, radyo ve televizyon kanalının kapatılması, yine birçok basın çalışanının hukuki davalarla uğraşması, hapis yatması ve üretkenliklerinin kısıtlanması, Türk basınına geriye götürmüş ve katı sansür anlayışı yayın içeriğinde kan kaybına, kalite düşüklüğüne yol açmıştır.”⁶Kısıtlamalar gazeteciliği her yönüyle etkilemiştir. “Yasaklamalar sadece basındaki haberciliğe yönelmekle kalmamış, basın içindeki özlük haklarının kısıtlanmasına, örgütlenme ve sendikal hakların ortadan kaldırılmasına kadar varmıştır.”⁷ 1980’li yıllarda birçok gazetenin kapandığı, birçok gazetecinin baskıya maruz kaldığı,

⁴ Mutlu Binark ve Mine Gencil Bek: **Eleştirel Medya Okuryazarlığı: Kuramsal Yaklaşımlar ve Uygulamalar**, 3. bs., İstanbul, Kalkedon Yayınları, 2010, s. 49.

⁵ Suat Gezgin, **Medya ve Eğitimde Birikimlerim**, İstanbul, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları, 2002, s. 14.

⁶ Güven Büyükbaykal ve Ceyda Ilgaz Büyükbaykal, “Günümüzde Türk Basımındaki Magazinleşme Olgusu”, **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, S. 29, 2010, s. 54.

⁷ Tezcan Durna ve Ayşe İnal, “12 Eylül, Medya ve Demokratikleşme Sorunu”, **MülkiyeDergisi**, C. 34, S. 268, 2010, s. 135.

göztaltılar ve tutuklamalar yaşadığı, bunun yanı sıra da yüzlerce yıllık cezalar aldığı bilinmektedir.⁸

12 Eylül döneminde, günlük süreli yayınlardan; Cumhuriyet 4 kez toplamda 41 gün, Milli Gazete 4 kez toplamda 72 gün, Hürriyet 2 kez toplamda 7 gün, Tercüman 2 kez toplamda 29 gün, Günaydın 2 kez toplamda 17 gün, Güneş 1 kez 10 gün ve Milliyet 1 kez 10 gün süreyle kapatılmıştır.⁹ 80 İhtilali'nden sonra Türkiye'de gazete ve dergiler toplatılmış veya yayımı durdurulmuş ya da kapatılmıştır. Bazı Sıkıyönetim Komutanlıkları tarafından kendi sorumluluk bölgelerine gazetelerin sokulması yasaklanmış, Bakanlar Kurulu ve Sıkıyönetim Kurulu kararlarıyla toplamda 927 yayın yasağı konulmuştur.¹⁰ Ayrıca gazetecilere 3 bin 315 yıl 6 ay hapis cezası verilmiş, 30 ton gazete ve dergi imha edilmiştir.¹¹

“12 Eylül darbesi, ülkedeki tüm Demokratik birikimleri bastırılmış, sol siyaseti ve örgütleri ortadan kaldırmış, halkı depolitize etmiştir.”¹² 12 Eylül 1980 tarihinden sonra basın, halkın sesini duyuramamış ve halktan koparak, halkın desteğinden yoksun varlığını devam ettirmiştir. Basın depolitize edilmiş ve magazinleşmeye doğru

⁸ Suat Gezgin, “Cumhuriyetten Günümüze Basının Gelişimi ve Fotoğrafçılık (II. Bölüm)”, **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, S. 17, 2003, s. 15.

⁹ Michael Kuyucu, **Türkiye’de Medya Ekonomisi**, İstanbul, Esen Kitap Yayınları, 2012, s. 20.

¹⁰ Mithat Atabay, **Türk Basın Tarihi: 1981’den Günümüze Türk Basın Tarihi ve Gazeteciler**, 2. bs., Edirne, Paradigma Akademi Yayınları, 2015, s. 168.

¹¹ Fikret İlkiz, “Geçmişten Günümüze İfade Özgürlüğü ve Basın”, Editörler: Emek Çaylı ve Gülsüm Depeli, **İfade Özgürlüğünün On Yılı: 2001-2011**, İstanbul, IPS İletişim Vakfı Yayınları, 2012, s. 53-54.

¹² Emre Kongar, **Demokrasimizle Yüzleşmek**, 15. bs., İstanbul, Remzi Kitabevi, 2007, s. 232.

kaymıştır. Apolitik modelde işleyen basın, okuyucu desteğini de kaybetmiştir.¹³

1980'den itibaren basın sektöründeki magazinleşme olgusu sonucu, siyasi nitelikli haberler üzerindeki baskı giderek artmıştır. Magazinleşmeyle birlikte, 1980'lerin ortalarında Tan gazetesi 1 milyona yakın tiraja sahip olmuş, Bulvar gazetesinin satışı da Tan gazetesini aratmayacak şekilde artmıştır.¹⁴Gazetelerin tirajları hem gazete sahipleri hem de okuyucular için önemli bir yere sahiptir. “Bir anlamda satış artırma faaliyeti olan tiraj bölümü bir basın işletmesinin candamarıdır. Satış artırma çalışmalarının temel amacı alıcıya; bilgi verme, ikna etme ve hatırlama'dır. Bu amaca ulaşmak için; alıcının dikkatini çekmek, ilgi yaratmak, arzu doğurmak ve eyleme yöneltmek gerekir. Bir basın işletmesinde tiraj politikasının çeşitliliği, yayıncının amacı, toplumsal durum, rekabetçi ortam ve okuyucu ilgilerinin çeşitliliğine göre farklılık gösterir.”¹⁵Gazete sahipleri, farklı tiraj politikaları uygulayarak tirajları artırma yolları denemişlerdir. Magazinleşme olgusunun ardından promosyon dağıtımına başlayan gazeteler tirajlarını artırma uğruna ansiklopedinden uçağa kadar her türlü kampanyayı başlatmışlardır. 1988'de gazeteler 54 çeşit hediye dağıtımını yapmışlardır. Milliyet gazetesinin başını çektiği, adına Karton Savaşları adı verilen karton model dağıtımını da 1988 yılında başlamıştır. 1989 yılında otomobil ve ansiklopedi dağıtımını başlamıştır.

¹³ Suat Gezgin, “Basınıımızda Son Günlerde Gelişen Olaylar ve Bir Değerlendirme”, **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, S. 9, 1999, s. 6.

¹⁴ Murat Özgen, “Osmanlı'dan Günümüze Yazılı Basın ve Siyaset İlişkisi”, **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, S. 23, 2005, s. 20.

¹⁵ Semra Atılğan, **Basın İşletmeciliği**, İstanbul, Der Yayınları, 1998, s. 76.

Her hafta otomobil kampanyası ile tirajlarını artıran Hürriyet ve Günaydın gazetelerinin ardından; dayalı, döşeli ve içinde hizmetlisini barındıran ev kampanyasına Hürriyet imza atmıştır. Hediye kazananların intikal ve veraset vergilerini ödemeleri şartı okuyucular için kötü bir sürpriz olsa da Tercüman gazetesinin uçak hediyesi akıllarda yer etmiştir.¹⁶

1981-1990 yılları arasında gazetelerin tirajı Tablo 1’de verilen bilgiler ışığında değerlendirildiğinde; 1981 yılında tiraj liderliği Günaydın gazetesinde iken 1990 yılına gelindiğinde Sabah gazetesine geçmiştir. Türkiye gazetesinin her sene tirajını artırdığı, Tan gazetesinin ise tam aksine yıllar geçtikçe tirajını önemli derecede azalttığı görülmektedir.

Tablo 1: 1981-1990 Yılları Arası Gazete Tirajları (Bin)

Gazeteler	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Güneş	-	-	280	300	241	212	186	142	89	77
Cumhuriyet	90	91	81	93	100	118	124	114	115	121
Hürriyet	500	631	721	699	646	651	696	628	488	519
Milliyet	250	241	213	190	319	260	262	304	396	425
Tercüman	450	328	244	184	229	185	165	118	129	119
Yeni Asır	75	107	88	81	80	75	75	56	45	44
Günaydın	550	649	315	212	172	195	270	267	459	408
Tan	-	-	695	709	680	331	227	152	267	175
Sabah	-	-	-	-	528	564	550	506	461	639
Türkiye	-	-	-	-	-	-	186	190	198	457

Kaynak: Alpay Kabacalı, **Başlangıcından Günümüze Türkiye’de Matbaa, Basın ve Yayın**, İstanbul, Literatür Yayınları, 2000, s. 257.

¹⁶ Topuz, a.g.e., s. 351.

3.2. 1990'lı Yıllarda Yazılı Basının Durumu

1990'lı yıllar internet kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte kendini basın sektöründe hissettirmiştir. İnternet gazeteciliği ortaya çıkmış ve yayılmaya başlamıştır. Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Hak ve Sorumluluk Bildirgesinde de bir basın dalı olarak belirtilen online, internet ya da elektronik gazetecilik olarak adlandırılan bu gazetecilik türü konusunda ilk girişim; ABD'de 1979 yılında yapıp başarısızlıkla sonuçlansa da, 1995 yılında Washington Post'un da içinde bulunduğu bir grup gazete tarafından ilk kez ABD'de uygulandığı bilinmektedir. Maliyetleri ve masrafları daha az olduğu için kitle iletişim alanında iyice kendine yer edinen elektronik gazetecilik; ülkemizde ABD'deki uygulamalardan sonra aynı yıl başlamıştır. 1995 yılında Aktüel dergisi, Lemana dergisi ve Zaman gazetesiyle başlayan elektronik gazetecilik; 2 yıl sonra Hürriyet, Milliyet, Sabah ve diğer gazetelerinin katılımıyla daha geniş yer edinmeye başlamıştır.¹⁷

1990'lı yıllarda medya yatırımları giderek artmış, medya ticari güç mücadelesinin bir silahı olarak kullanılmıştır.¹⁸ 1990'lı yıllara kadar televizyon ve radyo yayıncılığı devletin tekelindeyken, özel radyo ve televizyon yayıncılığının ortaya çıkmasıyla yerini özel sermayeye bırakmıştır. Bu dönemin en önemli gelişmesi olarak görülmektedir.¹⁹ 1990'larda özel televizyonların kurulmasıyla beraber

¹⁷ Orhan Koloğlu, **Osmanlı'dan 21. Yüzyıla Basın Tarihi**, İstanbul, Pozitif Yayınları, 2006, s. 179-181.

¹⁸ Ebubekir Ayan, "90'lı Yıllarda Türkiye'de Medya ve Bankacılık Sektörleri İlişkilerinin Analizi", **İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi**, S. 33, 2011, s. 8.

¹⁹ İbrahim Toruk, "Türkiye'de 1990-2000 Yılları Arasında Sosyo-Ekonomik Ortamın ve Kültürel Hayatın Reklam Üzerinden Temsili", **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, S. 14, 2005, s. 498.

medya kavgaları yaşanmış medyanın saygınlığı sorunu belirlemiştir. Medya kavgaları beraberinde rekabeti getirirse de promosyona yönelik harcamalar başlamış bu da gazetenin maliyetini artırmıştır. Promosyonlarla beraber maliyetin artması gazete satışlarını sınırlandırmıştır. Gazeteler promosyonlardan dolayı alınmaya başlasa da okuryazar oranının sürekli artmasına rağmen satışların artmıyor olması basın için düşündürücü olmuştur.²⁰1991 yılı başlarında promosyonlar sayesinde tirajlar artmıştır. En yüksek tirajdan başlamak kaydıyla; Sabah 900 bin, Türkiye 845 bin, Milliyet 650 bin, Hürriyet 603 bin, Bugün 323 bin, Günaydın 170 bin tirajına ulaşmıştır. Cumhuriyet gazetesi ise hiçbir promosyon kampanyası yapmadan 132 bin tirajına sahip olmuştur.²¹

“1990’lı yıllar Türk medyasında sermaye artırımını yapan medya patronlarının büyüme sürecinin yaşandığı ve basın işletmelerinin dikey büyümelerle birer medya holdingine dönüştüğü yıllar olmuştur.”²²Büyük sermaye sahiplerinin artışı basında tekelleşmeyi de beraberinde getirmiştir. Hürriyet gazetesinden ayrılan Günaydın ve yan yayınları, 1990’ların başlarında gruplaşmaların da başlangıcı olmuştur. Medya Holding (Sabah, Bugün, Yeni Asır, Fotomaç gazeteleri sahipliği), Tercüman Grubu (Tercüman, Bulvar gazeteleri sahipliği), Doğan Grubu (Milliyet ve Meydan gazeteleri sahipliği), İhlas Gazetecilik Holding (Türkiye gazetesi sahipliği), Asil Nadir Grubu (Güneş, Fotospor, Günaydın, Tan gazeteleri sahipliği), Hürriyet

²⁰ Alpay Kabacalı, **Başlangıcından Günümüze Türkiye’de Matbaa, Basın ve Yayın**, İstanbul, Literatür Yayınları, 2000, s. 248-249.

²¹ Topuz, **a.g.e.**, s. 352.

²² Kuyucu, **a.g.e.**, s. 675.

Grubu olarak gruplaşmalar başlamıştır. Bu gruplaşmalar sonucu ortaya çıkan tekelleşmeyle birlikte grupların kendi yayınlarını korumak amacıyla tedbirler almasına zemin hazırlamıştır. Kendi yayınları dışındakilerin dağıtımında ağır şartların getirilmesi bunun örneklerindedir.²³

1990-2000 yılları arasında, Türk medyasında aileden gazeteci olan medya patronu kalmadığı gibi, medya işletmeleri farklı sanayilere yatırım yaparak dev holdinglere dönüşmüştür.²⁴1990'lı yıllarda halkla iç içe olan gazeteciler artık halktan kopuk halde yaşamaya başlamış, trend uğruna hükümet temsilcileriyle boy göstermiştir. Bunun yanı sıra basın kuruluşları da Babiâli'den İkitelli'ye kaymıştır. Halkın gündeminden kopuk basın, eski tirajını bir türlü yakalayamamıştır.²⁵Köşe yazarları arasında, 1980 öncesi politik görüşler doğrultusunda gelişen tartışmalar devam etmiş, bunu kişisel ekonomik çıkarlar ve karşılıklı suçlamalar takip etmiştir. Köşe yazarları tarafından bu tartışmalar yönünde gündem oluşturulmuştur.²⁶

1991 yılında ifade özgürlüğüne engel olan 141., 142. ve 143. maddeler kaldırılmıştır. İfade ve basın özgürlüğüne sınırlamalara yönelik kanun hükmünde kararnameler çıkarılmış, bir kısmı Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş, bir kısmı kamuoyunun baskısı

²³ Koloğlu, **a.g.e.**,s. 147-148.

²⁴ Kuyucu, **a.g.e.**, s. 676.

²⁵ Özgen, **a.g.m.**, s. 21.

²⁶ Murat Özgen, "Türkiye'de Fikir Gazeteciliğine Tarihsel Bir Bakış Açısı ve Basın Meslek Ahlakı", **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, S. 8, 1998, s. 62.

nedeniyle yumuşatılmış, bir bölümü ise yürürlükte kalarak uygulanmıştır.²⁷

1990-2000 yılları arasında gazetelerin tirajı Tablo 2’de verilen bilgiler ışığında değerlendirildiğinde; 1990 yılında Cumhuriyet gazetesinin 2000 yılında ise Sabah gazetesinin en yüksek tiraja sahip olduğu görülmektedir. Günaydın ve Tercüman gazetelerinin hızlı düşüşü de bariz ortadadır.

Tablo 2: 1990-2000 Yılları Arası Gazete Tirajları

Yıl	Cumhuriyet	Günaydın	Hürriyet	Milliyet	Sabah	Tercüman
1990	124.743	430.420	517.382	391.700	588.856	257.733
1991	103.912	94.007	578.962	496.572	788.201	37.492
1992	57.229	41.782	626.739	398.742	769.839	27.249
1993	68.136	20.662	792.469	917.700	798.654	15.609
1994	61.827	21.026	909.367	383.846	631.908	4.653
1995	53.442	41.147	566.003	431.735	683.562	
1996	49.623		604.556	614.855	632.881	
1997	46.710		613.151	517.102	606.136	
1998	51.065		611.701	419.276	584.785	
1999	52.418		527.024	342.380	470.043	
2000	45.554		660.215	380.503	676.207	

Kaynak: Michael Kuyucu, **Türkiye’de Medya Ekonomisi**, İstanbul, Esen Kitap Yayıncılık, 2012, s. 66.

²⁷ Atilla Girgin, **Cumhuriyet Döneminde Türkiye’deki Yerel Basımın Gelişmesi**, İstanbul, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, 1997, s. 38.

3.3. 2000’li Yıllarda Yazılı Basının Durumu

“Türk basın sektörü 1980’li yılların başlarından itibaren, sektör içindeki egemenliğin, gazetecilik kökenli ailelerin elinden sermaye sahibi işadamlarının eline geçtiği bir dönemi yaşamaktadır. Özellikle 1990’lı yıllarda büyük bir ilerleme kaydeden ve 2000’li yıllara gelindiğinde ise basın sektörünün neredeyse tamamına yakınına içine alan bir holdingleşme gerçeği oluşmuştur.”²⁸ Holdingleşmeyle birlikte; zamanla, basında tekelleşme ortaya çıkmaya başlamıştır. Medyanın tekelleşmesiyle, medyanın aktardığı bilgi; nesnellikten ziyade, tekeli elinde bulunduranların kendi isteklerini yansıtan, doğruluğunu kaybetmiş bir bilgi halini almıştır. Bu da, topluma aktarılan bilginin taraflı olduğunun göstergesidir.²⁹

TMSF tarafından devlete olan borçlarını ödeyemeyen medya patronlarının varlıklarına el konulduğu için; Türk medyasında 2000’li yıllara TMSF’li yıllar denilmiştir. 2004 yılında Uzan Grubu’nun borçları yüzünden mallarına el konulmuştur. 2005 yılında Uzan Grubu’na ait Star TV Doğan Grubu’na, yine aynı gruba ait Star gazetesi ise Sancak Grubu’na satılmıştır. Ayrıca Bilgin Grubu’na da el konulmuştur. 2005 yılında Bilgin Grubu’nun medya varlıkları Turgay Ciner’e ait Merkez Yayıncılığa satılmıştır. 2003-2008 yılları arasında medya alanında yaşanan gelişmelerle birlikte Cem Uzan ve Dinç

²⁸ Barış Bulunmaz, “Holdingleşme Ekseninde Türk Medyasında Tekelleşme Sorunu”, ÖNERİ: **Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, C. 9, S. 36, 2011, s. 245.

²⁹ Ashı Yapar Gönenç, “Türk Basınında Tekelleşme Olgusu”, **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, S. 13, 2002, s. 45.

Bilgin medyadan tasfiye edilmiştir.³⁰ Medyada tasfiyelerin olduğu ve borçlarını ödeyemeyenlerin TMSF tarafından mal varlıklarına el konulduğu bu durumda bile, 2000-2011 yılları arasında 22 iş adamının medya dünyasına yatırım yaptığı da bilinmektedir.³¹

15 Mayıs 2002 tarihli ve 4756 sayılı yasayla Basın Yasası'ndaki cezalarla ilgili maddeler değiştirilmiştir. Kamuoyuna duyurulmadan yapılan bu değişiklikle para cezaları artırılmıştır. Basın Konseyi, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti ve diğer gazeteciler cemiyetleri bu maddelerin ağır hükümlülüklerine itiraz etse de TBMM bu tepkilere aldırış etmemiştir.³²

2002 yılı gazetelerin tirajı Tablo 3'de verilen bilgiler ışığında değerlendirildiğinde; Ortadoğu gazetesinin tirajının çok düşük olduğu, Posta gazetesinin ise 400 binleri aşan tiraja sahip olduğu görülmektedir. 2000 yılının tiraj hususunda lideri durumunda olan Sabah gazetesinin neredeyse yarı yarıya tirajının düştüğü da göze çarpmaktadır.

³⁰ Mihalis Kuyucu, "Türkiye'de Çapraz Medya Sahipliği: Medya Ekonomisine Olumsuz Etkilerin Önlenmesine Yönelik Öneriler", **Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi**, C. 8, S. 1, 2013, s. 154-155.

³¹ Kuyucu, **Türkiye'de Medya Ekonomisi**, s. 676.

³² Topuz, **a.g.e.**, s. 319.

Tablo 3: 2002 Yılı Gazete Tirajları

Milliyet	305.106
Sabah	346.155
Türkiye	11.200
Ortadoğu	10.671
Yeni Asya	11.324
Yeni Şafak	49.147
Zaman	238.227
Yeni Asır	40.143
Takvim	154.269
Posta	406.409
Radikal	45.676
Akşam	160.311
Star	377.943

Kaynak: Michael Kuyucu, **Türkiye’de Medya Ekonomisi**, İstanbul, Esen Kitap Yayıncılık, 2012, s. 70.

Türkiye’de bulunan medya gruplarının 2005 yılı gazete tirajları incelendiğinde; Doğan Grubu’nun bu denli yüksek tiraja sahip olmasında Hürriyet ve Posta gazetelerini barındırmasının büyük katkısı olduğu görülmektedir (Tablo 4). Doğan Grubu’nu sırasıyla; Ciner Grubu, Feza Yayıncılık (Zaman), Çukurova Grubu, Vatan Grubu, İhlas Grubu, Albayrak (Y. Şafak), TMSF (Star), D. B. Tercüman ve Cumhuriyet takip etmektedir.

Tablo 4: 2005 Yılı Türkiye’de Medya Gruplarının Gazete Tirajları

Grup	Tiraj
Doğan Grubu	1.703.478
TMSF (Star)	104.866
Çukurova Grubu	398.044
Ciner Grubu	847.613
İhlas Grubu	200.863
Feza Yayıncılık (Zaman)	510.515
Albayrak (Y. Şafak)	122.481
Cumhuriyet	56.070
Vatan Grubu	259.542
D. B. Tercüman	99.205

Kaynak:03-09 Ocak 2005 Haftalık Ortalama-Yaysat/MDP’den Aktaran Michael Kuyucu, **Türkiye’de Medya Ekonomisi**, İstanbul, Esen Kitap Yayıncılık, 2012, s. 73.

3.4. 2010’lu Yıllarda Yazılı Basının Durumu

Medya patronları medya işletmeciliği dışında farklı sanayilerde de boy göstermiştir. “2011 yılına geldiğimizde medya grupları arasında medya dışındaki sanayilerde faaliyeti olmayan ve işi sadece medya işletmeciliği olan gruplar ise Cumhuriyet Gazetesi ve Karacan Grubu olmuştur.”³³

Aynı kişi ya da aynı grubun farklı medya alanlarında sermaye sahipliği olabilmektedir. Bu şekilde medya sahipliğine çapraz medya sahipliği denmektedir. 2013 yılı Doğan Grubu, Turkuvaz Grubu ve Doğuş Grubu’nun çapraz medya sahipliğiyle kendini göstermiştir.

³³ Kuyucu, **Türkiye’de Medya Ekonomisi**, s. 676.

Ayrıca Ciner Grubu ile Çukurova Grubu'nun da yer aldığı bu beş medya grubu Türkiye'de faaliyetlerini etkin olarak sürdürmüştür.³⁴ Daha detaylı şekilde, 2013 yılında Türkiye'de bulunan medya gruplarına bakıldığında; Doğan Yayın Holding, Turkuvaz Medya Grubu, Ciner Yayın Grubu, Çukurova Grubu, Doğuş Yayın Grubu, Samanyolu Yayın Grubu, Feza Yayın Grubu, İhlas Yayın Holding, Kanal 7 Medya Grubu, Koza İpek Holding, Albayrak Grubu, Star Medya Grubu, Demirören Medya Grubu, MNG Medya Grubu ve Cumhuriyet gazetesi başı çekmektedir. Doğan Yayın Holding bünyesinde; Hürriyet, Posta, Radikal, Fanatik ve Hürriyet Daily News gazeteleri, Turkuvaz Medya Grubu bünyesinde; Sabah, Sabah Avrupa, Yeni Asır, Takvim ve Fotomaç gazeteleri, Ciner Yayın Grubu bünyesinde Habertürk gazetesi, Feza Yayın Grubu bünyesinde; Zaman ve Today's Zaman gazeteleri, İhlas Yayın Holding bünyesinde Türkiye gazetesi, Koza İpek Holding bünyesinde Bugün gazetesi, Albayrak Grubu bünyesinde Yeni Şafak gazetesi, Star Medya Grubu bünyesinde Star gazetesi, Demirören Medya Grubu bünyesinde; Vatan ve Milliyet gazeteleri, Yeni Gün Haber Ajansı bünyesinde de Cumhuriyet gazetesi bulunmaktadır.³⁵

2010'lu yıllara bakıldığında; gazete tirajlarının bir milyona kadar ulaştığı görülmektedir. Tablo 5'te 2010 yılı, 1 Ocak-30 Mayıs ayları baz alınarak ulaşılan ortalama tirajlar doğrultusunda; ortaya çıkan en yüksek tiraja sahip ilk on beş gazete verileri sunulmuştur. Ayrıca 2011-2016 yılları arasında Mart ayının ilk haftası ortalama

³⁴ Kuyucu, a.g.m., s. 161.

³⁵ **Bir Bakışta Türk Medyası**, Ankara, T.C. Başbakanlık Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü Yayınları, 2013, s. 34-63.

tirajları tablolarında gösterilmiştir. Tablo 6’da 2011 yılı (07-13 Mart), Tablo 7’de 2012 yılı (05-11 Mart), Tablo 8’de 2013 yılı (03-09 Mart), Tablo 9’da 2014 yılı (03-09 Mart), Tablo 10’da 2015 yılı (02-08 Mart), Tablo 11’de 2016 yılı (07-13 Mart) ilk yirmi gazetenin ortalama tirajları görülmektedir. Tablo 12’de ise 2011-2016 yılları verileri ışığında ilk yirmi gazetenin karşılaştırılması yapılmıştır.

Tablo 5 ile Tablo 12 verileri incelendiğinde; 2010 yılından 2015 yılına kadar ilgili tarihlerde hesaplanan tirajların ilk üç sıralamasında; Zaman, Posta ve Hürriyet gazetesinin yer aldığı görülmektedir. Tablo 12 incelendiğinde; 2011-2012 yılları arasında ilk sekiz gazetenin (Zaman, Posta, Hürriyet, Sabah, Habertürk, Sözcü, Pas Fotomaç, Fanatik), 2011-2013 yılları arasında ilk dört gazetenin (Zaman, Posta, Hürriyet, Sabah), 2011-2015 yılları arasında ise ilk üç gazetenin (Zaman, Posta, Hürriyet) tiraj sıralamasının değişmediği de göze çarpmaktadır.

Tablolarda belirtilen tiraj ortalamalarına bakıldığında;2010’lu yıllarda gazetelerin belli bir tiraj aralığını yakaladığı ve bu istikrarla devam ettiği söylenebilir.

Tablo 5: 2010 Yılı En Yüksek Tiraja Sahip İlk On Beş Gazetenin Tirajları

	Gazete	2010 Yılı (1 Ocak-30 Mayıs) Ortalama Tiraj
1	Zaman	795.360
2	Posta	499.360
3	Hürriyet	452.113
4	Sabah	357.245
5	Habertürk	240.853
6	Fotomaç	197.881
7	Sözcü	187.009
8	Fanatik	184.373
9	Milliyet	178.534
10	Vatan	151.928
11	Akşam	143.470
12	Türkiye	136.934
13	Takvim	124.582
14	Star	105.885
15	Güneş	105.614

Kaynak: Basın İlan Kurumu (BİK) Verilerinden Aktaran Michael Kuyucu, **Türkiye’de Medya Ekonomisi**, İstanbul, Esen Kitap Yayıncılık, 2012, s. 78-79.

Tablo 6: 07.03.2011-13.03.2011 Tarihli En Yüksek Tiraja Sahip İlk Yirmi Gazetenin Tirajları

	GAZETELER	TİRAJ
1	ZAMAN	826.709
2	POSTA	488.060
3	HÜRRİYET	438.419
4	SABAH	361.725
5	HABERTÜRK	262.276
6	SÖZCÜ	229.668
7	PAS FOTOMAÇ	198.366
8	FANATİK	184.005
9	MİLLİYET	165.597
10	STAR	146.289
11	AKŞAM	142.033
12	TÜRKİYE	141.300
13	VATAN	117.170
14	TAKVİM	114.275
15	YENİ ŞAFAK	111.382
16	GÜNEŞ	102.663
17	BUGÜN	83.733
18	RADİKAL	70.059
19	YENİ ÇAĞ	54.438
20	CUMHURİYET	53.990

Kaynak: (Çevrimiçi) <http://www.medyatava.com/tiraj/2011-03-07> , Erişim Tarihi: 10.07.2016.

Tablo 7: 05.03.2012-11.03.2012 Tarihli En Yüksek Tiraja Sahip İlk Yirmi Gazetenin Tirajları

	GAZETELER	TİRAJ
1	ZAMAN	945.147
2	POSTA	466.225
3	HÜRRİYET	423.351
4	SABAH	320.277
5	HABERTÜRK	242.496
6	SÖZCÜ	220.917
7	PAS FOTOMAÇ	210.897
8	FANATİK	192.098
9	STAR	162.704
10	TÜRKİYE	131.653
11	TAKVİM	113.964
12	MİLLİYET	110.075
13	YENİ ŞAFAK	104.231
14	AKŞAM	103.673
15	BUGÜN	95.960
16	VATAN	84.593
17	GÜNEŞ	80.675
18	YENİ ASYA	53.405
19	TARAF	53.218
20	AYDINLIK	52.512

Kaynak: (Çevrimiçi) <http://www.medyatava.com/tiraj/2012-03-05> , Erişim Tarihi: 10.07.2016.

Tablo 8: 03.03.2013-09.03.2013 Tarihli En Yüksek Tiraja Sahip İlk Yirmi Gazetenin Tirajları

	GAZETELER	TİRAJ
1	ZAMAN	1.034.098
2	POSTA	457.822
3	HÜRRİYET	436.430
4	SABAH	318.902
5	SÖZCÜ	283.944
6	HABERTÜRK	216.517
7	PAS FOTOMAÇ	210.211
8	FANATİK	192.068
9	MİLLİYET	186.011
10	TÜRKİYE	176.244
11	STAR	139.117
12	VATAN	126.952
13	TAKVİM	108.110
14	BUGÜN	106.547
15	AKŞAM	104.185
16	YENİ ŞAFAK	101.257
17	GÜNEŞ	91.135
18	TARAF	79.160
19	YENİ MESAJ	68.864
20	AYDINLIK	62.700

Kaynak: (Çevrimiçi) <http://www.medyatava.com/tiraj/2013-03-03>, Erişim Tarihi: 10.07.2016.

Tablo 9: 03.03.2014-09.03.2014 Tarihli En Yüksek Tiraja Sahip İlk Yirmi Gazetenin Tirajları

	GAZETELER	TİRAJ
1	ZAMAN	1.123.156
2	POSTA	413.022
3	HÜRRIYET	400.851
4	SÖZCÜ	373.955
5	SABAH	328.517
6	HABERTÜRK	211.517
7	PAS FOTOMAÇ	197.096
8	TÜRKİYE	180.042
9	BUGÜN	177.699
10	FANATİK	170.129
11	MİLLİYET	169.076
12	STAR	141.098
13	YENİ ŞAFAK	129.429
14	TAKVİM	109.617
15	VATAN	103.257
16	AKŞAM	102.575
17	GÜNEŞ	100.799
18	TARAF	72.799
19	AYDINLIK	53.006
20	YENİ ASYA	52.704

Kaynak: (Çevrimiçi) <http://www.medyatava.com/tiraj/2014-03-03>, Erişim Tarihi: 10.07.2016.

Tablo 10: 02.03.2015-08.03.2015 Tarihli En Yüksek Tiraja Sahip İlk Yirmi Gazetenin Tirajları

	GAZETELER	TİRAJ
1	ZAMAN	905.801
2	POSTA	383.939
3	HÜRRİYET	362.100
4	SÖZCÜ	327.985
5	SABAH	306.182
6	HABERTÜRK	194.468
7	PAS FOTOMAÇ	175.506
8	TÜRKİYE	161.948
9	MİLLİYET	157.176
10	FANATİK	143.947
11	BUGÜN	124.809
12	YENİ ŞAFAK	107.915
13	TAKVİM	106.811
14	AKŞAM	102.712
15	VATAN	102.638
16	STAR	102.305
17	GÜNEŞ	101.113
18	AYDINLIK	53.514
19	CUMHURİYET	52.255
20	YENİ ASYA	52.168

Kaynak: (Çevrimiçi) <http://www.medyatava.com/tiraj/2015-03-02>, Erişim Tarihi: 10.07.2016.

Tablo 11: 07.03.2016-13.03.2016 Tarihli En Yüksek Tiraja Sahip İlk Yirmi Gazetenin Tirajları

	GAZETELER	TİRAJ
1	HÜRRİYET	349.764
2	POSTA	319.353
3	SABAH	312.888
4	SÖZCÜ	282.904
5	YARINA BAKIŞ	209.524
6	HABERTÜRK	185.574
7	PAS FOTOMAÇ	163.609
8	TÜRKİYE	149.503
9	MEYDAN	145.954
10	MİLLİYET	144.604
11	FANATİK	125.423
12	TAKVİM	109.861
13	YENİ ŞAFAK	108.700
14	STAR	108.199
15	AKŞAM	106.920
16	GÜNEŞ	105.500
17	VATAN	103.516
18	ÖZGÜR DÜŞÜNCE	57.902
19	YENİ ASYA	54.428
20	YENİ MESAJ	52.017

Kaynak: (Çevrimiçi) <http://www.medyatava.com/tiraj/2016-03-07>, Erişim Tarihi: 10.07.2016.

Tablo 12: 2011-2016 Yılları Arası Gazete Tirajları Karşılaştırılması

S. NO	2011 (7-13 MART)	2012 (05-11 MART)	2013 (03-09 MART)	2014 (03-09 MART)	2015 (02-08 MART)	2016 (07-13 MART)
1	Zaman	Zaman	Zaman	Zaman	Zaman	Hürriyet
2	Posta	Posta	Posta	Posta	Posta	Posta
3	Hürriyet	Hürriyet	Hürriyet	Hürriyet	Hürriyet	Sabah
4	Sabah	Sabah	Sabah	Sözcü	Sözcü	Sözcü
5	Habertürk	Habertürk	Sözcü	Sabah	Sabah	Yarına Bakış
6	Sözcü	Sözcü	Habertürk	Habertürk	Habertürk	Habertürk
7	Pas Fotomaç	Pas Fotomaç	Pas Fotomaç	Pas Fotomaç	Pas Fotomaç	Pas Fotomaç
8	Fanatik	Fanatik	Fanatik	Türkiye	Türkiye	Türkiye
9	Milliyet	Star	Milliyet	Bugün	Milliyet	Meydan
10	Star	Türkiye	Türkiye	Fanatik	Fanatik	Milliyet
11	Akşam	Takvim	Star	Milliyet	Bugün	Fanatik
12	Türkiye	Milliyet	Vatan	Star	Yeni Şafak	Takvim
13	Vatan	Yeni Şafak	Takvim	Yeni Şafak	Takvim	Yeni Şafak
14	Takvim	Akşam	Bugün	Takvim	Akşam	Star
15	Yeni Şafak	Bugün	Akşam	Vatan	Vatan	Akşam
16	Güneş	Vatan	Yeni Şafak	Akşam	Star	Güneş
17	Bugün	Güneş	Güneş	Güneş	Güneş	Vatan
18	Radikal	Yeni Asya	Taraf	Taraf	Aydınlık	Özgür Düşünce
19	Yeni Çağ	Taraf	Yeni Mesaj	Aydınlık	Cumhuriyet	Yeni Asya
20	Cumhuriyet	Aydınlık	Aydınlık	Yeni Asya	Yeni Asya	Yeni Mesaj

Kaynak: Medyatava İnternet Sitesi, (Çevrimiçi) <http://www.medyatava.com/>, Erişim Tarihi:10.07.2016 verilerinden derlenerek hazırlanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TÜRK YAZILI BASININDA ÇOCUK OLGUSUNUN İÇERİK ANALİZİ YÖNTEMİYLE MİLLİYET VE CUMHURİYET GAZETELERİNDE İNCELENMESİ

“İçerik çözümlemesi, iletişim içeriğinin, genellikle önceden belirlenmiş sınıflamalar (kategoriler) çerçevesinde sistematik olarak gerçekleştirilmesini sağlayan bir araştırma tekniğidir.”¹Herhangi bir kitabın, metnin ya da belgenin belirli özelliklerini sayısallaştırma yoluyla yapılır.²“İçerik analizi medya metinlerinin açıkça görünen içeriklerinin çözümlenmesine niceliksel (quantative) bir yaklaşım içermektedir.”³Genelde söylemlerin ve kamusal iletişimin çözümlenmesi olarak bilinen içerik analizi; nicel ve nitel göstergelerin sonucunda elde edilen bilgiler ışığında, doğrudan gözlemlenemeyen konulara da yorumlama yapma imkânı verir.⁴ “İçerik analizi, sosyal bilimcilerin ve özellikle iletişim araştırmaları alanında çalışan bilim adamlarının, medya mesajlarının içeriği üzerinde yaptıkları gözlemlerden çıkarımlar yapmak için oldukça sık kullandıkları biçimci bir araştırma tekniğidir.”⁵

¹ Haluk Geray, **Toplumsal Araştırmalarda Nicel ve Nitel Yöntemlere Giriş: İletişim Alanından Örneklerle**, 3. bs., Ankara, Ezel Basım Yayın Dağıtım, 2011, s. 151.

² Niyazi Karasar, **Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar-İlkeler-Teknikler**, 19. bs., Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, 2009, s. 184.

³ Seyide Parsa ve Alev Fatoş Parsa, **Göstergebilim Çözümlemeleri**, 3. bs., İzmir, Ege Üniversitesi Basımevi, 2012, s. 2.

⁴ Orhan Gökçe, **İçerik Çözümlemesi: Teori-Metod-Uygulama**, 3. bs., Konya, Selçuk Üniversitesi Yayınları, 2001, s. 19.

⁵ Guido H. Stempel III, “İçerik Analizi”, Derleyen/Çeviren: Murat S. Çebi, **İletişim Araştırmalarında İçerik Çözümlemesi**, Ankara, Alternatif Yayınları, 2003, s. 103.

İçerik analizi, okuyucunun tutumlarına, bilgisine, yorumuna karşı nesnellik getirir. Analiz sonucunda; mesajdan ortaya çıkan anlam ve yorumlarla çıkarım yapılır. İçerik analizi tekniklerinin en temel özelliği de çıkarım yoluyla bilgiye ulaşmadır.⁶İçerik çözümlemesi nesnel olmalıdır. Yöntemin nesnel olması, çözümlemenin açık ve kesin bir biçimde belirlenen ve tanımlanan kurallara göre yapılması anlamına gelir. Nesnellik önermesine göre, benzer araştırma materyallerinin değişik araştırmacılar tarafından benzer kurallara göre çözümlenmesi durumunda da, araştırmada aynı sonuçlar elde edilmesi gerekir.”⁷İçerik analizi ile araştırma yapıldığında öncelikli olarak araştırma hedefi belirlenip örneklemin oluşturulması gerekir. Örneklemin tespitinden sonra, örneklemin içerisinde yer alacak birimleri ve kategorileri belirlenir. Bu birimler ve kategorilerin frekansları nicel olarak tespit edildikten sonra, bu kategoriler arasındaki ilişkiler yorumlanarak, çıkarımlara gidilir.⁸

Bu araştırmada; araştırma evreninin bir bütün olarak ele alındığı, hiçbir şekilde kümelere ya da tabakalara ayrılmadığı, evreni oluşturan bireylerin örneklemeğe girme fırsatının eşit olduğu basit tesadüfi örnekleme kullanılmıştır. Bu örnekleme yöntemi; tesadüfi sayılar tablosu kullanarak, bilgisayardan tesadüfi sayılar üretip uygulayarak,

⁶Nuri Bilgin, **Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi: Teknikler ve Örnek Çalışmalar**, 3. bs., Ankara, Siyasal Kitabevi, 2014, s. 1.

⁷ Werner Herkner, “İçerik Çözümlemesi”, Derleyen/Çeviren: Murat S. Çebi, **İletişim Araştırmalarında İçerik Çözümlemesi**, Ankara, Alternatif Yayınları, 2003, s. 125.

⁸ Adem Doğan ve Göksel Göker, “2010 Referandumunda Türk Basınının Siyaset Gündemi: Hürriyet, Habertürk, Zaman ve Yeni Şafak Örneğiyle” , Hazırlayan: Adem Doğan ve Göksel Göker, **Siyasal İletişim Araştırmaları**, Nobel Yayınları, Ankara, 2013, s. 206-207.

kura yolu ile ya da araştırmacının baştan sona kadar kendi koyduğu kurallar doğrultusunda yapacağı tesadüfi bir yöntemle yapılabilir.⁹ Tesadüfi örnekleme yöntemlerinin en basiti olan basit tesadüfi yöntemin kullanılabilmesi için, araştırma konusunun araştırma evrenine göre homojen yapıda olması gerekmektedir.¹⁰ Basit tesadüfi yöntem, araştırma evrenini oluşturan her birime örneklemeye dâhil olma bakımından eşit fırsat tanıdığından dolayı planlı ve kurallı örnekleme olarak değerlendirilmektedir.¹¹

Araştırma evrenini oluşturan Türk yazılı basınından 1980'lerden günümüze kadar varlığını devam ettiren yaygın süreli gazetelerin listesi Basın İlan Kurumunun resmi internet sitesinden alınarak değerlendirilmiştir. İlgili sayfada yaygın süreli gazete listesinde otuz iki adet gazete yer almaktadır.¹² Bu gazetelerin araştırmaya dâhil edilebilmesi için; 1985 yılı Mart ayından itibaren yayın hayatında olması değerlendirildiğinde, dokuz adet gazetenin araştırma kapsamında olabileceği görölmektedir. Akşam, Cumhuriyet, Hürriyet, Milli Gazete, Milliyet, Ortadoğu, Sabah, Türkiye, Yeni Asya adlı gazetelerden kura yöntemiyle araştırma örnekleme olarak Cumhuriyet ve Milliyet gazeteleri seğilmiştir. Basit tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen biri fikir gazetesi olan Cumhuriyet gazetesi ile diğeri kitle gazetesi olan Milliyet gazetesinin 1985, 1995, 2005 ve 2015 yılları 1-

⁹ Yahşi Yazıcıoğlu ve Samiye Erdoğan, **SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri**, 3. bs., Ankara, Detay Yayıncılık, 2011, s. 74.

¹⁰ Ahmet Hamdi İslamoğlu, **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri (SPSS Uygulamalı)**, 2. bs., İstanbul, Beta Yayınevi, 2011, s. 169.

¹¹ Hüseyin Bal, **Bilimsel Araştırma Yöntemleri: Nicel Araştırma Yöntemi**, 2. bs., Fakülte Kitabevi Yayınları, Isparta, 2012, s. 120.

¹² Basın İlan Kurumu Resmi İnternet Sitesi, (Çevrimiçi) www.bik.gov.tr/gazeteler/, Erişim Tarihi: 15.06.2015.

31 Mart tarihleri arasında yer alan çocuk haberleri incelenmiştir. Araştırma evrenini oluşturan Türk yazılı basınında gazetelerin örnekleme girme imkânları eşit ve homojen yapıda olduklarından basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak, örnekleme bu yolla seçilmiştir.

Araştırmanın ana birimleri aynı zamanda bağımsız değişkeni Cumhuriyet ve Milliyet gazeteleridir. Bağımlı değişkeni ise söz konusu gazetelerin çocuk haberlerini nasıl sunduklarıdır. Bu amaçla; pilot çalışma sonucu çocuk haberleri incelenmiş ve ana çalışmada kullanılacak değişkenler belirlenmiştir. Bu çalışma kapsamında; Cumhuriyet ve Milliyet gazetelerindeki çocuk haberleri; konularına, cinsiyete, bulunduğu fiziksel çevreye, fotoğraf unsurunun kullanılıp kullanılmadığına, mekânsal dağılımına ve çocuk kimliklerinin açıklanma durumuna göre kategorilere (değişkenlere) ayrılarak kodlanmıştır. Kodlama işleminden sonra, verilerin frekans analizleri yapılmıştır. Frekans analizleri sonucu elde edilen veriler tablolar halinde yüzdesel olarak verilmiş ve bu istatistikî veriler ışığında yorumlanmış ve çıkarımlar yapılmıştır.

Küçük ilanlar içerisinde, çocuklara bakacak birileri aranıyor gibi ifadeler ile ölüm ilanlarında geçen çocuklar inceleme dışında değerlendirilmiştir.

Televizyon program akışında geçen çocuk programı gibi ifadeler ile film tanıtımları içerisinde geçen çocuk ibareleri incelemeye alınmamıştır.

Haberin başlığı içerisinde çocuk geçtiği halde, içeriğinde anlatılan çocuk 18 yaşın üzerindeyse çocuk haberi olarak değerlendirilmemiştir.

Haberin içeriğinde anlatılan konunun ana fikri çocuk olmasa da doğrudan ya da dolaylı yoldan çocuklar etkileniyorsa bu husus da değerlendirmeye alınmıştır.

Çocuklarla ilgili yapılan araştırmalar sonucu ortaya çıkan sonuçlar da haber olarak değerlendirilmiştir. Dünya ya da ülke genelinde yapılan araştırma sonuçlarının değerlendirilmesi, çocukla ilgili haberin içeriğinde yer alıyorsa araştırmamıza veri olarak eklenmiştir.

Çocukla ilgili kitap fuarları, fotoğraf fuarları, sergi fuarları, çocuk şenlikleri de haber kapsamında değerlendirilmiştir. Köşe yazıları ve Ekler araştırmaya dâhil edilmemiştir.

Haberde geçen çocuğun cinsiyeti kız, erkek, her iki cins ve belirtilmemiş olarak değerlendirmeye alınmıştır. Çalışmamızın birinci bölümünde belirtildiği üzere; çocukların suç ile ilgili haberlerde fotoğraflarının ve de kimliklerinin yayınlanması uygun değildir. Bu husus Türkiye Gazeteciler Cemiyeti tarafından dile getirilmiştir. Çalışmamızda fotoğraf unsuru ve de kimlik açıklanma durumu suç haberleri kapsamında değerlendirilmemiştir. Sadece haberlerde fotoğrafın kullanılıp kullanılmadığı, çocuğun kimliğinin açıklanıp açıklanmadığı analiz edilmiştir. Fotoğraf unsuru haberin çekiciliği ve önemsenmesi açısından önemli bir kriterdir. Haberın kapladığı alanı etkiler ve de habere verilen önemin göstergesidir. Çocukların haberlerde; sanık, tanık veya mağdur durumu göz önünde

bulundurularak fotoğrafının ve de kimliğinin açıklanmaması gerektiği konusu incelenmemiştir. Çocuk haberlerinde fotoğraf unsurunun kullanılıp kullanılmadığı analiz edilmiştir. Bunun yanı sıra çocuğun kimliğinin açıklanma durumu da göz önünde bulundurularak; açıklanmış, açıklanmamış, sadece ismi açıklanmış, sadece baş harfleri açıklanmış şeklinde değerlendirilmiştir.

Çocuk haberlerinde mekân olarak değerlendirme yapılırken; haberin geçtiği ülke, il bilgisi incelenmiştir. İl bilgileri net bilinmeyen haberlerde; çocuk haberleri içerisinde yer alan ve net olarak bilinen ilçe, kasaba, köy bilgileri araştırmaya eklenmiştir. Çevre olarak değerlendirme yapılırken de haberin geçtiği yerin tasviri üzerinde durulmuştur. Mahkeme salonu, sokak, ev, gemi, havalimanı, otobüs haberin geçtiği çevre olarak değerlendirilenlere örnektir.

İlgili gazetelerin tesadüfi örnekleme seçilen Mart ayı nüshaları incelenmiştir. Gazetelerin haberleri taranmış, sadece çocuklara ilişkin olayları konu edinenler ve 18 yaşından küçük olanlarla ilgililer çözümlenmiştir.

Gazetelerin birinci sayfalarında da çocuk haberlerine yer verilmiş olsa da, bulunan haberlerin çoğunluğunu iç sayfalardaki haberler oluşturmaktadır.

Gazete içerisinde aynı haberin farklı sayfalarda da yer aldığı görülmüştür. Birinci sayfada ve iç sayfaların birinde yer alan bu tür haberler için; haber sayısı hesaplanırken, haberin yer aldığı sayfalar göz önünde bulundurularak değerlendirme yapılmıştır. Birinci sayfada ve iç sayfada yer alan haberler sayısal veri olarak ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Gazetelerdeki çocuk haberleri; dış haber, ölüm, yaşam, sağlık, araştırma, eğitim, adli, magazin, çevre-doğa, suç, kültür-sanat, bayramlaşma, çocuklara destek, bilim-teknoloji, spor, sokak çocukları, kaza-yaralanma, madde bağımlılığı, bilgilendirme, çocuk istismarı, savaş, çocuk ihmali, eğlence ve zehirlenme konularına göre ayrılmıştır.

4.1. 1985 Yılına Ait Gazetelerin İncelenmesi

Araştırma kapsamında Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinin 01-31 Mart 1985 tarihleri arasındaki nüshaları incelenerek, çocukla ilgili haberleri içerik analizi tekniğiyle elde edilen veriler ışığında yorumlanacaktır.

4.1.1. 01-31 Mart 1985 Yılına Ait Milliyet Gazetelerinin İncelenmesi

Milliyet gazetesinin 1985 yılı Mart ayına ait incelenen haberlerinin; sayfası, haber başlığı, cinsiyeti, buldukları çevre (okul, ev, sokak, hastane vs.), fotoğraf kullanılıp kullanılmama durumu, mekânsal dağılımı (ülke, il, ilçe), çocuk kimliği açıklanma bilgileri şu şekildedir:

1- 01.03.1985 - s.3 -“Yağmurdan ilk kez ayrıldı” - Magazin - Kız Çocuk - Yeşilköy Havalimanı - Fotoğraf Kullanılmış – İstanbul - Çocuk Kimliği Sadece İsim Açıklanmış.

2- 01.03.1985 - s.3 - “Eroin satmaktan yargılanan ananın dramı/ Yüreği çocuklarında akli idamda” - Adli - Erkek Çocuk -Mahkeme Salonu - Fotoğraf Kullanılmış – İstanbul - Çocuk Kimliği Açıklanmamış - (s.10’daki haberin aynısı)

3- 01.03.1985 - s.10 - “Yüreği çocuklarında akli idamda” – Adli - Erkek Çocuk - Mahkeme Salonu - Fotoğraf Kullanılmış – İstanbul - Çocuk Kimliği Açıklanmamış - (s.3’deki haberin aynısı)

4- 02.03.1985 - s.3 - “185 yıllık Eyüp İmarathanesi’nde değişen tek şey, artan fakir sayısı” – Yaşam - Erkek Çocuk – İmarathane - Fotoğraf Kullanılmış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış - (s.9’daki haberin aynısı)

5- 02.03.1985 - s.9 - “Bulgur kazanına bakan çocuklar aç aç kokuyordu” – Yaşam - Erkek Çocuk – İmarathane - Fotoğraf Kullanılmamış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış - (s.3’teki haberin aynısı)

6- 03.03.1985 - s.1 - “Koyun koyuna yandılar” - Yanarak Ölüm - Kız ve Erkek Çocuk – Çadır - Fotoğraf Kullanılmış – İstanbul - Çocuk Kimliği Sadece İsim Açıklanmış - (s.9’daki haberin aynısı)

7- 03.03.1985 - s.3 - “ŞENNUR, BABASININ KUCAĞINDA DONDU” - Donarak Ölüm - Kız Çocuk – Otobüs - Fotoğraf Kullanılmış - Sinop/ Ayancık - Kimlik Açıklanmış.

8- 03.03.1985 - s.9 - “İki kardeş, koyun koyuna can verdi.” - Yanarak Ölüm - Kız ve Erkek Çocuk – Çadır - Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul/ Küçükbakkalköy - Kimlik Açıklanmış - (s.1’deki haberin aynısı)

9- 04.03.1985 - s.7 - “Küçük hamallar/ Bu çocuklar aile geçindiriyor” – Yaşam - Erkek Çocuk – İmalathane - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Eyüp – Çocuk Kimliği Sadece İsim Açıklanmış.

10- 05.03.1985 - s.3 - “Donan ayak parmakları kesildi/ Çığ kurbanı 3 kardeş” - Çevre ve Doğa - Erkek Çocuk – Hastane - Fotoğraf Kullanılmış - Van/ Bahçesaray - Kimlik Açıklanmış.

11- 05.03.1985 - s.6 - “Yaşlarından çok sabıkaları var/ Yankesici kardeşler” – Suç - Kız Çocuk – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Rumeli Caddesi - Kimlik Açıklanmış.

12- 06.03.1985 -s.8- “Alman polisi İle Türkler Arasında olay çıktı” - Dış Haber - Erkek Çocuk – Sokak - Fotoğraf Kullanılmamış - Almanya/ Krefeld/ Ritter Sokağı - Kimlik Açıklanmış.

13- 07.03.1985 - s.3 - “Krefeld polisi hesap verecek” - Dış Haber - Erkek Çocuk – Sokak - Fotoğraf Kullanılmamış -Almanya/ Krefeld - Kimlik Açıklanmamış.

14- 07.03.1985 - s.3 - “Grip ilacını içtiler, komaya girdiler” – Sağlık - Erkek Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Gültepe/ Harmantepe Mahallesi/ Doğan Sokak/ 7 nolu Ev - Kimlik Açıklanmış.

15- 07.03.1985 - s.3 - “Yunanistan’da çocuk ticareti yapan doktor, tutuklandı” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Yunanistan/ Selanik - Kimlik Açıklanmamış.

16- 08.03.1985 - s.1 - “Sarılık ameliyatı” – Sağlık - Kız Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış – Erzurum - Kimlik Açıklanmış - (s.11’deki haberin aynısı)

17- 08.03.1985 -s.7- “”Küçük Mete’nin acı sonu” - Boğularak Ölüm - Erkek Çocuk - İnşaat Çukuru - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Ümraniye/ Esatpaşa Mahallesi/ Gül Sokak - Kimlik Açıklanmış.

18- 08.03.1985 - s.11 - “Cehalet ve kurbanı” – Sağlık - Kız Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış – Erzurum - Kimlik Açıklanmış - (s.1’deki haberin aynısı)

19- 09.03.1985 - s.7 - “Sınav maratonu 3 Nisan’da” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Türkiye - Kimlik Açıklanmamış.

20- 10.03.1985 - s.3 - “Gezerek okuyanlar 10 milyon bıraktı” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Gemi - Fotoğraf Kullanılmış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış.

21- 10.03.1985 - s.11 - “Esrarkeş bebekler” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil – Hastane - Fotoğraf Kullanılmamış - Fransa/ Nice - Kimlik Açıklanmamış.

22- 11.03.1985 - s.3 - “Özdağlar Komisyonu’ndan bebek çıktı” – Magazin - Erkek Çocuk – Hastane - Fotoğraf Kullanılmış - Ankara- Kimlik Açıklanmış.

23- 11.03.1985 - s.3 - “Boş ders’ler, sorun oldu” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil – Okul - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

24- 11.03.1985 - s.5 - “14. kattan düştü ölmedi” - Dış Haber - Kız Çocuk – Bina - Fotoğraf Kullanılmış - ABD/ Chicago - Kimlik Açıklanmamış.

25- 12.03.1985 - s.5 - “Gökdelenin çöp borusuna düştü, ölmedi” - Dış Haber - Erkek Çocuk – Bina - Fotoğraf Kullanılmış - ABD/ Chicago - Kimlik Açıklanmış.

26- 13.03.1985 - s.1 - “Hedef Coşkun’du” - Dış Haber - Kız Çocuk - Ev/ Elçilik Binası - Fotoğraf Kullanılmış - Ottawa Büyükelçiliği - Kimlik Açıklanmış - (s.7’deki haberin aynısı)

27- 13.03.1985 - s.7 - “Öldüm öldüm dirildim” - Dış Haber - Kız Çocuk – Ev / Elçilik Binası - Fotoğraf Kullanılmış - Ottawa Büyükelçiliği - Kimlik Açıklanmış - (s.1’deki haberin aynısı)

28- 16.03.1985 - s.3 - “Ömer, şaşılık ameliyatının kurbanı oldu” - Ameliyat Sonrası Ölüm - Erkek Çocuk – Hastane - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul-Çocuk Kimliği Sadece İsim Açıklanmış - (s.9’daki haberin aynısı)

29- 16.03.1985 - s.9 - “Küçük Çiğdem, uyurken zehirlendi” - Zehirlenerek Ölüm - Kız Çocuk - Ev-Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Kağıthane/ Karadut Sokak - Kimlik Açıklanmış.

30- 16.03.1985 - s.9 - “Küçük Ömer de narkozdan gitti” - Ameliyat Sonrası Ölüm - Erkek Çocuk – Hastane - Fotoğraf Kullanılmamış – İstanbul - Çocuk Kimliği Açıklanmış - (s.3’teki haberin aynısı)

31- 18.03.1985 - s.6 - “Uçaktaki Sürpriz...” - Dış Haber - Erkek Çocuk - Toplantı Salonu/ Kral Divanı - Fotoğraf Kullanılmamış – Riyad - Kimlik Açıklanmış.

32- 18.03.1985 - s.10 - “8 yaşındaki çocuğu ezdi” - Ezilerek Ölüm - Erkek Çocuk - 27 Mayıs Caddesi - Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul/ Pendik - Kimlik Açıklanmış.

33- 18.03.1985 - s.10 - “Pencereden düşüp öldü” - Düşerek Ölüm - Kız Çocuk - Sokak-Fotoğraf Kullanılmamış – Akbıyık - Kimlik Açıklanmış.

34- 18.03.1985 - s.10 - “Kör kuyu küçük Hasan’a mezar oldu” - Düşerek Ölüm - Erkek Çocuk - Kör Kuyu - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Çengelköy - Kimlik Açıklanmış.

35- 19.03.1985 - s.3 - “Karabahtlı Emin” – Sağlık - Erkek Çocuk – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmış - (s.12’deki haberin aynısı).

36- 19.03.1985 - s.12 - “Karabahtlı Emin” – Sağlık - Erkek Çocuk – Hastane - Fotoğraf Kullanılmamış – Ankara - Kimlik Açıklanmış - (s.3’deki haberin aynısı)

37- 20.03.1985 - s.3 - “Robert Lisesi’nin altın çocukları” - Dış Haber - Kız ve Erkek Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış – Roma - Kimlik Açıklanmış.

38- 20.03.1985 - s.7 - “Her 10 hükümlüden biri cinsel suçtan mahkûm” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

39- 20.03.1985 - s.11 - “Karbondiyoksit tüpü, ameliyathaneye nasıl girdi?” - Yanlış Tedavi Sonucu Ölüm - Erkek Çocuk - Hastane- Fotoğraf Kullanılmış – İstanbul - Kimlik Açıklanmış.

40- 21.03.1985 - s.9 - “Minik Şaylan ortada kaldı” – Yaşam - Kız Çocuk - Mahkeme Salonu - Fotoğraf Kullanılmış – Adana - Kimlik Açıklanmış.

41- 23.03.1985 - s.6 - “Türkiye’de 0-4 yaş grubundan yılda 215 bin çocuk ölüyor” – Araştırma - Kız ve Erkek Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli değil - Kimlik Açıklanmamış.

42- 27.03.1985 - s.3 - “İsmican, 15 gündür kayıp/ Kaçırıldı mı, öldürüldü mü?” – Yaşam - Kız Çocuk - Bağdat Caddesi/ Rahmi Bey Apartmanı - Fotoğraf Kullanılmış - istanbul/ Bostancı - Kimlik Açıklanmış.

43- 28.03.1985 - s.5 - “35 çocuk sulara gömüldü” - Dış Haber- Cinsiyet Belli Değil - Baraj Gölü - Fotoğraf Kullanılmamış - Güney Afrika/ Johannesburg - Kimlik Açıklanmamış.

44- 31.03.1985 - s.3 - “Sapıklar yakalandı” - İntihar Sonucu Ölüm - Erkek Çocuk - Özel Fatih Lisesi Banyosu - Fotoğraf Kullanılmış - İzmir Kimlik Açıklanmış.

45- 31.03.1985 - s.5 - “Güney Afrika’da yakarak ölüm...” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Güney Afrika Cumhuriyeti - Kimlik Açıklanmamış.

1985 yılı Mart ayı içerisinde Milliyet gazetesinde çocukla ilgili 45 adet haber incelenmiştir. Bu haberlerin 2’si adli, 5’i sağlık, 2’sieğitim, 12’i ölüm, 2’si magazin, 3’ü araştırma, 1’i çevre-doğa, 1’i suç, 12’i dış haber, 5’i yaşam konulu çocuk haberleridir. Tablo 13’te frekans dağılımları ve yüzdesi gösterilmiştir. 45 haberin % 26.7’sini(12) dış haber, % 26.7’sini (12) ölüm, % 11.1’ini (5) yaşam, % 11.1’ini (5) sağlık, % 6.7’sini (3) araştırma, % 4.4’ünü (2) eğitim, % 4.4’ünü (2) adli, % 4,4’ünü (2) magazin, % 2.2’sini (1) çevre-doğa ve % 2.2’sini (1) suç haberleri oluşturmaktadır.

Milliyet gazetesinin 1985 yılı Mart ayı çocukla ilgili haberleri incelendiğinde; en fazla dış haber (12) ile ölüm haberlerinin (12) yer aldığı görülmektedir. En az haber konusu olarak çevre-doğa haberleri (1) ile suç (1) haberlerinin olduğu göze çarpmaktadır.

Tablo 13: Çocuk Haberlerinin Konularına Göre Dağılımı

Konular	frekans	%
Dış Haber	12	26.7
Ölüm	12	26.7
Yaşam	5	11.1
Sağlık	5	11.1
Araştırma	3	6.7
Eğitim	2	4.4
Adli	2	4.4
Magazin	2	4.4
Çevre-Doğa	1	2.2
Suç	1	2.2
Toplam	45	100.0

Çocuk haberlerinin % 46.7'sini (21) erkek, % 26.7'sini (12)kız, % 17.8'ini (8)cinsiyeti belirtilmemiş ve % 8.9'unu (4) kız-erkek oluşturmaktadır. Haberde erkek çocukları kız çocuklara oranla daha fazla yer aldığı görülmektedir (Tablo 14).

Tablo 14: Çocuk Haberlerinin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	frekans	%
Erkek	21	46.7
Kız	12	26.7
Belli Olmayan	8	17.8
Kız-Erkek	4	8.9
Toplam	45	100.0

Haberde fotoğraf unsuru haberin çekiciliği ve önemsenmesi açısından önemli bir kriterdir. Fotoğraf unsuru 45 haberin % 62.2'sinde (28) kullanılırken % 37.8'inde (17) kullanılmamıştır. Büyük çoğunluğunda fotoğrafın kullanılması habere verilen önemin göstergesidir. Fotoğrafın kullanılması haberin kapladığı alanı etkilediği gibi verilen önemi de ortaya koymaktadır (Tablo 15).

Tablo 15: Çocuk Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı

Fotoğraf Kullanımı	frekans	%
Kullanılmış	28	62.2
Kullanılmamış	17	37.8
Toplam	45	100.0

İncelenen çocuk haberlerinin % 57.8'inde (26) çocuğun kimliği açıklanmış, % 33.3'ünde (15) çocuğun kimliği açıklanmamış, % 8.9'unda (4) ise sadece çocuğun ismi yazılı şekilde haber sunulmuştur (Tablo 16).

Tablo 16: Çocuk Haberlerinde Kimlik Açıklanma Durumu

Kimlik Açıklanma Durumu	frekans	%
Açıklanmış	26	57.8
Açıklanmamış	15	33.3
Sadece Baş Harfleri Yazılmış	0	0.0
Sadece İsmi Yazılmış	4	8.9
Toplam	45	100.0

Yurt dışında ve yurt içinde yer alan haberlerin mekânları değerlendirildiğinde; çok bariz bir farkla % 42.2'lik (19) oranla İstanbul başı çekmektedir. Ardından % 4.4'lük (2) oranla Ankara, Erzurum, Ottawa (Kanada), Güney Afrika, ABD, Almanya gelmektedir. Bu mekânların dışında kalan bütün mekânlar; Van, Sinop, Adana, Akbıyık, İzmir, Türkiye, Roma (İtalya), Riyad (SuudiArabistan), Fransa, Yunanistan % 2.2'lik oranla (1) yerini almaktadır (Tablo 17). Haber içeriğinde verilen Akbıyık hangi ilin olduğuna dair ibare olmadığından dolayı kendisi eklenmiştir.

Tablo 17: Çocuk Haberlerinde Mekân Durumu

Mekân	frekans	%
İstanbul	19	42.2
Belli Değil	4	8.9
Ankara	2	4.4
Erzurum	2	4.4
Ottawa (Kanada)	2	4.4
Güney Afrika	2	4.4
ABD	2	4.4
Almanya	2	4.4
Van	1	2.2
Sinop	1	2.2
Akbıyık	1	2.2
İzmir	1	2.2
Türkiye	1	2.2
Roma (İtalya)	1	2.2
Riyad (Suudi Arabistan)	1	2.2
Fransa	1	2.2
Yunanistan	1	2.2
Toplam	45	100.0

Haberlerin yer aldığı çevre durumu incelendiğinde; % 20’lik (9) oranla ev en başta gelmektedir. Ardından % 15.6’sını (7) hastane, % 13.3’ünü (6) sokak, % 6.7’sini (3) mahkeme salonu, % 4.4’ünü (2) imarethane, % 4.4’ünü (2) çadır oluşturmaktadır. %13.3’lük (6) çocuk haberlerinde çevre belli değildir. Okul, imalathane, kör kuyu, kral divanı, gemi, inşaat çukuru, otobüs, havalimanı, baraj gölü, banyo adlı geriye kalan mekânlar ise her biri % 2.2’lik (1) kesim içerisinde yer almaktadır (Tablo 18).

Tablo 18: Çocuk Haberlerinde Çevre Durumu

Çevre Durumu	frekans	%
Ev	9	20.0
Hastane	7	15.6
Sokak	6	13.3
Belli Değil	6	13.3
Mahkeme Salonu	3	6.7
İmarethane	2	4.4
Çadır	2	4.4
Okul	1	2.2
İmalathane	1	2.2
Kör Kuyu	1	2.2
Kral Divanı	1	2.2
Gemi	1	2.2
İnşaat Çukuru	1	2.2
Otobüs	1	2.2
Havalimanı	1	2.2
Baraj Gölü	1	2.2
Banyo	1	2.2
Toplam	45	100.0

Çocuk haberlerinin yer aldığı sayfalar incelendiğinde; % 35.6'lık (16) büyük bir kısmının 3. sayfada yer aldığı görülmektedir. 7. sayfa ile 9. sayfa her biri % 11.1'lik (5) kısmı, 5. sayfa ile 10. sayfa her biri % 8.9'luk (4) kısmı, 1. sayfa, 6. sayfa ve 11. sayfa da her biri % 6.7'lik (3) kısmı kaplamaktadır. Geriye kalan kısmı da; 8. sayfa ile 12. sayfa % 2.2'lik (1) oranla eşit olarak paylaşmaktadır (Tablo 19).

Tablo 19: Çocuk Haberlerinin Yer Aldığı Sayfa Durumu

Sayfası	frekans	%
3. sayfa	16	35.6
7. sayfa	5	11.1
9. sayfa	5	11.1
5. sayfa	4	8.9
10. sayfa	4	8.9
1. sayfa	3	6.7
6. sayfa	3	6.7
11. sayfa	3	6.7
8. sayfa	1	2.2
12. sayfa	1	2.2
Toplam	45	100.0

4.1.2. 01-31 Mart 1985 Yılına Ait Cumhuriyet Gazetelerinin İncelenmesi

Cumhuriyet gazetesinin 1985 yılı Mart ayına ait incelenen haberlerinin; sayfası, haber başlığı, cinsiyeti, buldukları çevre (okul, ev, sokak, hastane vs.), fotoğraf kullanılıp kullanılmama durumu, mekânsal dağılımı (ülke, il, ilçe), çocuk kimliği açıklanma bilgileri şu şekildedir:

1- 01.03.1985 - s.1 - “Kömürün yüzünü görmediler - Tek odunlarını babalarına saklıyorlar” – Yaşam - Cinsiyet Belli Değil – Ev - Fotoğraf Kullanılmış - Ankara/ Altındağ/ Çiçinbağları Mahallesi - Çocuk Kimliği Sadece İsim Açıklanmış.

2- 01.03.1985 - s.7 - “Belediye yıktı, halk yaktı” – Yaşam - Cinsiyet Belli Değil – İskele - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Balat - Kimlik Açıklanmamış.

3- 01.03.1985 - s.11 - “Duruşmada gözyaşı/ Anne eroinden yargılandı, çocukları duruşmada ağladı” – Adli - Kız ve Erkek Çocuk - Mahkeme Salonu - Fotoğraf Kullanılmış – İstanbul - Kimlik Açıklanmış.

4- 05.03.1985 - s.14 - “100 bin lira bulunamadı, çocuk cesedi çukurda kaldı” - Boğularak Ölüm - Erkek Çocuk - İnşaat Çukuru - Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul/ Ümraniye/ Yukarı Dudullu Köyü/ 1. Esenşehir Mahallesi - Kimlik Açıklanmış.

5- 06.03.1985 - s.3 - “Kriefeld’de Almam polisi ile Türkler çatıştı” - Dış Haber - Erkek Çocuk – Sokak - Fotoğraf Kullanılmamış - Almanya/ Kriefeld/ Ritter Sokağı - Kimlik Açıklanmış.

6- 06.03.1985 - s.12 - “Esenşehir’de 120 bin liraya Erdal’ın cesedini çıkardılar” - Boğularak Ölüm - Erkek Çocuk - İnşaat Çukuru - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Ümraniye/ Dudullu Köyü/ Esenşehir Mahallesi - Kimlik Açıklanmış.

7- 08.03.1985 - s.6 - “İnşaat çukuruna düştü, boğuldu” - Boğularak Ölüm - Erkek Çocuk - İnşaat Çukuru - Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul/ Üsküdar/ Örnek Mahallesi/ Kargadere Caddesi/ Gül Sokak - Kimlik Açıklanmış.

8- 10.03.1985 - s.14 - “Gölde buzlar kırılınca” - Dış Haber - Erkek Çocuk – Göl - Fotoğraf Kullanılmış - ABD/ Nashua kenti - Kimlik Açıklanmış.

9- 11.03.1985 - s.1 - “Yoksulluğa 4 kurban” - Hastalık ve Soğuktan Ölme - Kız ve Erkek Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Kuştepesi - Kimlik Açıklanmış - (s.10’daki haberin aynısı).

10- 11.03.1985 - s.3 - “Taklit yapılır” - Dış Haber - Erkek Çocuk - Hayvanat Bahçesi - Fotoğraf Kullanılmış - ABD/ Chicago- Kimlik Açıklanmamış.

11- 11.03.1985 - s10 - “Yoksulluğa bir aileden 4 kurban” - Hastalık ve Soğuktan Ölme - Kız ve Erkek Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmamış – İstanbul / Kuştepesi - Kimlik Açıklanmış - (s.1’deki haberin aynısı).

12- 12.03.1985 - s.4 - “Uluslararası Çocuk Şenliği, 22-27 nisanda Antalya’da” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Antalya - Kimlik Açıklanmamış.

13- 13.03.1985 - s.10 - “1 DAKİKASI 200 LİRA” – Magazin - Erkek Çocuk - Futbol Sahası - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Fatih/ Vefa Stadı - Kimlik Açıklanmamış.

14- 15.03.1985 - s.6 - “265 çocuktan 72’si” – Sağlık - Kız ve Erkek Çocuk – Okul - Fotoğraf Kullanılmamış -İstanbul/ Kartal/ Gülsuyu/ Gülensu İlkokulu - Kimlik Açıklanmamış.

15- 15.03.1985 - s.10 - “Süperman çocuk büyütüyor” - Dış Haber - Kız Çocuk - Basketbol Sahası İzleme Yeri - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Çocuk Kimliği Sadece İsim Açıklanmış.

16- 17.03.1985 - s.5 - “İkiz kardeşler arasındaki ilişki” – Bilgilendirme - Kız ve Erkek Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

17- 17.03.1985 - s.12 - “40 çocuklu HP delegesi” - Çocuk İhmalî - Kız ve Erkek Çocuk - Parti Kongre Salonu - Fotoğraf Kullanılmamış – Mardin - Kimlik Açıklanmamış.

18- 19.03.1985 - s.1 - “Çocuğunuzun oyuncakçı dükkânları önünde hayal kurmasına izin verin” – Bilgilendirme - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış - (s.12’deki haberin aynısı).

19- 19.03.1985 - s.12 - “Çocuğunuzun oyuncakçı dükkânları önünde hayal kurmasına izin verin” – Bilgilendirme - Cinsiyet Belli Değil - Konferans Salonu - Fotoğraf Kullanılmamış – Ankara - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

20- 20.03.1985 - s.1 - “THY Yolcuları: İran hava sahası kan kokuyor” – Savaş - Cinsiyet Belli Değil – Havalimanı - Fotoğraf

Kullanılmış - İstanbul/ Yeşilköy - Kimlik Açıklanmamış - (s.8'deki haberin aynısı).

21- 20.03.1985 - s.7 - “Bir günlük bebek sokakta bulundu” – Yaşam - Erkek Çocuk – Sokak - Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul/ Kartaltepe Mahallesi/ Aydın Sokak - Kimlik Açıklanmamış.

22. 20.03.1985 - s.8 - “Tahran’dan son sefer” – Savaş - Cinsiyet Belli Değil – Havalimanı - Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul/ Yeşilköy - Kimlik Açıklanmamış - (s.1'deki haberin aynısı).

23. 22.03.1985 - s.1 - “Grev var, üretim normal” – Yaşam - Cinsiyet Belli Değil - Mobilya Fabrikası - Fotoğraf Kullanılmış – Ankara - Kimlik Açıklanmamış.

24. 24.03.1985 - s.1 - “Bir harika çocuk” - Dış Haber - Kız Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmamış - Cenevre/ Cologny - Kimlik Açıklanmış - (s.8'deki haberin aynısı).

25- 24.03.1985 - s.8 - “CENEVRE’DEN” - Dış Haber - Kız Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmamış – Cenevre/ Cologny - Kimlik Açıklanmış - (s.1'deki haberin aynısı).

26- 25.03.1985 - s.1 - “Trabzon’da ‘gençlik yılı’ operasyonu” – Adli - Kız ve Erkek Çocuk - Pastane ve Kafeterya - Fotoğraf Kullanılmamış – Trabzon - Kimlik Açıklanmamış.

27- 26.03.1985 - s.1 - “Gençlik Yılı ‘yasak yılı’ oldu” – Adli - Kız ve Erkek Çocuk - Pastane ve Kafeterya - Fotoğraf Kullanılmamış – Trabzon - Kimlik Açıklanmamış - (s.11'deki haberin aynısı).

28- 26.03.1985 - s.11 - “Gençlik Yılı yasak yılı” - Adli-Kız ve Erkek Çocuk - Pastane ve Kafeterya - Fotoğraf Kullanılmamış – Trabzon - Kimlik Açıklanmamış – (s.1'deki haberin aynısı).

29- 27.03.1985 - s.12 - “Kel başa şimşir tarak” – Yaşam - Cinsiyet Belli Değil - Ev-Fotoğraf Kullanılmamış – Kırklareli - Kimlik Açıklanmamış.

30- 29.03.1985 - s.4 - “Çocuk konulu karikatür yarışması” - Kültür ve Sanat - Kız ve Erkek Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Antalya - Kimlik Açıklanmamış.

1985 yılı Mart ayı içerisinde Cumhuriyet gazetesinde çocukla ilgili 30 adet haber incelenmiştir. Bu haberlerin 5’i yaşam, 4’ü adli, 5’i ölüm, 2’si kültür ve sanat, 5’i dış haber, 1’i sağlık, 2’si savaş, 1’i magazin, 3’ü bilgilendirme, 2’si çocuk ihmali konulu çocuk haberleridir. Tablo 20’de frekans dağılımları ve yüzdesi gösterilmiştir. 30 haberin % 16,7’sini (5) ölüm, % 16.7’sini (5) yaşam, % 16.7’sini (5) dış haber, % 13.3’ünü (3) bilgilendirme, % 6.7’sini (2) savaş, % 6.7’sini (2) çocuk ihmali, % 6.7’sini (2) kültür ve sanat, % 3.3’ünü (1) magazin, % 3.3’ünü (1) sağlık haberleri oluşturmaktadır.

Cumhuriyet gazetesinin 1985 yılı Mart ayı çocukla ilgili haberleri incelendiğinde; en fazla dış haber, yaşam ve ölüm (5) haberlerinin yer aldığı görülmektedir. En az haber konusu olarak sağlık (1) ile magazin (1) haberlerinin olduğu göze çarpmaktadır.

Tablo 20: Çocuk Haberlerinin Konularına Göre Dağılımı

Konular	frekans	%
Ölüm	5	16.7
Yaşam	5	16.7
Dış Haber	5	16.7
Adli	4	13.3
Bilgilendirme	3	10.0
Savaş	2	6.7
Çocuk İhmali	2	6.7
Kültür ve Sanat	2	6.7
Sağlık	1	3.3
Magazin	1	3.3
Toplam	30	100.0

Çocuk haberlerinin % 26.7'sini (8) erkek, % 10'unu (3)kız, % 30.0'unu (9)cinsiyeti belirtilmemiş ve % 33.3'ünü(10) kız-erkek oluşturmaktadır. Haberde erkek çocukları kız çocuklara oranla daha fazla yer aldığı görülmektedir (Tablo 21).

Tablo 21: Çocuk Haberlerinin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	frekans	%
Erkek	8	26.7
Kız	3	10.0
Belli Olmayan	9	30.0
Kız-Erkek	10	33.3
Toplam	30	100.0

Haberde fotoğraf unsuru haberin çekiciliği ve önemsenmesi açısından önemli bir kriterdir. Fotoğraf unsuru 30 haberin % 40.0'ında (12) kullanılırken % 60.0'ında (18) kullanılmamıştır. Büyük çoğunluğunda fotoğraf unsuru kullanılmamıştır (Tablo 22).

Tablo 22: Çocuk Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı

Fotoğraf Kullanımı	frekans	%
Kullanılmış	12	40.0
Kullanılmamış	18	60.0
Toplam	30	100.0

İncelenen çocuk haberlerinin % 33.3'ünde (10) çocuğun kimliği açıklanmış, % 60.0'ında (18) çocuğun kimliği açıklanmamış, % 6.7'sinde (2) ise sadece çocuğun ismi yazılı şekilde haber sunulmuştur (Tablo 23).

Tablo 23: Çocuk Haberlerinde Kimlik Açıklanma Durumu

Kimlik Açıklanma Durumu	frekans	%
Açıklanmış	10	33.3
Açıklanmamış	18	60.0
Sadece Baş Harfleri Yazılmış	0	0.0
Sadece İsmi Yazılmış	2	6.7
Toplam	30	100.0

Yurt dışında ve yurt içinde yer alan haberlerin mekânları değerlendirildiğinde; çok bariz bir farkla % 36.7'lik oranla (11) oranla İstanbul başı çekmektedir. Ardından % 13.3'ünde (4) Ankara, %

10.0'ında Trabzon, % 6.7'sinde (2) ABD, % 6.7'sinde (2) Antalya, % 6.7'sinde (2) Cenevre (İsviçre) yerini almaktadır. Almanya, Kırklareli ile Mardin illerinde ise % 3.3'lük oranla 1'er adet haber bulunmaktadır. % 10.0'lık (3) dilimde de mekânın belli olmadığı görülmektedir (Tablo 24).

Tablo 24: Çocuk Haberlerinde Mekân Durumu

Mekân	frekans	%
İstanbul	11	36.7
Ankara	4	13.3
Belli değil	3	10.0
Trabzon	3	10.0
ABD	2	6.7
Antalya	2	6.7
Cenevre (İsviçre)	2	6.7
Almanya	1	3.3
Kırklareli	1	3.3
Mardin	1	3.3
Toplam	30	100.0

Haberlerin yer aldığı çevre durumu incelendiğinde; % 23.3'lük (7) oranla ev en başta gelmektedir. % 10.0'lık (3) dilimlerle; pastane, inşaat çukuru, % 6.7'lik (2) dilimlerle; havalimanı, sokak, % 3.3'lük (1) dilimlerle; mahkeme salonu, göl, hayvanat bahçesi, futbol sahası, basketbol sahası, kongre salonu, konferans salonu, fabrika, okul,

iskele yer almaktadır. Ayrıca %10.0'lık (3) dilimde çevre durumunun belli olmadığı görülmektedir (Tablo 25).

Tablo 25: Çocuk Haberlerinde Çevre Durumu

Çevre Durumu	frekans	%
Ev	7	23.3
İnşaat Çukuru	3	10.0
Belli değil	3	10.0
Pastane	3	10.0
Havalimanı	2	6.7
Sokak	2	6.7
Mahkeme Salonu	1	3.3
Göl	1	3.3
Hayvanat Bahçesi	1	3.3
Futbol Sahası	1	3.3
Basketbol Sahası	1	3.3
Kongre Salonu	1	3.3
Konferans Salonu	1	3.3
Fabrika	1	3.3
Okul	1	3.3
İskele	1	3.3
Toplam	30	100.0

Çocuk haberlerinin yer aldığı sayfalar incelendiğinde; % 26.7'lik (8) kesimin 1. sayfada yer aldığı görülmektedir. Ayrıca %13.3'lük (4) oranla 12. sayfada, % 10.0'lık (3) oranla 10. sayfada, %

6.7'lik (2) dilimlerle; 3., 4., 6., 7., 8., 11. ve 14. sayfalarda, %3.3.'lük (1) oranla 5. sayfada haberlere yer verilmiştir (Tablo 26).

Tablo 26: Çocuk Haberlerinin Yer Aldığı Sayfa Durumu

Sayfası	frekans	%
1. sayfa	8	26.7
12. sayfa	4	13.3
10. sayfa	3	10.0
3. sayfa	2	6.7
4. sayfa	2	6.7
6. sayfa	2	6.7
7. sayfa	2	6.7
8. sayfa	2	6.7
11. sayfa	2	6.7
14. sayfa	2	6.7
5. sayfa	1	3.3
Toplam	30	100.0

4.2. 1995 Yılına Ait Gazetelerin İncelenmesi

Araştırma kapsamında Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinin 01-31 Mart 1995 tarihleri arasındaki nüshaları incelenerek, çocukla ilgili haberleri içerik analizi tekniğiyle elde edilen veriler ışığında yorumlanacaktır.

4.2.1. 01-31 Mart 1995 Yılına Ait Milliyet Gazetelerinin İncelenmesi

Milliyet gazetesinin 1995 yılı Mart ayına ait incelenen haberlerinin; sayfası, haber başlığı, cinsiyeti, buldukları çevre (okul, ev, sokak, hastane vs.), fotoğraf kullanılıp kullanılmama durumu, mekânsal dağılımı (ülke, il, ilçe), çocuk kimliği açıklanma bilgileri şu şekildedir:

1- 01.03.1995 - s.7 - “Toshiba’dan çocuklara destek” - Çocuklara Destek - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

2- 03.03.1995 - s.7 - “Anneler-Bebekler-Çocuklar 1-12 yaş Ürünleri Fuarı” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Fuar Merkezi - Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul/ Mecidiyeköy - Kimlik Açıklanmamış.

3- 03.03.1995 - s.11 - “Başbakan’dan çocuklara hediye” - Bayramlaşma - Cinsiyet Belli Değil - Atatürk Spor Salonu - Fotoğraf Kullanılmış – Ankara - Kimlik Açıklanmamış.

4- 05.03.1995 - s.1 - “Hüzünlü bir bayram daha” – Bayramlaşma - Cinsiyet Belli Değil - Boşnak Kampı - Fotoğraf Kullanılmış - Kırklareli/ Kavaklı Kasabası - Kimlik Açıklanmamış.

5- 05.03.1995 - s.6 - “PRES bilgisayar” - Bilim ve Teknoloji- Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

6- 06.03.1995 - s.13 - “Mert ve Berk’e sıkı koruma” – Magazin - Erkek Çocuk - Dedeman Kayak Evi - Fotoğraf Kullanılmamış – Erzurum - Kimlik Açıklanmamış.

7- 07.03.1995 - s.3 - “Çatapatla ölüm” - Yabancı Cisim Yenmesi
Sonucu Ölüm - Kız Çocuk – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış - Adana/
Gürselpeşa Mahallesi - Kimlik Açıklanmış.

8- 08.03.1995 - s.15 - “Çağlar’a önce iyi sonra kötü haber” –
Magazin - Kız Çocuk - Bayındır Tıp Merkezi - Fotoğraf
Kullanılmamış – Ankara - Kimlik Açıklanmamış.

9- 08.03.1995 - s.22 - “Başbakan’ın Brüksel şovu” - Dış Haber -
Cinsiyet Belli Değil – Havaalanı - Fotoğraf Kullanılmamış – Brüksel -
Kimlik Açıklanmamış.

10- 11.03.1995 - s.25 - “2 çocuk yanarak öldü” - Yanarak Ölüm
- Kız ve Erkek Çocuk - Ev-Fotoğraf Kullanılmamış - Kocaeli/
Tavşancıl Belediyesi - Kimlik Açıklanmış.

11- 13.03.1995 - s.1 - “Uçak değil trafik kazası” - Dış Haber -
Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmamış - Hindistan/
Tamil Nadu Kenti - Kimlik Açıklanmamış - (s.16’daki haberin aynısı).

12- 13.03.1995 - s.16 - “Hindistan’da trafik katliamı” - Dış
Haber - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmamış -
Hindistan/ Tamil Nadu Kenti - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki
haber aynısı).

13- 14.03.1995 - s.6 - “Gazi Mahallesi’nde” - Kaza ve
Yaralanma - Erkek Çocuk – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/
Gazi Mahallesi - Kimlik Açıklanmamış.

14- 16.03.1995 - s.8 - “Ataşehir’de boya şenliği” - Kültür ve
Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Sokak-Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/
Ataşehir - Kimlik Açıklanmamış.

15- 16.03.1995 - s.20 - “İnsana yatırım, ekonomiye yatırımdır” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

16- 18.03.1995 - s.7 - “Fotoğraflarla Çalışan Çocuklar” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Atatürk Kültür Merkezi - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

17- 19.03.1995 - s.4 - “7 yaşındaki dahi” – Eğitim - Erkek Çocuk - Bisaş İlköğretim Okulu - Fotoğraf Kullanılmamış – Bursa - Kimlik Açıklanmış.

18- 19.03.1995 - s.9 - “Belediye İşçisi Maaş Fakiri” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

19- 22.03.1995 - s.2 - “Kötü politikacıdan kurtulma projesi” – Eğitim - Erkek Çocuk - Yeni Ufuklar Koleji - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmış.

20- 23.03.1995 - s.3 - “Katil anne şokta” - Boğularak Ölme - Kız ve Erkek Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış - Adana/ İmamoğlu/ Hürriyet Mahallesi - Çocuk Kimliği Sadece İsim Açıklanmış.

21- 24.03.1995 - s.25 - “Minikler Şampiyonası” – Spor - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış – Ankara - Kimlik Açıklanmamış.

22- 25.03.1995 - s.26 - “Selma’ya baro desteği” - Çocuklara Destek - Kız Çocuk - Eğitim Araştırma Hastanesi - Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul/ Kartal - Kimlik Açıklanmış.

23- 26.03.1995 - s.2 - “Bu günler unutuldu” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Kamp-Fotoğraf Kullanılmış - Kuzey Irak - Kimlik Açıklanmamış.

24- 27.03.1995 – s.16 - “Ne yaptığımızı biliyoruz” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Kuzey Irak - Kimlik Açıklanmamış - (s.17’deki haberin aynısı)

25- 27.03.1995 - s.17 - “Ne yaptığımızı biliyoruz” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Kuzey Irak - Kimlik Açıklanmamış - (s.16’daki haberin aynısı).

26- 28.03.1995 - s.13 - “Katil sanığı anne yakalandı” - Dövülerek Ölme - Kız Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Gebze - Kimlik Açıklanmış.

27- 28.03.1995 - s.21 - “Siviller öldü iddiası” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Kuzey Irak - Kimlik Açıklanmamış.

28- 29.03.1995 - s.1 - “Küçük fareleri öldürün emri” – Ölüm - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Silopi - Kimlik Açıklanmamış - (s.3’deki haberin aynısı).

29- 29.03.1995 - s.1 - “Tadelle kaptanı” – Magazin - Erkek Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmış - (s.12’deki haberin aynısı).

30- 29.03.1995 - s.3 - “Yine çocuk öldürdüler” – Ölüm - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış – Silopi - Kimlik Açıklanmamış – (s.1’deki haberin aynısı).

31- 29.03.1995 - s.12 - “Milli Takım’ın yeni yıldızı” – Magazin - Erkek Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmış - (s.1’deki haberin aynısı).

32- 30.03.1995 - s.4 - “Güdümlü’de büyük yas” – Ölüm - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Silopi/ Güdümlü Köyü - Kimlik Açıklanmamış.

33- 31.03.1995 - s.4 - “İş bitirici muhtar” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Şanlıurfa/ Duruca Köyü - Kimlik Açıklanmamış.

1995 yılı Mart ayı içerisinde Milliyet gazetesinde çocukla ilgili 33 adet haber incelenmiştir. Bu haberlerin % 21.2’lik (7) büyük bir kesiminde dış haber ile ölüm haberleri yer almaktadır. Bunun yanı sıra çocuk haberlerinin; % 12.1’lik (4) dilimini magazin, % 9.1’lik (3) dilimlerle; eğitim, kültür-sanat, % 6.1’lik (2) dilimlerle; bayramlaşma, araştırma, çocuklara destek, % 3.0’lık (1) dilimlerle ise bilim-teknoloji, spor, kaza-yaralanma haberlerinin oluşturduğu görülmektedir (Tablo 27).

Tablo 27: Çocuk Haberlerinin Konularına Göre Dağılımı

Konular	frekans	%
Ölüm	7	21.2
Dış Haber	7	21.2
Magazin	4	12.1
Eğitim	3	9.1
Kültür ve Sanat	3	9.1
Bayramlaşma	2	6.1
Araştırma	2	6.1
Çocuklara Destek	2	6.1
Bilim ve Teknoloji	1	3.0
Spor	1	3.0
Kaza ve Yaralanma	1	3.0
Toplam	33	100.0

İncelenen çocuk haberlerinin büyük çoğunluğunda; % 63.6'lık (21) kesiminde cinsiyetin belli olmadığı, % 18.2'lik (6) kesiminde erkek, % 12.1'lik (4) kesiminde kız, % 6.1'lik (2) kesiminde ise kız-erkek çocuk olduğu görülmektedir (Tablo 28).

Tablo 28: Çocuk Haberlerinin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	frekans	%
Erkek	6	18.2
Kız	4	12.1
Belli Olmayan	21	63.6
Kız-Erkek	2	6.1
Toplam	33	100.0

Fotoğraf unsurunun kullanılma durumuna bakıldığında; % 51.5'lik (17) oranla fotoğraf kullanıldığı, % 48.5'lik (16) oranla ise fotoğraf kullanılmadığı görülmektedir (Tablo 29).

Tablo 29: Çocuk Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı

Fotoğraf Kullanımı	frekans	%
Kullanılmış	17	51.5
Kullanılmamış	16	48.5
Toplam	33	100.0

İncelenen haberlerinin büyük çoğunluğunda; % 69.7'sinde (23) çocuk kimliğinin açıklanmadığı, % 27.3'ünde (9) çocuk kimliğinin açıklandığı, % 3.0'ında(1) ise sadece çocuğun ismi yazılarak kimliğinin belirtildiği görülmektedir (Tablo 30).

Tablo 30: Çocuk Haberlerinde Kimlik Açıklanma Durumu

Kimlik Açıklanma Durumu	frekans	%
Açıklanmış	9	27.3
Açıklanmamış	23	69.7
Sadece Baş Harfleri Yazılmış	0	0.0
Sadece İsmi Yazılmış	1	3.0
Toplam	33	100.0

Çocuk haberlerinin mekân durumuna bakıldığında; % 24.2'lik (8) oranla mekânın belli olmadığı göze çarpmaktadır. Ayrıca % 12.1'lik (4) dilimlerle; İstanbul, Kuzey Irak, % 9.1'lik (3) dilimlerle; Şırnak, Ankara, % 6.1'lik (2) dilimlerle; Adana, Hindistan, Kocaeli, %

3.0'lık (1) dilimlerle; Brüksel (Belçika), Şanlıurfa, Kırklareli, Bursa, Erzurum çocuk haberlerinde kullanılan mekânlardır (Tablo 31).

Tablo 31: Çocuk Haberlerinde Mekân Durumu

Mekân	frekans	%
Belli değil	8	24.2
İstanbul	4	12.1
Kuzey Irak	4	12.1
Şırnak	3	9.1
Ankara	3	9.1
Adana	2	6.1
Hindistan	2	6.1
Kocaeli	2	6.1
Brüksel (Belçika)	1	3.0
Şanlıurfa	1	3.0
Kırklareli	1	3.0
Bursa	1	3.0
Erzurum	1	3.0
Toplam	33	100.0

Çocuk haberlerindeki çevre durumu incelendiğinde; % 45.5'lik (15) dilimde çevrenin belli olmadığı, % 15.2'lik (5) dilimde sokak, % 6.1'lik (2) dilimlerle; kamp yeri, ev, okul, % 3.0'lık (1) dilimlerle; tıp merkezi, spor salonu, fuar merkezi, kayak evi, havaalanı, kültür merkezi, hastane çevre olarak kullanıldığı görülmektedir (Tablo 32).

Tablo 32: Çocuk Haberlerinde Çevre Durumu

Çevre Durumu	frekans	%
Belli değil	15	45.5
Sokak	5	15.2
Kamp Yeri	2	6.1
Ev	2	6.1
Okul	2	6.1
Tıp Merkezi	1	3.0
Spor Salonu	1	3.0
Fuar Merkezi	1	3.0
Kayak Evi	1	3.0
Havaalanı	1	3.0
Kültür Merkezi	1	3.0
Hastane	1	3.0
Toplam	33	100.0

İncelenen haberlerin yer aldığı sayfalara bakıldığında; % 12.1’lik (4) dilimle 1. sayfada, % 9.1’lik (3) dilimlerle; 3., 4. ve 7. sayfalarda, % 6.1’lik (2) dilimlerle; 2., 6., 13., 16. ve 25. sayfalarda, % 3.0’lik (1) dilimlerle; 8., 9., 11., 12., 15., 17., 20., 21., 22. ve 26. sayfalarda haberlerin yer aldığı görülmektedir. En fazla haberin verildiği sayfa 1. sayfa olarak incelenmiştir.

Tablo 33: Çocuk Haberlerinin Yer Aldığı Sayfa Durumu

Sayfası	frekans	%
1. sayfa	4	12.1
3. sayfa	3	9.1
4. sayfa	3	9.1
7. sayfa	3	9.1
2. sayfa	2	6.1
6. sayfa	2	6.1
13. sayfa	2	6.1
16. sayfa	2	6.1
25. sayfa	2	6.1
8. sayfa	1	3.0
9. sayfa	1	3.0
11. sayfa	1	3.0
12. sayfa	1	3.0
15. sayfa	1	3.0
17. sayfa	1	3.0
20. sayfa	1	3.0
21. sayfa	1	3.0
22. sayfa	1	3.0
26. sayfa	1	3.0
Toplam	33	100.0

4.2.2. 01-31 Mart 1995 Yılına Ait Cumhuriyet Gazetelerinin İncelenmesi

Cumhuriyet gazetesinin 1995 yılı Mart ayına ait incelenen haberlerinin; sayfası, haber başlığı, cinsiyeti, buldukları çevre (okul, ev, sokak, hastane vs.), fotoğraf kullanılıp kullanılmama durumu, mekânsal dağılımı (ülke, il, ilçe), çocuk kimliği açıklanma bilgileri şu şekildedir:

1- 01.03.1995 - s.8 - “Cezayir’de patlama” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Araba - Fotoğraf Kullanılmamış – Cezayir - Kimlik Açıklanmış.

2- 01.03.1995 - s.12 - “Doğa ve Çocuk konulu fotoğraf yarışması” - Kültür ve Sanat - Kız ve Erkek Çocuk – Okul - Fotoğraf Kullanılmamış – Ankara - Kimlik Açıklanmamış.

3- 02.03.1995 - s.5 - “Köşkten onama” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

4- 02.03.1995 - s.11 - “BM’nin gidişi Somali’yi karıştırdı” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Havaalanı - Fotoğraf Kullanılmış – Mogadişu - Kimlik Açıklanmamış.

5- 02.03.1995 - s.20 - “Çocuk Suçlular ve güven” – Bilgilendirme - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Adana - Kimlik Açıklanmamış.

6- 03.03.1995 - s.1 - “Çiller’den, Çocuklara Masallar” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Atatürk Spor Salonu - Fotoğraf Kullanılmış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış - (s.3’teki haberin aynısı).

7- 03.03.1995 - s.3 - “Çiller’den çocuklara bayramlık” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Atatürk Spor Salonu - Fotoğraf Kullanılmış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

8- 03.03.1995-s.9 - “Rus ordusu hızını alamadı” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Çeçenya/ Şali Kasabası - Kimlik Açıklanmamış.

9- 03.03.1995 - s.16 - “Sporun güzel yanları da var” – Spor - Cinsiyet Belli Değil - TEP Kulübü - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

10- 04.03.1995 - s.1 - “Çocukların bayram coşkusu” – Eğlence - Cinsiyet Belli Değil – Lunapark - Fotoğraf Kullanılmış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış.

11- 04.03.1995 - s.3 - “Sevinçle gelip hüzünle ayrıldılar” – Bayramlaşma - Cinsiyet Belli Değil-Cezaevi - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Bayrampaşa - Kimlik Açıklanmamış.

12- 05.03.1995 - s.1 - “Bir anlık mutluluk” – Bayramlaşma - Cinsiyet Belli Değil – Cezaevi - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Bayrampaşa - Çocuk Kimliği Sadece İsim Açıklanmış - (s.6’daki haberin aynısı).

13- 05.03.1995 - s.1 - “Sigarasız dünya istiyoruz” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış - (s.20’deki haberin aynısı).

14- 05.03.1995 - s.4 - “Maytap ağır yaraladı” - Kaza ve Yaralanma - Erkek Çocuk – Sokak - Fotoğraf Kullanılmamış -

İstanbul/ Okmeydanı Mahallesi/ Kulaksız Caddesi - Kimlik Açıklanmış.

15- 05.03.1995 - s.6 - “Bir anlık mutluluk” – Bayramlaşma - Cinsiyet Belli Değil – Cezaevi - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Bayrampaşa - Çocuk Kimliği Sadece İsim Açıklanmış - (s.1’deki haberin aynısı).

16- 05.03.1995 - s.20 - “Sigarasız dünya istiyoruz” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

17- 05.03.1995 - s.20 - “Bebeğin duymasına dikkat” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – ABD - Kimlik Açıklanmamış.

18- 06.03.1995 - s.7 - “Cezaevinde buruk mutluluk” – Bayramlaşma - Cinsiyet Belli Değil – Cezaevi - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Bayrampaşa - Kimlik Açıklanmamış.

19- 08.03.1995 - s.18 - “Kadınlara yine çok iş düşüyor” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – İsveç - Kimlik Açıklanmamış.

20- 09.03.1995 - s.5 - “İki aile sokağa atıldı” - Yaşam-Cinsiyet Belli Değil – Ev - Fotoğraf Kullanılmamış -İstanbul/ Alibeyköy/ Çobançeşme Blokları - Kimlik Açıklanmamış.

21- 09.03.1995 - s.9 - “Kuveyt’te Kaçak Iraklılar” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Kuveyt - Kimlik Açıklanmamış.

22- 09.03.1995 - s.13 - “AST’ın yeni oyunu: Rüzgârla Yarışan Tay” - Kültür ve Sanat-Cinsiyet Belli Değil - Ankara Sanat Tiyatrosu - Fotoğraf Kullanılmamış – Ankara - Kimlik Açıklanmamış.

23- 09.03.1995 - s.18 - “Çocuk fuarı” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Fuar Merkezi - Fotoğraf Kullanılmamış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış.

24- 10.03.1995 - s.3 - “İki ailenin sokağa atılma öyküsü” – Yaşam - Cinsiyet Belli Değil – Ev - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Alibeyköy/ Çobançeşme Belediye Lojmanları - Kimlik Açıklanmamış.

25- 10.03.1995 - s.14 - “Ulusal çocuk resim yarışması uzatıldı” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Gaziantep - Kimlik Açıklanmamış

26-11.03.1995 - s.9 - “Şirketlerden” - Çocuklara Destek- Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

27- 11.03.1995 - s.11 - “Rus güçlerine karşı iman gücü” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış – Çeçenya / Şali - Kimlik Açıklanmamış.

28- 11.03.1995 - s.20 - “Körfez Savaşı’nın çocukları” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

29- 12.03.1995 - s.14 - “Feridun Oral’ın kedileri Bolgna’da” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Fuar Merkezi - Fotoğraf Kullanılmamış – Bologna - Kimlik Açıklanmamış.

30- 13.03.1995 - s.20 - “Uyku hapından zehirlendiler” – Zehirlenme - Kız ve Erkek Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmamış - Zonguldak/ Gökçebey/ Aliusta Köyü - Çocuk Kimliği Sadece İsim Açıklanmış.

31- 14.03.1995 - s.1 - “Sağduyuya çağrı” – Ölüm - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul/ Gaziosmanpaşa - Kimlik Açıklanmamış - (s.19’daki haberin aynısı).

32- 14.03.1995 - s.19 - “Sağduyuya çağrı” – Ölüm - Cinsiyet Belli Değil - Sokak-Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul/ Gaziosmanpaşa - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

33- 15.03.1995 - s.14 - “Sokak Çocukları Derneği’nden sergi” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil – Restaurant - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

34- 16.03.1995 - s.1 - “Ümraniye’deki...” - Çocuk İstismarı - Cinsiyet Belli Değil - Sokak-Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Ümraniye - Kimlik Açıklanmamış.

35-16.03.1995 - s.9 - “Cumhuriyet’e tüketici ödülü” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

36- 16.03.1995 - s.20 - “Vakıf enflasyonu sürüyor” - Çocuklara Destek - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Ankara - Kimlik Açıklanmamış.

37- 17.03.1995 - s.1 - “Polis emir dinlemedi” - Sokak Çocukları - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Gaziosmanpaşa - Kimlik Açıklanmamış.

38- 17.03.1995 - s.1 - “Hayalet ilçe canlanıyor” – Ölüm - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Gazi Mahallesi – Kimlik Açıklanmamış - (s.17’deki haberin aynısı).

39- 17.03.1995 - s.3 - “Devlet kanlı saldırıya zemin hazırladı” - Sokak Çocukları - Cinsiyet Belli Değil-Sokak-Fotoğraf Kullanılmış-İstanbul/Ümraniye-Kimlik Açıklanmamış.

40- 17.03.1995-s.17-“Hayalet ilçe canlanıyor”-Ölüm-Cinsiyet Belli Değil-Sokak-Fotoğraf Kullanılmış-İstanbul/Gazi Mahallesi-Kimlik Açıklanmamış-(s.1’deki haberin aynısı).

41- 17.03.1995-s.18-“Çevreci Kurultay”-Kültür ve Sanat-Cinsiyet Belli Değil-Konferans Salonu-Fotoğraf Kullanılmamış-Samsun/Atakum-Kimlik Açıklanmamış.

42- 18.03.1995-s.10-“Çocuk satışında ucuzluk”-Dış Haber-Cinsiyet Belli Değil-Hastane-Fotoğraf Kullanılmış-Rusya/Lvov-Kimlik Açıklanmamış.

43- 18.03.1995-s.11-“Demirel’e sevgi gösterisi”-Dış Haber-Cinsiyet Belli Değil-Havaalanı-Fotoğraf Kullanılmamış-Pakistan/Paşaver-Kimlik Açıklanmamış.

44- 19.03.1995-s.10-“Öpsem prens olur mu acaba?”-Magazin-Kız Çocuk-Cornwell Doğal Parkı-Fotoğraf Kullanılmış-Truro-Kimlik Açıklanmamış.

45- 19.03.1995-s.20-“Ulusal aşı günleri”-Sağlık-Cinsiyet Belli Değil-Çevre Belli Değil-Fotoğraf Kullanılmamış-Rize-Kimlik Açıklanmamış.

46- 20.03.1995 - s.5 - “Yozgat ve Konya cezaevlerinde sıkıntı” - Çocuk İstismarı - Cinsiyet Belli Değil – Cezaevi - Fotoğraf Kullanılmamış - Yozgat ve Konya - Kimlik Açıklanmamış.

47- 20.03.1995 - s.20 - “Biz yaşamı aynı derecede paylaştık” – Magazin - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

48- 21.03.1995 - s.10 - “El-Halil’de otobüs tarandı” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Otobüs - Fotoğraf Kullanılmış - Batı Şeria/ El-Halil - Kimlik Açıklanmamış.

49- 21.03.1995 - s.14 - “Harlem’de siyah rönesansı” - Dış Haber – Kız - Çocuk-Fotoğraf Stüdyosu - Fotoğraf Kullanılmış - ABD/ New York - Kimlik Açıklanmamış.

50- 22.03.1995 - s.1 - “Petrol anlaşmasına gölge” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Gülistan Sarayı - Fotoğraf Kullanılmamış – Azerbaycan - Kimlik Açıklanmamış - (s.9’deki haberin aynısı).

51- 22.03.1995 - s.1 - “Kurt kapıya dayandı, dikkatli olun” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil - Cemal Reşit Rey Salonu - Fotoğraf Kullanılmamış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış - (s.18’deki haberin aynısı).

52- 22.03.1995 - s.9 - “Petrol anlaşmasına gölge” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Gülistan Sarayı - Fotoğraf Kullanılmamış – Azerbaycan - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

53- 22.03.1995 - s.18 - “Kurt kapıya dayandı, dikkatli olun” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil - Cemal Reşit Rey Salonu - Fotoğraf Kullanılmamış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

54- 23.03.1995 - s.1 - “Demirel: Türkiye kendini koruyor” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış - Kuzey Irak - Kimlik Açıklanmamış - (s.4’teki haberin aynısı).

55- 23.03.1995 - s.1 - “Sınırdaki çift hareket” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Sokak-Fotoğraf Kullanılmış - Kuzey Irak - Kimlik Açıklanmamış - (s.7’deki haberin aynısı).

56- 23.03.1995 - s.1 - “Güneş odaya geldi” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil - Yeşilyer Çocuk Evi - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Suadiye - Kimlik Açıklanmamış - (s.20’deki haberin aynısı).

57- 23.03.1995 - s.4 - “Türkiye kendini koruyor” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış - Kuzey Irak - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

58- 23.03.1995 - s.7 - “Sınırdaki çift hareket” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış - Kuzey Irak - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

59- 23.03.1995 - s.20 - “Güneş odaya geldi küçük kız sustu” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil - Yeşilyer Çocuk Evi - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Suadiye - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

60- 23.03.1995 - s.20 - “Çocukların fotoğraf sergisi” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Petek Çocuk Evi - Fotoğraf Kullanılmış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış.

61- 23.03.1995 - s.20 - “Şarkılı bebek bezi” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Rotterdam - Kimlik Açıklanmamış.

62- 24.03.1995 - s.1 - “Anne dayağıyla ölüme doğru” - Çocuk İstismarı - Kız Çocuk - Hastane-Fotoğraf Kullanılmış – Gebze - Kimlik Açıklanmış - (s.3’teki haberin aynısı).

63- 24.03.1995 - s.1 - “Ekonomi dağda tüketilecek” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Kuzey Irak - Kimlik Açıklanmamış - (s.4’teki haberin aynısı).

64- 24.03.1995 - s.3 - “Şenliğe 13 ülkeden protesto” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Ankara - Kimlik Açıklanmamış.

65- 24.03.1995 - s.3 - “Anne dayağıyla ölüme doğru” - Çocuk İstismarı - Kız Çocuk – Hastane - Fotoğraf Kullanılmış - Gebze- Kimlik Açıklanmış - (s.1’deki haberin aynısı).

66- 24.03.1995 - s.4 - “Ekonomi dağda tüketilecek” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Kuzey Irak - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

67- 25.03.1995 - s.2 - “Okul Öncesi Eğitim” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Ev - Fotoğraf Kullanılmamış - Almanya/ Dortmund - Kimlik Açıklanmamış.

68- 25.03.1995 - s.10 - “Kayıplar Ülkesi Rusya” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış – Rusya - Kimlik Açıklanmamış.

69- 26.03.1995 - s.10 - “Dünya İsveç’e geldi” - Dış Haber - Kız Çocuk – Okul - Fotoğraf Kullanılmamış – Cezayir - Kimlik Açıklanmamış.

70- 27.03.1995 - s.3 - “Ve Selma anne dayağıyla öldü” - Ölüm- Kız Çocuk-Hastane - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Kartal - Kimlik Açıklanmış.

71- 27.03.1995 - s.4 - “Öğrenciler nevrüz sonu gözaltına alındı” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Sarıgazi Jandarma Karakolu - Fotoğraf Kullanılmamış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış.

72- 27.03.1995 - s.10 - “Doğu Avrupa bebek tacirlerinin cenneti” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Özel Kamplar - Fotoğraf Kullanılmış - Doğu Avrupa - Kimlik Açıklanmamış.

73- 27.03.1995 - s.10 - “Kamboçya’da sümbül tarlaları” - Dış Haber - Erkek Çocuk - Sümbül Tarlaları - Fotoğraf Kullanılmış – Kamboçya - Kimlik Açıklanmamış.

74- 28.03.1995 - s.2 - “Anayasanın 24. maddesi...” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

75- 28.03.1995 - s.7 - “RP’liler belediye bayramı’nı kutladı” – Bayramlaşma - Cinsiyet Belli Değil - Cemal Reşit Rey Konser Salonu - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul-Kimlik Açıklanmamış.

76- 28.03.1995 - s.20 - “Bırakın çocuk yemeğini kendi yesin” – Bilgilendirme - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

77- 29.03.1995 - s.1 - “Hakurk’ta 62 PKK’li öldürüldü” – Ölüm - Cinsiyet Belli Değil – Ev - Fotoğraf Kullanılmamış - Şırnak/ Silopi/ Gürümlü Köyü - Kimlik Açıklanmamış - (s.19’daki haberin aynısı).

78- 29.03.1995 - s.19 - “Hakurk’ta 62 PKK’li öldürüldü” – Ölüm - Cinsiyet Belli Değil – Ev - Fotoğraf Kullanılmamış - Şırnak/

Silopi/ Gürümlü Köyü - Kimlik Açıklanmamış - (s.1'deki haberin aynısı).

79- 29.03.1995 - s.20 - “Çevreci Çocuklar” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Konferans Salonu - Fotoğraf Kullanılmamış - Samsun/ Atakum - Kimlik Açıklanmamış.

80- 30.03.1995 - s.4 - “Önce kolunu, sonra canını aldılar” – Yaşam - Kız Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış – İstanbul/ Ümraniye - Kimlik Açıklanmış.

81- 30.03.1995 - s.9 - “Çocuklarda Atatürk'ün çocukluğu” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Özel Onat İlkokulu - Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul/ Kadıköy - Kimlik Açıklanmamış.

82- 30.03.1995 - s.22 - “23 Nisan Masrafı çocuktan” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Adana - Kimlik Açıklanmamış.

83- 31.03.1995 - s.6 - “Harekâta katır ve çikita muz desteği” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Askeri Kamp - Fotoğraf Kullanılmamış - Kuzey Irak/ Zaho - Kimlik Açıklanmamış.

1995 yılı Mart ayı içerisinde Cumhuriyet gazetesinde çocukla ilgili 83 adet haber incelenmiştir. Bu haberlerin % 33.7'lik (28) büyük bir kesiminde dış haberler yer almaktadır. Ayrıca % 14.5'lik (12) dilimde kültür-sanat, % 8.4'lük (7) ölüm, % 6.0'lık (5) dilimlerle; adli ve bayramlaşma, % 4.8'lik (4) dilimlerle; çocuk istismarı ve eğitim, % 3.6'lık (3) dilimlerle; araştırma ve yaşam, % 2.4'lük (2) dilimlerle; sokak çocukları, magazin ve çocuklara destek, % 1.2'lik (1) dilimlerle; zehirlenme, sağlık, kaza-yaralanma, spor, eğlence ve bilgilendirme haberlerinin olduğu görülmektedir (Tablo 34).

Tablo 34: Çocuk Haberlerinin Konularına Göre Dağılımı

Konular	frekans	%
Dış Haber	28	33.7
Kültür ve Sanat	12	14.5
Ölüm	7	8.4
Adli	5	6.0
Bayramlaşma	5	6.0
Çocuk İstismarı	4	4.8
Eğitim	4	4.8
Araştırma	3	3.6
Yaşam	3	3.6
Sokak Çocukları	2	2.4
Magazin	2	2.4
Çocuklara Destek	2	2.4
Zehirlenme	1	1.2
Sağlık	1	1.2
Kaza ve Yaralanma	1	1.2
Spor	1	1.2
Eğlence	1	1.2
Bilgilendirme	1	1.2
Toplam	83	100.0

İncelenen haberlerin cinsiyet durumu incelendiğinde; % 86.7'lik (72) oranda cinsiyetin belli olmadığı, % 8.4'lük (7) oranda kız, % 3.6'lık (3) oranda erkek ve % 1.2 (1) oranda kız-erkek çocuk olduğu

görülmektedir. Kız çocuklarının erkek çocuklara oranla haberde daha çok yer aldığı da göze çarpmaktadır (Tablo 35).

Tablo 35: Çocuk Haberlerinin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	frekans	%
Erkek	3	3.6
Kız	7	8.4
Belli Olmayan	72	86.7
Kız-Erkek	1	1.2
Toplam	83	100.0

Fotoğraf durumu incelendiğinde; % 50.6'lık (42) oranda fotoğraf kullanılmadığı, % 49.4'lük (41) oranda fotoğraf kullanıldığı görülmektedir (Tablo 36).

Tablo 36: Çocuk Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı

Fotoğraf Kullanımı	frekans	%
Kullanılmış	41	49.4
Kullanılmamış	42	50.6
Toplam	83	100.0

İncelenen haberlerde kimlik durumuna bakıldığında; % 89.2'lik (74) oranda kimliğin açıklanmadığı, %7.2'lik (6) oranda kimliğin açıklandığı, % 3.6'lık (3) oranda ise sadece çocuğun isminin açıklanarak haberin sunulduğu görülmektedir (Tablo 37).

Tablo 37: Çocuk Haberlerinde Kimlik Açıklanma Durumu

Kimlik Açıklanma Durumu	frekans	%
Açıklanmış	6	7.2
Açıklanmamış	74	89.2
Sadece Baş Harfleri Yazılmış	0	0.0
Sadece İsmi Yazılmış	3	3.6
Toplam	83	100.0

İncelenen haberlerin mekân durumuna bakıldığında; % 33.7'lik (28) dilimde İstanbul, % 8.4'lük (7) dilimde Kuzey Irak, % 2.4'lük (2) dilimlerle; Cezayir, Ankara, Adana, Çeçenya, ABD, Samsun, Rusya, Şırnak, Kocaeli, Azerbaycan, % 1.2'lik (1) dilimlerle; Batı Şeria, Yozgat, Rize, Truro (İngiltere), Pakistan, Doğu Avrupa, Almanya, Rotterdam (Hollanda), Bologna (İtalya), Zonguldak, Gaziantep, Kamboçya, Mogadişu (Somali), İsveç ve Kuveyt yer aldığı görülmektedir (Tablo 38). En fazla haberin yer aldığı mekân İstanbul iken, % 13.3'lük (11) oranda da mekânın belli olmadığı göze çarpmaktadır.

Tablo 38: Çocuk Haberlerinde Mekân Durumu

Mekân	frekans	%
İstanbul	28	33.7
Belli değil	11	13.3
Kuzey Irak	7	8.4
Cezayir	2	2.4
Ankara	2	2.4
Adana	2	2.4
Çeçenya	2	2.4
ABD	2	2.4
Samsun	2	2.4
Rusya	2	2.4
Şırnak	2	2.4
Kocaeli	2	2.4
Azerbaycan	2	2.4
Batı Şeria	1	1.2
Yozgat	1	1.2
Rize	1	1.2
Truro (İngiltere)	1	1.2
Pakistan	1	1.2
Doğu Avrupa	1	1.2
Almanya	1	1.2
Rotterdam (Hollanda)	1	1.2
Bologna (İtalya)	1	1.2
Zonguldak	1	1.2
Gaziantep	1	1.2
Kamboçya	1	1.2
Mogadişu (Somali)	1	1.2
İsveç	1	1.2
Kuveyt	1	1.2
Toplam	83	100.0

İncelenen çocuk haberlerinde çevre durumuna bakıldığında; % 28.9'luk (24) dilimde çevre durumunun belli olmadığı, % 14.5'lik (12) dilimde sokak, % 8.4'lük (7) dilimde ev, % 6.0'lık (5) dilimde cezaevi, % 4.8'lik (4) dilimde hastane, % 3.6'lık (3) dilimlerle; konferans salonu, okul, çocuk evi, % 2.4'lük (2) dilimlerle; konser salonu, fuar merkezi, havaalanı, spor salonu ve saray, % 1.2'lik (1) dilimlerle; araba, klüp binası, lunapark, tiyatro salonu, tarla, jandarma karakolu, restaurant, fotoğraf stüdyosu, otobüs, park, askeri kamp ve özel kamp olarak yer aldığı görülmektedir (Tablo 39).

Tablo 39: Çocuk Haberlerinde Çevre Durumu

Çevre Durumu	frekans	%
Belli değil	24	28.9
Sokak	12	14.5
Ev	7	8.4
Cezaevi	5	6.0
Hastane	4	4.8
Konferans Salonu	3	3.6
Okul	3	3.6
Çocuk Evi	3	3.6
Konser Salonu	2	2.4
Fuar Merkezi	2	2.4
Havaalanı	2	2.4
Spor Salonu	2	2.4
Saray	2	2.4
Araba	1	1.2

Klüp Binası	1	1.2
Lunapark	1	1.2
Tiyatro Salonu	1	1.2
Tarla	1	1.2
Jandarma Karakolu	1	1.2
Restaurant	1	1.2
Fotoğraf Stüdyosu	1	1.2
Otobüs	1	1.2
Park	1	1.2
Askeri Kamp	1	1.2
Özel Kamp	1	1.2
Toplam	83	100.0

Çocuk haberlerinin yer aldığı sayfa durumu incelendiğinde, haberlerin; % 19.3'lük (16) dilimle 1. sayfada, % 15.7'lik (13) dilimle 13. sayfada, % 8.4'lük (7) dilimlerle; 3. ve 10. sayfalarda, % 7.2'lik (6) dilimle 9. sayfada, % 6.0'luk (5) dilimle 4. sayfada, % 4.8'lik (4) dilimle 14. sayfada, % 3.6'luk (3) dilimlerle; 5., 7., 11. ve 18. sayfalarda, % 2.4'lük (2) dilimlerle; 2., 6. 8. ve 19. sayfalarda, % 1.2'lik (1) dilimlerle; 12., 13., 16., 17. ve 22. sayfalarda yer aldığı görülmektedir (Tablo 40).

Tablo 40: Çocuk Haberlerinin Yer Aldığı Sayfa Durumu

Sayfası	frekans	%
1. sayfa	16	19.3
20. sayfa	13	15.7
3. sayfa	7	8.4
10. sayfa	7	8.4
9. sayfa	6	7.2
4. sayfa	5	6.0
14. sayfa	4	4.8
5. sayfa	3	3.6
7. sayfa	3	3.6
11. sayfa	3	3.6
18. sayfa	3	3.6
2. sayfa	2	2.4
6. sayfa	2	2.4
8. sayfa	2	2.4
19. sayfa	2	2.4
12. sayfa	1	1.2
13. sayfa	1	1.2
16. sayfa	1	1.2
17. sayfa	1	1.2
22. sayfa	1	1.2
Toplam	83	100.0

4.3. 2005 Yılına Ait Gazetelerin İncelenmesi

Araştırma kapsamında Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinin 01-31 Mart 2005 tarihleri arasındaki nüshaları incelenerek, çocukla ilgili haberleri içerik analizi tekniğiyle elde edilen veriler ışığında yorumlanacaktır.

4.3.1. 01-31 Mart 2005 Yılına Ait Milliyet Gazetelerinin İncelenmesi

Milliyet gazetesinin 2005 yılı Mart ayına ait incelenen haberlerinin; sayfası, haber başlığı, cinsiyeti, buldukları çevre (okul, ev, sokak, hastane vs.), fotoğraf kullanılıp kullanılmama durumu, mekânsal dağılımı (ülke, il, ilçe), çocuk kimliği açıklanma bilgileri şu şekildedir:

1- 01.03.2005 - s.5 - “Öldürmedim dedi, ağladı” – Ölüm - Kız Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Antalya/ Alanya - Kimlik Açıklanmış.

2- 02.03.2005 - s.3 - “Kanserli demedi, taciz etti” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Mahkeme Salonu - Fotoğraf Kullanılmış - Neverland - Kimlik Açıklanmamış.

3- 02.03.2005 - s.5 - “Bir mermiyle kızını ve oğlunu vurdu!” - Kaza ve Yaralanma - Kız Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış – Konya - Kimlik Açıklanmış.

4- 02.03.2005 - s.5 - “Okula çakıyla gelip, arkadaşını yaraladı” - Kaza ve Yaralanma - Cinsiyet Belli Değil - Hesna Gündüş İlköğretim Okulu - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Kartal/ Yakacık/ Çarşı Mahallesi - Çocuk Kimliği Sadece İsim Açıklanmış.

5- 02.03.2005 - s.23 - “Çocuklara hapis yolu” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

6- 03.03.2005 - s.5 - “Çamaşır ipine dolanıp boğuldu” - Boğularak Ölme - Erkek Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmamış - Konya/ Karatay - Kimlik Açıklanmış.

7- 04.03.2005 - s.2 - “Beckingham’a çocuk sarayı” - Dış Haber - Erkek Çocuk – Malikâne - Fotoğraf Kullanılmış – Hertfordshire - Çocuk Kimliği Sadece İsim Açıklanmış.

8- 04.03.2005 - s.36 - “Kedileri beslediler kızları açlıktan öldü” - Dış Haber - Kız Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış - Almanya/ Hamburg - Çocuk Kimliği Sadece İsim Açıklanmış.

9- 05.03.2005 - s.3 - “Vidansızlar!” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Fransa/ Angers - Kimlik Açıklanmamış.

10- 06.03.2005 - s.5 - “Lütfen beni kurtarın” - Madde Bağımlılığı - Erkek Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Gaziosmanpaşa - Çocuk Kimliği Sadece İsim Açıklanmış.

11- 06.03.2005 - s.6 - “Çocukların akli mafya ve sır’da” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış – Ankara - Kimlik Açıklanmamış.

12- 07.03.2005 - s.5 - “Kimsesizler Tiyatrosu” - Kültür ve Sanat - Kız Çocuk - Yakacık Koleji - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Yakacık - Kimlik Açıklanmamış.

13- 07.03.2005 - s.5 - “BİR ÇUKUR 8 YILDA KAPATILAMADI” - Boğularak Ölme - Erkek ve Kız Çocuk - İnşaat Alanı - Fotoğraf Kullanılmış – Ardahan - Kimlik Açıklanmış.

14- 07.03.2005 - s.5 - “5 kişi, soba ve şofben kurbanı” - Zehirlenerek Ölme - Erkek ve Kız Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış – Bursa - Kimlik Açıklanmış.

15- 07.03.2005 - s.31 - “Çocuklar için el ele” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Stad-Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

16- 07.03.2005 - s.32 - “Azerbaycan’da Türk oyuncağına yasak” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Azerbaycan - Kimlik Açıklanmamış.

17- 09.03.2005 - s.27 - “Afrika yasta” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Stad - Fotoğraf Kullanılmamış – Madagaskar - Kimlik Açıklanmamış.

18- 10.03.2005 - s.5 - “Annesini uyutup babasını boğacaktı” – Adli - Kız Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış – Eskişehir - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış.

19- 11.03.2005 - s.5 - “2 Rus turiste kapkaç” – Suç - Kız Çocuk - Atatürk Havalimanı - Fotoğraf Kullanılmamış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış.

20- 11.03.2005 - s.19 - “Yaşlı gözlerle yıkımı izlediler” – Yaşam - Kız ve Erkek Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Gürpınar - Kimlik Açıklanmış.

21- 11.03.2005 - s.30 - “kısa kısa...” – Spor - Kız Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Bursa/ Uludağ - Kimlik Açıklanmış.

22- 12.03.2005 - s.19 - “Aritman’ın eşine ‘köpek’ cezası” - Kaza ve Yaralanma - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – İzmir - Kimlik Açıklanmamış.

23- 13.03.2005 - s.6 - “E.S. kurtarıldı ya diğerleri?” - Madde Bağımlılığı - Cinsiyet Belli Değil – Hastane - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Gaziosmanpaşa - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış.

24- 13.03.2005 - s.19 - “Misket değil silah” – Suç - Cinsiyet Belli Değil – Minibüs - Fotoğraf Kullanılmamış – Diyarbakır - Kimlik Açıklanmamış.

25- 13.03.2005 - s.36 - “Anaokulunda bilardo dersi” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil - Yunuskent Anaokulu - Fotoğraf Kullanılmış – Eskişehir - Kimlik Açıklanmamış.

26- 13.03.2005 - s.36 - “İlk çocuklar daha zeki” - Dış Haber- Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış – Norveç - Kimlik Açıklanmamış.

27- 14.03.2005 - s.1 - “Boğaziçi’nin dahi çocukları” – Eğitim - Kız ve Erkek Çocuk - Boğaziçi Üniversitesi - Fotoğraf Kullanılmış – İstanbul - Kimlik Açıklanmış - (s.3’teki haberin aynısı).

28- 14.03.2005 - s.1 - “Yeni TCK’da neler var?” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış - (s.18’deki haberin aynısı).

29- 14.03.2005 - s.3 - “Boğaziçi Yıldızları” – Eğitim - Kız ve Erkek Çocuk-Boğaziçi Üniversitesi-Fotoğraf Kullanılmış – İstanbul - Kimlik Açıklanmış - (s.1’deki haberin aynısı).

30- 14.03.2005 - s.18 - “Yeni yaşama doğru” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

31- 15.03.2005 - s.3 - “4 yaşındaki çocuk kardeşini silahla vurdu” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Ev - Fotoğraf Kullanılmamış - ABD/ Houston - Kimlik Açıklanmamış.

32- 15.03.2005 - s.13 - “Türk şoförü öldürüldü” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış – Bağdat - Kimlik Açıklanmamış.

33- 15.03.2005 - s.17 - “Cezaevinde esrarengiz ölüm” – Ölüm - Erkek Çocuk - E Tipi Cezaevi - Fotoğraf Kullanılmış – Erzurum - Kimlik Açıklanmış.

34- 16.03.2005 - s.3 - “Davanın seyri değişiyor” - Dış Haber - Erkek Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

35- 16.03.2005 - s.5 - “2 kardeşyanarak öldü” - Yanarak Ölme - Kız ve Erkek Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış - Mersin/ Erdemli/ Kocahasanlı - Çocuk Kimliği Sadece İsim Açıklanmış.

36- 16.03.2005 - s.34 - “Sigara içen hamilelere paza cezası” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Tayvan - Kimlik Açıklanmamış.

37- 17.03.2005 - s.1 - “Memleketimden eğitim manzaraları” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil – Okul - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul ve Şanlıurfa - Kimlik Açıklanmamış - (s.16’daki haberin aynısı).

38- 17.03.2005 - s.3 - “Terlikten kale kriket için olunca...” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış - Bangladeş/ Dhaka - Kimlik Açıklanmamış.

39- 17.03.2005 - s.16 - “Aman çocuklar ezilmeyin/ Kırık sıra kucakta ders” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil – Okul - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul ve Şanlıurfa - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

40- 21.03.2005 - s.3 - “Afganistan’da sele 200 kurban” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış - Afganistan/ Ferah ve Herat Bölgeleri - Kimlik Açıklanmamış.

41- 21.03.2005 - s.5 - “Onu öldüren düğün sevinci” - Silahla Vurularak Ölme - Erkek Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul - Kimlik Açıklanmış.

42- 22.03.2005 - s.3 - “Yılda 1.2 milyon çocuk satılıyor” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil-Kimlik Açıklanmamış.

43- 23.03.2005 - s.15 - “9 bin kız babası ikna edilemedi” - Çocuklara Destek - Kız Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

44- 24.03.2005 - s.4 - “Tam 18 bin kişi kardeşini seçti” - Çocuklara Destek - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

45- 24.03.2005 - s.5 - “5 yaşındaki hırsız avukat istedi” – Suç - Cinsiyet Belli Değil - Alışveriş Merkezi - Fotoğraf Kullanılmamış – Adana - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış.

46- 24.03.2005 - s.16 - “İki zanlı gözaltında” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış – Mersin - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış.

47- 25.03.2005 - s.5 - “Yine Kayseri ve 5. facia” - Trafik Kazası Sonucu Ölüm - Erkek Çocuk – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış - Kayseri/ Battalgazi Bulvarı - Kimlik Açıklanmış.

48- 25.03.2005 - s.14 - “Mersin’de 6 çocuk tutuklandı” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Mersin - Kimlik Açıklanmamış.

49- 25.03.2005 - s.25 - “Minikler öğlenci olacak” – Eğitim - Kız ve Erkek Çocuk – Okul - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

50- 25.03.2005 - s.28 - “İçinizdeki çocuğa müjde” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

51- 26.03.2005 - s.5 - “Öğrencisini hamile bıraktı” - Çocuk İstismarı - Kız Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış – Diyarbakır - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış.

52- 26.06.2005 - s.26 - “Açeli Arif İstanbul’da” – Sağlık - Erkek Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış – İstanbul - Çocuk Kimliği Sadece İsim Açıklanmış.

53-27.03.2005 - s.24 - “Doğu’ya 20 saat Türkçe dersi” – Eğitim - Kız ve Erkek ocuk – Okul - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

54- 28.03.2005 - s.1 - “Sokakta acil operasyon” - Sokak ocukları - Cinsiyet Belli Değil - evre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış - (s.5’teki haberin aynısı).

55- 28.03.2005 – s.4 - “ Uyurken öldüler” - Yanarak lm - Kız ve Erkek ocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış – Konya - Kimlik Açıklanmış.

56- 28.03.2005 - s.5 - “Sokak harektı!” - Sokak ocukları - Cinsiyet Belli Değil - evre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

57- 28.03.2005 - s.5 - “Duvarın altında öldü” - Duvarın Yıkılması Sonucu lm - Erkek ocuk – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış - Antalya/ Alanya/ imen Oteli Sokağı - Kimlik Açıklanmış.

58- 28.03.2005 - s.26 - “Diş bakımı 6. Ayda başlar” – Bilgilendirme - Cinsiyet Belli Değil - evre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

59- 29.03.2005 - s.5 - “Afacanlar okulu dağıttı” – Suç - Cinsiyet Belli Değil – Okul - Fotoğraf Kullanılmamış - Denizli/ Buldan - ocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış.

60- 29.03.2005 - s.23 - “Sokak ocukları Bakanlar kurulu’nda” - Sokak ocukları - Cinsiyet Belli Değil - evre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

61- 30.03.2005 - s.19 - “Bayrak davası açıldı” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Mersin - Kimlik Açıklanmamış.

2005 yılı Mart ayı içerisinde Milliyet gazetesinde çocukla ilgili 61 adet haber incelenmiştir. Bu haberlerin % 21.3'lük (13) kesimini dış haberler oluşturmaktadır. Ayrıca % 16.4'lük (10) dilimle ölüm, % 11.5'lik (7) dilimlerle; adli ve eğitim, % 6.6'lık (4) dilimle suç, % 4.9'luk (3) dilimlerle; sokak çocukları, kaza-yaralanma ve kültür-sanat, % 3.3'lük (2) dilimlerle; madde bağımlılığı, çocuklara destek ve araştırma, % 1.6'lık (1) dilimlerle; yaşam, spor, bilgilendirme, çocuk istismarı ve sağlık haberlerinin olduğu görülmektedir (Tablo 41).

Tablo 41: Çocuk Haberlerinin Konularına Göre Dağılımı

Konular	frekans	%
Dış Haber	13	21.3
Ölüm	10	16.4
Adli	7	11.5
Eğitim	7	11.5
Suç	4	6.6
Sokak Çocukları	3	4.9
Kaza ve Yaralanma	3	4.9
Kültür ve Sanat	3	4.9
Madde Bağımlılığı	2	3.3
Çocuklara Destek	2	3.3
Araştırma	2	3.3
Yaşam	1	1.6
Spor	1	1.6
Bilgilendirme	1	1.6
Çocuk İstismarı	1	1.6
Sağlık	1	1.6
Toplam	61	100.0

İncelenen çocuk haberlerindeki cinsiyet durumuna bakıldığında; % 14.8'lik (9) dilimlerle; kız, erkek ve cinsiyeti belli olmayan, % 55.7'lik (34) dilimle kız-erkek çocuk olarak dağıldığı görülmektedir. Kız ve erkek çocuk haberlerinin eşit dağılımı göze çarpmaktadır (Tablo 42).

Tablo 42: Çocuk Haberlerinin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	frekans	%
Erkek	9	14.8
Kız	9	14.8
Belli Olmayan	9	14.8
Kız-Erkek	34	55.7
Toplam	61	100.0

İncelenen haberlerin % 67.2'lik (41) kesiminde fotoğraf unsurunun kullanıldığı, % 32.8'lik (20) kesiminde ise fotoğraf unsurunun kullanılmadığı görülmektedir (Tablo 43).

Tablo 43: Çocuk Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı

Fotoğraf Kullanımı	frekans	%
Kullanılmış	41	67.2
Kullanılmamış	20	32.8
Toplam	61	100.0

Çocuk haberlerinde kimlik açıklanma durumuna bakıldığında; % 55.7'lik (34) oranda kimliğin açıklanmadığı, % 24.6'lık (15) oranda kimliğin açıklandığı, % 9.8'lik (6) oranda sadece baş harfleriyle

çocuğun kimliğinin açıklandığı, % 9.8'lik (6) oranda sadece ismi yazılarak çocuk kimliğinin açıklandığı görülmektedir (Tablo 44).

Tablo 44: Çocuk Haberlerinde Kimlik Açıklanma Durumu

Kimlik Açıklanma Durumu	frekans	%
Açıklanmış	15	24.6
Açıklanmamış	34	55.7
Sadece Baş Harfleri Yazılmış	6	9.8
Sadece İsmi Yazılmış	6	9.8
Toplam	61	100.0

Çocuk haberlerinin mekânsal durumu incelendiğinde; % 24.6'lık (15) dilimle mekânın belli olmadığı, % 16.4'lük (10) dilimle İstanbul, % 6.6'lık (4) dilimle Mersin, % 4.9'lük (3) dilimle Konya, % 3.3'lük (2) dilimlerle; Antalya, Şanlıurfa, Bursa, Diyarbakır, Eskişehir, ABD, % 1.6'lık (1) dilimlerle; Kayseri, Ankara, Denizli, Ardahan, İzmir, Adana, Erzurum, Almanya, Hertfordshire (İngiltere), Fransa, Azerbaycan, Madagaskar, Norveç, Bağdat (Irak), Tayvan, Bangladeş, Afganistan yer aldığı görülmektedir (Tablo 45).

Tablo 45: Çocuk Haberlerinde Mekân Durumu

Mekân	frekans	%
Belli Değil	15	24.6
İstanbul	10	16.4
Mersin	4	6.6
Konya	3	4.9
Antalya	2	3.3
Şanlıurfa	2	3.3
Bursa	2	3.3
Diyarbakır	2	3.3
Eskişehir	2	3.3
ABD	2	3.3
Kayseri	1	1.6
Ankara	1	1.6
Denizli	1	1.6
Ardahan	1	1.6
İzmir	1	1.6
Adana	1	1.6
Erzurum	1	1.6
Almanya	1	1.6
Hertfordshire (İngiltere)	1	1.6
Fransa	1	1.6
Azerbaycan	1	1.6
Madagaskar	1	1.6
Norveç	1	1.6
Bağdat (Irak)	1	1.6
Tayvan	1	1.6
Bangladeş	1	1.6
Afganistan	1	1.6
Toplam	61	100.0

Çocuk haberlerinde çevre durumu incelendiğinde; % 42.6'lık (26) dilimle çevrenin belli olmadığı, %16.4'lük (10) dilimlerle; ev ve okul, % 8.2'lik (5) dilimle sokak, % 3.3'lük (2) dilimle stad, % 1.6'lık (1) dilimlerle; malikâne, alışveriş merkezi, cezaevi, inşaat alanı, minibüs, havalimanı, mahkeme salonu ve hastane yer aldığı görülmektedir (Tablo 46).

Tablo 46: Çocuk Haberlerinde Çevre Durumu

Çevre Durumu	frekans	%
Belli Değil	26	42.6
Ev	10	16.4
Okul	10	16.4
Sokak	5	8.2
Stad	2	3.3
Malikâne	1	1.6
Alışveriş Merkezi	1	1.6
Cezaevi	1	1.6
İnşaat Alanı	1	1.6
Minibüs	1	1.6
Havalimanı	1	1.6
Mahkeme Salonu	1	1.6
Hastane	1	1.6
Toplam	61	100.0

Çocuk haberlerinin yer aldığı sayfa durumuna bakıldığında, haberlerin; % 29.5'lik (18) dilimle 5. sayfada, % 13.1'lik (8) dilimle 3. sayfada, % 6.6'lık dilimlerle 19. ve 1. sayfalarda, % 4.9'luk (3)

dilimle 36. sayfada, % 3.3'lük (2) dilimlerle; 4., 6., 16., 23. ve 26. sayfalarda, % 1.6'lık (1) dilimlerle; 2., 10., 13., 14., 15., 17., 18., 24., 25., 27., 28., 30., 31. ve 32. sayfalarda yer aldığı görülmektedir (Tablo 47).

Tablo 47: Çocuk Haberlerinin Yer Aldığı Sayfa Durumu

Sayfası	frekans	%
5. sayfa	18	29.5
3. sayfa	8	13.1
19. sayfa	4	6.6
1. sayfa	4	6.6
36. sayfa	3	4.9
4. sayfa	2	3.3
6. sayfa	2	3.3
16. sayfa	2	3.3
23. sayfa	2	3.3
26. sayfa	2	3.3
2. sayfa	1	1.6
10. sayfa	1	1.6
13. sayfa	1	1.6
14. sayfa	1	1.6
15. sayfa	1	1.6
17. sayfa	1	1.6
18. sayfa	1	1.6
24. sayfa	1	1.6
25. sayfa	1	1.6
27. sayfa	1	1.6
28. sayfa	1	1.6
30. sayfa	1	1.6
31. sayfa	1	1.6
32. sayfa	1	1.6
Toplam	61	100.0

4.3.2. 01-31 Mart 2005 Yılına Ait Cumhuriyet Gazetelerinin İncelenmesi

Cumhuriyet gazetesinin 2005 yılı Mart ayına ait incelenen haberlerinin; sayfası, haber başlığı, cinsiyeti, buldukları çevre (okul, ev, sokak, hastane vs.), fotoğraf kullanılıp kullanılmama durumu, mekânsal dağılımı (ülke, il, ilçe), çocuk kimliği açıklanma bilgileri şu şekildedir:

1- 01.03.2005 - s.1 - “Şiddet sokağa düşürüyor” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış - (s.3’teki haberin aynısı).

2- 01.03.2005 - s.3 - “Şiddet sokağa düşürüyor” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

3- 01.03.2005 - s.6 - “Reklam yasağı ürünlerle deliniyor” - Çocuklara Destek - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

4- 01.03.2005 - s.8 - “AIDS’li çocuk davası AIHM’de” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – İzmir - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış.

5- 01.03.2005 - s.8 - “Çocuklar ‘umut’ arıyor” - Sokak Çocukları - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış.

6- 01.03.2005 - s.11 - “Çocuk pornocusu öldürüldü” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Kuyu - Fotoğraf Kullanılmamış – Bulgaristan - Kimlik Açıklanmamış.

7- 02.03.2005 - s.1 - “Müdüre türban dayacağı” - Kaza ve Yaralanma - Cinsiyet Belli Değil - Karlıtepe İlköğretim Okulu - Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul/ Kartal - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış - (s.8’deki haberin aynısı).

8- 02.03.2005 - s.2 - “Çocuk Köyü ve Çocuk Köyleri’nin geleceği” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmamış - İzmir/ Urla/ Barbaros Köyü - Kimlik Açıklanmamış.

9- 02.03.2005 - s.3 - “Öğrencinin seçme heyecanı” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil - Mehmet Ali Türker Anaokulu - Fotoğraf Kullanılmış – Bolu - Kimlik Açıklanmamış.

10- 02.03.2005 - s.3 - “Durul Gence, 50. Sanat yılını kutladı” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış-Ankara - Kimlik Açıklanmamış.

11- 02.03.2005 - s.3 - “Mayınsız bir Türkiye” - Bilgilendirme- Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Ankara - Kimlik Açıklanmamış.

12- 02.03.2005 - s.6 - “Önlem alınmazsa felaket olur” - Sokak Çocukları - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmamış – Ankara - Kimlik Açıklanmamış.

13- 02.03.2005 - s.6 - “Fotoğraf valileri yalanlıyor” - Sokak Çocukları - Cinsiyet Belli Değil - Sokak-Fotoğraf Kullanılmış - Eskişehir ve Nevşehir - Kimlik Açıklanmamış.

14- 02.03.2005 - s.8 - “Okul müdüre türban dayacağı” - Kaza ve Yaralanma - Cinsiyet Belli Değil - Karlıtepe İlköğretim Okulu - Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul/ Kartal - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış - (s.1’deki haberin aynısı).

15- 02.03.2005 - s.11 - “Nijerya’da kolera korkutuyor” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

16- 02.03.2005 - s.14 - “Nermi Uygur’un Bıraktığı Tat” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

17- 02.03.2005 - s.20 - “Uyuşturucu kitle imha silahı gibi” - Sokak Çocukları - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

18- 03.03.2005 - s.3 - “Anasınıf eğitimi zorunlu olmalı” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil - Ceylan International Otel - Fotoğraf Kullanılmamış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış.

19- 03.03.2005 - s.15 - “Burhan Öcal ‘minik dâhilerle’ sahneye çıktı” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - İş Sanat Konser Salonu - Fotoğraf Kullanılmış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış.

20- 03.03.2005 - s.15 - “Fazıl Hüsnü Dağlarca çocuklarla buluştu” – Magazin - Cinsiyet Belli Değil - Bilfen Koleji - Fotoğraf Kullanılmış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış.

21- 04.03.2005 - s.3 - “Sokak çocuklar için GAP önerisi” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmamış – Ankara - Kimlik Açıklanmamış.

22- 04.03.2005 - s.11 - “ABD gaddar” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Çin/ Pekin - Kimlik Açıklanmamış.

23- 05.03.2005 - s.3 - “Yedi yaşındaki ‘suçlu’lar” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

24- 05.03.2005 - s.3 - “Öğrenciden gazetemize ziyaret” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil – Bina - Fotoğraf Kullanılmış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış.

25- 05.03.2015 - s.4 - “24 yıl hapis istemi” – Adli - Cinsiyet Belli Değil – Ev - Fotoğraf Kullanılmamış - İzmir/ Urla/ Barbaros Çocuk Köyü - Kimlik Açıklanmamış.

26- 05.03.2005 - s.7 - “Kafkasya’nın barış adası” - Kültür ve Sanat - Kız Çocuk – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış – Kars - Kimlik Açıklanmamış.

27- 06.03.2005 - s.3 - “Çocuklardan barış şarkıları” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - İzmir/ Dikili - Kimlik Açıklanmamış.

28-06.03.2005 - s.8 - “Çocuklar kurtarıldı” – Suç - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul/ Gaziosmanpaşa - Kimlik Açıklanmamış.

29- 07.03.2005 - s.7 - “Volvo Adventur’a Türkiye’den 14 okul” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Göteborg - Kimlik Açıklanmamış.

30- 08.03.2005 - s.1 - “Türk kamyonu yakıldı” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış – Musul - Kimlik Açıklanmamış.

31- 08.03.2005 - s.7 - “Silahlar yaşamları karartıyor” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Bağdat - Kimlik Açıklanmamış.

32- 08.03.2005 - s.10 - “Hükümet sahte mi?” – Sağlık - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Samsun ve İzmir - Kimlik Açıklanmamış.

33- 09.03.2005 - s.16 - “Çocuk işçiler” - Çocuk İhmali - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

34- 09.03.2005 - s.19 - “Oldu mu Hagi?” - Çocuk İstismarı - Erkek Çocuk - Futbol Sahası - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Kullanılmamış - Kimlik Açıklanmamış.

35- 09.03.2005 - s.20 - “Jakson’ı taciz ederken gördüm” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Santa Maria Malikânesi - Fotoğraf Kullanılmamış – California - Kimlik Açıklanmamış.

36- 09.03.2005 - s.20 - “Charles’e protesto” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmamış - Avustralya/Wellington - Kimlik Açıklanmamış.

37- 10.03.2005 - s.2 - “Ulusal Bilinç, Dil ve Aydın Kimliği” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

38- 10.03.2005 - s.8 - “Saylan: Bakış açısını değiştirin” – Bilgilendirme - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış.

39- 10.03.2005 - s.17 - “Türban ve Kadın hakları” - Çocuk İstismarı - Kız Çocuk - Sokak-Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul/Fatih - Kimlik Açıklanmamış.

40- 11.03.2005 - s.3 - “1 milyon öğrenci eğilecek” - Eğitim-Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul - Kimlik Açıklanmamış.

41- 11.03.2005 - s.7 - “Sıtma dünyada hızla yayılıyor” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Oxford Üniversitesi - Fotoğraf Kullanılmamış - Oxford - Kimlik Açıklanmamış.

42- 11.03.2005 - s.8 - “Çocuğu yasayla koruma” - Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Ankara - Kimlik Açıklanmamış.

43- 11.03.2005 - s.10 - “Denizde vahşet” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Deniz - Fotoğraf Kullanılmamış - Aden Körfezi - Kimlik Açıklanmamış.

44- 12.03.2005 - s.8 - “Çocuk deneyine sınırlama” - Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

45- 12.03.2005 - s.11 - “ABD’nin çocuk esirleri” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Ebu Garip Cezaevi - Fotoğraf Kullanılmış - Irak - Kimlik Açıklanmamış.

46- 13.03.2005 - s.5 - “Tutuklu ve hükümlü sayısı 57 bin 930” - Araştırma - Cinsiyet Belli Değil - Cezaevi - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

47- 13.03.2005 - s.15 - “Eğitimde kültürlerarası iletişim” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil - Türk Eğitim Vakfı İnanç Türkeş Özel Lisesi - Fotoğraf Kullanılmamış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış.

48- 14.03.2005 - s.3 - “Bingöl’de afet konutunda çatlak oluştu” - Çevre ve Doğa - Cinsiyet Belli Değil - Naylon Çadır - Fotoğraf Kullanılmamış - Bingöl/ Kızılçubuk Köyü - Kimlik Açıklanmamış.

49- 14.03.2005 - s.7 - “Kimsesiz Çocuklar İçin” - Çocuklara Destek - Cinsiyet Belli Değil - Çocuk Yuvası - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil-Kimlik Açıklanmamış.

50- 14.03.2005 - s.15 - “Bize bir çocuk oyunu yaz” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

51- 15.03.2005 - s.3 - “Çadır yangınında 2 çocuk öldü” - Yanarak Ölüm - Cinsiyet Belli Değil – Çadır - Fotoğraf Kullanılmamış - Ereğli/ Kurtlar Köyü - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış.

52- 15.03.2005 - s.4 - “Güneydoğu sınıfta kaldı” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil - Okul-Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

53- 15.03.2005 - s.9 - “Acemice davrandılar” - Sokak Çocukları - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

54- 15.03.2005 - s.9 - “Çocuklar üzerinde deney yapılınsın” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

55- 15.03.2005 - s.9 - “Bilimsel proje TCY’ye takıldı” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

56- 15.03.2005 - s.14 - “Yıldız Savaşları çocuklara göre değil” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – ABD - Kimlik Açıklanmamış.

57- 15.03.2005 - s.20 - “4 yaşındaki çocuk kardeşini vurdu” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Ev-Fotoğraf Kullanılmış - ABD/Houston - Kimlik Açıklanmamış.

58- 16.03.2005 - s.6 - “AKP ‘sansür’de ısrarlı” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

59- 17.03.2005 - s.11 - “Yapılacak çok iş var” - Dış Haber - Kız ve Erkek Çocuk - Avrupa Paramentosu Salonu - Fotoğraf Kullanılmış – Brüksel - Kimlik Açıklanmamış.

60- 17.03.2005 - s.11 - “21 çocuğun katili asıldı” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - İran/ Pakdeşt - Kimlik Açıklanmamış.

61- 17.03.2005 - s.11 - “Her yıl denetim” – Araştırma - Kız Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

62- 17.03.2005 - s.15 - “Ah şu gençler” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Fındıkzade Eğitim Parkı - Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul/ Fındıkzade - Kimlik Açıklanmamış.

63- 18.03.2005 - s.11 - “Bombalı hoş geldin” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmamış - Afganistan/ Kandahar - Kimlik Açıklanmamış.

64- 19.03.2005 - s.3 - “Sevgi tiyatroya yöneltti” - Çocuklara Destek - Cinsiyet Belli Değil – Ev - Fotoğraf Kullanılmış - Antalya/ Sevgi Köyü - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış.

65- 19.03.2005 - s.7 - “Öldürülen 39 diplomat törenle anıldı” – Yaşam - Kız Çocuk – Mezar - Fotoğraf Kullanılmış – Yozgat - Kimlik Açıklanmış.

66- 19.03.2005 - s.9 - “Hükümetin sansür inadı” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış – Ankara - Kimlik Açıklanmamış.

67- 19.03.2005 - s.19 - “Cilt kanseri tarihe mi karışıyor?” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Hastane - Fotoğraf Kullanılmamış - ABD/ Washington - Kimlik Açıklanmamış.

68- 20.03.2005 - s.1 - “Çocuklar tehdit anlayışı” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Ankara - Kimlik Açıklanmamış - (s.3’teki haberin aynısı).

69- 20.03.2005 - s.3 - “Engelleri aşmak için yarıştılar” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Rahmi Koç Müzesi - Fotoğraf Kullanılmış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış.

70- 20.03.2005 - s.3 - “Çocuklar için tehdit” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Ankara - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

71- 20.03.2005 - s.20 - “Her ay 100 aile tüp bebek için yurtdışına gidiyor” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli

Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

72- 21.03.2005 - s.3 - “Çocuklar özgürlüğe yeniden kavuşuyor” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil - Çocuk Mahkemeleri - Fotoğraf Kullanılmamış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış.

73- 21.03.2005 - s.5 - “Hedef yine laik eğitim” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil - Çocuk ve Gençlik Merkezleri - Fotoğraf Kullanılmamış – Mersin - Kimlik Açıklanmamış.

74- 21.03.2005 - s.8 - “Yine Öcalan sloganları” – Sağlık - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

75- 21.03.2005 - s.20 - “Erken tanı tedavinin yarısı demek” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

76- 21.03.2005 - s.20 - “Deprem ülkesi 7’yle sallandı” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış – Japonya - Kimlik Açıklanmamış.

77- 22.03.2005 - s.1 - “Ödevin zoru veliye düşüyor” - Bilgilendirme - Cinsiyet Belli Değil - Özel Kültür Okulları - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış - (s.20’deki haberin aynısı).

78- 22.03.2005 - s.4 - “Misyonerlerin sayısı belli değil” – Bilgilendirme - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

79- 22.03.2005 - s.11 - “Çocukları satıyorlar” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

80- 22.03.2005 - s.14 - “Anadolu’da çocuk olmak” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Ankara - Kimlik Açıklanmamış.

81- 22.03.2005 - s.20 - “Ödevin zoru veliye düşüyor” – Bilgilendirme - Cinsiyet Belli Değil - Özel Kültür Okulları - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

82- 23.03.2005 - s.3 - “Çocuk köyünde tutuklu kalmadı” - Çocuk İstismarı - Cinsiyet Belli Değil - Ev-Fotoğraf Kullanılmamış - İzmir/ Urla - Kimlik Açıklanmamış.

83- 23.03.2005 - s.7 - “İhtiyaç duyduğunda yakınında bulunun” – Bilgilendirme - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

84- 23.03.2005 - s.7 - “Suçluluk duygusu insanı bunaltıyor” – Eğitim - Erkek Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

85- 23.03.2005 - s.7 - “YGS hasta ediyor” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

86- 23.03.2005 - s.9 - “Çocukların aleyhine madde değiştirilsin” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış.

87- 23.03.2005 - s.14 - “Özürlü çocuklar yararına konser” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil – Cemal Reşit Rey Konser Salonu - Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul/ Beyoğlu - Kimlik Açıklanmamış.

88-23.03.2005 - s.18 - “Yelkenler Fora...” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

89- 24.03.2005 - s.3 - “Anne Candemir fenalık geçirdi” - Ölüm - Erkek Çocuk – Tren - Fotoğraf Kullanılmamış – İstanbul - Kimlik Açıklanmış.

90- 24.03.2005 - s.3 - “Çocukların en komik dersi” – Eğitim - Kız ve Erkek Çocuk - Kültür İlköğretim Okulu - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

91- 24.03.2005 - s.3 - “Viyana’da aile faciası” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Ev-Fotoğraf Kullanılmamış - Avusturya/ Viyana - Kimlik Açıklanmamış.

92- 24.03.2005 - s.10 - “Kızılderi Nazi” - Dış Haber - Erkek Çocuk – Okul - Fotoğraf Kullanılmış - ABD/ Minnesota - Kimlik Açıklanmış.

93- 24.03.2005 - s.14 - “Diyarbakır’da sinema günleri” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Sinema Salonu - Fotoğraf Kullanılmamış – Diyarbakır - Kimlik Açıklanmamış.

94- 24.03.2005 - s.20 - “Obezite anne karnında başlıyor” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil – Okul - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

95- 25.03.2005 - s.3 - “Öğrencilerin mafya özentisi” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil – Okul - Fotoğraf Kullanılmamış – Adana - Kimlik Açıklanmamış.

96- 25.03.2005 - s.3 - “Bayrağa saldırıya kınama” – Suç - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

97- 25.03.2005 - s.8 - “Takım elbiseli provokatör aranıyor” – Suç - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmamış – Mersin - Kimlik Açıklanmamış.

98- 25.03.2005 - s.10 - “ABD askerleri çocukları vurdu” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Afganistan - Kimlik Açıklanmamış.

99- 25.03.2005 - s.10 - “ABD asker bulamıyor” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – ABD - Kimlik Açıklanmamış.

100- 26.03.2005 - s.1 - “Yine çocuğa kurşun” – Ölüm - Erkek Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mardin/ Nusaybin - Kimlik Açıklanmış - (s.5’teki haberin aynısı).

101- 26.03.2005 - s.3 - “Sokak çocukları için genelge” - Sokak Çocukları - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmamış – Ankara – Diyarbakır – Mersin – Antalya – İstanbul – İzmir – Adana – Bursa - Kimlik Açıklanmamış.

102- 26.03.2005 - s.5 - “Yine çocuğa kurşun” – Ölüm - Erkek Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mardin/ Nusaybin - Kimlik Açıklanmış - (s.1’deki haberin aynısı).

103- 26.03.2005 - s.8 - “Bayrağa saygı yürüyüşü” – Adli - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış – Erzurum - Kimlik Açıklanmamış.

104- 26.03.2005 - s.11 - “Türkler kötü durumda” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Uçak - Fotoğraf Kullanılmamış - Kırgızistan/ Celalabad - Kimlik Açıklanmamış.

105- 26.03.2005 - s.15 - “Sevgi değilse biraz saygı” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - İzmit Seymen İlköğretim Okulu - Fotoğraf Kullanılmış – İzmit - Kimlik Açıklanmamış.

106- 26.03.2005 - s.17 - “Bir çocuk neden bayrak yakar?” – Suç - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

107- 27.03.2005 - s.8 - “Apronda çocuk var” – Suç - Cinsiyet Belli Değil - Atatürk Havalimanı - Fotoğraf Kullanılmamış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış.

108- 27.03.2005 - s.8 - “Siyasi rant aracı olarak kullanıyorlar” – Suç - Cinsiyet Belli Değil - Sokak-Fotoğraf Kullanılmamış - Mersin- Kimlik Açıklanmamış.

109- 27.03.2005 - s.8 - “Gül’den sağduyu çağrısı” - Çocuklara Destek - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

110- 27.03.2005 - s.9 - “Yaşlıların yaşam kalitesi yükseltilecek” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

111- 27.03.2005 - s.9 - “Türk izciler Almanya’da kamp yapacak” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Kamp - Fotoğraf Kullanılmamış – Almanya - Kimlik Açıklanmamış.

112- 28.03.2005 - s.1 - “Bayrak olayı” – Suç - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmamış – Mersin - Kimlik Açıklanmamış.

113- 28.03.2005 - s.4 - “Bayrak eylemi her yerde” – Suç - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

114- 28.03.2005 - s.4 - “Bebek deneyleri yeni nesle tehdit” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

115- 28.03.2005 - s.9 - “Akayev bir zamanlar demokrattı” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış - Kırgızistan/ Bişkek - Kimlik Açıklanmamış.

116- 28.03.2005 - s.12 - “Hasta hakları Allah’a emanet” – Sağlık - Kız Çocuk – Hastane - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

117- 29.03.2005 - s.6 - “Çatışmaların faturası yine sivillere çıkıyor” – Sağlık - Kız Çocuk – Sokak - Fotoğraf Kullanılmamış – Mardin - Kimlik Açıklanmamış.

118- 29.03.2005 - s.8 - “AKP: Değişikliğe açığız” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

119- 29.03.2005 - s.9 - “Boy kısalığına hormonlu tedavi” - Sağlık - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

120- 29.03.2005 - s.9 - “Yoksulluk çocukları öldürüyor” - Araştırma - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

121- 29.03.2005 - s.9 - “Marby virüsü yine can aldı” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Angola - Kimlik Açıklanmamış.

122- 30.03.2005 - s.3 - “Tavşan ateşi hortladı” - Sağlık - Cinsiyet Belli Değil - Hastane - Fotoğraf Kullanılmamış - Konya - Kimlik Açıklanmamış.

123- 30.03.2005 - s.3 - “Türk toplumunun yüzde 95’i tuvalet kullanmayı bilmiyor” - Araştırma - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

124- 30.03.2005 - s.5 - “Sokak çocukları raporu görüşüldü” - Sokak Çocukları - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

125- 30.03.2005 - s.6 - “Türk öğrencilere kolaylık - “Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Banka - Fotoğraf Kullanılmamış - Kırgızistan - Kimlik Açıklanmamış.

126- 30.03.2005 - s.7 - “Çocuklar kobay olabilecek” - Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Ankara - Kimlik Açıklanmamış.

127-31.03.2005 - s.3 - “Köylüler topraklarını geri istiyor” – Yaşam - Cinsiyet Belli Değil - Abdi İpekçi Parkı - Fotoğraf Kullanılmamış – Ankara - Kimlik Açıklanmamış.

128- 31.03.2005 - s.5 - “Porno CD’li din kursu” - Çocuk İstismarı - Cinsiyet Belli Değil – Yurt - Fotoğraf Kullanılmış-Sakarya/Taraklı - Kimlik Açıklanmamış.

129- 31.03.2005 - s.5 - “Okulda hadis okuma yarışması” - Eğitim - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Tokat/ Çayıralan - Kimlik Açıklanmamış.

130- 31.03.2005 - s.6 - “Asılmadan gitmek yok” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

131-31.03.2005 - s.20 - “Çocuklar ekran bağımlısı” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

2005 yılı Mart ayı içerisinde Cumhuriyet gazetesinde çocukla ilgili 131 adet haber incelenmiştir. Bu haberlerin % 21.4’lük (28) kesimini dış haberler oluşturmaktadır. Ayrıca % 13.0’lık (17) dilimle araştırma, % 12.2’lik (16) dilimle adli, % 9.9’luk (13) dilimle eğitim, % 8.4’lük (11) dilimle kültür-sanat, % 6.1’lik (8) dilimle suç, % 5.3’lük (7) dilimle sokak çocukları, % 4.6’lık (6) dilimlerle; bilgilendirme ve sağlık, % 3.1’lik (4) dilimlerle; çocuklara destek, çocuk istismarı ve ölüm, %1.5’lik (2) dilimlerle; kaza-yaralanma ve yaşam, % 0.8’lik (1) dilimlerle; çevre-doğa, çocuk ihmali ve magazin haberleri yer aldığı görülmektedir (Tablo 48).

Tablo 48: Çocuk Haberlerinin Konularına Göre Dağılımı

Konular	frekans	%
Dış Haber	28	21.4
Araştırma	17	13.0
Adli	16	12.2
Eğitim	13	9.9
Kültür ve Sanat	11	8.4
Suç	8	6.1
Sokak Çocukları	7	5.3
Bilgilendirme	6	4.6
Sağlık	6	4.6
Çocuklara Destek	4	3.1
Çocuk İstismarı	4	3.1
Ölüm	4	3.1
Kaza ve Yaralanma	2	1.5
Yaşam	2	1.5
Çevre ve Doğa	1	0.8
Çocuk İhmali	1	0.8
Magazin	1	0.8
Toplam	131	100.0

Çocuk haberlerinin cinsiyet durumu incelendiğinde; % 89.3'lük (117) dilimle cinsiyetinin belli olmadığı, % 4.6'lık (6) dilimlerle; kız ve erkek çocuk, % 1.5'lik (2) dilimle kız-erkek çocuk olduğu görülmektedir (Tablo 49).

Tablo 49: Çocuk Haberlerinin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	frekans	%
Erkek	6	4.6
Kız	6	4.6
Belli Olmayan	117	89.3
Kız ve Erkek	2	1.5
Toplam	131	100.0

Çocuk haberlerinde fotoğraf unsurunun kullanılma durumuna bakıldığında; % 82.4'lük (108) oranla fotoğraf kullanılmadığı, % 17.6'lık (23) oranla da fotoğraf unsurunun kullanıldığı görülmektedir (Tablo 50).

Tablo 50: Çocuk Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı

Fotoğraf Kullanımı	frekans	%
Kullanılmış	23	17.6
Kullanılmamış	108	82.4
Toplam	131	100.0

Çocuk haberlerinde kimlik açıklanma durumuna bakıldığında; % 85.5'lik (112) oranda kimliğin açıklanmadığı, % 10.7'lik (14) oranda kimliğin açıklandığı, % 3.8'lik (5) oranda ise sadece isminin baş harfleri yazılarak kimliğinin açıklandığı görülmektedir (Tablo 51).

Tablo 51: Çocuk Haberlerinde Kimlik Açıklanma Durumu

Kimlik Açıklanma Durumu	frekans	%
Açıklanmış	14	10.7
Açıklanmamış	112	85.5
Sadece Baş Harfleri Yazılmış	5	3.8
Sadece İsmi Yazılmış	0	0.0
Toplam	131	100.0

Çocuk haberlerinin mekân durumu incelendiğinde; % 35.9'luk (47) dilimle mekânın belli olmadığı, % 14.5'lik (19) dilimle İstanbul, % 8.4'lük (11) dilimle Ankara, % 4.6'lık (6) dilimle ABD, % 3.1'lik (4) dilimle Mersin, % 2.3'lük (3) dilimlerle; Irak, Mardin ve Kırgızistan, % 1.5'lik (2) dilimlerle; Afganistan ve Avustralya, % 0.8'lik (1) dilimlerle; Angola, Brüksel (Belçika), Oxford (İngiltere), Göteborg (İsveç), Aden Körfezi, Çin, Bulgaristan, Almanya, Japonya, İran, Bolu, Antalya, Eskişehir, Kars, Kocaeli, Zonguldak, Bingöl, Samsun, Bursa, Adana, Diyarbakır, Yozgat, Erzurum, Konya, Sakarya ve Tokat yer adığı görülmektedir (Tablo 52).

Tablo 52: Çocuk Haberlerinde Mekân Durumu

Mekân	frekans	%
Belli Değil	47	35.9
İstanbul	19	14.5
Ankara	11	8.4
ABD	6	4.6
İzmir	5	3.8
Mersin	4	3.1
Irak	3	2.3
Mardin	3	2.3
Kırgızistan	3	2.3
Afganistan	2	1.5
Avustralya	2	1.5
Angola	1	0.8
Brüksel (Belçika)	1	0.8
Oxford (İngiltere)	1	0.8
Göteborg (İsveç)	1	0.8
Aden Körfezi	1	0.8
Çin	1	0.8
Bulgaristan	1	0.8
Almanya	1	0.8
Japonya	1	0.8
İran	1	0.8
Bolu	1	0.8
Antalya	1	0.8
Eskişehir	1	0.8
Kars	1	0.8
Kocaeli	1	0.8
Zonguldak	1	0.8
Bingöl	1	0.8
Samsun	1	0.8
Bursa	1	0.8
Adana	1	0.8
Diyarbakır	1	0.8
Yozgat	1	0.8
Erzurum	1	0.8
Konya	1	0.8
Sakarya	1	0.8
Tokat	1	0.8
Toplam	131	100.0

Çocuk haberlerinde çevre durumuna bakıldığında; % 47.2'lük (62) dilimle çevrenin belli olmadığı, % 15.3'lük (20) dilimle sokak, % 11.5'lik (15) dilimle okul, % 3.8'lik (5) dilimle ev, % 2.3'lük (3) dilimle hastane, % 1.5'lik (2) dilimlerle; konser salonu, cezaevi ve çadır, % 0.8'lik (1) dilimlerle; Avrupa Parlamentosu Salonu, kuyu, bina, futbol sahası, malikâne, deniz, çocuk yuvası, mülteci kampı, eğitim parkı, mezar, yurt, müze, mahkeme salonu, çocuk ve gençlik merkezi, tren, sinema salonu, uçak, havalimanı, park ve banka olduğu görülmektedir (Tablo 53).

Tablo 53: Çocuk Haberlerinde Çevre Durumu

Çevre Durumu	frekans	%
Belli Değil	62	47.3
Sokak	20	15.3
Okul	15	11.5
Ev	5	3.8
Hastane	3	2.3
Konser Salonu	2	1.5
Cezaevi	2	1.5
Çadır	2	1.5
Avrupa Parlamentosu Salonu	1	0.8
Kuyu	1	0.8
Bina	1	0.8
Futbol Sahası	1	0.8
Malikâne	1	0.8

Deniz	1	0.8
Çocuk yuvası	1	0.8
Mülteci Kampı	1	0.8
Eğitim Parkı	1	0.8
Mezar	1	0.8
Yurt	1	0.8
Müze	1	0.8
Mahkeme Salonu	1	0.8
Çocuk ve Gençlik Merkezi	1	0.8
Tren	1	0.8
Sinema Salonu	1	0.8
Uçak	1	0.8
Havalimanı	1	0.8
Park	1	0.8
Banka	1	0.8
Toplam	131	100.0

Çocuk haberlerinin yer aldığı sayfa durumuna bakıldığında, haberlerin; % 19.1'lik (25) dilimle 3. sayfada, % 10.7'lik (14) dilimle 8. sayfada, % 8.4'lük (11) dilimle 9. sayfada, % 7.6'lık (10) dilimlerle 7. ve 11. sayfalarda, % 6.9'luk (9) dilimle 20. sayfada, % 6.1'lik (8) dilimle 1. sayfada, % 5.3'lük (7) dilimle 6. sayfada, % 4.6'lık (6) dilimlerle; 4., 5. ve 15. sayfalarda, % 3.8'lik (5) dilimlerle; 10. ve 14. sayfalarda, % 1.5'lik (2) dilimlerle; 2., 17. ve 19. sayfalarda, % 0.8'lik (1) dilimlerle; 12., 16. ve 18. sayfalarda yer aldığı görülmektedir (Tablo 54).

Tablo 54: Çocuk Haberlerinin Yer Aldığı Sayfa Durumu

Sayfası	frekans	%
3. sayfa	25	19.1
8. sayfa	14	10.7
9. sayfa	11	8.4
7. sayfa	10	7.6
11. sayfa	10	7.6
20. sayfa	9	6.9
1. sayfa	8	6.1
6. sayfa	7	5.3
15. sayfa	6	4.6
5. sayfa	6	4.6
4. sayfa	6	4.6
14. sayfa	5	3.8
10. sayfa	5	3.8
19. sayfa	2	1.5
17. sayfa	2	1.5
2. sayfa	2	1.5
18. sayfa	1	0.8
16. sayfa	1	0.8
12. sayfa	1	0.8
Toplam	131	100.0

4.4. 2015 Yılına Ait Gazetelerin İncelenmesi

Araştırma kapsamında Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinin 01-31 Mart 2015 tarihleri arasındaki nüshaları incelenerek, çocukla ilgili haberleri içerik analizi tekniğiyle elde edilen veriler ışığında yorumlanacaktır.

4.4.1. 01-31 Mart 2015 Yılına Ait Milliyet Gazetelerinin İncelenmesi

Milliyet gazetesinin 2015 yılı Mart ayına ait incelenen haberlerinin; sayfası, haber başlığı, cinsiyeti, buldukları çevre (okul, ev, sokak, hastane vs.), fotoğraf kullanılıp kullanılmama durumu, mekânsal dağılımı (ülke, il, ilçe), çocuk kimliği açıklanma bilgileri şu şekildedir:

1- 04.03.2015 - s.7 - “Lions başkanı Türkiye’de” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

2- 04.03.2015 - s.17 - “Toplum engelliye karşı ayrımcı” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

3-05.03.2015 - s.6 - “Kayıp çocuk Şemdinli’de” – Yaşam - Cinsiyet Belli Değil – Otomobil - Fotoğraf Kullanılmamış - Hakkâri/Şemdinli/ Çemelluva Köyü - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış.

4- 05.03.2015 - s.23 - “Elçi Tuba Ürdün’de çocuklar gibi şendi” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Zaatari Çadır Kenti - Fotoğraf Kullanılmış – Suriye - Kimlik Açıklanmamış.

5- 07.03.2015 - s.24 - “Yargıtay’dan maganda kararı” – Adli - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmamış - Samsun/ Ayvacık Sahil Köyü - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış.

6- 10.03.2015 - s.6 - “5 yaşında depoda boğuldu” - Boğularak Ölüm - Erkek Çocuk - Su Deposu - Fotoğraf Kullanılmamış – Şanlıurfa - Kimlik Açıklanmış.

7- 11.03.2015 - s.13 - “Minecraft’a dava yolda!” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

8- 11.03.2015 - s.15 - “Norveç Türk ailenin 2 oğlunu elinden aldı” - Dış Haber - Erkek Çocuk - Yurt-Fotoğraf Kullanılmış - Norveç/ Oslo - Kimlik Açıklanmış.

9- 11.03.2015 - s.30 - “Polis amca evde!” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış – İngiltere - Kimlik Açıklanmamış.

10- 13.03.2015 - s.21 - “14 milyon çocuk etkilendi” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış – Suriye - Kimlik Açıklanmamış.

11- 14.03.2015 - s.36 - “Demir Adam’dan biyonik el” - Dış Haber - Erkek Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmış.

12- 15.03.2015 - s.5 - “Çamaşır ipi çocuğu öldürdü” - Boğularak Ölüm - Erkek Çocuk – Sokak - Fotoğraf Kullanılmamış – Tokat - Kimlik Açıklanmış.

13- 15.03.2015 - s.21 - “Çocuk gelin mücadelesi kitap oldu” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

14- 16.03.2015 - s.1 - “Aileyi yıkan gaz faciası” - Zehirlenerek Ölme - Erkek Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış – Bursa - Kimlik Açıklanmış - (s.3’teki haberin aynısı).

15- 16.03.2015 - s.3 - “Yiğit ve Ömer gaz kurbanı” - Zehirlenerek Ölme - Erkek Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış – Bursa - Kimlik Açıklanmış - (s.1’deki haberin aynısı).

16- 16.03.2015 - s.19 - “Her çocuk enstrüman çalabilir” - Kültür ve Sanat - Erkek Çocuk - Bilfen Çamlıca Ortaokulu - Fotoğraf Kullanılmış – İstanbul - Kimlik Açıklanmış.

17- 17.03.2015 - s.1 - “Cezaevinde Tecavüze 12 Yıl” – Adli - Cinsiyet Belli Değil – Cezaevi - Fotoğraf Kullanılmamış - Adana/ Ceyhan - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış - (s.15’teki haberin aynısı).

18- 17.03.2015 - s.12 - “Afgan çocuklar için aşı vakti” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış – Afganistan - Kimlik Açıklanmamış.

19- 17.03.2015 - s.15 - “Cezaevinde çocuğa tecavüze 12 yıl hapis” – Adli - Cinsiyet Belli Değil – Cezaevi - Fotoğraf Kullanılmamış - Adana/ Ceyhan - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış - (s.1’deki haberin aynısı).

20- 18.03.2015 - s.23 - “Küçük mucitlerin şaşırtan icatları” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil - Arel Koleji Anaokulu - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

21-20.04.2015 - s.4 - “Çocuk istismarına ‘ruh sağlığı düzeldi’ indirimi!” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Erzurum - Çocuk Kimliği Baş Harfleriyle Açıklanmış.

22- 23.03.2015 - s.13 - “Engelleri aşmaları için destek verin” - Çocuklara Destek - Kız Çocuk – Sahil - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Üsküdar - Kimlik Açıklanmış.

23- 24.03.2015 - s.1 - “Çocuklara bıçaklı nevrüz!” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Hacı Sami Boydak İlk ve Ortaokulu - Fotoğraf Kullanılmış - Kayseri/ Hacılar/ Beğendik Mahallesi - Kimlik Açıklanmamış - (s.13’teki haberin aynısı).

24- 24.03.2015 - s.13 - “İlkokulda bıçaklı kurbanlı Nevruz” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Hacı Sami Boydak İlk ve Ortaokulu - Fotoğraf Kullanılmış - Kayseri/ Hacılar/ Beğendik Mahallesi - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

25- 25.03.2015 - s.14 - “Üç ayda 400 çocuk IŞİD örgütüne katıldı” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

26- 26.03.2015 - s.3 - “Sanal savaş oyunu başını derde soktu” – Suç - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Çocuk Kimliği Baş Harfleriyle Açıklanmış.

27- 26.03.2015 - s.25 - “İlk Kürtçe çocuk kanalı Zarok TV yayına başladı” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış – Diyarbakır - Kimlik Açıklanmamış.

28- 28.03.2015 – s.16 - “Dar Gelirli Çocuklara Ücretsiz müze projesi” - Çocuklara Destek - Cinsiyet Belli Değil – Müzeler - Fotoğraf Kullanılmamış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış.

29- 31.03.2015 - s.21 - “20 yılda obezite 3 katına çıktı” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

2015 yılı Mart ayı içerisinde Milliyet gazetesinde çocukla ilgili 29 adet haber incelenmiştir. Bu haberlerin % 20.7’lik (6) kesimini dış haberler oluşturmaktadır. Ayrıca % 17.2’lik (5) dilimlerle; adli ve kültür-sanat, % 13.8’lik (4) dilimle ölüm, % 6.9’luk (2) dilimlerle; çocuklara destek ve eğitim, % 3.4’lük (1) dilimlerle; yaşam ve suç haberleri yer aldığı görülmektedir (Tablo 55).

Tablo 55: Çocuk Haberlerinin Konularına Göre Dağılımı

Konular	frekans	%
Dış Haber	6	20.7
Adli	5	17.2
Kültür ve Sanat	5	17.2
Ölüm	4	13.8
Araştırma	3	10.3
Çocuklara Destek	2	6.9
Eğitim	2	6.9
Yaşam	1	3.4
Suç	1	3.4
Toplam	29	100.0

İncelenen çocuk haberlerinde cinsiyet durumuna bakıldığında; % 24.1’lik (7) oranda erkek, % 3.4’lük (1) oranda kız, % 72.4’lük (21) oranda cinsiyetin belli olmadığı görülmektedir. Erkek çocuk haberinin kız çocuk haberine oranla çok yer aldığı, ayrıca kız-erkek çocuk oranının olmadığı da göze çarpmaktadır (Tablo 56).

Tablo 56: Çocuk Haberlerinin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	frekans	%
Erkek	7	24.1
Kız	1	3.4
Belli Olmayan	21	72.4
Kız-Erkek	0	0.0
Toplam	29	100.0

Fotoğraf unsurunun kullanılma durumuna bakıldığında; % 55.2’lik (16) oranda fotoğraf kullanıldığı, % 44.8’lik (13) oranda da fotoğraf kullanılmadığı görülmektedir (Tablo 57).

Tablo 57: Çocuk Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı

Fotoğraf Kullanımı	frekans	%
Kullanılmış	16	55.2
Kullanılmamış	13	44.8
Toplam	29	100.0

İncelenen haberlerde çocuk kimliğinin açıklanma durumuna bakıldığında; % 24.1’lik (7) oranda kimliğin açıklandığı, % 55.2’lik

(16) oranda kimliğin açıklanmadığı, % 20.7'lik (6) oranda ise sadece baş harfleriyle kimliğin açıklandığı görülmektedir (Tablo 58).

Tablo 58: Çocuk Haberlerinde Kimlik Açıklanma Durumu

Kimlik Açıklanma Durumu	frekans	%
Açıklanmış	7	24.1
Açıklanmamış	16	55.2
Sadece Baş Harfleri Yazılmış	6	20.7
Sadece İsmi Yazılmış	0	0.0
Toplam	29	100.0

Çocuk haberlerindeki mekân durumuna bakıldığında; % 31.0'lık (9) dilimle mekânın belli olmadığı, % 10.3'lük (3) dilimle İstanbul, % 6.9'luk (2) dilimlerle; Suriye, Adana, Bursa ve Kayseri, % 3.4'lük (1) dilimlerle; Afganistan, Norveç, İngiltere, Diyarbakır, Erzurum, Tokat, Şanlıurfa, Hakkari ve Samsun olduğu görülmektedir (Tablo 59).

Tablo 59: Çocuk Haberlerinde Mekân Durumu

Mekân	frekans	%
Belli Değil	9	31.0
İstanbul	3	10.3
Suriye	2	6.9
Adana	2	6.9
Bursa	2	6.9
Kayseri	2	6.9
Afganistan	1	3.4
Norveç	1	3.4
İngiltere	1	3.4
Diyarbakır	1	3.4
Erzurum	1	3.4
Tokat	1	3.4
Şanlıurfa	1	3.4
Hakkâri	1	3.4
Samsun	1	3.4
Toplam	29	100.0

İncelenen haberlerdeki çevre durumuna bakıldığında; % 44.8'lik (13) dilimle çevrenin belli olmadığı, % 13.8'lik (4) dilimle okul, % 6.9'luk (2) dilimlerle; cezaevi, ev ve sokak, % 3.4'lük (1) dilimlerle; otomobil, mülteci kampı, sahil, müze, su deposu ve yurt olduğu görülmektedir (Tablo 60).

Tablo 60: Çocuk Haberlerinde Çevre Durumu

Çevre Durumu	frekans	%
Belli Değil	13	44.8
Okul	4	13.8
Cezaevi	2	6.9
Ev	2	6.9
Sokak	2	6.9
Otomobil	1	3.4
Mülteci Kampı	1	3.4
Sahil	1	3.4
Müze	1	3.4
Su Deposu	1	3.4
Yurt	1	3.4
Toplam	29	100.0

Çocuk haberlerinin yer aldığı sayfa durumuna bakıldığında, haberlerin; % 10.3'lük (3) dilimlerle; 1. , 3. ve 21. sayfalarda, % 6.9'luk (2) dilimlerle; 3., 6., 15. ve 23. sayfalarda, % 3.4'lük (1) dilimlerle; 4., 5., 7., 12., 14., 16., 17., 19., 24., 25., 30. ve 36. sayfalarda yer aldığı görülmektedir (Tablo 61).

Tablo 61: Çocuk Haberlerinin Yer Aldığı Sayfa Durumu

Sayfası	frekans	%
1. sayfa	3	10.3
3. sayfa	3	10.3
21. sayfa	3	10.3
3. sayfa	2	6.9
6. sayfa	2	6.9
15. sayfa	2	6.9
23. sayfa	2	6.9
4. sayfa	1	3.4
5. sayfa	1	3.4
7. sayfa	1	3.4
12. sayfa	1	3.4
14. sayfa	1	3.4
16. sayfa	1	3.4
17. sayfa	1	3.4
19. sayfa	1	3.4
24. sayfa	1	3.4
25. sayfa	1	3.4
30. sayfa	1	3.4
36. sayfa	1	3.4
Toplam	29	100.0

4.4.2. 01-31 Mart 2015 Yılına Ait Cumhuriyet Gazetelerinin İncelenmesi

Cumhuriyet gazetesinin 2015 yılı Mart ayına ait incelenen haberlerinin; sayfası, haber başlığı, cinsiyeti, buldukları çevre (okul, ev, sokak, hastane vs.), fotoğraf kullanılıp kullanılmama durumu, mekânsal dağılımı (ülke, il, ilçe), çocuk kimliği açıklanma bilgileri şu şekildedir:

1- 01.03.2015 - s.3 - “2 çocuğuyla IŞİD’e kaçtı” – Savaş - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Adıyaman – Gaziantep – Suriye - Kimlik Açıklanmamış.

2- 01.03.2015 - s.5 - “13 yaşındaki çocuğa Erdoğan’a hakaret davası” - Adli-Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Balıkesir/ Ayvalık - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış.

3- 01.03.2015 - s.6 - “Anne acı haberi bizden aldı” – Ölüm - Erkek Çocuk – Cezaevi - Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul/ Maltepe - Kimlik Açıklanmış.

4- 01.03.2015 - s.8 - “Madenci eşi: Bu gurur niye?” – Yaşam - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Karaman/ Ermenek - Kimlik Açıklanmamış.

5- 01.03.2015 - s.20 - “Çizgi filme seks cezası” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

6- 02.03.2015 - s.6 - “Öğretmenin eğitime desteği” - Çocuk İstismarı - Cinsiyet Belli Değil – Okul - Fotoğraf Kullanılmış - Antalya/ Korkuteli - Kimlik Açıklanmamış.

7- 02.03.2015 – s.15 - “Valentina’ya moral desteği” - Dış Haber - Kız Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış – Şili - Kimlik Açıklanmış.

8- 03.03.2015 - s.3 - “Donmak üzereydiler” – Savaş - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Şırnak/ Uludere/ Yakmal Köyü - Kimlik Açıklanmamış.

9- 03.03.2015 - s.8 - “Okullara dua talimatı” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil – Okul - Fotoğraf Kullanılmamış – Burdur - Kimlik Açıklanmamış.

10- 03.03.2015 - s.9 - “İslamcı babadan çocuğu alındı” - Dış Haber - Erkek Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmamış – Danimarka - Kimlik Açıklanmamış.

11- 03.03.2015 - s.19 - “Şekeronya Antalya’da” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Antalya - Kimlik Açıklanmamış.

12- 03.03.2015 - s.22 - “Podyumda bebek var” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Podyum - Fotoğraf Kullanılmış – Milano - Kimlik Açıklanmamış.

13-04.03.2015 - s.8 - “Saray’da çocuklar çalıştırılıyor” - Çocuk İhmali - Cinsiyet Belli Değil - Cumhurbaşkanlığı Sarayı - Fotoğraf Kullanılmamış – Ankara - Kimlik Açıklanmamış.

14- 04.03.2015 - s.8 - “Başkaleli öğrencilerin tuvalet çilesi” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil – Okul - Fotoğraf Kullanılmış - Van/ Başkale/ Tandoğan Mahallesi - Kimlik Açıklanmamış.

15- 04.03.2015 - s.17 - “Böler için soruşturma başlatıldı” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Ankara - Kimlik Açıklanmamış.

16- 05.03.2015 - s.1 - “İyi niyet elçisi Tuba Ürdün’de” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çadır Kenti - Fotoğraf Kullanılmış - Ürdün/ Zaatari - Kimlik Açıklanmamış.

17- 05.03.2015 - s.6 - “12 yaşındaki çocuğa cinsel istismar”- Çocuk İstismarı - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Kırklareli/ Yörükbayır Köyü - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış.

18- 05.03.2015 - s.8 - “Kobani’ye dönüyorlar” – Savaş - Cinsiyet Belli Değil - Sınır Kapısı - Fotoğraf Kullanılmış - Şanlıurfa/ Suruç/ Mürşitpınar Sınır Kapısı - Kimlik Açıklanmamış.

19- 05.03.2015 - s.11 - “3 yaşındaki çocuk boğuldu” - Boğularak Ölüm - Erkek Çocuk - Sulama Kanalı - Fotoğraf Kullanılmamış - Antalya/ Finike/ Dağdibi Mahallesi - Çocuk Kimliği Sadece İsim Açıklanmış.

20- 05.03.2015 - s.14 - “Vicdanlar icralık” – Adli - Erkek Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış - Eskişehir/ Tepebaşı - Kimlik Açıklanmış.

21- 06.03.2015 - s.10 - “Onur’a şiddet kamerada” - Çocuk İstismarı - Erkek Çocuk – Cezaevi - Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul/ Maltepe - Kimlik Açıklanmış.

22- 06.03.2015 - s.11 - “Hırsızlık suçlaması öldürdü” - İntihar Sonucu Ölüm - Kız Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış - Ağrı/ Diyadin/ Taşbasamak Köyü - Kimlik Açıklanmış.

23- 06.03.2015 - s.11 - “Okulda domuz gripi iddiası” – Sağlık - Cinsiyet Belli Değil - Üsküdar İMKB Kız Teknik Meslek Lisesi - Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul/ Üsküdar - Kimlik Açıklanmamış.

24- 07.03.2015 - s.4 - “Reddi hâkim talebi” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Mahkeme Salonu - Fotoğraf Kullanılmamış – Konya - Kimlik Açıklanmamış.

25- 07.03.2015 - s.6 - “Havalimanında erken doğum” – Sağlık - Erkek Çocuk – Havalimanı - Fotoğraf Kullanılmamış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış.

26- 07.03.2015 - s.11 - “Kadınlar gününe bile kadına şiddetle giriyoruz” – Yaşam - Cinsiyet Belli Değil – Ev - Fotoğraf Kullanılmamış – Gaziantep - Kimlik Açıklanmamış.

27- 07.03.2015 - s.15 - “Çocuklarımız kime emanet?” - Çocuklara Destek - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Diyarbakır - Kimlik Açıklanmamış.

28- 08.03.2015 - s.1 - “7 halkı birleştiren mezar” - Kültür ve Sanat - Erkek Çocuk – Mezarlık - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Feriköy - Kimlik Açıklanmış - (s.3’deki haberin aynısı).

29- 08.03.2015 - s.3 - “7 halkı birleştiren mezar” - Kültür ve Sanat - Erkek Çocuk – Mezarlık - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Feriköy - Kimlik Açıklanmış - (s.1’deki haberin aynısı).

30- 08.03.2015 - s.10 - “Çalışma saatleri azalsın iş koşulları iyileştirilsin” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

31- 08.03.2015 - s.20 - “Ölen bebeğini sekiz ay sakladı sonra çöpe attı” – Ölüm - Cinsiyet Belli Değil - Çöp Kutusu - Fotoğraf Kullanılmamış - Ankara/ Etimesgut - Kimlik Açıklanmamış.

32- 09.03.2015 - s.1 - “163 milyon kız kürtajla alınıyor” – Araştırma - Kız Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış - (s.13'teki haberin aynısı).

33- 09.03.2015 - s.3 - “Mavi trenin çarptığı iki çocuk öldü” – Ölüm - Erkek Çocuk - Kızılırmak Köprüsü - Fotoğraf Kullanılmamış – Sivas - Kimlik Açıklanmış.

34- 09.03.2015 - s.6 - “Belçikalı aile IŞİD yolunda yakalandı” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Şanlıurfa/ Akçakale - Kimlik Açıklanmamış.

35- 09.03.2015 - s.7 - “Suriyeli çocuklarda şark çıbanı alarmı” – Sağlık - Cinsiyet Belli Değil – Ev - Fotoğraf Kullanılmış - Adana/ Yüreğir - Kimlik Açıklanmamış.

36- 09.03.2015 - s.7 - “Ayşegül’ü dalgalar yuttu” - Boğularak Ölme - Kız Çocuk – Deniz - Fotoğraf Kullanılmış - Antalya/ Demre - Kimlik Açıklanmış.

37- 09.03.2015 - s.13 - “163 milyon kız kürtajla alınıyor” – Araştırma - Kız Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış - (s.1'deki haberin aynısı).

38- 09.03.2015 - s.17 - “Soma'da ÇYDD var” - Çocuklara Destek - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Soma - Kimlik Açıklanmamış.

39- 10.03.2015 - s.1 - “Uçurtma gibi özgür” - Dış Haber - Kız Çocuk – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış - ABD/ Kaliforniya - Çocuk Kimliği Sadece İsim Açıklanmış.

40- 10.03.2015 - s.2 - “Diş fırçalamak zor zanaat” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

41- 10.03.2015 - s.4 - “3 çocuğa 1300 TL” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

42- 10.03.2015 - s.7 - “İşkenceye suç duyurusu” – Adli - Cinsiyet Belli Değil – Cezaevi - Fotoğraf Kullanılmamış – Antalya - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış.

43- 11.03.2015 - s.1 - “Çocuktan polise biber gazı dersi” – Magazin - Cinsiyet Belli Değil – Kreş - Fotoğraf Kullanılmış – Ankara - Kimlik Açıklanmamış.

44- 11.03.2015 - s.3 - “Norveç çocuklarını elinden aldı iddiası” - Dış Haber - Erkek Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Norveç - Kimlik Açıklanmış.

45- 11.03.2015 - s.3 - “Savaşın izlerinde ilk ders yapıldı” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Okul - Fotoğraf Kullanılmış - Suriye/ Kobani Kantonu - Kimlik Açıklanmamış.

46- 11.03.2015 - s.7 - “Yetiştirme yurdunda utandıran fotoğraf” - Çocuk İhmali - Erkek Çocuk - Atatürk Yetiştirme Yurdu - Fotoğraf Kullanılmış - Erzurum/ Yakutiye - Kimlik Açıklanmamış.

47- 11.03.2015 - s.13 - “Cezaevlerinde imamla rehabilitasyon dönemi” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil – Cezaevi - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

48- 12.03.2015 - s.1 - “Tetiği çekti tekbir getirdi” - Dış Haber - Erkek Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış – Suriye - Kimlik Açıklanmamış - (s.13’teki haberin aynısı).

49- 12.03.2015 - s.11 - “Dilekler gerçekleşiyor” - Çocuklara Destek - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

50- 12.03.2015 - s.11 - “14 yaş TEOG için doğru yaş değil” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

51- 12.03.2015 - s.13 - “Çocuktan cellât yaptılar” - Dış Haber - Erkek Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış – Suriye - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

52- 12.03.2015 - s.24 - “Bebeğin yoksa iş de yok” – Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış – İran - Kimlik Açıklanmamış.

53- 13.03.2015 - s.7 - “Jübile uçuşta son dakika iptali” – Yaşam - Cinsiyet Belli Değil – Ev - Fotoğraf Kullanılmış – Eskişehir - Kimlik Açıklanmamış.

54- 13.03.2015 - s.7 - “Tecavüz merkezindeki herkes açığa alındı” - Çocuk İstismarı - Kız Çocuk - Rehabilitasyon Merkezi - Fotoğraf Kullanılmamış - Elazığ/ Harput - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış.

55- 13.03.2015 - s.7 - “Küçük kıza tacize 4 gün sonra rapor istedi” - Çocuk İstismarı - Erkek ve Kız Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmamış – Diyarbakır - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış.

56- 13.03.2015 - s.11 - “Bedelsiz başlarla dolu dipsiz kuyular” - Çocuk İstismarı - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

57- 13.03.2015 - s.11 - “4 gün 4 gece çölde yattık” – Suç - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

58- 13.03.2015 - s.14 - “Suriye ‘karanlık çağa’ döndü” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış – Suriye - Kimlik Açıklanmamış.

59- 13.03.2015 - s.24 - “Şifacılar hapiste” - Dış Haber - Erkek Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış – Tanzania - Kimlik Açıklanmamış.

60- 13.03.2015 - s.24 - “Mülteci gemisine ateş” - Çocuk İstismarı - Cinsiyet Belli Değil - Deniz-Fotoğraf Kullanılmış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış.

61- 14.03.2015 - s.1 - “İnfazcı polislere af geliyor” - Adli- Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Kullanılmamış - (s.5’teki haberin aynısı).

62- 14.03.2015 - s.1 - “Nehir’den kötü haber” – Ölüm - Kız Çocuk – Bataklik - Fotoğraf Kullanılmış - Van/ Gürpınar - Kimlik Açıklanmış.

63- 14.03.2015 - s.5 - “Gezi çocuklarının katillerine örtülü af” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Kullanılmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

64- 14.03.2015 - s.13 - “Ceylan’ın ığlığı: Artık yeter!” - Çocuk İstismarı - Kız Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmamış – Diyarbakır - Çocuk Kimliği Sadece İsim Açıklanmış.

65- 14.03.2015 - s.17 - “Endonezyalı cihatılara gözaltı” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - evre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Gaziantep - Kimlik Açıklanmamış.

66- 14.03.2015 - s.19 - “Bosh evre Çocuk Tiyatrosu Yozgat’ta” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Bilal şahin Kültür Merkezi - Fotoğraf Kullanılmamış – Yozgat - Kimlik Açıklanmamış.

67- 15.03.2015 - s.1 - “Fabrika Kızı ekti, Aksu Yazdı” - Kültür ve Sanat - Kız Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Cibali - Kimlik Açıklanmamış - (s.14’teki haberin aynısı).

68- 15.03.2015 - s.14 - “Kitaplar köylere” - ocuklara Destek - Cinsiyet Belli Değil - evre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

69- 15.03.2015 - s.14 - “ğrencilere Wi-fi’li tablet” - ocuklara Destek - Cinsiyet Belli Değil - evre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

70- 15.03.2015 - s.14 - “Fabrika kızları yaşamlarını çekti” - Kültür ve Sanat - Kız Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Cibali - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

71- 15.03.2015 - s.16 - “Sudenaz bu kez direnemedi” – lm - Kız Çocuk - evre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış – Mersin - Kimlik Açıklanmış.

72- 16.03.2015 - s.2 - “Cehaletle savaşta kaykay sanat kol kola”
- Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış –
Afganistan - Kimlik Açıklanmamış.

73- 16.03.2015 - s.19 - “Tecavüzcüsüyle evlendirildi ve
öldürüldü” – Ölüm - Kız Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış - Niğde/
Merkez/ Çınarlı Köyü - Kimlik Açıklanmış.

74- 17.03.2015 - s.14 - “Cezaevinde tecavüze 12 yıl hapis” –
Adli - Erkek Çocuk – Cezaevi - Fotoğraf Kullanılmamış - Adana/
Ceyhan - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış.

75- 17.03.2015 - s.15 - “Çocuk felci kampanyası” - Dış Haber -
Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış –
Afganistan - Kimlik Açıklanmamış.

76- 17.03.2015 - s.15 - “12 bin liralık işitme cihazı çalındı” –
Suç - Erkek Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış - Adana/ Yüreğir -
Kimlik Açıklanmış.

77- 18.03.2015 - s.1 - “Miniklerin müziğine cinsellik
soruşturma” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Kültür Merkezi - Fotoğraf
Kullanılmamış - İzmir/ Karşıyaka - Kimlik Açıklanmamış - (s.3’teki
haberinin aynısı).

78- 18.03.2015 - s.3 - “Miniklerin müziğine cinsellik
soruşturma” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Kültür Merkezi - Fotoğraf
Kullanılmamış - İzmir/ Karşıyaka - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’teki
haberinin aynısı).

79- 18.03.2015 - s.10 - “Çocuğa sade Türk kahvesi içirin, cin
gibi olur” – Bilgilendirme - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil -
Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

80- 18.03.2015 - s.10 - “Ateş bebek de grip miydi?” – Ölüm - Erkek Çocuk – Kreş - Fotoğraf Kullanılmamış - Ordu/ Altınordu/ Şarkıye Mahallesi - Kimlik Açıklanmış.

81- 18.03.2015 - s.13 - “Saraya gitmek suç değil” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Ankara/ Tuzlucaıyır - Kimlik Açıklanmamış.

82- 18.03.2015 - s.15 - “Cani baba iki bebeği de öldürmüş”- Ölüm - Kız Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Beylikdüzü - Kimlik Açıklanmış.

83- 19.03.2015 - s.2 - “Çocukların hayat, umut ve planları var” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Zaatari Kampı - Fotoğraf Kullanılmış – Ürdün - Kimlik Açıklanmamış.

84- 19.03.2015 - s.2 - “Ermenice için Lale & Ara Uygulaması” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

85- 19.03.2015 - s.2 - “IQ anne sütüyle yükseliyor” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

86- 19.03.2015 - s.7 - “Çocuk yardımı komisyondan geçti” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

87- 19.03.2015 - s.13 - “Engelli çocuklar herkesi büyüledi” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Leyla Gencer Opera ve Sanat Merkezi - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Bakırköy - Kimlik Açıklanmamış.

88-19.03.2015 - s.14 - “Kültür 2000 Koleji’nde minik satranç ustaları yarıştı” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil – Kültür 2000 Koleji - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

89- 19.03.2015 - s.15 - “Evde bırakılan 2 kardeş yangında öldü” - Yanarak Ölüm - Erkek ve Kız Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmamış - Gaziantep/ Nizip/ İstasyon Mahallesi - Kimlik Açıklanmış.

90- 19.03.2015 - s.15 - “Oğlum, seni kara toprağa nasıl veririm” – Ölüm - Erkek Çocuk – Cami - Fotoğraf Kullanılmış - Ordu/ Altınordu - Kimlik Açıklanmış.

91- 19.03.2015 - s.15 - “Nehir toprağa verildi” – Ölüm - Kız Çocuk - Su Arkı - Fotoğraf Kullanılmış - Van/ Gürpınar/ Kırkgeçit Köyü - Kimlik Açıklanmış.

92- 19.03.2015 - s.15 - “Öğrencilerin okul çilesi” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış - Van/ Başkale - Kimlik Açıklanmamış.

93- 19.03.2015 - s.15 - “Soruşturma saptırılıyor” – Adli - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Adana - Kimlik Açıklanmamış.

94- 19.03.2015 - s.21 - “Sünger Bob ve Şirinler Kürtçe konuşacak” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Diyarbakır - Kimlik Açıklanmamış.

95- 20.03.2015 - s.1 - “Antibiyotik gribi tedavi etmiyor” – Sağlık - Cinsiyet Belli Değil – Okul - Mersin/ Anamur - Fotoğraf Kullanılmamış - Kimlik Açıklanmamış - (s.15’teki haberin aynısı).

96- 20.03.2015 - s.12 - “Batman ve Şırnak’ta olaylar çıktı” - Kaza ve Yaralanma - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış – Şırnak - Kimlik Açıklanmamış.

97- 20.03.2015 - s.15 - “Antibiyotik gripi tedavi etmiyor” – Sağlık - Cinsiyet Belli Değil – Okul - Mersin/ Anamur - Fotoğraf Kullanılmamış - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

98- 20.03.2015 - s.15 - “Kızamık salgını şüphesi” – Sağlık - Cinsiyet Belli Değil - Gökçeada Köyü İlkokulu - Fotoğraf Kullanılmamış - Düzce/ Yığılca - Kimlik Açıklanmamış.

99- 20.03.2015 - s.24 - “Artık kümeste uyuyor” – Magazin - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış – Van - Kimlik Açıklanmamış.

100- 20.03.2015 - s.24 - “Afrika aslanları mülteci kampında” - Dış Haber-Cinsiyet Belli Değil - Al-Shabora Mülteci Kampı - Fotoğraf Kullanılmış - Filistin/ Gaza Bölgesi - Kimlik Açıklanmamış.

101- 20.03.2015 - s.24 - “Anne karnından bebeği kesti” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil – Ev - Fotoğraf Kullanılmış - ABD/ Longmont - Kimlik Açıklanmamış.

102- 21.03.2015 - s.1 - “Onur böyle öldürüldü” – Ölüm - Erkek Çocuk – Cezaevi - Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul/ Maltepe - Kimlik Açıklanmış. - (s.11’deki haberin aynısı).

103- 21.03.2015 - s.1 - “Çocuklar seyir için sıraya girdi” - Çevre ve Doğa - Cinsiyet Belli Değil – Büyükpark - Fotoğraf Kullanılmış – İzmir - Kimlik Açıklanmamış - (s.16’daki haberin aynısı).

104- 21.03.2015 - s.10 - “Oyunla Matematik” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil - Kùltür Koleji Okulları - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

105- 21.03.2015 - s.11 - “Onur böyle öldürüldü” – Ölüm - Erkek Çocuk – Cezaevi - Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul/ Maltepe - Kimlik Açıklanmış - (s.1’deki haberin aynısı).

106- 21.03.2015 - s.13 - “Mermiler gizli kaldı” – Araştırma - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

107- 21.03.2015 - s.14 - “Yemen’de taşıma suyla değirmen dönüyor” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

108- 21.03.2015 - s.15 - “Yanlış iğneden bacağı kesildi” – Sağlık - Cinsiyet Belli Değil – Hastane - Fotoğraf Kullanılmış – Antalya - Kimlik Açıklanmamış.

109- 21.03.2015 - s.16 - “Çocuklar seyir için sıraya girdi” - Çevre ve Doğa - Cinsiyet Belli Değil – Büyükpark - Fotoğraf Kullanılmış – İzmir - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

110- 22.03.2015 - s.3 - “Sadece grip öldürmüyor” – Sağlık - Cinsiyet Belli Değil - Nilüfer İş Okulu - Fotoğraf Kullanılmış - Bursa/ Nilüfer - Kimlik Açıklanmamış.

111- 22.03.2015 - s.19 - “Tunus, Yemen ve Suriye’yi bu hafta vuran saldırılarda 300’e yakın kişi öldü” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Suriye/ Rojava Bölgesi/ Haseke Kenti - Kimlik Açıklanmamış.

112- 23.03.2015 - s.1 - “Kayalığa çarpıp battılar” - Kaza ve Yaralanma - Cinsiyet Belli Değil – Deniz - Fotoğraf Kullanılmış - Muğla/ Bodrum - Kimlik Açıklanmamış - (s.10’daki haberin aynısı).

113- 23.03.2015 - s.6 - “Taşıyıcı annelik zina değil” – Bilgilendirme - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

114- 23.03.2015 - s.10 - “Kayalığa çarpıp battılar” - Kaza ve Yaralanma - Cinsiyet Belli Değil – Deniz - Fotoğraf Kullanılmış - Muğla/ Bodrum - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

115- 24.03.2015 - s.1 - “Kurbanlık koyun” - Kültür ve Sanat - Erkek Çocuk - Hacı Sami Boydak İlk ve Ortaokulu - Fotoğraf Kullanılmış - Kayseri/ Hacılar/ Beğendik Mahallesi - Kimlik Açıklanmamış - (s.3’teki haberin aynısı).

116- 24.03.2015 - s.2 - “Övmeyin narsisist olmasınlar” - Bilgilendirme - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

117- 24.03.2015 - s.3 - “Donmak üzereydiler” - Çevre ve Doğa - Cinsiyet Belli Değil - Okul Servisi - Fotoğraf Kullanılmış - Ağrı/ Taşlıçay/ Karagöz Köyü - Kimlik Açıklanmamış.

118- 24.03.2015 - s.3 - “Kurbalık oyun” - Kültür ve Sanat - Erkek Çocuk - Hacı Sami Boydak İlk ve Ortaokulu - Fotoğraf Kullanılmış - Kayseri/ Hacılar/ Beğendik Mahallesi - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

119- 24.03.2015 - s.10 - “AKP’ye zarar verir diye skandalı örttüler” – Suç - Cinsiyet Belli Değil - Rehabilitasyon Merkezi - Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul/ Taksim - Kimlik Açıklanmamış.

120- 24.03.2015 - s.11 - “Öğretmenden işkence” - Çocuk İstismarı - Cinsiyet Belli değil – Okul - Fotoğraf Kullanılmış – Eskişehir - Kimlik Açıklanmamış.

121- 24.03.2015 - s.14 - “25. yıla özel dergi” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

122- 24.03.2015 - s.15 - “Küçük Mehmet ilacına kavuşuyor” – Sağlık - Erkek Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış – Batman - Kimlik Açıklanmış.

123- 24.03.2015 - s.16 - “Annenin cinneti faciayla sonlandı” - Boğularak Ölme - Kız ve Erkek Çocuk – Ev - Fotoğraf Kullanılmış - Hatay/ Samandağ - Kimlik Açıklanmış.

124- 24.03.2015 - s.16 - “Uyuşturucu partisinde hayatını kaybetti” – Ölüm - Kız Çocuk - Ev/ Rezidans - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Esenyurt - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış.

125- 25.03.2015 - s.3 - “Çocuk başından vuruldu” - Kaza ve Yaralanma - Kız Çocuk – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Gazi Mahallesi - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış.

126- 25.03.2015 - s.17 - “İŞİD’in 400’den fazla yavru kurt’u var” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış – Suriye - Kimlik Açıklanmamış.

127- 26.03.2015 - s.1 - “Minik Furkan’ın kalbi strese dayanamadı” – Ölüm - Erkek Çocuk - Anadolu Hastanesi - Fotoğraf Kullanılmış – Antalya - Kimlik Açıklanmış - (s.16’daki haberin aynısı).

128- 26.03.2015 - s.11 - “Vurduk görmeye geldik” - Kaza ve Yaralanma - Erkek Çocuk – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış - İstanbul/ Gazi Mahallesi - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış.

129- 26.03.2015 - s.14 - “Kimyanın Fotoğrafını kim çeker” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış – İstanbul - Kimlik Açıklanmamış.

130- 26.03.2015 - s.14 - “Çocuklara tiyatro” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Viko Çocuk Tiyatrosu - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

131- 26.03.2016 - s.16 - “Minik Furkan’ın kalbi strese dayanamadı” – Ölüm - Erkek Çocuk - Anadolu Hastanesi - Fotoğraf Kullanılmış – Antalya - Kimlik Açıklanmış - (s.1’deki haberin aynısı).

132- 26.03.2015 - s.21 - “Kürtçe çocuk kanalı Nevruz’la start aldı” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış – Diyarbakır - Kimlik Açıklanmamış.

133- 27.03.2015 - s.10 - “14 kişide daha şüphe” – Sağlık - Cinsiyet Belli Değil – Hastane - Fotoğraf Kullanılmış – Sakarya - Kimlik Açıklanmamış.

134- 27.03.2015 - s.16 - “Suriyeli çocuklar konserde” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

135- 27.03.2015 - s.16 - “Çocuklara Yaratıcılık Atölyeleri” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Müze-Fotoğraf Kullanılmış – İstanbul – Ankara - Kimlik Açıklanmamış.

136- 27.03.2015 - s.16 - “Bakan Avcı, Matematik Köyü’nü ziyaret etti” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil -

Fotoğraf Kullanılmış - İzmir/ Selçuk/ Şirince/ Matematik Köyü - Kimlik Açıklanmamış.

137- 28.03.2015 - s.1 - “Özel Rojava’ya geçti” - Çocuklara Destek - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış - Şanlıurfa/ Birecik - Kimlik Açıklanmamış - (s.12’deki haberin aynısı).

138- 28.03.2015 - s.1 - “Anneciğinin koynunda toprağa verildi” – Yaşam - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Muğla/ Fethiye - Kimlik Açıklanmamış.

139- 28.03.2015 - s.10 - “Kamyonun altında kaldı. Mucize gibi” - Kaza ve Yaralanma - Erkek Çocuk-Sokak - Fotoğraf Kullanılmış – Sivas - Kimlik Açıklanmış.

140- 28.03.2015 - s.12 - “Özel Rojava’ya geçti” - Çocuklara Destek - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış - Şanlıurfa/ Birecik - Kimlik Açıklanmamış - (s.1’deki haberin aynısı).

141- 29.03.2015 - s.10 - “İki çocuk, iki yürek acısı” – Ölüm - Erkek Çocuk – Sokak - Fotoğraf Kullanılmış – Adana – Antalya - Kimlik Açıklanmış.

142- 29.03.2015 - s.10 - “Saldırıya uğradı, yoğun bakımda” - Çocuk İstismarı - Cinsiyet Belli Değil – Sokak - Fotoğraf Kullanılmamış - İstanbul/ Sultanahmet/ Küçük Ayasofya Mahallesi - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış.

143- 29.03.2015 - s.23 - “İçim dışımdan büyük” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış – Çanakkale - Kimlik Açıklanmamış.

144- 29.03.2015 - s.28 - “İlk kez Pakistanlı model” - Dış Haber - Kız Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

145- 30.03.2015 - s.4 - “Tramvayın altında kalan Suriyeli çocuklar kurtarılamadı” - Ezilerek Ölüm - Erkek Çocuk - Yavuz Selim Tren İstasyonu - Fotoğraf Kullanılmamış – İstanbul - Kimlik Açıklanmış.

146- 30.03.2015 - s.4 - “Grip yüzünden kalp krizi geçirdi” – Sağlık - Erkek Çocuk - Konya Farabi Hastanesi - Fotoğraf Kullanılmış – Konya - Kimlik Açıklanmış.

147- 30.03.2015 - s.4 - “Çocuğa tevacüze iyi hal indirimi” - Çocuk İstismarı - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Bingöl/ Solhan - Çocuk Kimliği Sadece Baş Harfleriyle Açıklanmış.

148- 30.03.2015 - s.10 - “Orada bir köy var uzakta” - Çocuklara Destek - Cinsiyet Belli Değil – Okul - Fotoğraf Kullanılmış – Muş - Kimlik Açıklanmamış.

149- 30.03.2015 - s.10 - “Çocuklardan konser” - Kültür ve Sanat - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmamış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

150- 30.03.2015 - s.24 - “Çocuklarıyla mutlu” - Dış Haber - Kız Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - ABD/ Los Angeles - Kimlik Açıklanmamış.

151- 31.03.2015 - s.1 - “Lice: Evimi roket vurdu bebeğim yanımda öldü” – Ölüm - Kız ve Erkek Çocuk - Çevre Belli Değil -

Fotoğraf Kullanılmış - Diyarbakır/ Lice - Çocuk Kimliği Sadece İsim Açıklanmış - (s.13'teki haberin aynısı).

152- 31.03.2015 - s.3 - “Hem dinlenecekler, hem de okuyacaklar” - Çocuklara Destek - Cinsiyet Belli Değil – Park - Fotoğraf Kullanılmış - İzmir/ Konak - Kimlik Açıklanmamış.

153- 31.03.2015 - s.10 - “Okullarda yol güvenliği eğitimi” – Eğitim - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Mekân Belli Değil - Kimlik Açıklanmamış.

154- 31.03.2015 - s.13 - “Lice: Evimi roket vurdu bebeğim yanımda öldü” – Ölüm - Kız ve Erkek Çocuk - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Diyarbakır/ Lice - Çocuk Kimliği Sadece İsim Açıklanmış - (s.1'deki haberin aynısı).

155- 31.03.2015 - s.17 - “Çocuklar kafa kesmeye götürdü” - Dış Haber - Cinsiyet Belli Değil - Çevre Belli Değil - Fotoğraf Kullanılmış - Suriye/ Hama Bölgesi - Kimlik Açıklanmamış.

2015 yılı Mart ayı içerisinde Cumhuriyet gazetesinde çocukla ilgili 155 adet haber incelenmiştir. Bu haberlerin % 15.5'lik (24) dilimle ölüm, % 14.8'lik (23) dilimle dış haber, % 12.3'lük (19) dilimle kültür-sanat, % 11.0'lik (17) dilimle adli, % 5.8'lik (9) dilimlerle; çocuklara destek ve eğitim, % 3.9'luk (6) dilimlerle; kaza-yaralanma ve araştırma, % 2.6'lık (4) dilimle yaşam, % 1.9'luk (3) dilimlerle; çevre-doğa, suç, savaş ve bilgilendirme, % 1.3'lük (2) dilimlerle; magazin ve çocuk ihmali olduğu görülmektedir (Tablo 62).

Tablo 62: Çocuk Haberlerinin Konularına Göre Dağılımı

Konular	frekans	%
Ölüm	24	15.5
Dış Haber	23	14.8
Kültür ve Sanat	19	12.3
Adli	17	11.0
Sağlık	11	7.1
Çocuk istismarı	11	7.1
Çocuklara Destek	9	5.8
Eğitim	9	5.8
Kaza ve Yaralanma	6	3.9
Araştırma	6	3.9
Yaşam	4	2.6
Çevre ve Doğa	3	1.9
Suç	3	1.9
Savaş	3	1.9
Bilgilendirme	3	1.9
Magazin	2	1.3
Çocuk ihmali	2	1.3
Toplam	155	100.0

İncelenen çocuk haberlerindeki cinsiyet durumuna bakıldığında; % 19.4'lük (30) oranda erkek, % 12.3'lük (19) oranda kız, % 3.2'lik (5) oranda kız-erkek, % 65.2'lik (101) oranda cinsiyetin belli olmadığı görülmektedir (Tablo 63).

Tablo 63: Çocuk Haberlerinin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	frekans	%
Erkek	30	19.4
Kız	19	12.3
Belli Olmayan	101	65.2
Kız-Erkek	5	3.2
Toplam	155	100.0

İncelenen haberlerdeki fotoğraf unsurunun kullanılma durumuna bakıldığında; % 60.6'lık (94) oranda fotoğraf kullanıldığı, % 39.4'lük (61) oranda fotoğraf kullanılmadığı görülmektedir (Tablo 64).

Tablo 64: Çocuk Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı

Fotoğraf Kullanımı	frekans	%
Kullanılmış	94	60.6
Kullanılmamış	61	39.4
Toplam	155	100.0

Çocuk haberlerindeki kimlik açıklanma durumuna bakıldığında; % 18.1'lik (28) oranda kimliğin açıklandığı, % 71.6'lık (111) oranda kimliğin açıklanmadığı, % 9.0'lık (14) oranda sadece baş harfleriyle yazıldığı, % 1.3'lük (2) oranda ise sadece isim yazılarak açıklandığı görülmektedir (Tablo 65).

Tablo 65: Çocuk Haberlerinde Kimlik Açıklanma Durumu

Kimlik Açıklanma Durumu	frekans	%
Açıklanmış	28	18.1
Açıklanmamış	111	71.6
Sadece Baş Harfleri Yazılmış	14	9.0
Sadece İsmi Yazılmış	2	1.3
Toplam	155	100.0

Çocuk haberlerindeki mekân durumuna bakıldığında; % 26.5'lik (41) dilimle mekânın belli olmadığı, % 12.9'luk (20) dilimle İstanbul, % 5.2'lik (8) dilimle Antalya, % 4.5'lik (7) dilimle Diyarbakır, % 3.9'luk (6) dilimlerle; İzmir ve Ankara, % 3.2'lik (5) dilimlerle; Van ve Adana, % 1.9'luk (3) dilimlerle; Gaziantep, Muğla, ABD, Mersin ve Eskişehir, % 1.3'lük (2) dilimlerle; Şırnak, Sivas, Ağrı, Konya, Ordu, Kayseri, Afganistan ve Ürdün, % 0.6'lık (1) dilimlerle; Adıyaman, Balıkesir, Karaman, Burdur, Kırklareli, Muş, Erzurum, Elazığ, Yozgat, Çanakkale, Niğde, Düzce, Bursa, Bingöl, Batman, Hatay, Sakarya, Manisa, Şili, Danimarka, Milano (İtalya), Ürdün, Norveç, İran, Tanzanya ve Filistin yer aldığı görülmektedir (Tablo 66).

Tablo 66: Çocuk Haberlerinde Mekân Durumu

Mekân	frekans	%
Belli Değil	41	26.5
İstanbul	20	12.9
Antalya	8	5.2
Diyarbakır	7	4.5
İzmir	6	3.9
Ankara	6	3.9
Van	5	3.2
Adana	5	3.2
Gaziantep	3	1.9
Muğla	3	1.9
ABD	3	1.9
Mersin	3	1.9
Eskişehir	3	1.9
Şırnak	2	1.3
Sivas	2	1.3
Ağrı	2	1.3
Konya	2	1.3
Ordu	2	1.3
Kayseri	2	1.3
Afganistan	2	1.3
Ürdün	2	1.3
Adıyaman	1	0.6
Balıkesir	1	0.6

Karaman	1	0.6
Burdur	1	0.6
Kırklareli	1	0.6
Muş	1	0.6
Erzurum	1	0.6
Elazığ	1	0.6
Yozgat	1	0.6
Çanakkale	1	0.6
Niğde	1	0.6
Düzce	1	0.6
Bursa	1	0.6
Bingöl	1	0.6
Batman	1	0.6
Hatay	1	0.6
Sakarya	1	0.6
Manisa	1	0.6
Şili	1	0.6
Danimarka	1	0.6
Milano (İtalya)	1	0.6
Ürdün	1	0.6
Norveç	1	0.6
İran	1	0.6
Tanzanya	1	0.6
Filistin	1	0.6
Toplam	155	100.0

Çocuk haberlerindeki çevre durumuna bakıldığında; % 39.4'lük (61) dilimle çevrenin belli olmadığı, % 12.3'lük (19) dilimle ev, % 9.7'lik (15) dilimle okul, % 7.7'lik (12) dilimle sokak, % 4.5'lik (7) dilimle cezaevi, % 3.2'lik (5) dilimle hastane, % 2.6'lık (4) dilimlerle; kültür merkezi ve deniz, % 1.9'luk (3) dilimlerle; mülteci kampı ve park, %1.3'lük (2) dilimlerle; rehabilitasyon merkezi, sulama kanalı, mezarlık ve kreş, % 0.6'lık (1) dilimlerle; podyum, Cumhurbaşkanlığı Sarayı, sınır kapısı, mahkeme salonu, havalimanı, çöp kutusu, köprü, yurt, bataklık, cami, araba, tiyatro, müze ve tren istasyonu olduğu görülmektedir (Tablo 67).

Tablo 67: Çocuk Haberlerinde Çevre Durumu

Çevre Durumu	frekans	%
Belli Değil	61	39.4
Ev	19	12.3
Okul	15	9.7
Sokak	12	7.7
Cezaevi	7	4.5
Hastane	5	3.2
Kültür Merkezi	4	2.6
Deniz	4	2.6
Mülteci Kampı	3	1.9
Park	3	1.9
Rehabilitasyon Merkezi	2	1.3
Sulama Kanalı	2	1.3
Mezarlık	2	1.3

Kreş	2	1.3
Podyum	1	0.6
Cumhurbaşkanlığı Sarayı	1	0.6
Sınır Kapısı	1	0.6
Mahkeme Salonu	1	0.6
Havalimanı	1	0.6
Çöp Kutusu	1	0.6
Köprü	1	0.6
Yurt	1	0.6
Bataklık	1	0.6
Cami	1	0.6
Araba	1	0.6
Tiyatro	1	0.6
Müze	1	0.6
Tren İstasyonu	1	0.6
Toplam	155	100.0

Çocuk haberlerinin yer aldığı sayfa durumuna bakıldığında, haberlerin; % 12.3'lük (19) dilimle 1. sayfada, % 9.0'lık (14) dilimlerle; 10. ve 15. sayfalarda, % 7.7'lik (12) dilimle 3. sayfada, % 7.1'lik (11) dilimlerle; 11. ve 14. sayfalarda, % 5.2'lik (8) dilimlerle; 7., 13. ve 16. sayfalarda, % 4.5'lik (7) dilimle 24. sayfa, % 3.9'luk (6) dilimlerle; 6. ve 2. sayfalarda, % 3.2'lik (5) dilimlerle; 4., 8. ve 17. sayfalarda, % 2.6'lık (4) dilimle 19. sayfada, % 1.3'lük (2) dilimlerle;

5., 12., 20. ve 21. sayfalarda, % 0.6'lık (1) dilimlerle; 9., 22., 23. ve 28. sayfalarda yer aldığı görülmektedir (Tablo 68).

Tablo 68: Çocuk Haberlerinin Yer Aldığı Sayfa Durumu

Sayfası	frekans	%
1. sayfa	19	12.3
10. sayfa	14	9.0
15. sayfa	14	9.0
3. sayfa	12	7.7
11. sayfa	11	7.1
14. sayfa	11	7.1
7. sayfa	8	5.2
13. sayfa	8	5.2
16. sayfa	8	5.2
24. sayfa	7	4.5
6. sayfa	6	3.9
2. sayfa	6	3.9
4. sayfa	5	3.2
8. sayfa	5	3.2
17. sayfa	5	3.2
19. sayfa	4	2.6
5. sayfa	2	1.3
12. sayfa	2	1.3
20. sayfa	2	1.3
21. sayfa	2	1.3
9. sayfa	1	0.6

22. sayfa	1	0.6
23. sayfa	1	0.6
28. sayfa	1	0.6
Toplam	155	100.0

4.5. Araştırmaya İlişkin Veriler ve Genel Değerlendirme

Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinin ilgili nüshaları taranarak elde edilen sonuçları karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Bu bağlamda; Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinin 1985, 1995, 2005 ve 2015 yıllarının, 1-31 Mart tarihleri arasındaki yayınları taranıp, çocuk olgusu içerik analizi yöntemiyle incelenmiş ve tablolara dökülmüştür. Bu tabloların verileri ışığında iki gazetenin sonuçları karşılaştırılmıştır.

4.5.1. Çocuk Haberlerinin Konularına Göre Dağılımı

Gazetelerdeki çocuk haberleri; dış haber, ölüm, yaşam, sağlık, araştırma, eğitim, adli, magazin, çevre-doğa, suç, kültür-sanat, bayramlaşma, çocuklara destek, bilim-teknoloji, spor, sokak çocukları, kaza-yaralanma, madde bağımlılığı, bilgilendirme, çocuk istismarı, savaş, çocuk ihmali, eğlence ve zehirlenme konularına göre ayrılmıştır. Her iki gazetede de yer alan ortak konular; dış haber, ölüm, yaşam, sağlık, araştırma, eğitim, adli, magazin, çevre-doğa, suç, kültür-sanat, bayramlaşma, çocuklara destek, spor, sokak çocukları, kaza-yaralanma, bilgilendirme ve çocuk istismarı konularıdır.

Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinin ilgili yılları baz alınarak incelenen çocuk haberlerinin konu dağılımına bakıldığında; ölüm ve dış haberlerin çok olduğu görülmektedir (Tablo 69). Bunun yanı sıra,

spor ve çevre-doğa konularında çok az haber olduğu göze çarpmaktadır. Her iki gazetede yer alan çocuk haberlerinin konu dağılımını yıllara göre incelediğimizde; sadece dış haberlerin her dönem için yer aldığı sonucuna varılmıştır. Dış haberler dışında diğer bütün konular, her iki gazete için de farklı dönemlerde yer almamıştır. 1985 yılı içerisinde, Milliyet gazetesinde; kültür-sanat, bayramlaşma, çocuklara destek, spor, sokak çocukları, kaza-yaralanma, bilgilendirme ve çocuk istismarı haberlerine yer verilmezken, Cumhuriyet gazetesinde ise; araştırma, eğitim, suç, bayramlaşma, çocuklara destek, spor, sokak çocukları, kaza-yaralanma, bilgilendirme ve çocuk istismarı haberleri sunulmamıştır. 1995 yılı içerisinde, Milliyet gazetesinde; yaşam, sağlık, adli, çevre-doğa, suç, çocuklara destek, sokak çocukları, bilgilendirme ve çocuk istismarı haberleri bulunmazken, Cumhuriyet gazetesinde ise; çevre-doğa, suç ile çocuk istismarı haberleri yer almamıştır. 2005 yılı içerisinde, Milliyet gazetesinde; magazin, çevre-doğa ve bayramlaşma haberleri bulunmazken, Cumhuriyet gazetesinde ise; ölüm, sağlık, bayramlaşma ve spor haberleri yer almamıştır. 2015 yılı içerisinde; Milliyet gazetesinde; sağlık, magazin, bayramlaşma, spor, sokak çocukları, bilgilendirme ve çocuk istismarı haberlerine yer verilmezken, Cumhuriyet gazetesinde; sağlık, bayramlaşma, spor ve sokak çocukları haberleri sunulmamıştır. Bunun yanı sıra bazı konuların gazetelerin her döneminde sunulduğu görülmüştür. Milliyet gazetesinde; dış haber, araştırma, eğitim konuları, Cumhuriyet gazetesinde ise; dış haber, yaşam, adli, magazin, kültür-sanat haberleri her dönem için yer verilen haberlerdir. Ayrıca diğer konular olarak

gösterilen haberler içerisinde bulunan bilim-teknoloji ve madde bağımlılığı konuları sadece Milliyet gazetesinde yer alırken, savaş, eğlence ve zehirlenme konuları da sadece Cumhuriyet gazetesinde sunulmuştur.

Tablo 69: Çocuk Haberlerinin Konularına Göre Dağılımı

YILLAR	1985				1995				2005				2015			
	Milliyet		Cumh.		Milliyet		Cumh.		Milliyet		Cumh.		Milliyet		Cumh.	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Dış Haber	1	26.	5	16.	7	21.	2	33.	1	21.	28	21.	6	20.	23	14.
	2	7		7		2	8	7	3	3		6		7		8
Ölüm	1	26.	5	16.	7	21.	7	8.4	1	16.	0	0.0	4	13.	24	15.
	2	7		7		2			0	4			8		5	
Yaşam	5	11.	5	16.	0	0.0	3	3.6	1	1.6	2	1.5	1	3.4	4	2.6
		1		7												
Sağlık	5	11.	1	3.3	0	0.0	1	1.2	1	1.6	0	0.0	0	0.0	0	0.0
		1														
Araştırma	3	6.7	0	0.0	2	6.1	3	3.6	2	3.3	17	13.	3	.0.3	6	3.9
										0						
Eğitim	2	4.4	0	0.0	3	9.1	4	4.8	7	11.	13	9.9	2	6.9	9	5.8
									5							
Adli	2	4.4	4	1.3	0	0.0	5	6.0	7	11.	16	12.	5	17.	17	11.
				3						5		2		2		0
Magazin	2	4.4	1	1.3	4	12.	2	2.4	0	0.0	1	0.8	0	0.0	2	1.3
				3		1										
Çevre-Doğa	1	2.2	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	0.8	0	0.0	3	1.9

Suç	1	2.2	0	0.0	0	0.0	0	0.0	4	6.6	8	6.1	1	3.4	3	1.9
Kültür-Sanat	0	0.0	2	6.7	3	9.1	1	14.2	3	4.9	11	8.4	5	17.2	19	12.3
Bayramlaşma	0	0.0	0	0.0	2	6.1	5	6.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Çocuklara Destek	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2	2.4	2	3.3	4	3.1	2	6.9	9	5.8
Spor	0	0.0	0	0.0	1	3.0	1	1.2	1	1.6	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Sokak Çocukları	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2	2.4	3	4.9	7	5.3	0	0.0	0	0.0
Kaza-Yaralanma	0	0.0	0	0.0	1	3.0	1	1.2	3	4.9	2	1.5	0	0.0	6	3.9
Bilgilendirme	0	0.0	3	10.0	0	0.0	1	1.2	1	1.6	6	4.6	0	0.0	3	1.9
Çocuk İstismarı	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	1.6	4	3.1	0	0.0	11	7.1
Diğer Konular	0	0.0	4	13.3	1	3.0	2	2.4	2	3.3	1	0.8	0	0.0	5	3.2
Toplam	4	100	3	100	3	100	8	100	6	100	13	100	2	100	15	100
	5	.0	0	.0	3	.0	3	.0	1	.0	1	.0	9	.0	5	.0

4.5.2. Çocukların Haberlerde Cinsiyete Göre Dağılımı

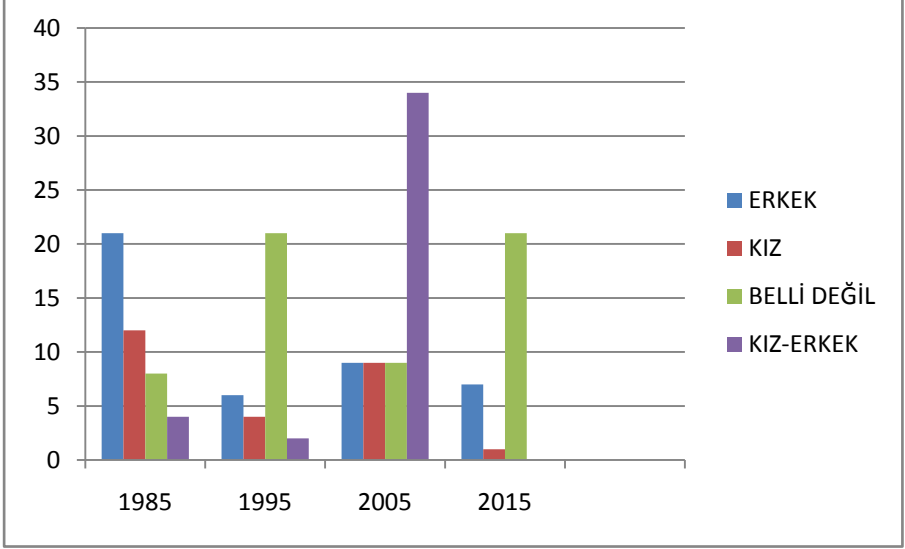
Gazetelerde yer alan çocuk haberlerindeki cinsiyet dağılımı kız, erkek, kız-erkek ve cinsiyeti belli olmayan şeklinde değerlendirilmiştir. İncelenen haberlerdeki cinsiyet dağılımına bakıldığında erkek çocukların daha fazla yer aldığı ve ayrıca azımsanmayacak seviyede haberlerde cinsiyetin belli olmadığı görülmektedir (Tablo 70).

Tablo 70: Çocuk Haberlerinde Cinsiyet Dağılımı

YILLAR	1985				1995				2005				2015			
	Milliyet		Cumh.		Milliyet		Cumh.		Milliyet		Cumh.		Milliyet		Cumh.	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Erkek	21	46.7	8	26.7	6	18.2	3	3.6	9	14.8	6	4.6	7	24.1	30	19.4
Kız	12	26.7	3	10.0	4	12.1	7	8.4	9	14.8	6	4.6	1	3.4	19	12.3
Belli Değil	8	17.8	9	30.0	21	63.6	72	86.7	9	14.8	117	89.3	21	72.4	101	65.2
Kız- Erkek	4	8.9	10	33.3	2	6.1	1	1.2	34	55.7	2	1.5	0	0.0	5	3.2
Toplam	45	100.0	30	100.0	33	100.0	83	100.0	61	100.0	131	100.0	29	100.0	155	100.0

Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin cinsiyet dağılımına bakıldığında; erkek çocuk haberlerinin kız çocuk haberlerine oranla daha fazla yer aldığı, 2015 yılında kız-erkek çocuk haberi olmadığı, 2005 yılında verilen haberlerde kız, erkek ile kız-erkek çocuk haberlerine eşit yer verildiği görülmektedir (Şekil 1).

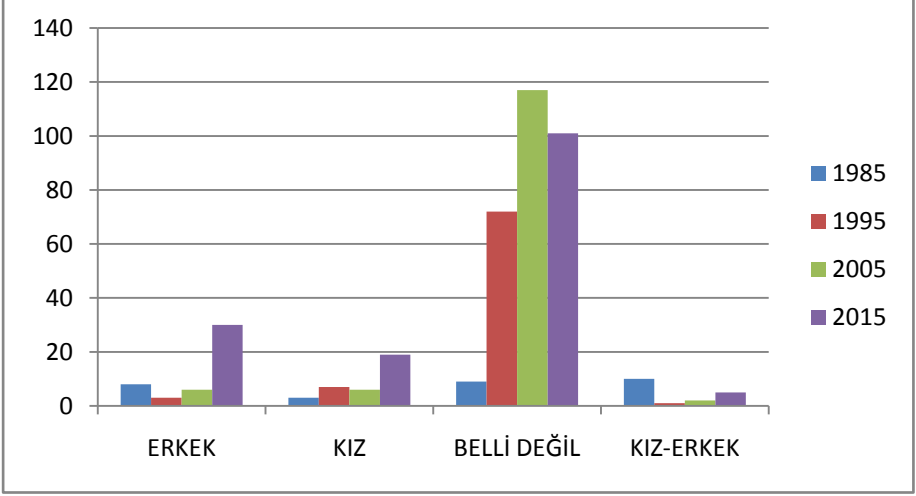
Şekil 1: Milliyet Gazetesinde Cinsiyet Dağılımı

Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin cinsiyet dağılımına bakıldığında; 1995 yılı hariç diğer yıllarda erkek çocuk haberlerinin kız çocuk haberlerine oranla daha fazla yer aldığı görülmektedir (Şekil 2).

Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinde yer alan çocuk haberlerinin cinsiyet durumu karşılaştırıldığında; 2015 yılı haricinde yer alan haberlerde Milliyet gazetesinin erkek çocuk haberlerine Cumhuriyet gazetesinden daha fazla yer verdiği, kız-erkek çocuk haberinin sadece 2015 yılında Milliyet gazetesinde bulunmadığı, diğer yıllar her iki gazetede de olduğu göze çarpmaktadır.

Şekil 2: Cumhuriyet Gazetesinde Cinsiyet Dağılımı

4.5.3. Çocuk Haberlerinde Kullanılan Fiziksel Çevre Durumu

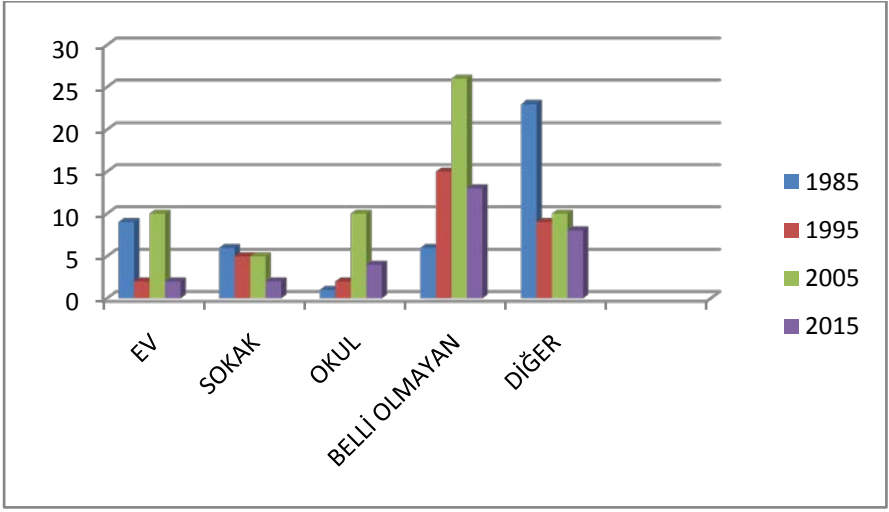
Gazetelerde yer alan çocuk haberlerinin geçtiği fiziksel çevre değerlendirilmeye alınmıştır. Çok fazla fiziksel çevrede haberlerin geçtiği, her iki gazete için ortak fiziksel çevre olarak; okul, ev ve sokak olduğu incelenmiştir.

Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin fiziksel çevre durumuna bakıldığında; 2005 yılında diğer yıllara nispeten ev ve okul olarak geçen fiziksel çevreye daha fazla yer verildiği görülmektedir (Şekil 3).

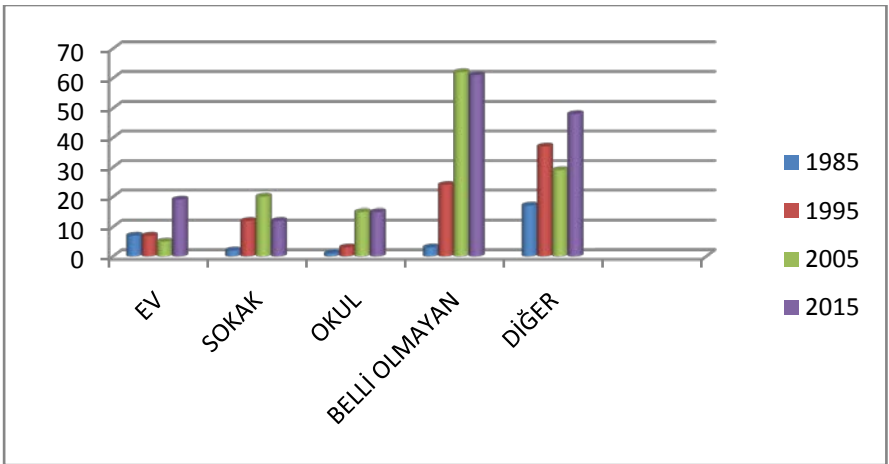
Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin fiziksel çevre durumuna bakıldığında; 2005 yılında diğer yıllara nispeten sokak ve okul olarak geçen fiziksel çevreye daha çok yer verildiği göze çarpmaktadır (Şekil 4).

Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinde yer alan çocuk haberlerinin fiziksel çevre durumu kıyaslandığında; her iki gazetede de fiziksel çevrenin yer almadığı çok fazla haberin olduğu görülmektedir.

Şekil 3: Milliyet Gazetesinde Fiziksel Çevre Durumu

Şekil 4: Cumhuriyet Gazetesinde Fiziksel Çevre Durumu

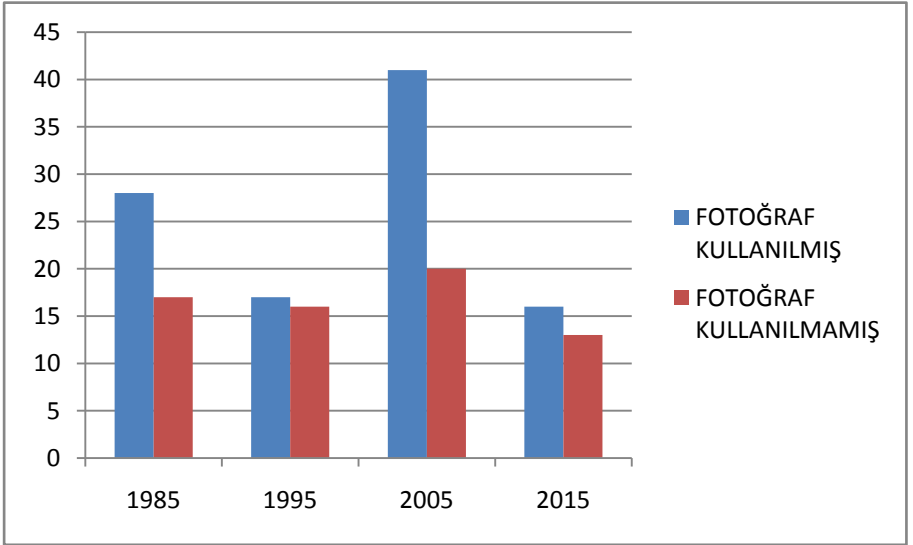

4.5.4. Çocuk Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı Durumu

Gazetelerde yer alan çocuk haberlerinin içeriğinde fotoğraf unsurunun kullanılıp kullanılmadığı incelenmiştir.

Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinde fotoğraf unsurunun kullanılma durumuna bakıldığında; çok bariz bir şekilde fotoğraf unsurunun daha fazla kullanıldığı görülmektedir (Şekil 5).

Şekil 5: Milliyet Gazetesinde Fotoğraf Kullanımı

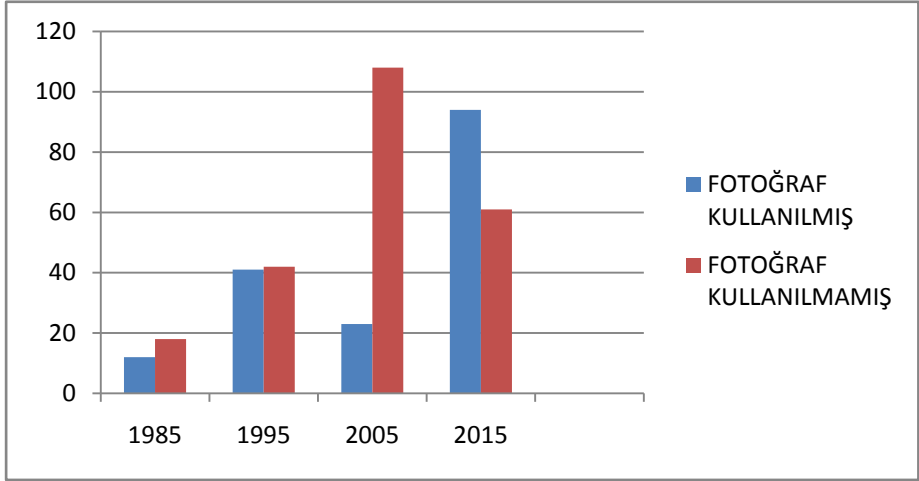

Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinde fotoğraf unsurunun kullanılma durumuna bakıldığında; 2015 yılı haricinde diğer yıllarda yer alan çocuk haberlerinde büyük oranda fotoğraf unsurunun kullanılmadığı göze çarpmaktadır (Şekil 6).

Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinde yer alan çocuk haberlerinde fotoğraf unsurunun kullanılma durumu karşılaştırıldığında; Milliyet gazetesinde çoğunlukla fotoğraf

kullanıldığı, Cumhuriyet gazetesinde ise fotoğraf unsurunun çoğunlukla kullanılmadığı görülmektedir.

Şekil 6: Cumhuriyet Gazetesinde Fotoğraf Kullanımı

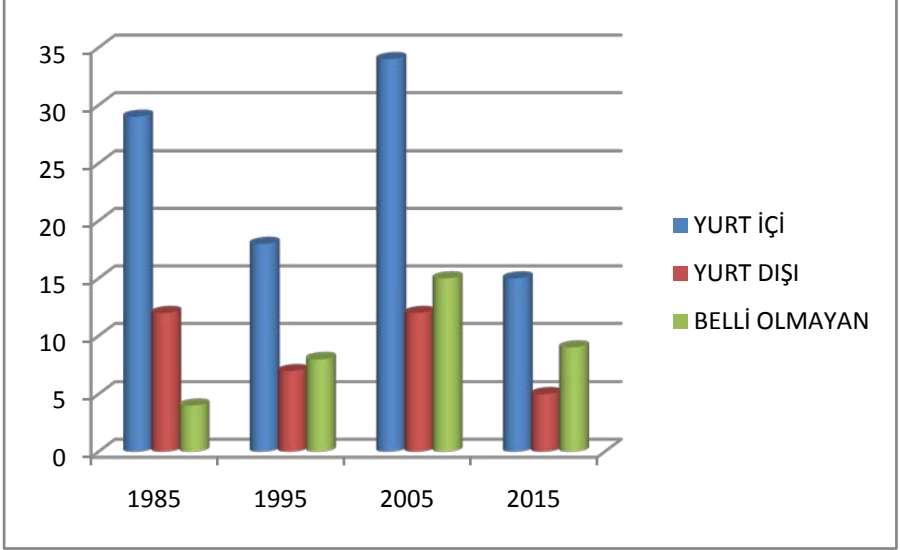

4.5.5. Çocuk Haberlerinin Mekânsal Dağılımı

Gazetelerde yer alan çocuk haberlerinin geçtiği ilçe, il, ülke durumları değerlendirilmiştir. Yurt içi ve yurt dışı olarak birçok farklı mekânlarda çocuk haberleri geçmiştir.

Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin mekânsal dağılımına bakıldığında; yurt içi haberlerinin bariz bir şekilde daha fazla yer aldığı görülmektedir (Şekil 7).

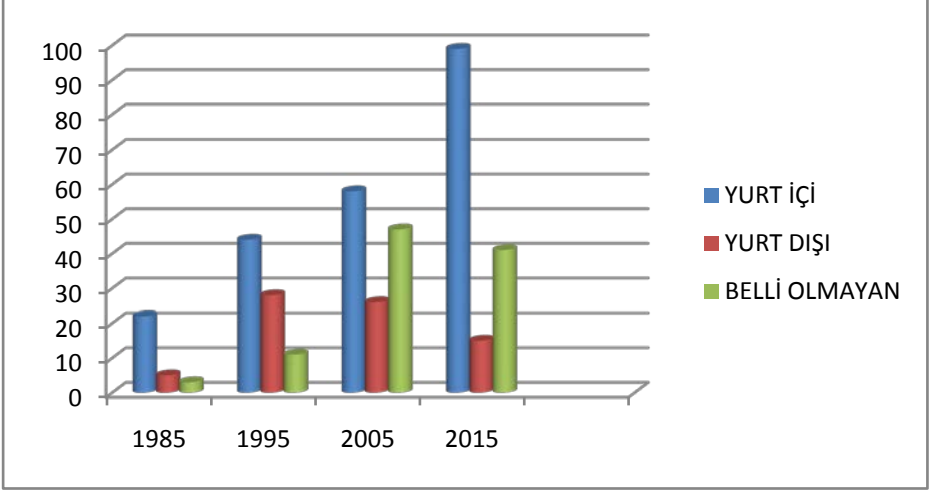
Şekil 7: Milliyet Gazetesinde Haberlerin Mekânsal Dağılımı

Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin mekânsal dağılımına bakıldığında; Milliyet gazetesinde olduğu gibi yurt içi haberlerinin daha fazla yer aldığı göze çarpmaktadır (Şekil 8).

Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinde yer alan çocuk haberlerinin mekânsal dağılımı karşılaştırıldığında; her iki gazetede de yurt içi haberlerinin daha fazla yer aldığı görülmektedir. Ayrıca Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerindeki yurt içi mekânlarına bakıldığında; incelenen her yıl için İstanbul en fazla haberin yer aldığı yer olarak değerlendirilmiştir.

Şekil 8: Cumhuriyet Gazetesinde Haberlerin Mekânsal Dağılımı

4.5.6. Çocuk Haberlerinde Çocuk Kimliğinin Açıklanma Durumu

Gazetelerde yer alan çocuk haberlerinde çocuğun kimliğinin açıklanma durumu; açıklanmış, açıklanmamış, sadece baş harfleriyle verilmiş ve sadece isim açıklanmış şeklinde ayrılarak değerlendirilmiştir.

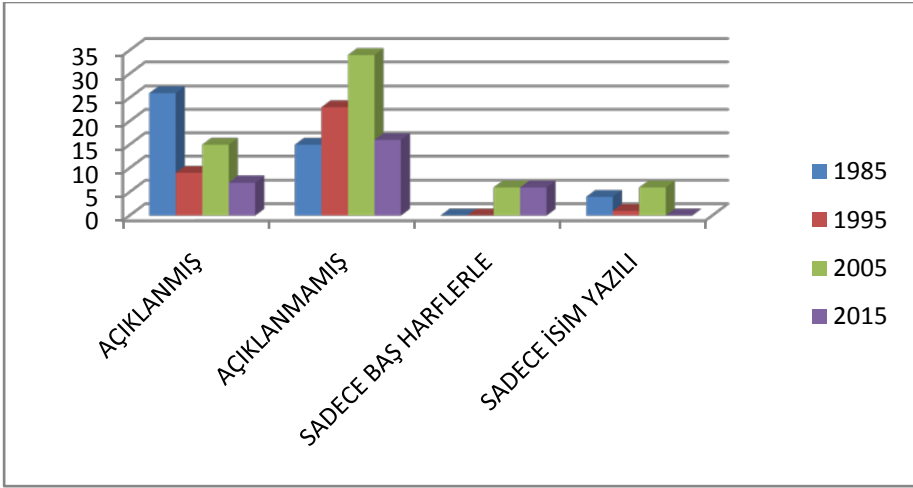
Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinde çocuğun kimliğinin açıklanma durumuna bakıldığında; büyük oranda açıklanmadığı görülmektedir (Şekil 9). 1985 yılı hariç diğer yıllarda çocuğun kimliği büyük oranda açıklanmamıştır.

Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinde çocuğun kimliğinin açıklanma durumuna bakıldığında; incelenen her yılda büyük oranda çocuğun kimliğinin açıklanmadığı göze çarpmaktadır (Şekil 10).

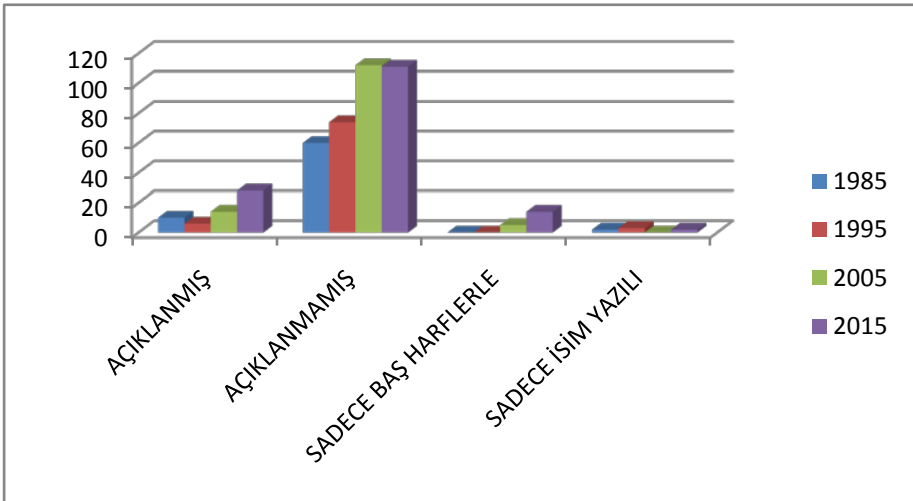
Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinde yer alan çocuk haberlerinde çocuğun kimliğinin açıklanma durumu

karşılaştırıldığında; her iki gazetenin de büyük oranda kimliği açıklamadığı, bazı durumlarda sadece baş harfleriyle ya da sadece ismini vererek kimliği açıklamaya çalıştığı görülmektedir.

Şekil 9: Milliyet Gazetesinde Çocuk Kimliği Açıklanma Durumu

Şekil 10: Cumhuriyet Gazetesinde Çocuk Kimliği Açıklanma Durumu

SONUÇ

Çocuk, her toplumda ve tarihin her akışında farklılık gösteren bir olgudur. Yazılı basında çok farklı şekillerde yer alan çocuk olgusunun 1980’li yıllardan günümüze Türkiye’de nasıl yansıtıldığı, haber içeriğinde fotoğraf unsurunun kullanılıp kullanılmadığı, yurt içi ve yurt dışı haberleri olarak ne kadar yer aldığı, hangi mekânlarda tasvir edildiği, hangi konuların ele alındığı bu araştırmayla ortaya konmaya çalışılmıştır.

Çalışma, dört bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde çocuk ve çocukluk kavramları üzerinde durulmuş, bu kavramlardan ne anlaşılması gerektiği, tarihsel, pedagojik ve sosyolojik açıdan ele alınmıştır. Ayrıca modern hayatın çocuğa bakış açısı ile çocuk unsuruna yer veren habercilik irdelenmiştir.Çocuk odaklı habercilik konusunda dikkat edilmesi gereken hususlar üzerinde durulmuştur.

Araştırmanın ikinci bölümünde, çocuklar ile ilgili düzenlenmiş olan Türkiye’deki ve dünyadaki yasal düzenlemeler ele alınmıştır. Çocuk haklarının gelişimi üzerinde kısa bilgi verilmiştir.

Üçüncü bölümde ise, Türk yazılı basınının 1980’li yıllardan günümüze olan yapısı, 1980-1990-2000 ve 2010 yılları kapsamında, onar yıllık periyotlar halinde, tiraj tabloları da eklenerek anlatılmıştır.

Dördüncü ve son bölüm araştırmanın analiz kısmını oluşturduğu için, incelenen gazete örnekleri ve metinlerine yer verilmiş, fotoğrafların kullanımına ilişkin çözümleme yapılmıştır. Elde edilen bulgular kapsamında, genel bir değerlendirme yapılarak, sonuca gidilmiştir.

Çalışmada; Türk yazılı basınında yer alan gazetelerden kitle gazetesi olan Milliyet ile fikir gazetesi olan Cumhuriyet gazetelerindeki çocuk haberleri incelenmiştir. Bu inceleme yapılırken, 1985, 1995, 2005 ve 2015 yıllarının 01-31 Mart tarihleri arası esas alınmıştır. Bu tarihlerde yayınlanan Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerindeki çocuk olgusu içerik analizi yöntemiyle incelenerek, yorumlanmıştır.

Çalışmada 567 çocuk haberi üzerinde analiz yapılmıştır. Bu haberlerin; % 29.6'lık (168) kesiminin Milliyet gazetesinde, % 70.4'lük (399) kesiminin ise Cumhuriyet gazetesinde yer aldığı görülmüştür.

Her iki gazetede de yer alan ortak konular; dış haber, ölüm, yaşam, sağlık, araştırma, eğitim, adli, magazin, çevre-doğa, suç, kültür-sanat, bayramlaşma, çocuklara destek, spor, sokak çocukları, kaza-yaralanma, bilgilendirme ve çocuk istismarı konularıdır.

1985 yılı Mart ayı içerisinde Milliyet gazetesinde çocukla ilgili 45 adet haber incelenmiştir. Bu haberlerin 2'si adli, 5'i sağlık, 2'si eğitim, 12'i ölüm, 2'si magazin, 3'ü araştırma, 1'i çevre-doğa, 1'i suç, 12'i dış haber, 5'i yaşam konulu çocuk haberleridir. 45 haberin % 26.7'sini (12) dış haber, % 26.7'sini (12) ölüm, % 11.1'ini (5) yaşam, % 11.1'ini (5) sağlık, % 6.7'sini (3) araştırma, % 4.4'ünü (2) eğitim, % 4.4'ünü (2) adli, % 4.4'ünü (2) magazin, % 2.2'sini (1) çevre-doğa ve % 2.2'sini (1) suç haberleri oluşturmaktadır. En fazla dış haber (12) ile ölüm haberlerinin (12) yer aldığı görülmektedir. En az haber konusu olarak çevre-doğa haberleri (1) ile suç (1) haberlerinin olduğu göze çarpmaktadır.

1985 yılı Mart ayı içerisinde Cumhuriyet gazetesinde çocukla ilgili 30 adet haber incelenmiştir. Bu haberlerin 5'i yaşam, 4'ü adli, 5'i ölüm, 2'si kültür ve sanat, 5'i dış haber, 1'i sağlık, 2'si savaş, 1'i magazin, 3'ü bilgilendirme, 2'si çocuk ihmali konulu çocuk haberleridir. İncelenen 30 haberin % 16,7'sini (5) ölüm, % 16,7'sini (5) yaşam, % 16,7'sini (5) dış haber, % 13,3'ünü (3) bilgilendirme, % 6,7'sini (2) savaş, % 6,7'sini (2) çocuk ihmali, % 6,7'sini (2) kültür ve sanat, % 3,3'ünü (1) magazin, % 3,3'ünü (1) sağlık haberleri oluşturmaktadır. En fazla dış haber, yaşam ve ölüm (5) haberlerinin yer aldığı görülmektedir. En az haber konusu olarak sağlık (1) ile magazin (1) haberlerinin olduğu göze çarpmaktadır.

1995 yılı Mart ayı içerisinde Milliyet gazetesinde çocukla ilgili 33 adet haber incelenmiştir. Bu haberlerin % 21,2'lik (7) büyük bir kesiminde dış haber ile ölüm haberleri yer almaktadır. Bunun yanı sıra çocuk haberlerinin; % 12,1'lik (4) dilimini magazin, % 9,1'lik (3) dilimlerle; eğitim, kültür-sanat, % 6,1'lik (2) dilimlerle; bayramlaşma, araştırma, çocuklara destek, % 3,0'lık (1) dilimlerle ise bilim-teknoloji, spor, kaza-yaralanma haberlerinin oluşturduğu görülmektedir.

1995 yılı Mart ayı içerisinde Cumhuriyet gazetesinde çocukla ilgili 83 adet haber incelenmiştir. Bu haberlerin % 33,7'lik (28) büyük bir kesiminde dış haberler yer almaktadır. Ayrıca % 14,5'lik (12) dilimde kültür-sanat, % 8,4'lük (7) ölüm, % 6,0'lık (5) dilimlerle; adli ve bayramlaşma, % 4,8'lik (4) dilimlerle; çocuk istismarı ve eğitim, % 3,6'lık (3) dilimlerle; araştırma ve yaşam, % 2,4'lük (2) dilimlerle; sokak çocukları, magazin ve çocuklara destek, % 1,2'lik (1)

dilimlerle; zehirlenme, sağlık, kaza-yaralanma, spor, eğence ve bilgilendirme haberlerinin olduğu gorlmektedir.

2005 yılı Mart ayı içerisinde Milliyet gazetesinde çocukla ilgili 61 adet haber incelenmiştir. Bu haberlerin % 21.3'lk (13) kesimini dış haberler oluşturmaktadır. Ayrıca % 16.4'lk (10) dilimle lm, % 11.5'lik (7) dilimlerle; adli ve eğitim, % 6.6'lık (4) dilimle suç, % 4.9'luk (3) dilimlerle; sokak çocukları, kaza-yaralanma ve kültür-sanat, % 3.3'lk (2) dilimlerle; madde bağımlılığı, çocuklara destek ve araştırma, % 1.6'lık (1) dilimlerle; yaşam, spor, bilgilendirme, ocuk istismarı ve sağlık haberlerinin olduğu gorlmektedir.

2005 yılı Mart ayı içerisinde Cumhuriyet gazetesinde çocukla ilgili 131 adet haber incelenmiştir. Bu haberlerin % 21.4'lk (28) kesimini dış haberler oluşturmaktadır. Ayrıca % 13.0'lık (17) dilimle araştırma, % 12.2'lık (16) dilimle adli, % 9.9'luk (13) dilimle eğitim, % 8.4'lk (11) dilimle kültür-sanat, % 6.1'lik (8) dilimle suç, % 5.3'lk (7) dilimle sokak çocukları, % 4.6'lık (6) dilimlerle; bilgilendirme ve sağlık, % 3.1'lik (4) dilimlerle; çocuklara destek, ocuk istismarı ve lm, %1.5'lik (2) dilimlerle; kaza-yaralanma ve yaşam, % 0.8'lik (1) dilimlerle; evre-doğa, ocuk ihmali ve magazin haberleri yer aldığı gorlmektedir.

2015 yılı Mart ayı içerisinde Milliyet gazetesinde çocukla ilgili 29 adet haber incelenmiştir. Bu haberlerin % 20.7'lik (6) kesimini dış haberler oluşturmaktadır. Ayrıca % 17.2'lik (5) dilimlerle; adli ve kültür-sanat, % 13.8'lik (4) dilimle lm, % 6.9'luk (2) dilimlerle; çocuklara destek ve eğitim, % 3.4'lk (1) dilimlerle; yaşam ve suç haberleri yer aldığı gorlmektedir.

2015 yılı Mart ayı içerisinde Cumhuriyet gazetesinde çocukla ilgili 155 adet haber incelenmiştir. Bu haberlerin % 15.5'lik (24) dilimle ölüm, % 14.8'lik (23) dilimle dış haber, % 12.3'lük (19) dilimle kültür-sanat, % 11.0'lık (17) dilimle adli, % 5.8'lik (9) dilimlerle; çocuklara destek ve eğitim, % 3.9'luk (6) dilimlerle; kaza-yaralanma ve araştırma, % 2.6'lık (4) dilimle yaşam, % 1.9'luk (3) dilimlerle; çevre-doğa, suç, savaş ve bilgilendirme, % 1.3'lük (2) dilimlerle; magazin ve çocuk ihmali olduğu görülmektedir.

Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinin ilgili yılları baz alınarak incelenen çocuk haberlerinin konu dağılımına bakıldığında; ölüm ve dış haberlerin çok olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra, spor ve çevre-doğa konularında çok az haber olduğu göze çarpmaktadır. Her iki gazetede yer alan çocuk haberlerinin konu dağılımını yıllara göre incelediğimizde; sadece dış haberlerin her dönem için yer aldığı sonucuna varılmıştır. Dış haberler dışında yer alan diğer konular, her iki gazete için de, bütün dönemlerde yer almamıştır. 1985 yılı içerisinde, Milliyet gazetesinde; kültür-sanat, bayramlaşma, çocuklara destek, spor, sokak çocukları, kaza-yaralanma, bilgilendirme ve çocuk istismarı haberlerine yer verilmezken, Cumhuriyet gazetesinde ise; araştırma, eğitim, suç, bayramlaşma, çocuklara destek, spor, sokak çocukları, kaza-yaralanma, bilgilendirme ve çocuk istismarı haberleri sunulmamıştır. 1995 yılı içerisinde, Milliyet gazetesinde; yaşam, sağlık, adli, çevre-doğa, suç, çocuklara destek, sokak çocukları, bilgilendirme ve çocuk istismarı haberleri bulunmazken, Cumhuriyet gazetesinde ise; çevre-doğa, suç ile çocuk istismarı haberleri yer almamıştır. 2005 yılı içerisinde, Milliyet gazetesinde; magazin, çevre-

doğa ve bayramlaşma haberleri bulunmazken, Cumhuriyet gazetesinde ise; ölüm, sağlık, bayramlaşma ve spor haberleri yer almamıştır. 2015 yılı içerisinde; Milliyet gazetesinde; sağlık, magazin, bayramlaşma, spor, sokak çocukları, bilgilendirme ve çocuk istismarı haberlerine yer verilmezken, Cumhuriyet gazetesinde; sağlık, bayramlaşma, spor ve sokak çocukları haberleri sunulmamıştır. Bunun yanı sıra bazı konuların gazetelerin her döneminde sunulduğu görülmüştür. Milliyet gazetesinde; dış haber, araştırma, eğitim konuları, Cumhuriyet gazetesinde ise; dış haber, yaşam, adli, magazin, kültür-sanat haberleri her dönem için yer verilen haberlerdir. Ayrıca diğer konular olarak gösterilen haberler içerisinde bulunan bilim-teknoloji ve madde bağımlılığı konuları sadece Milliyet gazetesinde yer alırken, savaş, eğlence ve zehirlenme konuları da sadece Cumhuriyet gazetesinde sunulmuştur.

1985 yılı Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin % 46.7'sini (21) erkek, % 26.7'sini (12)kız, % 17.8'ini (8)cinsiyeti belirtilmemiş ve % 8.9'unu (4) kız-erkek oluşturmaktadır. Haberde erkek çocukları kız çocuklara oranla daha fazla yer aldığı görülmektedir.

1985 yılı Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin % 26.7'sini (8) erkek, % 10'unu (3)kız, % 30.0'unu (9)cinsiyeti belirtilmemiş ve % 33.3'ünü (10) kız-erkek oluşturmaktadır. Haberde erkek çocukları kız çocuklara oranla daha fazla yer aldığı görülmektedir.

1995 yılı Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin büyük çoğunluğunda; % 63.6'lık (21) kesiminde cinsiyetin belli olmadığı, % 18.2'lik (6) kesiminde erkek, % 12.1'lik (4) kesiminde kız, % 6.1'lik (2) kesiminde ise kız-erkek çocuk olduğu görülmektedir.

1995 yılı Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin cinsiyet durumu incelendiğinde; % 86.7'lik (72) oranda cinsiyetin belli olmadığı, % 8.4'lük (7) oranda kız, % 3.6'lık (3) oranda erkek ve % 1.2 (1) oranda kız-erkek çocuk olduğu görülmektedir. Kız çocuklarının erkek çocuklara oranla haberde daha çok yer aldığı da göze çarpmaktadır.

2005 yılı Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerindeki cinsiyet durumuna bakıldığında; % 14.8'lik (9) dilimlerle; kız, erkek ve cinsiyeti belli olmayan, % 55.7'lik (34) dilimle kız-erkek çocuk olarak dağıldığı görülmektedir. Kız ve erkek çocuk haberlerinin eşit dağılımı göze çarpmaktadır.

2005 yılı Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin cinsiyet durumu incelendiğinde; % 89.3'lük (117) dilimle cinsiyetinin belli olmadığı, % 4.6'lık (6) dilimlerle; kız ve erkek çocuk, % 1.5'lik (2) dilimle kız-erkek çocuk olduğu görülmektedir.

2015 yılı Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinde cinsiyet durumuna bakıldığında; % 24.1'lik (7) oranda erkek, % 3.4'lük (1) oranda kız, % 72.4'lük (21) oranda cinsiyetin belli olmadığı görülmektedir. Erkek çocuk haberinin kız çocuk haberine oranla çok yer aldığı, ayrıca kız-erkek çocuk oranının olmadığı da göze çarpmaktadır.

2015 yılı Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerindeki cinsiyet durumuna bakıldığında; % 19.4'lük (30) oranda erkek, % 12.3'lük (19) oranda kız, % 3.2'lik (5) oranda kız-erkek, % 65.2'lik (101) oranda cinsiyetin belli olmadığı görülmektedir.

Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinde yer alan çocuk haberlerinin cinsiyet durumu karşılaştırıldığında; 2015 yılı haricinde diğer yıllarda yer alan haberlerde Milliyet gazetesinin erkek çocuk haberlerine Cumhuriyet gazetesinden daha fazla yer verdiği, kız-erkek çocuk haberinin sadece 2015 yılında Milliyet gazetesinde bulunmadığı, diğer yıllar her iki gazetede de olduğu göze çarpmaktadır.

1985 yılı Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin yer aldığı çevre durumu incelendiğinde; % 20'lik (9) oranla ev en başta gelmektedir. Ardından % 15.6'sını (7) hastane, % 13.3'ünü (6) sokak, % 6.7'sini (3) mahkeme salonu, % 4.4'ünü (2) imarethane, % 4.4'ünü (2) çadır oluşturmaktadır. %13.3'lük (6) çocuk haberlerinde çevre belli değildir. Okul, imalathane, kör kuyu, kral divanı, gemi, inşaat çukuru, otobüs, havalimanı, baraj gölü, banyo adlı geriye kalan mekânlar ise her biri % 2.2'lik (1) kesim içerisinde yer almaktadır.

1985 yılı Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin yer aldığı çevre durumu incelendiğinde; % 23.3'lük (7) oranla ev en başta gelmektedir. % 10.0'lık (3) dilimlerle; pastane, inşaat çukuru, % 6.7'lik (2) dilimlerle; havalimanı, sokak, % 3.3'lük (1) dilimlerle; mahkeme salonu, göl, hayvanat bahçesi, futbol sahası, basketbol sahası, kongre salonu, konferans salonu, fabrika, okul, iskele yer

almaktadır. Ayrıca %10.0'lık (3) dilimde çevre durumunun belli olmadığı görülmektedir.

1995 yılı Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin yer aldığı çevre durumu incelendiğinde; % 45.5'lik (15) dilimde çevrenin belli olmadığı, % 15.2'lik (5) dilimde sokak, % 6.1'lik (2) dilimlerle; kamp yeri, ev, okul, % 3.0'lık (1) dilimlerle; tıp merkezi, spor salonu, fuar merkezi, kayak evi, havaalanı, kültür merkezi, hastane çevre olarak kullanıldığı görülmektedir.

1995 yılı Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin yer aldığı çevre durumuna bakıldığında; % 28.9'luk (24) dilimde çevre durumunun belli olmadığı, % 14.5'lik (12) dilimde sokak, % 8.4'lük (7) dilimde ev, % 6.0'lık (5) dilimde cezaevi, % 4.8'lik (4) dilimde hastane, % 3.6'lık (3) dilimlerle; konferans salonu, okul, çocuk evi, % 2.4'lük (2) dilimlerle; konser salonu, fuar merkezi, havaalanı, spor salonu ve saray, % 1.2'lik (1) dilimlerle; araba, klüp binası, lunapark, tiyatro salonu, tarla, jandarma karakolu, restaurant, fotoğraf stüdyosu, otobüs, park, askeri kamp ve özel kamp olarak yer aldığı görülmektedir.

2005 yılı Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin yer aldığı çevre durumu incelendiğinde; % 42.6'lık (26) dilimle çevrenin belli olmadığı, %16.4'lük (10) dilimlerle; ev ve okul, % 8.2'lik (5) dilimle sokak, % 3.3'lük (2) dilimle stad, % 1.6'lık (1) dilimlerle; malikâne, alışveriş merkezi, cezaevi, inşaat alanı, minibüs, havalimanı, mahkeme salonu ve hastane yer aldığı görülmektedir.

2005 yılı Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin yer aldığı çevre durumuna bakıldığında; % 47.2'lük (62) dilimle çevrenin belli olmadığı, % 15.3'lük (20) dilimle sokak, %11.5'lik (15) dilimle okul, % 3.8'lik (5) dilimle ev, % 2.3'lük (3) dilimle hastane, % 1.5'lik (2) dilimlerle; konser salonu, cezaevi ve çadır, % 0.8'lik (1) dilimlerle; Avrupa Paramentosu Salonu, kuyu, bina, futbol sahası, malikâne, deniz, çocuk yuvası, mülteci kampı, eğitim parkı, mezar, yurt, müze, mahkeme salonu, çocuk ve gençlik merkezi, tren, sinema salonu, uçak, havalimanı, park ve banka olduğu görülmektedir.

2015 yılı Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin yer aldığı çevre durumuna bakıldığında; % 44.8'lik (13) dilimle çevrenin belli olmadığı, % 13.8'lik (4) dilimle okul, % 6.9'luk (2) dilimlerle; cezaevi, ev ve sokak, % 3.4'lük (1) dilimlerle; otomobil, mülteci kampı, sahil, müze, su deposu ve yurt olduğu görülmektedir.

2015 yılı Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin yer aldığı çevre durumuna bakıldığında; % 39.4'lük (61) dilimle çevrenin belli olmadığı, % 12.3'lük (19) dilimle ev, % 9.7'lik (15) dilimle okul, % 7.7'lik (12) dilimle sokak, % 4.5'lik (7) dilimle cezaevi, % 3.2'lik (5) dilimle hastane, % 2.6'lık (4) dilimlerle; kültür merkezi ve deniz, % 1.9'luk (3) dilimlerle; mülteci kampı ve park, %1.3'lük (2) dilimlerle; rehabilitasyon merkezi, sulama kanalı, mezarlık ve kreş, % 0.6'lık (1) dilimlerle; podyum, Cumhurbaşkanlığı Sarayı, sınır kapısı, mahkeme salonu, havalimanı, çöp kutusu, köprü, yurt, bataklık, cami, araba, tiyatro, müze ve tren istasyonu olduğu görülmektedir.

Gazetelerde yer alan çocuk haberlerinin geçtiği fiziksel çevre değerlendirilmeye alınmıştır. Çok fazla fiziksel çevrede haberlerin geçtiği, her iki gazete için ortak fiziksel çevre olarak; okul, ev ve sokak olduğu incelenmiştir.

1985 yılı Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinde fotoğraf unsuru; 45 haberin % 62.2'sinde (28) kullanılırken % 37.8'inde (17) kullanılmamıştır. Büyük çoğunluğunda fotoğrafın kullanılması habere verilen önemin göstergesidir. Fotoğrafın kullanılması haberin kapladığı alanı etkilediği gibi verilen önemi de ortaya koymaktadır.

1985 yılı Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinde fotoğraf unsuru; 30 haberin % 40.0'ında (12) kullanılırken % 60.0'ında (18) kullanılmamıştır. Büyük çoğunluğunda fotoğraf unsuru kullanılmamıştır.

1995 yılı Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinde fotoğraf unsurunun kullanılma durumuna bakıldığında; % 51.5'lik (17) oranla fotoğraf kullanıldığı, % 48.5'lik (16) oranla ise fotoğraf kullanılmadığı görülmektedir.

1995 yılı Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinde fotoğraf durumu incelendiğinde; % 50.6'luk (42) oranda fotoğraf kullanılmadığı, % 49.4'lük (41) oranda fotoğraf kullanıldığı görülmektedir.

2005 yılı Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin % 67.2'lik (41) kesiminde fotoğraf unsurunun kullanıldığı, % 32.8'lik (20) kesiminde ise fotoğraf unsurunun kullanılmadığı görülmektedir.

2005 yılı Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinde fotoğraf unsurunun kullanılma durumuna bakıldığında; % 82.4'lük (108) oranla fotoğraf kullanılmadığı, % 17.6'lık (23) oranla da fotoğraf unsurunun kullanıldığı görülmektedir.

2015 yılı Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinde fotoğraf unsurunun kullanılma durumuna bakıldığında; % 55.2'lik (16) oranda fotoğraf kullanıldığı, % 44.8'lik (13) oranda da fotoğraf kullanılmadığı görülmektedir.

2015 yılı Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinde fotoğraf unsurunun kullanılma durumuna bakıldığında; % 60.6'lık (94) oranda fotoğraf kullanıldığı, % 39.4'lük (61) oranda fotoğraf kullanılmadığı görülmektedir.

Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinde yer alan çocuk haberlerinde fotoğraf unsurunun kullanılma durumu karşılaştırıldığında; Milliyet gazetesinde çoğunlukla fotoğraf kullanıldığı, Cumhuriyet gazetesinde ise fotoğraf unsurunun çoğunlukla kullanılmadığı görülmektedir.

1985 yılı Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinde; yurt dışında ve yurt içinde yer alan haberlerin mekânları değerlendirildiğinde; çok bariz bir farkla % 42.2'lik (19) oranla İstanbul başı çekmektedir. Ardından % 4.4'lük (2) oranla Ankara, Erzurum, Ottawa (Kanada), Güney Afrika, ABD, Almanya gelmektedir. Bu mekânların dışında kalan bütün mekânlar; Van, Sinop, Adana, Akbıyık, İzmir, Türkiye, Roma (İtalya), Riyad (SuudiArabistan), Fransa, Yunanistan % 2.2'lik oranla (1) yerini almaktadır.

1985 yılı Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinde; yurt dışında ve yurt içinde yer alan haberlerin mekânları değerlendirildiğinde; çok bariz bir farkla % 36.7'lik oranla (11) oranla İstanbul başı çekmektedir. Ardından % 13.3'ünde (4) Ankara, % 10.0'ında Trabzon, % 6.7'sinde (2) ABD, % 6.7'sinde (2) Antalya, % 6.7'sinde (2) Cenevre (İsviçre) yerini almaktadır. Almanya, Kırklareli ile Mardin illerinde ise % 3.3'lük oranla 1'er adet haber bulunmaktadır. % 10.0'lık (3) dilimde de mekânın belli olmadığı görülmektedir.

1995 yılı Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin mekân durumuna bakıldığında; % 24.2'lik (8) oranla mekânın belli olmadığı göze çarpmaktadır. Ayrıca % 12.1'lik (4) dilimlerle; İstanbul, Kuzey Irak, % 9.1'lik (3) dilimlerle; Şırnak, Ankara, % 6.1'lik (2) dilimlerle; Adana, Hindistan, Kocaeli, % 3.0'lık (1) dilimlerle; Brüksel (Belçika), Şanlıurfa, Kırklareli, Bursa, Erzurum çocuk haberlerinde kullanılan mekânlardır.

1995 yılı Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin mekân durumuna bakıldığında; % 33.7'lik (28) dilimde İstanbul, % 8.4'lük (7) dilimde Kuzey Irak, % 2.4'lük (2) dilimlerle; Cezayir, Ankara, Adana, Çeçenya, ABD, Samsun, Rusya, Şırnak, Kocaeli, Azerbaycan, % 1.2'lik (1) dilimlerle; Batı Şeria, Yozgat, Rize, Truro (İngiltere), Pakistan, Doğu Avrupa, Almanya, Rotterdam (Hollanda), Bologna (İtalya), Zonguldak, Gaziantep, Kamboçya, Mogadişu (Somali), İsveç ve Kuveyt yer aldığı görülmektedir. En fazla haberin yer aldığı mekân İstanbul iken, % 13.3'lük (11) oranda da mekânın belli olmadığı göze çarpmaktadır.

2005 yılı Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin mekânsal durumu incelendiğinde; % 24.6'lık (15) dilimle mekânın belli olmadığı, % 16.4'lük (10) dilimle İstanbul, % 6.6'lık (4) dilimle Mersin, % 4.9'luk (3) dilimle Konya, % 3.3'lük (2) dilimlerle; Antalya, Şanlıurfa, Bursa, Diyarbakır, Eskişehir, ABD, % 1.6'lık (1) dilimlerle; Kayseri, Ankara, Denizli, Ardahan, İzmir, Adana, Erzurum, Almanya, Hertfordshire (İngiltere), Fransa, Azerbaycan, Madagaskar, Norveç, Bağdat (Irak), Tayvan, Bangladeş, Afganistan yer aldığı görülmektedir.

2005 yılı Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin mekân durumu incelendiğinde; % 35.9'luk (47) dilimle mekânın belli olmadığı, % 14.5'lik (19) dilimle İstanbul, % 8.4'lük (11) dilimle Ankara, % 4.6'lık (6) dilimle ABD, % 3.1'lik (4) dilimle Mersin, % 2.3'lük (3) dilimlerle; Irak, Mardin ve Kırgızistan, % 1.5'lik (2) dilimlerle; Afganistan ve Avustralya, % 0.8'lik (1) dilimlerle; Angola, Brüksel (Belçika), Oxford (İngiltere), Göteborg (İsveç), Aden Körfezi, Çin, Bulgaristan, Almanya, Japonya, İran, Bolu, Antalya, Eskişehir, Kars, Kocaeli, Zonguldak, Bingöl, Samsun, Bursa, Adana, Diyarbakır, Yozgat, Erzurum, Konya, Sakarya ve Tokat yer aldığı görülmektedir.

2015 yılı Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin mekân durumuna bakıldığında; % 31.0'lık (9) dilimle mekânın belli olmadığı, % 10.3'lük (3) dilimle İstanbul, % 6.9'luk (2) dilimlerle; Suriye, Adana, Bursa ve Kayseri, % 3.4'lük (1) dilimlerle; Afganistan, Norveç, İngiltere, Diyarbakır, Erzurum, Tokat, Şanlıurfa, Hakkari ve Samsun olduğu görülmektedir.

2015 yılı Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin mekân durumuna bakıldığında; % 26.5'lik (41) dilimle mekânın belli olmadığı, % 12.9'luk (20) dilimle İstanbul, % 5.2'lik (8) dilimle Antalya, % 4.5'lik (7) dilimle Diyarbakır, % 3.9'luk (6) dilimlerle; İzmir ve Ankara, % 3.2'lik (5) dilimlerle; Van ve Adana, % 1.9'luk (3) dilimlerle; Gaziantep, Muğla, ABD, Mersin ve Eskişehir, % 1.3'lük (2) dilimlerle; Şırnak, Sivas, Ağrı, Konya, Ordu, Kayseri, Afganistan ve Ürdün, % 0.6'lık (1) dilimlerle; Adıyaman, Balıkesir, Karaman, Burdur, Kırklareli, Muş, Erzurum, Elazığ, Yozgat, Çanakkale, Niğde, Düzce, Bursa, Bingöl, Batman, Hatay, Sakarya, Manisa, Şili, Danimarka, Milano (İtalya), Ürdün, Norveç, İran, Tanzanya ve Filistin yer aldığı görülmektedir.

Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinde yer alan çocuk haberlerinin mekânsal dağılımı karşılaştırıldığında; her iki gazetede de yurt içi haberlerinin daha fazla yer aldığı görülmektedir. Ayrıca Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerindeki yurt içi mekânlarına bakıldığında; incelenen her yıl için İstanbul en fazla haberin yer aldığı yer olarak değerlendirilmiştir.

1985 yılı Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin % 57.8'inde (26) çocuğun kimliği açıklanmış, % 33.3'ünde (15) çocuğun kimliği açıklanmamış, % 8.9'unda (4) ise sadece çocuğun ismi yazılı şekilde haber sunulmuştur.

1985 yılı Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin % 33.3'ünde (10) çocuğun kimliği açıklanmış, % 60.0'ında (18) çocuğun kimliği açıklanmamış, % 6.7'sinde (2) ise sadece çocuğun ismi yazılı şekilde haber sunulmuştur.

1995 yılı Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinin büyük çoğunluğunda; % 69.7'sinde (23) çocuk kimliğinin açıklanmadığı, % 27.3'ünde (9) çocuk kimliğinin açıklandığı, % 3.0'ında (1) ise sadece çocuğun ismi yazılarak kimliğinin belirtildiği görülmektedir.

1995 yılı Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinde kimlik durumuna bakıldığında; % 89.2'lik (74) oranda kimliğin açıklanmadığı, %7.2'lik (6) oranda kimliğin açıklandığı, % 3.6'lık (3) oranda ise sadece çocuğun isminin açıklanarak haberin sunulduğu görülmektedir.

2005 yılı Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinde kimlik açıklanma durumuna bakıldığında; % 55.7'lik (34) oranda kimliğin açıklanmadığı, % 24.6'lık (15) oranda kimliğin açıklandığı, % 9.8'lik (6) oranda sadece baş harfleriyle çocuğun kimliğinin açıklandığı, % 9.8'lik (6) oranda sadece ismi yazılarak çocuk kimliğinin açıklandığı görülmektedir.

2005 yılı Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinde kimlik açıklanma durumuna bakıldığında; % 85.5'lik (112) oranda kimliğin açıklanmadığı, % 10.7'lik (14) oranda kimliğin açıklandığı, % 3.8'lik (5) oranda ise sadece isminin baş harfleri yazılarak kimliğinin açıklandığı görülmektedir.

2015 yılı Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinde çocuk kimliğinin açıklanma durumuna bakıldığında; % 24.1'lik (7) oranda kimliğin açıklandığı, % 55.2'lik (16) oranda kimliğin açıklanmadığı, % 20.7'lik (6) oranda ise sadece baş harfleriyle kimliğin açıklandığı görülmektedir.

2015 yılı Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberlerinde kimlik açıklanma durumuna bakıldığında; % 18.1'lik (28) oranda kimliğin açıklandığı, % 71.6'lık (111) oranda kimliğin açıklanmadığı, % 9.0'lık (14) oranda sadece baş harfleriyle yazıldığı, % 1.3'lük (2) oranda ise sadece isim yazılarak açıklandığı görülmektedir.

Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinde yer alan çocuk haberlerinde çocuğun kimliğinin açıklanma durumu karşılaştırıldığında; her iki gazetenin de büyük oranda kimliği açıklamadığı, bazı durumlarda sadece baş harfleriyle ya da sadece ismini vererek kimliği açıklamaya çalıştığı görülmektedir.

1985 yılı Milliyet gazetesindeki çocuk haberlerinin yer aldığı sayfalar incelendiğinde; % 35.6'lık (16) büyük bir kısmının 3. sayfada yer aldığı görülmektedir. 7. sayfa ile 9. sayfa her biri % 11.1'lik (5) kısmı, 5. sayfa ile 10. sayfa her biri % 8.9'luk (4) kısmı, 1. sayfa, 6. sayfa ve 11. sayfa da her biri % 6.7'lik (3) kısmı kaplamaktadır. Geriye kalan kısmı da; 8. sayfa ile 12. sayfa % 2.2'lik (1) oranla eşit olarak paylaşmaktadır.

1985 yılı Cumhuriyet gazetesindeki çocuk haberlerinin yer aldığı sayfalar incelendiğinde; % 26.7'lik (8) kesimin 1. sayfada yer aldığı görülmektedir. Ayrıca %13.3'lük (4) oranla 12. sayfada, % 10.0'lık (3) oranla 10. sayfada, % 6.7'lik (2) dilimlerle; 3., 4., 6., 7., 8., 11. ve 14. sayfalarda, %3.3.'lük (1) oranla 5. sayfada haberlere yer verilmiştir.

1995 yılı Milliyet gazetesindeki çocuk haberlerinin yer aldığı sayfalara bakıldığında; % 12.1'lik (4) dilimle 1. sayfada, % 9.1'lik (3) dilimlerle; 3., 4. ve 7. sayfalarda, % 6.1'lik (2) dilimlerle; 2., 6., 13.,

16. ve 25. sayfalarda, % 3.0'lık (1) dilimlerle; 8., 9., 11., 12., 15., 17., 20., 21., 22. ve 26. sayfalarda haberlerin yer aldığı görülmektedir. En fazla haberin verildiği sayfa 1. sayfa olarak incelenmiştir.

1995 yılı Cumhuriyet gazetesindeki çocuk haberlerinin yer aldığı sayfa durumu incelendiğinde, haberlerin; % 19.3'lük (16) dilimle 1. sayfada, % 15.7'lik (13) dilimle 13. sayfada, % 8.4'lük (7) dilimlerle; 3. ve 10. sayfalarda, % 7.2'lik (6) dilimle 9. sayfada, % 6.0'lık (5) dilimle 4. sayfada, % 4.8'lik (4) dilimle 14. sayfada, % 3.6'lık (3) dilimlerle; 5., 7., 11. ve 18. sayfalarda, % 2.4'lük (2) dilimlerle; 2., 6. 8. ve 19. sayfalarda, % 1.2'lik (1) dilimlerle; 12., 13., 16., 17. ve 22. sayfalarda yer aldığı görülmektedir.

2005 yılı Milliyet gazetesindeki çocuk haberlerinin yer aldığı sayfa durumuna bakıldığında, haberlerin; % 29.5'lik (18) dilimle 5. sayfada, % 13.1'lik (8) dilimle 3. sayfada, % 6.6'lık dilimlerle 19. ve 1. sayfalarda, % 4.9'luk (3) dilimle 36. sayfada, % 3.3'lük (2) dilimlerle; 4., 6., 16., 23. ve 26. sayfalarda, % 1.6'lık (1) dilimlerle; 2., 10., 13., 14., 15., 17., 18., 24., 25., 27., 28., 30., 31. ve 32. sayfalarda yer aldığı görülmektedir.

2005 yılı Cumhuriyet gazetesindeki çocuk haberlerinin yer aldığı sayfa durumuna bakıldığında, haberlerin; % 19.1'lik (25) dilimle 3. sayfada, % 10.7'lik (14) dilimle 8. sayfada, % 8.4'lük (11) dilimle 9. sayfada, % 7.6'lık (10) dilimlerle 7. ve 11. sayfalarda, % 6.9'luk (9) dilimle 20. sayfada, % 6.1'lik (8) dilimle 1. sayfada, % 5.3'lük (7) dilimle 6. sayfada, % 4.6'lık (6) dilimlerle; 4., 5. ve 15. sayfalarda, % 3.8'lik (5) dilimlerle; 10. ve 14. sayfalarda, % 1.5'lik

(2) dilimlerle; 2., 17. ve 19. sayfalarda, % 0.8'lik (1) dilimlerle; 12., 16. ve 18. sayfalarda yer aldığı görülmektedir.

2015 yılı Milliyet gazetesindeki çocuk haberlerinin yer aldığı sayfa durumuna bakıldığında, haberlerin; % 10.3'lük (3) dilimlerle; 1., 3. ve 21. sayfalarda, % 6.9'luk (2) dilimlerle; 3., 6., 15. ve 23. sayfalarda, % 3.4'lük (1) dilimlerle; 4., 5., 7., 12., 14., 16., 17., 19., 24., 25., 30. ve 36. sayfalarda yer aldığı görülmektedir.

2015 yılı Cumhuriyet gazetesindeki çocuk haberlerinin yer aldığı sayfa durumuna bakıldığında, haberlerin; % 12.3'lük (19) dilimle 1. sayfada, % 9.0'lık (14) dilimlerle; 10. ve 15. sayfalarda, % 7.7'lik (12) dilimle 3. sayfada, % 7.1'lik (11) dilimlerle; 11. ve 14. sayfalarda, % 5.2'lik (8) dilimlerle; 7., 13. ve 16. sayfalarda, % 4.5'lik (7) dilimle 24. sayfa, % 3.9'luk (6) dilimlerle; 6. ve 2. sayfalarda, % 3.2'lik (5) dilimlerle; 4., 8. ve 17. sayfalarda, % 2.6'lık (4) dilimle 19. sayfada, % 1.3'lük (2) dilimlerle; 5., 12., 20. ve 21. sayfalarda, % 0.6'lık (1) dilimlerle; 9., 22., 23. ve 28. sayfalarda yer aldığı görülmektedir.

Milliyet gazetesinde yer alan çocuk haberleri büyük oranda 3. sayfada, Cumhuriyet gazetesinde yer alan çocuk haberleri ise büyük oranda 1. sayfada yer almaktadır.

1985'li yıllardan günümüze Milliyet gazetesinde incelenen çocuk haberlerinde; dış haberlerin ve ölüm haberlerinin büyük oranda yer aldığı, spor ve çevre-doğa haberlerinin yok denecek kadar az olduğu, haberlerde geçen cinsiyet durumuna bakıldığında erkek cinsiyetinin daha çok işlendiği, her dönem çok farklı çevreler gazetelerde yer alsada en fazla kullanılan çevre olarak; ev, sokak ve

okul olduğu, haberlerin büyük çoğunluğunda fotoğraf unsurunun kullanıldığı, mekân olarak İstanbul'un başı çektiği yurt içinde geçen çocuk haberlerine yurt dışında geçen çocuk haberlerinden daha çok yer verildiği, haberlerin büyük oranda çocuk kimliği açıklanmadan sunulduğu, haber sayısı olarak her dönem değişkenlik göstererek günümüze kadar geldiği, 3. sayfa haberlerine çokça yer verildiği görülmüştür.

1985'li yıllardan günümüze Cumhuriyet gazetesinde incelenen çocuk haberlerinde; dış haberlerin ve ölüm haberlerinin büyük oranda yer aldığı, spor ve çevre-doğa haberlerinin yok denecek kadar az olduğu, haberlerde geçen cinsiyet durumuna bakıldığında erkek cinsiyetinin daha çok işlendiği, her dönem çok farklı çevreler gazetelerde yer alsa da en fazla kullanılan çevre olarak; ev, sokak ve okul olduğu, haberlerin büyük çoğunluğunda fotoğraf unsurunun kullanılmadığı, mekân olarak İstanbul'un başı çektiği yurt içinde geçen çocuk haberlerine yurt dışında geçen çocuk haberlerinden daha çok yer verildiği, haberlerin büyük oranda çocuk kimliği açıklanmadan sunulduğu, haber sayısı olarak günümüze artarak geldiği, 1. sayfa haberlerine çokça yer verildiği görülmüştür.

Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinde yer alan çocuk haberleri; konularına, cinsiyete, bulunduğu fiziksel çevreye, fotoğraf unsurunun kullanılıp kullanılmadığına, mekânsal dağılımına ve çocuk kimliklerinin açıklanma durumuna göre ayrılarak, farklı boyutlarıyla ele alınmıştır. Bu iki gazetenin incelenen değişkenleri arasında fotoğraf unsurunun kullanılıp kullanılmadığı ve haberin bulunduğu sayfa durumu dışında bütün değişkenlerin sonuçlarının benzer olduğu

kanısına varılmıştır. Analizi yapılan haberlerin büyük çoğunluğunun bulunduğu Cumhuriyet gazetesinde çocuk haberlerinin genelde 1. sayfada ve fotoğraf unsuru çokça kullanılmadan sunulduğu, Milliyet gazetesinde ise genelde 3. sayfada ve fotoğraf unsurunun büyük oranda kullanılarak sunulduğu görülmüştür.

Medya ile çocuk kavramları birlikte ele alındığında genellikle medyanın çocuklar üzerindeki etkileri incelenmektedir. Medyanın çocuklar üzerindeki etkilerinin yanında, çocukların medyada yer alış şekilleri de araştırılan konulardandır. Çocuk haberlerinin yazılı basında yer alış şekillerinin incelendiği bu araştırmada; basit tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinde her dönem için birçok konuda çocuk haberlerinin yer alması ve bu haberlerin de 1. ve 3. sayfalarda sunulması çocuğa verilen değeri gösterse de çocukların olumlu özelliklerini yansıtan haberlerin daha fazla gündeme getirilmesi gerekmektedir. Gazetelerde yer alan haberlerin niceliksel olarak fazla olması, konunun gazeteler tarafından önemsendiğini de ortaya koymaktadır. Cumhuriyet gazetesinde daha fazla çocuk haberi yer almaktadır. Milliyet gazetesine oranla Cumhuriyet gazetesinin çocuk haberlerine daha çok yer verdiği ve gündeme getirdiği sonucuna varılmıştır.

Çocuk haberlerinin çeşitli konularda sunulması, çocuğun her yönüyle topluma yansıtıldığını gösterirken, bu haberlerin çoğunluğunu dış haberlerin oluşturması ise yurt dışındaki çocuk haberleriyle ilgili gündemin de takibinin yapıldığını göstermektedir. Yurt içinde geçen çocuk haberlerinin yer aldığı mekân durumunun çoğunu İstanbul oluşturmaktadır. Nüfusu, yaşantısı, kültürü, kısacası her yönüyle

ülkemin en gelişmiş yeri İstanbul olsa bile, çocuk haberlerine diğer yerlerin de konu olması gerekmektedir. Bu bağlamda; çocukları konu edinen, haber niteliği taşıyan, İstanbul dışındaki yerlerde de yaşanan olayların gazetelerde yer alması sağlanmalıdır.

Çocuk haberlerinde çeşitli konular üzerinde durulsa da, dış haber ve ölüm haberlerinin sıkça yer alması, bu haberlerin ilgi çekmek ve etkilemek amaçlı özellikle mi seçilerek eklendiği ya da gerçekten bu tür haberlerin çok olmasından dolayı mı kaynaklandığı tartışma konusunu beraberinde getirmektedir. Türkiye’de çocukla ilgili yapılan haberlerde sıkça rastlanan çocuk stereotiplerinden birisi de; çocukların en kötü anlardaki resimlerinin yayınlanması ya da tasvirlerinin kullanılması sonucu çocuklar üzerinden duygu sömürüsü yapılmasıdır. Gazetelerde ölüm haberlerinin sıkça yer alması da bu konuda yapılan araştırmaların sonuçlarını doğrular niteliktedir.

Araştırmamızda elde edilen bulgulardan biri de; çocuk haberlerinin çevre durumu incelendiğinde, ortaya çıkan sonucun çocukların vakitlerinin çoğunu geçirdiği düşünülen; ev, okul ve sokak üçlüsüyle aynı sonucu vermesidir. Haberlerde fotoğraf unsurunun kullanılması durumunda; Cumhuriyet gazetesinin daha seçici olduğu, Milliyet gazetesinin büyük oranda görsellerle haberleri sunduğu görülmüştür. Fotoğraflar; haberleri daha çekici ve de önemli gösterse de, çocuk haberlerindeki fotoğraf kullanımında daha dikkatli olunmalıdır. Bunun yanı sıra her iki gazetenin de, çocuk haberlerinde çocuk kimliklerini açıklarken, hassas davrandıkları gözden kaçmamaktadır.

KAYNAKÇA

Alankuş, Sevda: “Önsöz: Neden Çocuk Odaklı Habercilik Kitabı?”, Hazırlayan: Sevda Alankuş, **Çocuk Odaklı Habercilik**, İstanbul, IPS İletişim Vakfı Yayınları, 2007, s. 25-72.

Akyüz, Emine: **Çocuk Hukuku: Çocukların Hakları ve Korunması**, 4. bs., Ankara, Pegem Akademi Yayınları, 2015.

Alver, Füsün: “Neil Postman’in Çocukluğun Yok Oluş Sürecinde İletişim Teknolojisi Eleştirisinin Eleştirisi”, **İletişim Araştırmaları Dergisi**, Ankara Üniversitesi İletişim Araştırmaları Ve Uygulamaları Merkezi, 2004-2 (2)-Bahar, s. 129-141.

Ariès, Philippe: **Centuries of Childhood: A Social History of Family Life**, Translated From The French: Robert Baldrick, Third Printing, New York, Alfred A. Knopf, 1970.

Atabay, Mithat: **Türk Basın Tarihi: 1981’den Günümüze Türk Basını Tarihi ve Gazeteciler**, 2. bs., Edirne, Paradigma Akademi Yayınları, 2015.

Atılğan, Semra: **Basın İşletmeciliği**, İstanbul, Der Yayınları, 1998.

Ayan, Ebubekir: “90’lı Yıllarda Türkiye’de Medya ve Bankacılık Sektörleri İlişkilerinin Analizi”, **İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi**, S. 33, 2011, s. 1-25.

Aydın, Nurullah: **Medya, İnsan Hakları ve Demokrasi**, İstanbul, Kamer Yayınları, 2013.

Bak, Mustafa: **Çocuk Gelişimi**, İstanbul, Cinius Yayınları, 2011.

Bal, Hüseyin: **Bilimsel Araştırma Yöntemleri: Nicel Araştırma Yöntemi**, 2. bs., Fakülte Kitabevi Yayınları, Isparta, 2012.

Basın İlan Kurumu Resmi İnternet Sitesi, (Çevrimiçi) www.bik.gov.tr/gazeteler/ , Erişim Tarihi: 15.06.2015.

Bilgin, Nuri: **Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi: Teknikler ve Örnek Çalışmalar**, 3. bs., Ankara, Siyasal Kitabevi, 2014.

Binark, Mutlu ve Gencil Bek, Mine: **Eleştirel Medya Okuryazarlığı: Kuramsal Yaklaşımlar ve Uygulamalar**, 3. bs., İstanbul, Kalkedon Yayınları, 2010.

Bir Bakışta Türk Medyası, Ankara, T.C. Başbakanlık Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü Yayınları, 2013.

Bulunmaz, Barış: “Holdingleşme Ekseninde Türk Medyasında Tekelleşme Sorunu”, ÖNERİ: **Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, C. 9, S. 36, 2011, s. 237-246.

Bumin, Kürşat: **Batı’da Devlet ve Çocuk**, İstanbul, Alan Yayınları, 1983.

Burton, Graeme: **Görünenden Fazlası: Medya Analizlerine Giriş**, Çeviren: Nefin Dinç, İstanbul, Alan Yayıncılık, t.y.

Bostancı, Meltem: **Stratejik Bir İletişim Aracı Olarak Kamu Diplomasisi: Kamu Diplomasisinde Medyanın Rolü ve Önemi**, İstanbul, Anahtar Kitaplar Yayınevi, 2012.

Büyükbaykal, Güven Necati: “Televizyonun Çocuklar Üzerindeki Etkileri”, **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, S. 28, 2007, s. 31-44.

Büyükbaykal, Güven ve Ilgaz Büyükbaykal, Ceyda: “Günümüzde Türk Basınındaki Magazinleşme Olgusu”, **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, S. 29, 2010, s. 51-62.

Büyükbaykal, Güven N. ve Ilgaz Büyükbaykal, Ceyda: “Türkiye’de Basın-İktidar İlişkileri Bağlamında 1946-1960 Dönemi”, Editör: Tolga Yazıcı, **1946’dan Günümüze Medya ve Siyaset**, İstanbul, Volga Yayıncılık, 2015, s. 73-89.

Chomsky, Noam: **Medya Gerçeği**, Çeviren: Abdullah Yılmaz ve Osman Akınhay, 4. bs., İstanbul, Everest Yayınları, 2012.

Dağ, Hüseyin&Doğan, Murat&Sazak, Soner&Kaçar, Alper&Yılmaz, Bilal&Doğan, Ahmet ve Arıca, Vefik: “Çocuk Haklarına Güncel Yaklaşım”, **Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi**, C. 40, S. 1, 2015, s. 1-5.

Demir Gürdal, Ayça: “Sosyolojinin İhmal Edilen Kategorisi Çocuklar Üzerinden Çocukluk Sosyolojisine ve Sosyolojiye Bakmak”, **“İş-Güç” Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi**, C. 15, S. 4, 2013, s. 5-24.

Demir, Müge: “Yazılı Basında Yayımlanan Sağlık Haberlerinin Kamuoyuna Etkisi”, **Doktora Tezi**, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2008.

Dikmen, Aylin: “Çocuk Haklarına Dair Sözleşme Çerçevesinde İstanbul’da Çalışan Çocuklar Üzerine Bir Değerlendirme”, **Doktora Tezi**, Mimar Sinan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1998.

Doğan, Adem ve Göker, Göksel: “2010 Referandumunda Türk Basınının Siyaset Gündemi: Hürriyet, Habertürk, Zaman ve Yeni

Şafak Örneğiyle” , Hazırlayan: Adem Doğan ve Göksel Göker, **Siyasal İletişim Araştırmaları**, Nobel Yayınları, Ankara, 2013, s. 195-219.

Duran, Ragıp: “Çocuk Hakları Odaklı Habercilik ve Röportaj”, Hazırlayan: Sevda Alankuş, **Çocuk Odaklı Habercilik**, İstanbul, IPS İletişim Vakfı Yayınları, 2007, s. 253-265.

Durna, Tezcan ve İnal, Ayşe: “12 Eylül, Medya ve Demokratikleşme Sorunu”, **MülkiyeDergisi**, C. 34, S. 268, 2010, s. 123-145.

Dündar, İ. Pelin: **Yazılı Basın İşletmelerinde Kalite**, Ankara, Nobel Yayıncılık, 2006.

Elkind, David: **Çocuk ve Toplum: Gelişim ve Eğitim Üzerine Denemeler**, Çeviren: Demet Öngen, Yayına Hazırlayan: Bekir Onur, Ankara, Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 1999.

Erbay, Ercüment: **Çocuk Hakları**, İstanbul, Yeni İnsan Yayınevi, 2013.

Erbay, Ercüment: “Türkiye’de Çocuk Haklarını Tanıtma, Yaygınlaştırma ve İzlemeye Yönelik Uygulamaların Eleştirel Analizi ve Bir Model Önerisi”, **Doktora Tezi**, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2011.

Erbay, Ercüment: “Türkiye’de Çocuk Haklarını Tanıtma, Yaygınlaştırma Ve İzlemeye Yönelik Uygulamaların Eleştirel Analizi Ve Bir Model Önerisi”, **Toplum Ve Sosyal Hizmet/ULAKBİM Ulusal Veri Tabanları**, C. 23, S. 2, 2012, s. 47-74.

Ercan, Recep: “Gündelik Yaşamda İşlevsel Olarak Kullanılan Türk Atasözlerinde Çocuk İmgeleri”, **Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, C. 11, S. 27, 2014, s. 15-31.

Erdoğan Tosun, Gülgün: “Çocuklar ve Çocuk Haklarının Medyada Temsili”, Hazırlayan: Sevda Alankuş, **Çocuk Odaklı Habercilik**, İstanbul, IPS İletişim Vakfı Yayınları, 2007, s. 172-195.

Geray, Haluk: **Toplumsal Araştırmalarda Nicel ve Nitel Yöntemlere Giriş: İletişim Alanından Örneklerle**, 3. bs., Ankara, Ezel Basım Yayın Dağıtım, 2011.

Gezgin, Suat: “Basınıımızda Son Günlerde Gelişen Olaylar ve Bir Değerlendirme”, **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, S. 9, 1999, s. 5-8.

Gezgin, Suat: **Medya ve Eğitimde Birikimlerim**, İstanbul, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları, 2002.

Gezgin, Suat: **Basında Fotoğrafçılık**, 2. bs., İstanbul, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları, 2002.

Gezgin, Suat: “Medyanın Toplumsal İşlevi ve Kamuoyu Oluşumu”, **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, C. 1, S. 12, 2002, s. 11-20.

Gezgin, Suat: “Cumhuriyetten Günümüze Basının Gelişimi ve Fotoğrafçılık (II. Bölüm)”, **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, S. 17, 2003, s. 11-22.

Girgin, Atilla: **Cumhuriyet Döneminde Türkiye’deki Yerel Basının Gelişmesi**, İstanbul, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, 1997.

Girgin, Atilla ve Özyay, Seçil: **Haber Yazmak**, 4. bs., İstanbul, Der Yayınları, 2013.

Gökçe, Orhan: **İçerik Çözümlemesi: Teori-Metod-Uygulama**,3. bs.,Konya, Selçuk Üniversitesi Yayınları, 2001.

Gönenç, Enver Özgür: “Medyanın Toplum Üzerindeki Etkileri”, **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, S. 21, 2005, s. 57-62.

Güz, Nüket & Küçükdoğan, Rengin & Sarı, Nilüfer & Küçükdoğan, Bülent ve Zeybek, Işıl: **Etkili İletişim Terimleri**, İstanbul, İnkılâp Kitabevi, 2002.

Hargreaves, Ian: **Gazetecilik**, Çeviren: Yeliz Özkan, Ankara, Dost Kitabevi Yayınları, 2006.

Herkner, Werner: “İçerik Çözümlemesi”, Derleyen/Çeviren: Murat S. Çebi, **İletişim Araştırmalarında İçerik Çözümlemesi**, Ankara, Alternatif Yayınları, 2003, s. 124-176.

Ilgaz Büyükbaykal, Ceyda: **Küreselleşme ve Küresel Çağda Medya**, İstanbul, Derin Yayınları, 2014.

İlkiz, Fikret: “Geçmişten Günümüze İfade Özgürlüğü ve Basın”, Editörler: Emek Çaylı ve Gülsüm Depeli, **İfade Özgürlüğünün On Yılı: 2001-2011**, İstanbul, IPS İletişim Vakfı Yayınları, 2012, s. 53-102.

İnal, Kemal: “Türkiye’de Çocukluk: Nereye!” , Editör: Selda İçin Akçalı, **Çocuk ve Medya**, 4. bs., Ankara, Nobel Yayıncılık, 2015, s.13-51.

Introducing Children's Rights, (Çevrimiçi) http://elearning-events.dit.ie/UNICEF-TK/unit1/1_4_2.htm, Erişim Tarihi: 31.10.2015.

İslamoğlu, Ahmet Hamdi: **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri (SPSS Uygulamalı)**, 2. bs., İstanbul, Beta Yayınevi, 2011.

Kabacalı, Alpay: **Başlangıcından Günümüze Türkiye'de Matbaa, Basın ve Yayın**, İstanbul, Literatür Yayınları, 2000.

Kaptan, Ali: **Haberciliğin Temel Kuralları ve Röportaj Teknikleri: Radyo ve Televizyon Haberciliği**, İstanbul, Türkmen Kitabevi, 2008.

Karasar, Niyazi: **Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar-İlkeler-Teknikler**, 19. bs., Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, 2009.

Kaypakoglu, Serdar: **Toplumsal Cinsiyet ve İletişim: Medyada Cinsiyet Stereotipleri**, İstanbul, Naos Yayıncılık, 2004.

Keane, John: **Medya ve Demokrasi**, Çeviren: Haluk Şahin, 4. bs., İstanbul, Ayrıntı Yayınları, 2010.

Kocadaş, Bekir: "Düşük Sosyo-Ekonomik Yapı-Suç İlişkisi: Malatya'da Çocuk Suçluluğu", **Sosyoloji Araştırmaları Dergisi**, S.1, 2007, s. 157-186.

Koçan, Nurhan: "Çocuk Oyun Alanlarının Yeterliliği Üzerine Bir Araştırma: Uşak Kenti Kemalöz Mahallesi Örneği", **Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi**, C. 28, S. 4, 2012, s. 315-321.

Koloğlu, Orhan: **Osmanlı'dan 21. Yüzyıla Basın Tarihi**, İstanbul, Pozitif Yayınları, 2006.

Kongar, Emre: **Demokrasimizle Yüzleşmek**, 15. bs., İstanbul, Remzi Kitabevi, 2007.

Konuk Er, Rukiye: “Suça İtilen Çocuklar”, Editör: S. Sunay Yıldırım Doğru, **Çocuk Hakları ve Koruma: Aile Refahı ve Koruma**, 3. bs., Ankara, Eğiten Kitap Yayınları, 2015, s. 167-202.

Köker, Eser: “Popüler Kültür Bağlamında Günümüz Toplumlarında Çocukluğa Verilen Yeni Biçim ve İşlev”, Yayına Hazırlayan: Nihal Ahioglu ve Neslihan Güney, **Popüler Kültür ve Çocuk**, Ankara, Dipnot Yayınları, 2007, s. 7-18.

Kuyucu, Michael: **Türkiye’de Medya Ekonomisi**, İstanbul, Esen Kitap Yayınları, 2012.

Kuyucu, Mihalis: “Türkiye’de Çapraz Medya Sahipliği: Medya Ekonomisine Olumsuz Etkilerin Önlenmesine Yönelik Öneriler”, **Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi**, C. 8, S. 1, 2013, s. 144-163.

Medyatava İnternet Sitesi, (Çevrimiçi)

<http://www.medyatava.com/>, Erişim Tarihi: 10.07.2016.

Mora, Necla: “Medyada Çocuk Temsilleri ve Medya Okuryazarlığı”, **4. Uluslararası Çocuk ve İletişim Kongresi & 4. Uluslararası Çocuk Filmleri Festivali ve Kongresi “Risk Altındaki Çocuklar”**, İstanbul: İstanbul İletişim Fakültesi, 2007, (Çevrimiçi) <http://www.sosyalhizmetuzmani.org/medyacoc.htm>, Erişim Tarihi: 08.11.2015.

Müftü, Gülgün: “Çocuk Haklarının Yaygınlaştırılması İçin Medya Sorumluluğu”, Hazırlayan: Mustafa Ruhi Şirin, **Çocuk Hakları ve Medya El Kitabı:Anne Baba,Öğretmen ve Medya Çalışanları İçin**, İstanbul, Çocuk Vakfı Yayınları, 2011, s. 265-283.

Onur, Bekir ve (Firm) Hiperlink: Çocuk Kültürü, **1. Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi**, 6-8 Kasım 1996, Ankara, Hiperlink, 1997.

Onur, Bekir: **Çocuk, Tarih ve Toplum**, Ankara, İmge Kitabevi, 2007.

Ozgökbel Bilis, Pınar ve Çatalcalı, Ayşe: “Toplumsal Cinsiyet Stereotiplerinin Medyada Sunumu ve Popüler Kadın Sanatçılar Örneğinde “Kadın Star” Stereotipleri: Akşam-Hürriyet-Star Gazeteleri”, **Erciyes İletişim Dergisi**, C. 2, S. 3, 2012, s. 24-38.

Öcel, Nilüfer: **Türk ve Dünya Sinemasında “Çocuk” İmgesi**, İstanbul, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları, 2001.

Özgen, Murat: “Türkiye’de Fikir Gazeteciliğine Tarihsel Bir Bakış Açısı ve Basın Meslek Ahlakı”, **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, S. 8, 1998, s. 55-64.

Özgen, Murat: “Osmanlı’dan Günümüze Yazılı Basın ve Siyaset İlişkisi”, **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, S. 23, 2005, s. 13-23.

Özgen, Murat: **Gazetecinin Etik Kimliği**, 3. bs., İstanbul, Set-Systems Yayıncılık, 2006.

Parsa, Seyide ve Parsa, Alev Fatoş: **Göstergebilim Çözümlemeleri**, 3. bs., İzmir, Ege Üniversitesi Basımevi, 2012.

Pembecioğlu, Nilüfer: “Çocukluklarını Yitiren Çocuklar Üstüne”, **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, S. 6, 1997, s. 253-277.

Pembecioğlu, Nilüfer: **İletişim ve Çocuk: İletişim Ortamlarında Çocuk ve Reklam Etkileşimi**, 2. bs., Ankara, Ebabel Yayıncılık, 2006.

Polat, Oğuz: **Çocuk ve Şiddet**, İstanbul, Der Yayınları, 2001.

Postman, Neil: **Çocukluğun Yok Oluşu**, Çeviren: Kemal İnal, Ankara, İmge Kitabevi, 1995.

Rigel, Nurdoğan: **Haber, Çocuk ve Şiddet: Üretim, Kitle İletişim ve Tüketim Sürecinde Haberin İncelenmesi**, İstanbul, Der Yayınevi, 1995.

Saygılı, Sefa: **Çocuk Psikolojisi**, 28. bs., İstanbul, Nesil Yayınları, 2013.

Serdaroğlu, Cihan: “Suça Karışmanın Temsilinde Yıpratılan Çocukluk”, Derleyen: Mine Gencil Bek, **Medya, Çocukluk ve Gençlik**, Ankara, Ankara Üniversitesi Yayınevi, 2014, s. 65-98.

Stempel III, Guido H.: “İçerik Analizi”, Derleyen/Çeviren: Murat S. Çebi, **İletişim Araştırmalarında İçerik Çözümlemesi**, Ankara, Alternatif Yayınları, 2003, s. 103-123.

Şirin, Mustafa Ruhi: **Dersimiz Çocuk: Çocuk Üzerine Düşünce Yazıları**, 2. bs., İstanbul, İz Yayıncılık, 2012.

Şirin, Mustafa Ruhi: “Çocuk Hakları ve Medya üzerine Bir Ön Bakış”, Hazırlayan: Mustafa Ruhi Şirin, **Çocuk Hakları ve Medya El Kitabı: Anne Baba, Öğretmen ve Medya Çalışanları İçin**, İstanbul, Çocuk Vakfı Yayınları, 2011, s. 11-18.

Tan, Mine: “Çocukluk: Dün ve Bugün”, Hazırlayan: Bekir Onur, **Toplumsal Tarihte Çocuk**, Sempozyum 23-24 Nisan 1993, İstanbul, Tarih Vakfı Yayınları, 1994, s. 11-30.

Taşdemir, Erdem: “1980 Sonrası Türk Basını, Türk Siyasi Hayatı ve Basın-Siyaset İlişkisi”, **Selçuk İletişim Dergisi**, C. 3, S. 4, 2005, s. 173-180.

Terkan, Nurullah: **Çocuk ve Medya: Popüler Çocuk Dergilerinde Egemen Söylemlerin Kuruluşu**, Ankara, Savaş Yayınevi, 2011.

Timisi, Nilüfer: “Medyada Çocukları Koruyucu Önlemler”, Hazırlayan: Mustafa Ruhi Şirin, **Çocuk Hakları ve Medya El Kitabı: Anne Baba, Öğretmen ve Medya Çalışanları İçin**, İstanbul, Çocuk Vakfı Yayınları, 2011, s. 141-160.

Tokgöz, Oya: **Temel Gazetecilik**, 10. bs., Ankara, İmge Kitabevi, 2013.

Toktaş, Selma: “1980 Sonrası Değişen Medya Ortamında Gazeteci: Zanaatkâr Mı, Profesyonel Mi?”, **Mülkiye Dergisi**, C. 34, S. 269, 2010, s. 147-170.

Topsakal, Cem ve Ayyürek, Osman: “Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Öğrencilerin Çocuk Haklarını Kullanmaları”, **Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi**, C. 3, S. 2, 2012, s. 37-53.

Topuz, Hıfzı: **II. Mahmut’tan Holdinglere Türk Basın Tarihi**, 4. bs., İstanbul, Remzi Kitabevi, 2012.

Toruk, İbrahim: “Türkiye’de 1990-2000 Yılları Arasında Sosyo-Ekonomik Ortamın ve Kültürel Hayatın Reklamlar Üzerinden Temsili”, **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, S. 14, 2005, s. 493-508.

Tutkun, F. Ömer ve Koç, Mustafa: “Çocuk Hakları Sözleşmesi Çerçevesinde Türkiye’de Çocuk Haklarına Yönelik Çalışma ve Yasal Düzenlemeler”, **Ege Eğitim Dergisi**, 2003, s. 11-23.

Türkiye Çocuk Politikası Çalıştay Sonuçları, Ankara, Gündem Çocuk: Çocuk Haklarını Tanıtma, Yaygınlaştırma, Uygulama ve Uygulamaları İzleme Derneği Yayını, 2009.

Türkiye Gazetecilik Hak ve Sorumluluk Bildirgesi, (Çevrimiçi) <http://www.tgc.org.tr/bildirgeler/turkiye-gazetecilik-hak-ve-sorumluluk-bildirgesi.html>, Erişim tarihi: 13.05.2016.

Türkyılmaz, Mustafa: “Türk Atasözlerinin Çocuk Hakları Bakımından İncelenmesi”, **Journal Of World Of Turks/Zeitschrift Für Die Welt Der Türken**, C. 7, S. 1, 2015, s. 221-236.

Uğurlu, Zeynep ve Aksoy Gülsen, İpek: “Çocuk Hakları ve Hukuki Bağlamında Çocuğun İhmal ve İstismardan Korunması”, **International Journal Of Social And Educational Sciences**, C.1, S. 1, 2014, s. 1-24.

Uzun, Ruhdan: “Çocukların Medyadan ve Medyada Korunması: Çocuklara Yönelik Etik Davranış Kurallarının İncelenmesi”, **Akdeniz İletişim Dergisi**, S. 22, 2014, s. 152-167.

Yaktıl Oğuz, Gürsel: “Cinsiyet Rollerini İle İlgili Stereotiplerin Televizyonda Sunumu”, **Kurgu Dergisi**, S. 17, 2000, s. 35-43.

Yalçın, Cemal: “Sosyolojik Bir Bakış Açısıyla İnternet”, **Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, C. 27, S. 1, 2003, s. 77-89.

Yapar Gönenç, Aslı: “Türk Basınında Tekelleşme Olgusu”, **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, S. 13, 2002, s. 35-48.

Yazıcıoğlu, Yahşi ve Erdoğan, Samiye: **SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri**, 3. bs., Ankara, Detay Yayıncılık, 2011.

Yetim, Nalân ve Yetim, Ünsal: “Medya Temsillerinde Özne ve Nesne Olarak Çocuk”, Editörler: Yasemin Giritli İnceoğlu ve Nurdan Akıner, **Medya ve Çocuk Rehberi**, Konya, Eğitim Kitabevi Yayınları, 2008, s. 89-114.

Yıldırım Doğru, S. Sunay: “Yasal Düzenlemeler”, Editör: S. Sunay Yıldırım Doğru, **Çocuk Hakları ve Koruma: Aile Refahı ve Koruma**, 3. bs., Ankara, Eğitim Kitap Yayınları, 2015, s. 1-41.

Yılmaz, Kürşad ve Ersoyol, Habibe: “Medyanın Değişen Çocukluğa Etkisi Konusunda Veli, Öğretmen ve Öğretmen Adaylarının Görüşleri”, **International Journal Of Sociance Science**, S. 6, 2013, s. 759-777.

Yüksel, Eylem: **Çocuk ve İletişim: Çocuğumla Diyalog**, İstanbul, Ekinoks Yayınları, 2014.

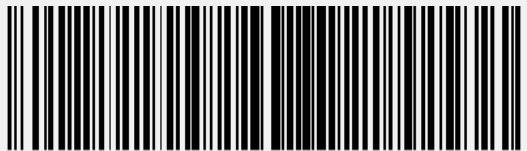
Ziyalar, Neylan ve Salihoğlu, Seda: “2006 Yılında Cumhuriyet, Hürriyet ve Zaman Gazetelerinde Çıkan Mağdur ve Şüpheli Konumdaki Çocuklara İlişkin Haberler”, **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, S. 38, 2010, s. 121-140.

01.03.1985-31.03.1985 Tarihleri Arasında Yayınlanan
Cumhuriyet ve Milliyet gazeteleri.

01.03.1995-31.03.1995 Tarihleri Arasında Yayınlanan
Cumhuriyet ve Milliyet gazeteleri.

01.03.2005-31.03.2005 Tarihleri Arasında Yayınlanan
Cumhuriyet ve Milliyet gazeteleri.

01.03.2015-31.03.2015 Tarihleri Arasında Yayınlanan
Cumhuriyet ve Milliyet gazeteleri.

978-605-7923-24-0